

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

ЗВІТ

**ректора Державного вищого навчального закладу
«Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»**

**БОЛЬШАКОВА
Володимира Івановича
за 2013 – 2018 роки**

**Дніпро
2018**

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»	4
2. ОСОБИСТІ ДАНІ РЕКТОРА	8
3. ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ СТУДЕНТІВ	13
3.1. Показники прийому та випуску студентів.....	13
3.2. Профорієнтаційна робота та робота приймальної комісії	17
4. ЗМІСТ ТА ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ	32
4.1. Організаційне забезпечення навчального процесу	32
4.2. Методичне забезпечення навчального процесу	33
4.3. Акредитація і ліцензування	35
4.4. Практична підготовка, працевлаштування та зв'язки з виробництвом.....	37
5. БЕЗПЕРЕРВНА ФАХОВА ОСВІТА	41
6. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	50
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	50
7. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	69
7.1. Професорсько-викладацький склад.....	69
7.2. Підготовка науково-педагогічних кадрів.....	74
8. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ТА СТРАТЕГІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО ІЗ ЗАКОРДОННИМИ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ	91
8.1. Історія та загальна характеристика.....	92
8.2. Забезпечення міжнародної діяльності.....	94
8.3. Інтеграція академії до європейського освітнього простору.....	94
8.4. Робота за договорами про співробітництво із закордонними університетами	94
8.5. Участь у міжнародних програмах.....	106
8.7. Навчання іноземних студентів в академії.....	115
8.8. Співробітництво з представництвами закордонних фірм, які працюють на українському ринку в регіоні.....	121
8.9. Міжнародне визнання	123
8.10. Участь у міжнародних виставках	125
8.11. Інформаційно-рекламне забезпечення міжнародної діяльності.....	125
9. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	130
9.1. Фінансування та тематика науково-дослідних робіт.....	130

9.2. Державні, регіональні науково-технічні програми.....	137
9.3. Академічна та галузева наукова співпраця.....	143
9.4. Науково-виробниче співробітництво	145
9.5. Винахідницька, видавнича та інформаційна діяльність.....	147
9.6. Міжнародне співробітництво	151
9.7. Наукова робота студентів, діяльність Ради молодих вчених	154
9.8. Основні напрямки фундаментальних та прикладних досліджень	158
10. ВИХОВНА РОБОТА.....	163
10.1. Фізичне виховання і утвердження здорового способу життя.....	176
11. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИСОКОЕФЕКТИВНОГО І СТІЙКОГО ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО, ГОСПОДАРСЬКОГО СТАНУ ТА НАУКОВО-ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	179
11.1. Штатний розпис та соціальні стандарти	179
11.2. Виконання кошторисів.....	181
11.3. Ефективне використання державного майна та його збереження	188
11.4. Додержання правової та фінансової дисципліни	189
11.5. Планові показники кошторису на 2018 рік та цільові показники програми розвитку на 2018 – 2023 роки.....	189
12. МАТЕРІАЛЬНА БАЗА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ТА ЇЇ РОЗВИТОК.....	192
12.1. Планово-запобіжні ремонти	196

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури як самоврядувальний вищий навчальний заклад IV рівня акредитації існує з 1994 року. Але його коріння в історії походить з дати заснування вищої інженерно-будівельної освіти в Катеринославі – Дніпропетровську – Дніпрі. З огляду на численні архівні документи, роботи вчених – істориків і краєзнавців, розгляд про заснування

Придніпровської державної академії будівництва та архітектури можна поділити на три етапи:

1. Катеринославський політехнічний інститут (1916 – 1921).
2. Катеринославський вечірній робітничий будівельний технікум (1921 – 1930).
3. Дніпропетровський будівельний інститут (ДБІ, 1930 – 1935), Дніпропетровський інженерно-будівельний інститут (ДІБІ, 1935 – 1994), Придніпровська державна академія будівництва та архітектури (ПДАБА, з 1994 р.).

Протягом усієї історії навчальний заклад був визнаним лідером у підготовці кадрів інженерно-будівельного, архітектурного, економічного та екологічного профілю не тільки в Придніпровському регіоні, а й в країні в цілому.

Кількість випускників ДВНЗ ПДАБА за всі роки перевищує 60 тис. чол.

До складу академії входить 51 навчально-науковий підрозділ, в тому числі:

- Факультети денної форми навчання (промислового та цивільного будівництва, будівельний, механічний, архітектурний, економічний);
- Інститут Екології та безпеки життєдіяльності в будівництві (факультет цивільної інженерії та екології);
- Інститут післядипломної освіти з відділеннями довузівської підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації фахівців;
- Науково-методичний центр заочної і дистанційної освіти
- Інститут експертизи, проектування та вишукувань у будівництві;
- Придніпровський науково-освітній інститут інноваційних технологій у будівництві;
- Науково-технічна бібліотека;
- Навчально-методичний комп'ютерний відділ;
- Науково-дослідна частина;
- Європейський освітній центр та інші.

Академія має розвинену матеріальну базу загальною площею понад 116 тисяч кв. метрів, яка складається з двох навчальних корпусів, науково-дослідного

полігону, восьми студентських гуртожитків, спортивного комплексу з плавальним басейном, санаторію-профілакторію на 50 місць, актові зали на 810 місць, оздоровчо-спортивного табору на 300 місць.

Підготовка фахівців здійснюється за освітніми ступенями бакалавра за 20 спеціальностями, магістра за 17 спеціальностями, доктора філософії за 9 спеціальностями.

Таблиця 1.1

Перелік спеціальностей академії

№	Спеціальність
1	2
БАКАЛАВР	
1.	051 Економіка
2.	071 Облік і оподаткування
3.	072 Фінанси, банківська справа та страхування
4.	073 Менеджмент
5.	075 Маркетинг
6.	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
7.	281 Публічне управління та адміністрування
8.	292 Міжнародні економічні відносини
9.	101 Екологія
10.	122 Комп'ютерні науки
11.	124 Системний аналіз
12.	132 Матеріалознавство
13.	133 Галузеве машинобудування
14.	151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології
15.	152 Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка
16.	191 Архітектура та містобудування
17.	192 Будівництво та цивільна інженерія
18.	193 Геодезія та землеустрій
19.	263 Цивільна безпека
20.	274 Автомобільний транспорт
МАГІСТР	
1.	071 Облік і оподаткування
2.	072 Фінанси, банківська справа та страхування
3.	073 Менеджмент
4.	075 Маркетинг
5.	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
6.	101 Екологія
7.	122 Комп'ютерні науки
8.	132 Матеріалознавство
9.	133 Галузеве машинобудування
10.	151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології
11.	152 Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка
12.	191 Архітектура та містобудування
13.	192 Будівництво та цивільна інженерія

14.	193	Геодезія та землеустрій
15.	263	Цивільна безпека
16.	274	Автомобільний транспорт
17.	292	Міжнародні економічні відносини
ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ		
1.	051	Економіка
2.	075	Маркетинг
3.	076	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
4.	124	Системний аналіз
5.	132	Матеріалознавство
6.	151	Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології
7.	192	Будівництво та цивільна інженерія
8.	263	Цивільна безпека
9.	281	Публічне управління та адміністрування

В академії 38 кафедр, 25 з яких є випусковими. За станом на початок 2018 року в академії навчається майже 3 тис. студентів денної та понад 1,1 тис. студентів заочної форми навчання, в тому числі понад 100 іноземних громадян. Загальний ліцензований обсяг складає 12270 осіб.

Працюють докторантура за 6 спеціальностями, функціонують дві докторських і одна кандидатська спеціалізовані ради.

Наукова робота ведеться на всіх факультетах і координується науково-дослідною частиною, до складу якої входять Придніпровський регіональний центр енергодосліджень та енергоефективних технологій у будівництві та комунальному господарстві, Інститут експертизи, проектування та вишукувань у будівництві, відділ експертизи та комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності, випробувальна лабораторія з випробування будівельних конструкцій та матеріалів, між кафедральна лабораторія експериментальних досліджень, науково-дослідна лабораторія надійності резервуарних конструкцій, науково-дослідна лабораторія ніздрюватих бетонів, комплексний відділ з експертизи, проектування, будівництва та експлуатації в складних інженерно-геологічних умовах, науково-дослідна лабораторія плазмотехнології, наукові творчі колективи кафедр.

ДВНЗ ПДАБА підтримує тісні стосунки з понад 32 закордонними вищими навчальними закладами:

1. Національний інститут прикладних наук м. Страсбург (Франція).
2. Національна школа прикладних наук м. Сафі (Марокко).
3. Політехнічний факультет м. Монс (Бельгія).
4. Афінський технологічний інститут (Греція).
5. Варшавський політехнічний університет (Польща).
6. Словацький технічний університет (Словаччина).
7. Політехнічний інститут м. Гуарда (Португалія).
8. Європейський інститут освіти м. Берлін (Німеччина).
9. Університет м. Сарагоса (Іспанія).
10. Відкритий університет м. Варна «Чернорізец Храбар» (Болгарія).
11. Міжнародний інститут менеджменту ЛНК (Росія).
12. Портсмутський університет (Велика Британія).

13. Політехнічний інститут м. Коккола (Фінляндія).
  14. Університет Центрального Ланкашира (Велика Британія).
  15. Технічний університет Бергакадемі Фрайберг м. Фрайберг (Німеччина).
  16. Національний інженерний університет м. Ліма (Перу).
  17. Міжнародний університет Данте Аліг'єрі, Реджіо ді Калабрія (Італія).
  18. Технічний університет, факультет менеджменту та маркетингу, м. Жешув (Польща).
  19. Болонський університет (Італія).
  20. Університет м. Шербрук (Канада).
  21. Національна школа архітектури м. Рабат (Марокко).
  22. Університет м. Орлеан (Франція).
  23. Університет м. Ля Рошель (Франція).
  24. Університет м. Гринвіч (Велика Британія).
  25. Університет м. Страсбург (Франція).
  26. Технічний університет м. Аахен (Німеччина).
  27. Інститут науки та технологій м. Сафі (Марокко).
  28. Вища школа бізнесу, Національний університет ім. Луїса м. Новий Сонч (Польща).
  29. Університет дю Мен, Льо Мен (Франція).
  30. Вища інженерно-економічна школа м. Слупськ (Польща).
  31. Університет Каді Айад м. Марракеш (Марокко).
  32. Університет «Вища освіта у Марокко».
- ДВНЗ ПДАБА має широкі міжнародні зв'язки та є:
- членом Міжнародної Асоціації будівельних ВНЗ з 1995 р.;
  - колективним членом Міжнародної інженерної академії з 1996 р.;
  - членом Всесвітньої асоціації IAU (UNESCO) з 1997 р.;
  - членом Всесвітнього агентства франкомовних університетів (AUF) з 2006 р.;
  - членом Всесвітньої асоціації будівельних ВНЗ «Spinnaker group» з 2006 р.;
  - підписано угоду про співробітництво з мережею французьких інженерних ВНЗ «n+i» у 2006 р.;
  - підписано угоду з федерацією обмінів «Франція – Україна» в 2006 р.;
  - членом Асоціації кваліфікованих спеціалістів у сфері будівництва на державному рівні;
  - членом Асоціації «Придніпров'я» на регіональному рівні;
  - підписано Хартію університетів «Magna Charta Universitatum» у 2010 р.

2. ОСОБИСТІ ДАНІ РЕКТОРА

Володимир Іванович Большаков народився 13 травня 1946 року у м. Дніпропетровськ. З 1964 по 1969 рр. навчався у Дніпропетровському металургійному інституті, який закінчив, отримавши спеціальність інженера-металурга (диплом з відзнакою). З 1969 по 1972 рр. перебував у аспірантурі Московського інженерно-будівельного інституту, де під керівництвом професора М. А. Тилкіна підготував кандидатську дисертацію «Дослідження структури і властивостей високоміцної будівельної сталі».

Після закінчення навчання в аспірантурі почав у 1972 році працювати молодшим науковим співробітником у Дніпропетровському інженерно-будівельному інституті (ДІБІ).

З цього часу педагогічна, наукова, організаційна і громадська діяльність д. т. н., професора лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки України та премії Президії НАН України ім. Г. В. Курдюмова, заслуженого діяча науки і техніки Володимира Івановича Большакова пов'язана з єдиним місцем роботи, вузом (Дніпропетровським інженерно-будівельним інститутом (1987 – 1994) і Придніпровська державна академія будівництва та архітектури (1994 – по теперішній час).

За 46 років роботи він пройшов усі щаблі науково-педагогічної ієрархії: молодший науковий співробітник (1972 – 1973); кандидат технічних наук (1973); старший науковий співробітник (1974 – 1975); доцент (1975 – 1985); доктор технічних наук (1986); завідувач кафедри технології металів (1986 – 1994), кафедри матеріалознавства і обробки матеріалів (1994 – 2016); професор (1987); ректор (1987 – 2018).

Перші 15 років (1972 – 1987) Володимир Іванович активно та цілеспрямовано формував, розвивав, збагачував і підвищував свій педагогічний, науковий, організаторський досвід.

За півтора десятиліття він перетворився у професіонала високого класу, здатного до вирішення задач різної науково-педагогічної та організаційної складності. Саме тому в 1987 році професор Володимир Іванович Большаков, завідувач кафедри технології металів взяв участь у виборах на посаду ректора ДІБІ. За результатами голосування зборів колективу інституту у другому турі ректором обрано В. І. Большакова.

Велика працездатність, енергія наукового пошуку, прагнення у досягненні позитивних результатів, втілення цих результатів у практику життя, а ще намагання на основі досягнутого створити свою наукову школу з учнями та послідовниками.

Весь цей комплекс особистих рис характеру та професійних знань В. І. Большакова дозволяє йому успішно, будучи ректором Придніпровської державної академії будівництва та архітектури 31 рік, керувати складним процесом підготовки різнопланових фахівців-будівельників, представників майбутньої інженерної еліти України. А також вести велику багатотематичну дослідницьку роботу і розвивати свою наукову школу.

Професор В. І. Большаков створив наукову школу з прикладного матеріалознавства, відкрив Вчені ради із матеріалознавства та машинобудування, очолює відому в Україні та за кордоном Дніпровську школу з проблем сучасного матеріалознавства. Під його особистим керівництвом захищено 18 докторських та 24 кандидатських дисертації, в тому числі за 2013 – 2018 рр. 5 докторських і 5 кандидатських дисертацій. Три учні професора В. І. Большакова захистили дисертації закордоном та отримали науковий ступінь доктора філософії.

У працях В. І. Большакова і його учнів розроблені ідеї створення високоміцних будівельних сталей, методики раціонального легування, контрольованого прокату, термічного зміцнення з прокатного нагріву, теоретичні основи яких закладені науковою школою академіка К. Ф. Стародубова.

Окрім названого напрямку у школі проф. В. І. Большакова є цикл робіт присвячений розробці технології переробки і використання відходів металургійної, гірничо-рудної і хімічної промисловості в будівництві, а також переробці будматеріалів. Ці роботи надзвичайно важливі, оскільки поряд з енергозбереженням і економією цементу вирішена важлива для України екологічна проблема – звільнення з-під відвалів орної землі. За роботи цього циклу професорам В. І. Большакову, С. А. Щербак у 1999 році присуджена Державна премія України в галузі науки і техніки.

Переробка шлаків у будівельні матеріали дозволила вирішити ряд важливих господарчих питань сьогодення: знизити собівартість виробництва матеріалів, зберегти орні землі, що використовуються під шлакові відвали; знизити собівартість виробництва в'язучих та собівартість виготовлення бетонних та залізобетонних виробів, а також вартість загально-будівельних робіт у шляховому будівництві; поліпшити екологічну обстановку; зберегти землі при добуванні нерудних будівельних матеріалів.

В галузі матеріалознавства проведені теоретичні та експериментальні дослідження, спрямовані на підвищення стійкості захисних покриттів будівельних конструкцій та технологічного обладнання. А також розробці пористого бетону і захисту поверхні будівельних конструкцій з нього від корозії. Створення таких матеріалів – надлегких, міцних, стійких до корозії – дозволяє розв'язати найважливішу проблему в Україні – проблему реконструкції житлового фонду перших масових серій.

Саме темі реконструкції житлового фонду присвячений ще один напрям наукової школи В. І. Большакова. Разом з професором М. М. Жербіним (КІСІ) В. І. Большаков розробив концепцію надбудови п'ятиповерхівок за рахунок використання металевих бандажів, що спирається на власний фундамент. Таким чином можна збільшити висоту будівлі від 5 до 10 і більше поверхів. Ці роботи ведуться з 1996 року по теперішній час, і вирішують дуже важливу проблему –

використання листових сталей у будівництві. Такі розробки можуть сприяти в рішенні по заощадженню 25 % житлового фонду і переведення його в сучасне житло зі зручним плануванням квартир, збільшенням розміру кухонь і ванних кімнат, оснащенням цих будівель сміттєпроводами і ліфтами.

Отримані наукові результати, знайшли своє відображення у численних наукових публікаціях В. І. Большакова та вчених його школи в Україні та за кордоном:

4. Bolshakov V. Structure and Properties of Building Materials / V. Bolshakov, L. Dvorkin. – Switzerland: Trans Tech Publications Ltd, 2016. – 211 p.

5. Bol'shakov V. Fractals and properties of materials: monograph / V. Bol'shakov, V. Volchuk, Yu. Dubrov. – Saarbrucken: Lambert Academic Publishing, 2016. – 140 p.

6. Bolshakov V. Fractals and properties of materials / Bolshakov V., Volchuk, V., Dubrov, Y. – Trans and Technical Publication Ltd, Switzerland, 2016. – 177 p.

7. Ячеистый бетон. Направления повышения качества материала: монография / В. И. Большаков, В. И. Мосьпан, В. А. Мартыненко, Н. А. Котов. – Днепр: Свидлер А. Л., 2017. – 352 с.

8. Большаков В. И. Материаловедение строительных сталей: монография / В. И. Большаков. – Днепр: ПГС, 2017. – 590 с.

9. Большаков В. И. Основы организации фрактального моделирования / В. И. Большаков, В. Н. Волчук, Ю. И. Дубров. – Киев: Академ-периодика, 2017. – 170 с.

Ці публікації свідчать про постійний розвиток школи В. І. Большакова та її багатогранну діяльність, яка у 2016 році була відзначена премією Президії НАН України ім. Г. В. Курдюмова за розроблення моделі термічної обробки сплавів та її застосування у виробництві.

Окрім цього проф. В. І. Большаков плідно співпрацює з науково-дослідними інститутами НАНУ: Інститутом електрозварювання ім. Є. О. Патона; Інститутом чорної металургії ім. З. І. Некрасова.

Результати цієї роботи були опубліковані у виданнях НАН України: Доповіді НАН України, «Вісник НАН України» та «Металлофизика и новейшие технологии», у загальній кількості 25 робіт (2013 – 2018).

Поряд з вже відомими напрямками роботи останнім часом у школі проф. В. І. Большакова з'явилися нові. Одним з них є діяльність лабораторії досліджень атомних і теплових електростанцій (кер. В. І. Большаков). Лабораторія здійснює моніторинг технічного стану конструкцій об'єктів енергетичного комплексу шляхом проведення інструментальних досліджень та лабораторних випробувань; розробку заходів та відповідної нормативної документації щодо забезпечення надійності експлуатації споруд АЕС.

Впродовж 2015 – 2016 року за замовленням Рівненської, Запорізької Південно-Української та Хмельницької АЕС фахівцями лабораторії виконано госпдоговорів щорічно в середньому на суму 5,5 млн. грн. На 1.11.17 р. – 3,2 млн. грн. Це обумовлено тим, що ПДАБА – єдина організація в Україні, що співпрацює з МАГАТЕ в рамках міжрегіонального проекту RER/4/027, спрямованого на вирішення проблем подовження ресурсу будівельних конструкцій споруд АЕС з реакторами ВВЕР-1000.

В результаті впровадження розробок лабораторії була забезпечена надійна робота першого і третього блоку Запорізької АЕС шляхом продовження експлуатації цих блоків поза проектний період. В наслідок чого держава в особі НАЕК «Енергоатом» економить понад 5 млрд. гривень на рік на необхідності введення додаткових потужностей задля покриття потреби в електроенергії.

У 2017 році отримав нову концепцію раніше розроблений В. І. Большаковим напрям з використання високоміцних сталей. Аспірант Ю. І. Гезенцев працює над темою «Технологічність застосування дрібнозернистих термічно зміцнених сталей у конструкціях кожухів доменних печей». У своїй роботі під керівництвом В. І. Большакова він розглядає ефективність методів підвищення експлуатаційних властивостей кожухів із термічно зміцнених дрібнозернистих високоміцних сталей. Ці сталі виготовляються підприємствами групи «Метінвест». Зокрема, сталь марки 10Г2ФБ, застосована в проекті повної заміни кожуха доменної печі № 3 на меткомбінаті ПАО «Запоріжсталь». Ці роботи ведуться ПДАБА спільно з Інститутом електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України.

Школа Большакова отримала широке міжнародне визнання. Він обраний членом Інституту матеріалів (Лондон), членом суспільства чорної металургії США, членом Європейського товариства механіків і математиків (Німеччина), членом Інституту гірських, металургійних і нафтових інженерів (Канада), членом Міжнародного товариства мостів і металевих конструкцій (м. Цюрих). Він обраний Почесним професором Університету Св. Климента Охридського (м. Бітола, Македонія) і почесним професором Варшавської Політехніки.

А також нагороджений: орденом Франції «Пальмова гілка» II ст., медаллю республіки Македонія, офіцерським хрестом «Ордена Св. Станіслава» IV ступеня, орденом Святого Дмитра Солунського IV ступеня.

Поряд з широкою науковою діяльністю професор В. І. Большаков приділяє велику увагу педагогічній роботі. Він чітко зміг розставити пріоритети ПДАБА у підготовці студентів будівельного напрямку. З метою інтегрування в міжнародний науковий простір в академії було відкрито кафедру інтегрованого навчання іноземним мовам, в результаті чого було забезпечено високий рівень вивчення студентами кількох іноземних мов: англійської, німецької, французької.

Викладання базових предметів іноземними мовами дозволяє студентам упевнено почувати себе на міжнародних конференціях, стажуваннях, працювати в транснаціональних корпораціях. Високий рівень підготовки студентів підтверджують стажування в Німеччині і Франції. Аспіранти В. І. Большакова плідно працюють під подвійним науковим керівництвом у провідних дослідницьких центрах Франції, Німеччини, Швеції, Англії. Маючи таку широку географію співпраці, талановитий викладацький склад, працюючий під керівництвом В. І. Большакова, щороку встановлює міцні зв'язки з промисловістю, де проходять практику грамотні, мотивовані студенти. Професор В. І. Большаков на кафедрі матеріалознавства і обробки матеріалів викладає спецкурс для магістрів за темою «Теоретичні основи та методи термічної обробки конструкційних сталей з придбанням бейнітного типу (гільчатий ферит та інші)».

Завдяки активній роботі В. І. Большаков в академії існує кілька довготермінових різноматематичних проектів, серед яких: щорічна Міжнародна

наукова конференція «Стародубовські читання» (1991 – 2018); міжрегіональний науковий семінар «Проблеми сучасного матеріалознавства» (термін існування – 20 років); українсько-польський науковий семінар (з механіки) «Теоретичні основи будівництва» (термін існування – 24 роки); Міжнародна науково-практична конференція «Інноваційні технології життєвого циклу об'єктів житлово-цивільного, промислового й транспортного призначення» (термін існування – 13 років).

В академії на протязі багатьох років ведеться видання кількох журналів та збірників наукових праць, де В. І. Большаков є головним редактором – журнал: «Матеріалознавство і термічна обробка матеріалів», «Вісник ПДАБА», «Новини інженерних наук Придніпров'я»; збірники: «Теоретичні основи будівництва», «Стародубовські читання»

В. І. Большаков проводить значну громадську роботу, будучи Головою Придніпровського центру Академії будівництва України, заступником Голови Ради ректорів Дніпропетровської держадміністрації, Президентом Фонду соціального захисту, підтримки і допомоги вченим України та членам їх сімей.

Діяльність В. І. Большакова широко відома в Україні. Вона відзначена численними Державними і науковими нагородами: йому присвоєно почесне звання заслужений діяч науки і техніки України; він отримав Державну премію України в галузі науки і техніки (1999); нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня і II ступеня; знаком «За наукові досягнення» Міністерства освіти і науки України. Він обраний дійсним членом Академії будівництва України; дійсним членом Академії наук Вищої школи (АН ВШ України) та почесним академіком Національної академії педагогічних наук України. А також є почесним доктором Дніпровського національного університету ім. О. Гончара, почесним професором Національної металургійної академії України.

За відновлення та будівництво нових храмів на території Дніпропетровської області Володимир Іванович нагороджений орденом Української Православної церкви «Рівноапостольний Князь Володимир» I ступеня (2006), орденом преподобного Нестора Літописця III ступеня (2015) та I ступеня (2016) (Додаток 2).

Рис. 2.1. «Стародубовські читання – 2018»: професор В. І. Большаков і член-кореспондент НАН України Ю. Я. Мешков

3. ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ СТУДЕНТІВ

3.1. Показники прийому та випуску студентів

Основним напрямом діяльності Державного вищого навчального закладу «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» є підготовка, згідно з державним замовленням і договірними зобов'язаннями, висококваліфікованих фахівців для будівельної галузі України.

ДВНЗ ПДАБА здійснює свою навчальну діяльність відповідно до законодавства України у межах прав, передбачених законом України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність» та іншими законами, нормативними документами Міністерства освіти і науки України, додаткових прав, наданих їй за результатами акредитації та Статуту академії. За звітний період державне замовлення на підготовку фахівців щорічно виконувалося в повному обсязі.

Формування контингенту студентів це та складова, яка найбільшою мірою визначає успішність академії, його штатні можливості та фінансовий стан. Обсяги прийому і випуску у межах ліцензійного обсягу знаходяться під контролем Міністерства освіти і науки.

Показники прийому та випуску студентів у ДВНЗ ПДАБА за 2013 – 2017 роки наведені у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Показники формування контингенту прийому та випуску студентів за 2013 – 2017 роки

№	Показник	Рік				
		2013	2014	2015	2016	2017
1	2	3	4	5	6	7
1.	Кількість напрямів підготовки:					
	<i>денна форма навчання</i>	16	16	16	16	20
	<i>заочна форма навчання</i>	12	12	12	11	19
	Кількість спеціальностей за ОКР спеціаліст:					
	<i>денна форма навчання</i>	20	20	13	13	-
	<i>заочна форма навчання</i>	15	15	11	11	-
	Кількість спеціальностей за ОКР магістр:					
	<i>денна форма навчання</i>	18	18	14	14	17
	<i>заочна форма навчання</i>	10	10	8	8	16
2.	Контингент студентів, всього:	5371	4911	4666	4572	4208
	- в т. ч. денна форма навчання	3533	3387	3346	3228	2955
	<i>за держзамовленням</i>	2838	2703	2444	2391	2087
	<i>за контрактом</i>	695	684	902	837	868
	- в т. ч. заочна форма навчання	1838	1524	1320	1344	1253
	<i>за держзамовленням</i>	134	133	106	145	129
<i>за контрактом</i>	1704	1391	1214	1199	1124	

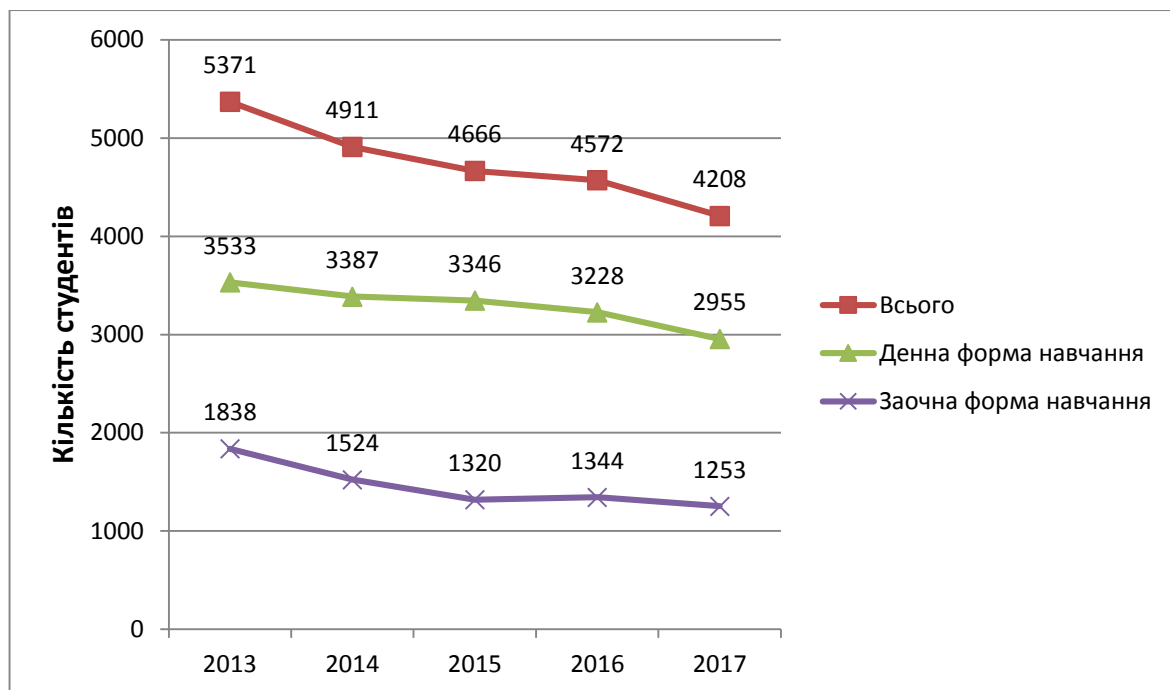
Закінчення табл. 3.1

	- в т. ч. іноземні студенти та студенти з країн СНД	98	117	110	89	90
3.	Ліцензований обсяг за освітнім ступенем (денна/заочна):					
	<i>бакалавра</i>	1540/ 1115	1540/ 1115	1285/ 635	1285/ 635	2235
	<i>спеціаліста</i>	1243/ 998	1243/ 998	1285/ 760	1285/ 760	1285/ 760
	<i>магістра</i>	207/ 117	207/ 117	217/ 108	247/ 138	1455
	доктора філософії	0	0	0	105	105
4.	Всього зараховано на ОКР бакалавр (денна форма навчання):	671	643	570	593	462
	<i>в т.ч. за держзамовленням</i>	580	550	379	397	300
	<i>в т.ч. за контрактом</i>	91	93	191	196	162
5.	Всього зараховано на ОКР спеціаліст (денна форма навчання):	571	493	443	441	-
	<i>в т.ч. за держзамовленням</i>	509	424	325	385	-
	<i>в т.ч. за контрактом</i>	62	69	118	56	-
6.	Всього зараховано на ОКР магістр (денна форма навчання):	105	119	161	138	512
	<i>в т.ч. за держзамовленням</i>	83	86	87	99	4691
	<i>в т.ч. за контрактом</i>	22	33	74	39	51
7.	Випуск фахівців (денна та заочна форма навчання), осіб:					
	<i>бакалаври</i>	1220	991	964	976	880
	<i>спеціалісти</i>	1306	929	707	643	696
	<i>магістри</i>	180	143	159	89	94
8.	Кількість факультетів	6	6	6	6	6
9.	Кількість кафедр, всього	39	39	39	38	38
	в т. ч. випускаючих	26	26	26	25	25

За останні роки зменшився обсяг держзамовлення, що безумовно відбилося на чисельності контингенту студентів усіх ВНЗ України, зокрема у ДВНЗ ПДАБА контингент студентів денної форми навчання зменшився з 3533 осіб у 2013 р. до 2955 осіб у 2017 р.

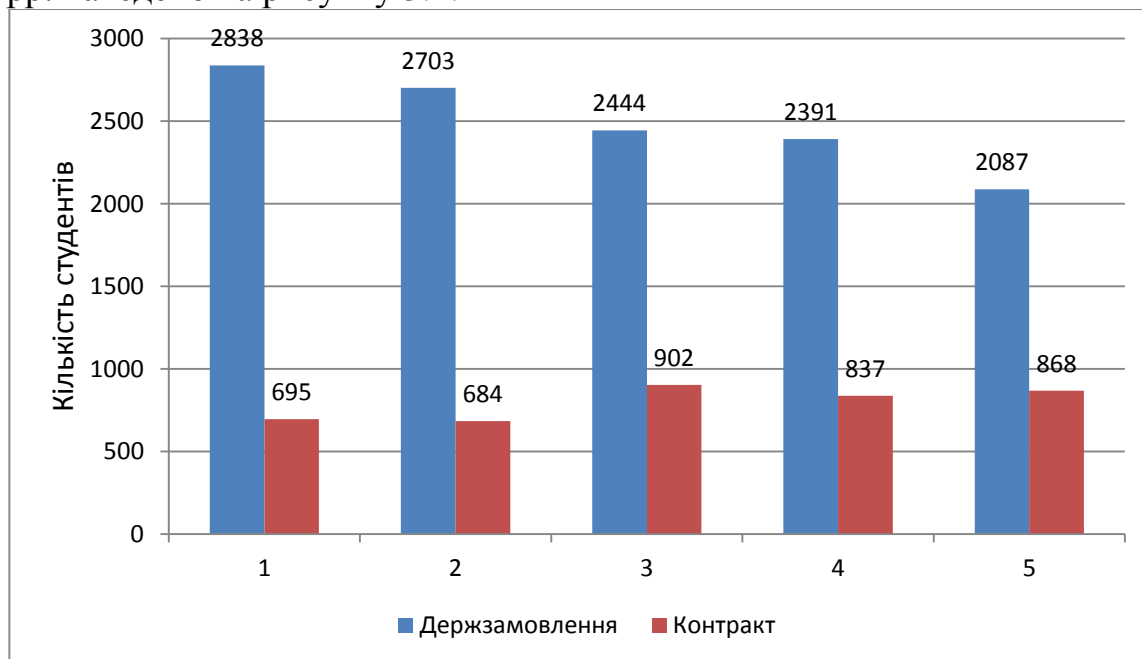
Також відбулося зменшення контингенту студентів заочної форми навчання з 1838 осіб у 2013 р. до 1253 осіб у 2017 р.

Динаміку формування контингенту ДВНЗ ПДАБА за 2013 – 2017 роки наведено на рисунку 3.1.

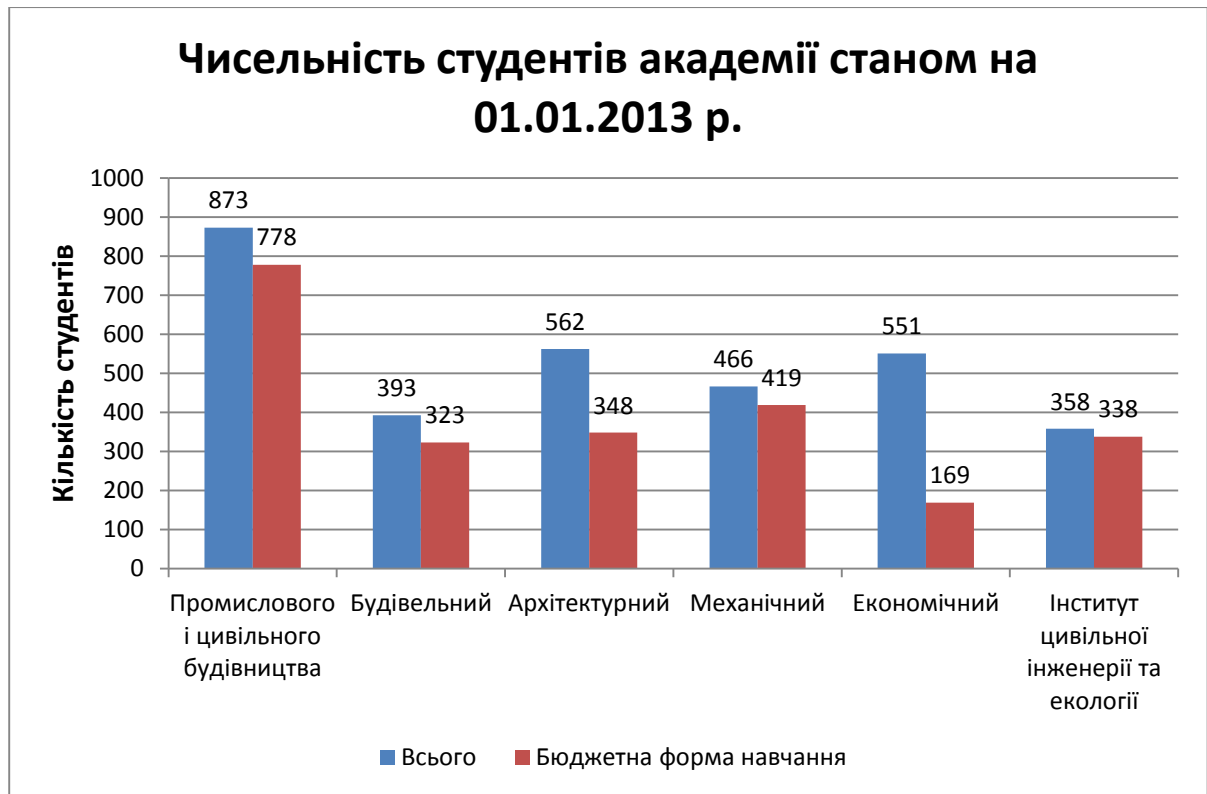
Рис. 3.1. Динаміка формування контингенту студентів ДВНЗ ПДАБА за всіма формами навчання

Незважаючи на складну соціальну, економічну та демографічну ситуацію, у цілому, за період 2013 – 2017 роки зберігається зацікавленість абітурієнтів у навчанні саме у ДВНЗ ПДАБА. Динаміку формування контингенту студентів академії денної форми навчання в залежності від джерел фінансування за 2013 – 2017 рр. наведено на рисунку 3.2.

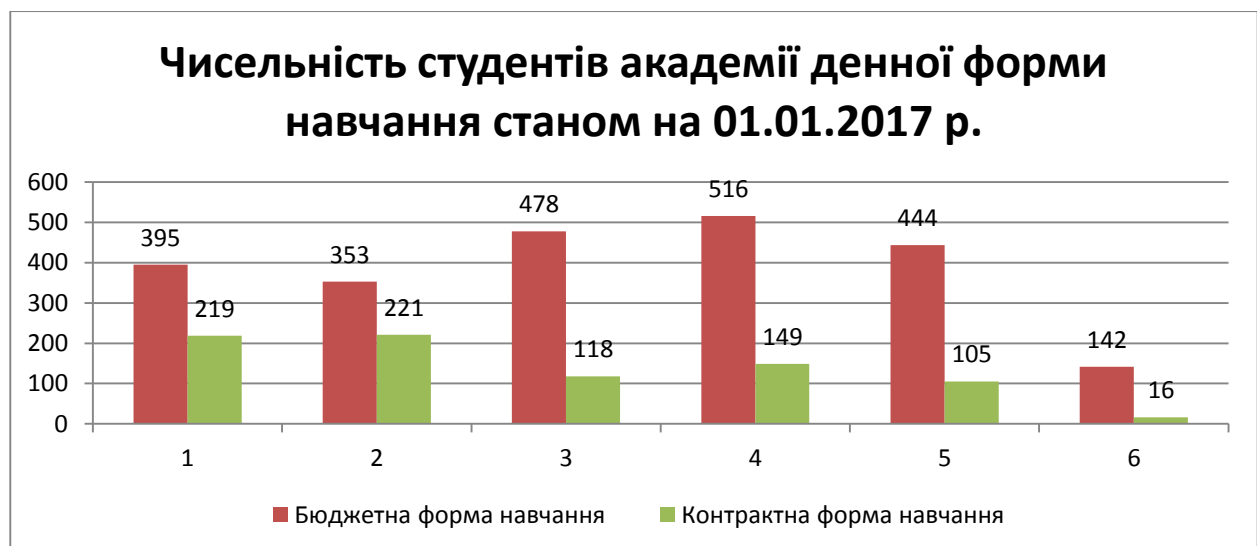

Рис. 3.2. Динаміка формування контингенту студентів ДВНЗ ПДАБА денної форми навчання в залежності від джерел фінансування у 2013 – 2017 роки

Чисельність студентів академії по факультетах та курсах наведено на рисунках 3.3, 3.4.

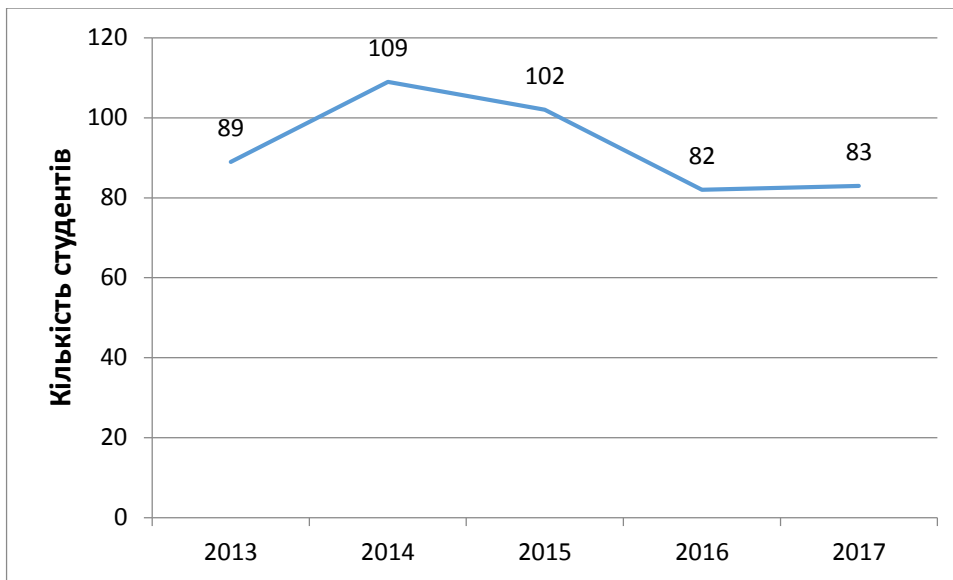
Рис. 3.3. Чисельність студентів академії по факультетах

Рис. 3.4. Чисельність студентів академії по курсах

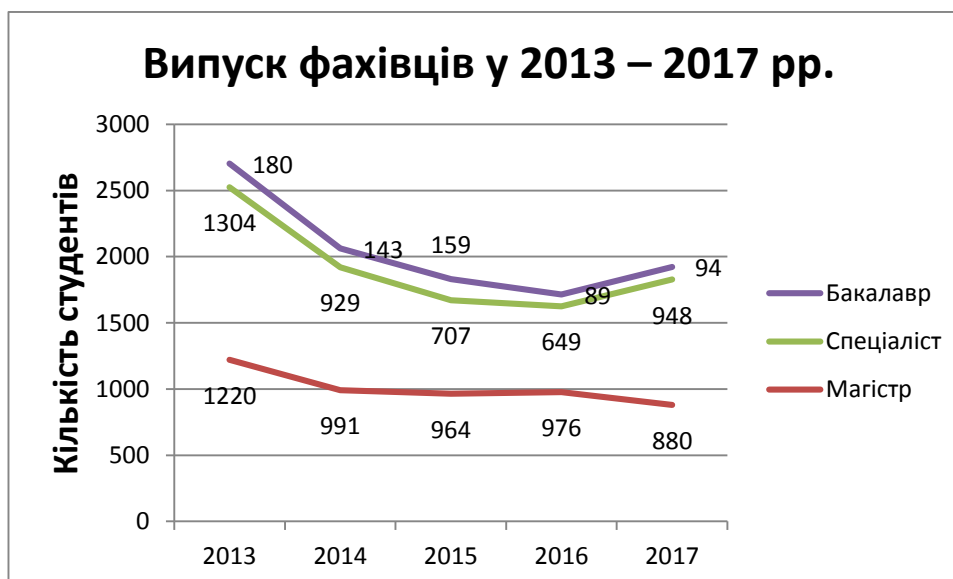
Водночас є стабільна ситуація кількості іноземних громадян (рис. 3.5), що навчаються в академії на денній формі навчання, що забезпечується злагодженою роботою міжнародного відділу академії, а також високим рівнем професіоналізму професорсько-викладацького складу академії.

Рис. 3.5. Динаміка формування контингенту іноземних студентів, які навчаються у ДВНЗ ПДАБА у 2013 – 2017 роки

Динаміку випуску фахівців денної та заочної форми навчання ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» за 2013 – 2017 роки наведено на рисунку 3.6.

Рис. 3.6. Динаміка випуску фахівців у ДВНЗ ПДАБА за 2013 – 2017 роки

3.2. Профорієнтаційна робота та робота приймальної комісії

Керівництво академії вважає основним завданням профорієнтаційної роботи створення для випускників освітніх установ умов для усвідомленого вибору майбутньої професії та забезпечення формування контингенту професійно орієнтованих абітурієнтів за напрямками підготовки, які здійснює академія.

З метою ефективного планування та координування цієї роботи в академії створений постійно діючий Комітет з профорієнтаційної роботи.

Робота комітету проводиться за наступними напрямками: організаційні заходи; робота з випускниками середніх шкіл м. Дніпро; робота з випускниками середніх шкіл, розташованих за межами м. Дніпро; робота з випускниками коледжів (технікумів); робота з випускниками ВНЗ по вступу в магістратуру; проведення Днів відкритих дверей; робота в Internet просторі; інформаційно-рекламна діяльність.

Щорічно на початку навчального року на всіх факультетах проводиться анкетування першокурсників академії з метою уточнення форм і методів профорієнтаційної та виховної роботи.

Навчальні заклади міста та передмістя (Слобожанське, Кіровське, Підгородне, Таромське) розподілені та закріплені за викладачами академії, які самостійно, або в складі агітбригад, проводять в них роботу на протязі року. В результаті профорієнтаційна робота проводилась в більш ніж 170 середніх освітніх установах (школах, училищах, ліцеях, гімназіях). Викладачі та співробітники академії проводять зустрічі з учнями випускних класів, відвідують батьківські збори, організують екскурсії до академії.

Крім традиційних форм роботи в закріплених школах на окремих кафедрах та факультетах академії використовувалися нетрадиційні, оригінальні форми і методи роботи.

Співробітниками кафедри матеріалознавство на базі старших класів НВК № 2 (Слобожанська територіальна громада), КЗ Підгороднянська школа № 2 та № 3 організований гурток «Юні матеріалознавці-архітектори». Учні неодноразово відвідували академію, взяли участь в Міжнародній науковій конференції «Стародубівські читання – 2018», у фестивалі мейкерів, який проходив на базі Національного центру аерокосмічної освіти молоді імені Макарова, в заході «Ніч науки».

Добра практика запрошення учнів старших класів склалася на економічному факультеті. В рамках святкування 25-річчя факультету були проведені заходи «Творчий портрет спеціальності (кафедри)» для студентів, викладачів, школярів та учнів технікумів. На ці «Творчі портрети» та урочистий концерт були запрошені та побували десятки майбутніх абітурієнтів. Крім цього ці заходи були широко освітлені на різних Інтернет – ресурсах.

Окремо треба відзначити нову форму роботи зі школярами – через участь наших співробітників економічного факультету в роботі комунального позашкільного навчального закладу «Мала академія наук учнівської молоді» Дніпропетровської обласної ради):

- проведення занять та ділових ігор з економіки, в яких беруть участь сотні школярів;

- освітній проект «Відкритий економічний простір» (учні 9 – 11 класів і студенти I – II курсів профтехучилищ; загалом охоплено близько 450 учнів та 35 вчителів). Проект тривав з листопада 2017 – травень 2018 р.

Рис. 3.7. Проведення заходу «Творчий портрет спеціальності Фінанси і кредит» для студентів, викладачів, школярів та учнів технікумів

Рис. 3.8. Підписання договору ректором В. І. Большаковим про співпрацю між ПДАБА та КПНЗ «Мала академія наук учнівської молоді» ДОР»

Подовж березня 2018 року на сайті ПДАБА відбувався відбірковий он-лайн тур, а 18 квітня 2018 року на базі ПДАБА пройшов очний тур інтелектуальної гри «Фінансові бої» в межах «Відкритого економічного простору».

Заходи, які проводились в межах цього проекту, висвітлювалися в новинах на сайтах ПДАБА та КПНЗ «Мала академія наук учнівської молоді» ДОР» (<http://dvman.dnepredu.com/uk/site/novini.html>), у соцмережах.

Рис. 3.9. Проведення очного туру інтелектуальної гри «Фінансові бої» в межах «Відкритого економічного простору»

Традиційно академія приймає школярів випускних класів середніх шкіл, розташованих за межами м. Дніпро, в рамках автобусних екскурсійних маршрутів «Абітурієнт» з міст Кам'янське, Енергодар, Солоне та інші. Крім того представники академії беруть участь в щорічних заходах «Фестиваль професій» (в містах Покров, Нікополь, Марганець), Міжнародний освітній форум «Придніпров'я», який збирає близько 1000 учнів старших класів м. Дніпра й області із більш ніж 200 шкіл. Додатковою користю від участі в цих заходах (крім особистого спілкування з майбутніми абітурієнтами) є включення реклами ПДАБА в Довідник абітурієнта, який видається великим накладом.

Рис. 3.10. Міста проведення профорієнтаційної роботи за межами м. Дніпро

Рис. 3.11. Міжнародний освітній форум «Придніпров'я»

Профорієнтаційна робота з випускниками ВНЗ I – II рівнів акредитації Дніпропетровської області (коледжів та технікумів) проводиться в 32 закладах, які мають споріднені спеціальності (16 в м. Дніпро, 6 в м. Кам'янське, 10 в інших містах області). Результатом цієї роботи є список кандидатур, рекомендованих до вступу на перший курс (скорочений термін навчання) або на другий (третій) курс з нормативним терміном навчання. Тільки в 2018 році такою нагодою скористалося більше 400 випускниками ВНЗ I – II рівнів акредитації.

Рис. 3.12. Проведення профорієнтаційної роботи в рамках заходу «День кар'єри» в Придніпровському державному металургійному коледжі (м. Кам'янське)

Щорічно плідно проводяться «Дні відкритих дверей» для випускників середніх навчальних закладів, їх батьків та працюючої молоді. Після реєстрації та відвідування фотозони, проводиться коротке ознайомлення з спеціальностями академії, далі учасники запрошуються на загальні збори – зустріч з керівництвом академії та приймальної комісії до зали засідань Вченої ради. Останнього року організовані он-лайн трансляції зборів, які записуються та викладаються на YouTube-канал академії (<https://www.youtube.com/channel/UCoDfF9IOcnFB4hJviLtN8MA>). По завершенню загальних зборів проводяться екскурсії по академії, знайомство з деканами факультетів, в ході яких майбутні абітурієнти та їх батьки отримують

більш детальну інформацію про матеріально-технічну базу академії, особливості вибраної спеціальності.

Номери телефони випускників, які відвідували Дні відкритих дверей, або при відвідуванні шкіл, які проявили зацікавленість до вступу в академію і залишили для зв'язку номери телефонів, об'єднані в вайбер-групи. Ці вайбер-групи використовуються для відповіді на запитання абітурієнтів, нагадування про важливі дати вступної компанії, терміни проведення олімпіад, тощо.

Крім цього створена повна база електронних адрес ВНЗ I – II рівнів акредитації Дніпропетровської області, повна база середніх навчальних закладів міста, і база середніх навчальних закладів області, які широко використовуються для інформування адміністрації навчальних закладів та безпосередньо майбутніх абітурієнтів про дати проведення Днів відкритих дверей, олімпіади, інші заходи.

В останні роки зросла представленість академії в Internet просторі, працюють сайти структурних підрозділів <http://tgzb.at.ua/>, <https://econom.dp.ua/>, <http://izido.pgasa.dp.ua/>, <http://cru.pgasa.dp.ua/>, <http://management.dp.ua/>, <http://www.intecon.dp.ua/>. Ще ширше академія, приймальна комісія та структурні підрозділи академії представлені в соціальних мережах Instagram, Facebook, YouTube, Twitter, на сторінках яких співробітники проводять активну інформаційну, роз'яснювальну і рекламну роботу.

В 2017 році частково, а з початку 2018 року повністю запрацювала нова редакція сайту академії <http://pgasa.dp.ua/>, в тому числі і в його версії для мобільних додатків. Враховуючи, що більшість інформації наші потенційні абітурієнти (та їх батьки) отримують з Інтернету, вважаємо цей факт дуже дієвим позитивним зрушенням саме у профорієнтаційній роботі. Академія в Інтернеті виглядає сучасно. Неодноразово лунали схвальні відгуки не тільки від абітурієнтів та їх батьків, але і від спеціалістів.

Можливості сайту академії використовуються безпосередньо для профорієнтаційної роботи:

а) Сторінка «Спеціальності» (<http://pgasa.dp.ua/selection-committee/speciality/>), яка складається з таких блоків: анотація, перелік сертифікатів, «Що я буду вивчати? – Основні дисципліни, які складають професійну підготовку – Основні задачі, які зможе вирішувати випускник у майбутньому», «Де я зможу працювати? – Основні посади, на яких можна працювати після закінчення навчання – Основні місця роботи, де можна працювати після закінчення навчання», рекламний – інформаційні матеріали по кожній спеціальності.

б) Сторінка «Калькулятор вступника» (<http://pgasa.dp.ua/selection-committee/kalkulyator-abituriyenta/>), на якій абітурієнт без помилок визначає можливі варіанти спеціальностей вступу за набором зданих ЗНО.

в) «Годинник», що автоматично з'являється при відкритті сайта та відлічує час до наступного Дня відкритих дверей та запрошує переглянути відео звіт з попереднього заходу.

г) Фотоархіви з попередніх Днів відкритих дверей.

Завдяки злагодженій роботі приймальної комісії, навчально-виробничого відділу академії та викладачів щорічно професійно зорієнтовані абітурієнти поповнюють ряди першокурсників академії. Пошук нових форм профорієнтаційної

роботи, підвищення іміджу окремо кожної спеціальності і передусім якості підготовки та конкурентоспроможності випускників, є запорука стабільного розвитку академії.

Підсумки роботи приймальної комісії академії у 2013 – 2017 роках

Заходи з підготовки і проведення прийому до академії у 2013 – 2017 роках були розроблені згідно з планом роботи приймальної комісії, куди включені питання, що торкаються всіх сторін цієї роботи. За станом на сьогоднішній день ці заходи виконані.

Профорієнтаційна робота у 2017 році проводилася в 164 навчальних закладах міста, які закріплені за факультетами академії. Викладачі та співробітники академії вели її в безпосередньому контакті з потенційними абітурієнтами в середніх навчальних закладах міста. Була організована та проведена виїзна зустріч з учнями Навчального комбінату Чечелівського (Червоногвардійського) району. Послідовно, в окремих приміщеннях проведена робота з учнями 11 класів у кількості більш ніж 200 осіб. Були охоплені середні школи міста, технікуми, училища, ліцеї, гімназії, коледжі, а також, середні навчальні заклади Дніпропетровської області у кількості близько 40 навчальних закладів. Налагоджена робота із згаданим Навчальним комбінатом буде продовжена на постійній основі. В Академії не рідше 1 – 2 разів на місяць проходять екскурсійні відвідування, як правило, іногородніми школярами з їх ініціативи. Для них проводяться екскурсії по академії, та ведеться відповідна ПО робота. Вони запрошуються до нас на навчання, забезпечуються всіма інформаційними матеріалами. Щодня 3 – 4 людини відвідують технічний секретаріат ПК індивідуально (як правило, батьки з дітьми, демобілізовані військовослужбовці, пільгові категорії громадян та ін). Завдяки проведеній профорієнтаційній роботі в навчальних закладах області, загальна кількість, установ, охоплених профорієнтаційною роботою в 2016 та в 2015 році склала 171 навчальний заклад, проти 172 навчальних закладів у 2014 році, так саме, як і у 2013.

Були досить плідно проведені по три «Дня відкритих дверей» кожного року, у кожному з яких взяли участь понад 300 – 400 випускників середніх навчальних закладів, їх батьки та працююча молодь. Профорієнтаційна робота проводилася за умов відсутності у багатьох шкіл міста випускних класів.

Оскільки умови прийому до ЗВО України у 2013 – 2015 і у 2016 – 2017 роках істотним чином відрізнялися, вважаємо за доцільне розглядати підсумки роботи приймальної комісії окремо по цих двох періодах.

У 2013 – 2015 роках прийом до ЗВО України проводився згідно держзамовленню, що щорічно доводилося і нашій академії. У 2015 році на 1285 ліцензійних місць, денної форми навчання до нашої академії було подано 4185 заяв від 1951 абітурієнта (у тому числі 2481 в електронній формі, 500 з яких було надано з першим пріоритетом). У 2014 році на 1280 ліцензійних місць, денної форми навчання до нашої академії було подано 5750 заяв (у тому числі 2442 в електронній формі). У 2013 році на 1540 ліцензійних місць денної форми навчання до нашої академії було подано 3475 заяв від абітурієнтів (до ЄДЕБО надійшло 5721 заява, у тому числі 1398 в електронній формі). Таким чином у 2014 році ми мали рекордну

кількість вступників (зростання проти 2013 року склало 2556 осіб, чи 73.6 %). У 2015 році спостерігалось істотне скорочення контингенту вступників, на 1565 осіб, чи на 27.2 %.

У 2015 році на денній формі навчання конкурс у нашу академію складав близько 8.3/0.43 особи на одне ліцензійне місце. У 2014 році на денній формі навчання конкурс у нашу академію складав близько 4.5 особи на одне ліцензійне місце. У 2013 році на денній формі навчання такий конкурс складав близько 2.3 особи на одне ліцензійне місце.

План прийому на перший курс в академію на денну форму навчання згідно доведеному нам на 2015 рік держзамовленню склав 507 осіб, проти 550 осіб у 2014 році. Після коригування, план прийому на місця держбюджету у 2015 році на ОКР «бакалавр» виконано у кількості 379 осіб на очну, і 12 осіб на заочну форми навчання, всього у кількості 391 особи. У 2013 році цей показник складав 580 осіб. Таким чином у порівнянні з 2014 роком, у 2015 році обсяг доведеного нам держзамовлення зменшено на 43 особи (на 7.8 %), проти 30 осіб (на 5.5 %) у 2014, у 2013 році обсяг доведеного нашому ВНЗ держзамовлення було збільшено на 9 осіб (на 1.6 %). Таким чином на денну форму навчання ОКР «бакалавр» у 2015 році зараховано 379 осіб на бюджетні, та 198 на позабюджетні місця, всього 577 осіб. У 2014 році було зараховано 550 осіб на бюджетні і 94 особи на позабюджетні місця, всього 644 особи. У 2013 році було зараховано 580 осіб на бюджетні і 91 особу на позабюджетні місця. У порівнянні з 2014 роком мало місце істотне зниження контингенту, що мав навчатися на місцях держзамовлення (на 171 особу, чи на 31.1%), і збільшення контингенту контрактників на 105 осіб (на 46.9 %). Загальне зменшення контингенту, на денній формі навчання у порівнянні з 2014 роком складало 66 осіб, чи 12,0 %. У 2014 році у порівнянні з 2013 роком також мало місце зменшення контингенту, що зараховано на бюджетні місця денної форми навчання і невелике збільшення осіб, що мали змогу і навчаються на позабюджетних місцях (на 10 осіб, або на 10 %).

Всього у 2015 році на денну форму навчання зараховано 577 осіб, проти 644 осіб у 2014 році. У 2013 році цей показник склав 671 особу. Таким чином, у 2015 році у порівнянні з 2014 роком, зменшення контингенту вступників склало 66 осіб, чи 12.0 %. Цей показник у 2014 році по відношенню до 2013 року складав 20 осіб, чи 2.9 %, проти 47 осіб, чи 7.0 %.

На заочну форму навчання у 2015 році за держзамовленням зараховано 12 осіб, проти 24 у 2014 році. Тобто, маємо подвійне (на 100 %) зниження цього показника. У 2013 році за держзамовленням було зараховано 28 осіб (зменшення на 4 особи, чи на 14,3 %). Всього на навчання на перший курс заочної форми у 2015 році зараховано 12 осіб на бюджетні і 48 осіб на позабюджетні місця, разом 60 осіб. У 2014 році цей показник складав 93 особи, тобто, у порівнянні з 2015 роком, маємо зменшення заочного контингенту на 33 особи, чи на 35.5 %. У 2013 році було зараховано 144 особи цього контингенту. Таким чином маємо зменшення заочного контингенту на 51 особу, чи на 35,4%, що дуже істотно.

На контрактні місця конкурс був майже відсутній.

За цих умов у 2015 році на місця держзамовлення по окремих напрямках конкурс по кількості поданих заяв/те саме із 1-м пріоритетом склав: на «ПЦБ» – 2.26/0.5, на

«Будівельному» – 7,0/0.4, на «Комп'ютерні науки» – 18.9/0.9, «ЗУК» – 19.7/3.17, «Архітектура» – 5.58/3.32, «Прикладне матеріалознавство» – 6.3/0.35, «БМО» – 5.2/0.4, «АУТП» – 9.0/0.32, «Міжнародна економіка» – 110.0/11.0, «Фінанси» – 179.0/10.5, «Економіка підприємства» – 44.4/2.3, «Облік і аудит» – 4.26/0.16, «ТЖЗ» – 6.36/0.25, «Екологія» – 2.93/0.63 осіб/місце держзамовлення. На напрями «Менеджмент» за відсутності держзамовлення, на позабюджетні місця подано 318 заяв (17 з 1–м пріоритетом) і зараховано 31 особу.

Кількість контрактників на очній формі навчання у 2014 році склала 93 особи, що на рівні 2013 року, коли цей показник складав 91 особу. Зростання цього показника у поточному 2015 році до 198 осіб є досить позитивною ознакою цьогорічної вступної кампанії. Але, істотне зменшення цього показника по відношенню до попередніх років, обумовлено об'єктивними тенденціями, що наразі складаються у соціальній сфері нашої держави і нажаль лежать поза межами нашого впливу.

Досить неочікуваним і приємним виявився той факт, коли при невеликому обсязі та за повної відсутності держзамовлення на економічному факультеті на позабюджетні місця у 2015 році прийнято 136 осіб, проти 62 осіб у 2014 році, і 58 осіб у 2013 році.

У 2015 році до академії зараховано на денну форму навчання 24 медалісти та особи, що закінчили середні освітні заклади з відзнакою, проти 43 осіб цього контингенту у 2014 році. У 2013 році цей показник складав 47 осіб. Цей показник у 2016 році складав 18, а у 2017 – 17 осіб.

Таким чином на всі напрями першого курсу очної форми навчання економічного факультету зараховано 153 особи і це більше ніж на ПЦБ і Будівництво, де цього року зараховано 145 осіб. Тобто, натепер контингент першого курсу економічного факультету є найбільшим у нашій академії.

Слід зазначити, що свою роль у негативному процесі, що відбувається, відіграє різке зниження платіжної спроможності пересічних громадян за умовами війни та економічної кризи, і вимушене зниження ціни на контрактне навчання в нашій академії. Недопущенню повної відсутності контрактників на очній формі навчання істотно сприяла вчасно проведена приймально-вступна компанія (в січні – лютому – травні місяці), а також те, що, мабуть, вірним було рішення про зниження ціни на контракти і про те аби не вимагати при укладанні контракту стовідсоткової оплати навчання за перший курс (достатнім було оплатити лише за перший семестр, а не за увесь рік, як це було в минулі роки). Цьому, на наш погляд, позитивному результату також сприяло оприлюднення переліку осіб, що рекомендовані до зарахування за співбесідою та вступними іспитами в день їх проведення і за оцінками сертифікатів ЗНО на наступний день після завершення подачі всіма абітурієнтами документів дещо раніше за інші ВНЗ регіону.

Як сплата за цільовими договорами і контрактами у касу академії надійшло у 2013 році 1.52 млн. грн., у 2014 році 0.91 млн. грн., у 2015 і 2016 році, відповідно по 1.27 млн. грн. у 2017 – 1.38 млн. грн.

У 2017 році за системою «електронний вступ» в нашу академію на 1485 ліцензійних місць 22 спеціальностей на ступінь «бакалавр» – на перший курс з нормативним терміном навчання подано 2498 заяв. У минулому, 2016 році, цей

показник складав 5468 заяв, що в 2.3 рази (на 119 %) менше минулорічного показника. Такий стан справ визначив негативні передумови протікання всієї цьогорічної вступної кампанії до нашої академії:

– на місця держзамовлення першого курсу очної форми з нормативним терміном навчання зараховано 210 осіб. У минулому році цей показник склав 298 осіб. Теж на перший курс заочної форми навчання в поточному році зараховано 26 осіб (зарахування велось за системою «широкий вступ»). Всього зараховано 236 осіб. У минулому році цей показник склав $298 + 9 = 307$ осіб. Маємо зниження кількості зарахованих на місця держзамовлення в 1.3 рази (на 23.1 %), що дуже істотно.

– на місця держзамовлення першого курсу очної форми зі скороченим терміном навчання зараховано 89 осіб і на контрактні місця – 7 осіб. Всього – 96 осіб. На контрактні місця заочної форми – 7 осіб, всього $89 + 7 + 7 = 103$ особи. У минулому році ці показники склали відповідно $85 + 0 + 33 = 118$ осіб. Маємо зниження загальної кількості зарахованих на перший курс зі скороченим терміном навчання в 1.15 рази (на 12.7 %), що, мабуть, цілком припустимо.

– загальне число зарахованих у 2017 році на місця держзамовлення першого курсу склали $236 + 89 = 325$ осіб. У минулому році - $307 + 85 = 392$. Маємо зниження числа зарахованих на місця держзамовлення першого курсу в 1.2 рази (на 17.1 %), що також дуже істотно.

– на контрактні місця першого курсу очної форми з нормативним терміном навчання зараховано 176 і заочної 29 осіб. Всього – 205 осіб. У минулому році цей показник склав 212 і 58 осіб відповідно очної та заочної форм навчання. Всього – 270 осіб. Маємо зниження числа зарахованих на контрактні місця в 1.3 рази (на 24.0 %), що також дуже істотно.

– всього на бюджетні та контрактні місця першого курсу обох форм навчання в поточному 2017 році зараховано $325 + 205 = 530$ осіб. У минулому році цей показник склав $577 + 118 = 695$ осіб. Маємо зниження загального числа зарахованих на перший курс з нормативним і скороченим терміном навчання в 1.3 рази (на 23.7 %), що також дуже істотно.

– на місця держзамовлення другого курсу очної форми з нормативним терміном навчання зараховано 7 осіб і на контрактні місця – 28 осіб. Всього – 35 осіб. На контрактні місця заочної форми – 43 людини, всього на другий курс з нормативним терміном навчання $7 + 28 + 43 = 78$ осіб. У минулому році ці показники склали відповідно $20 + 18 + 66 = 104$ особи. Маємо зниження загального числа зарахованих на другий курс з нормативним терміном навчання в 1.3 рази (на 25.0 %), що, хоч і має певне значення, але не критично. Істотну різницю становлять звільнені місця держзамовлення, що заповнюються (7 в 2017 і 20 в 2016 роках). Просто в поточному році менше відраховували студентів з місць держзамовлення і їх загальна чисельність зараз приблизно така, як у минулому.

– на місця держзамовлення третього-четвертого курсу очної форми з нормативним терміном навчання зараховано 8 осіб і на контрактні місця – 41 осіб. Всього – 49 осіб. На контрактні місця заочної форми – 90 осіб, всього на третій-четвертий курси з нормативним терміном навчання $8 + 41 + 90 = 139$ осіб. У минулому році ці показники склали відповідно $5 + 5 + 77 = 87$ осіб. Маємо

збільшення загального числа зарахованих на третій-четвертий курс з нормативним терміном навчання в 1.6 рази (на 37.4 %). Збільшення цього показника обумовлено переведенням в нашу академію 58 студентів II – IV курсів контрактної форми навчання із закритого інституту «Стратегія» м. Жовті Води.

Результати набору в магістратуру на «освітньо-науковий» і «освітньо-професійний» рівні в поточному і минулому роках, можуть бути порівняні з урахуванням того, що «освітньо-науковий» рівень відповідає торішньому ступеню «магістр», а «освітньо-професійний» – ОКР «спеціаліст».

– на місця держзамовлення в магістратуру на «освітньо-науковий» рівень очної форми навчання в поточному році зараховано 182 особи, на контрактні місця 10 осіб. На заочну форму навчання до магістратури на «освітньо-науковий» рівень прийом не проводився. Всього на обидві форми навчання прийнято – 192 особи. У минулому році ці показники склали для «магістрів» очної форми навчання на місця держзамовлення 99 осіб і заочної – 1 людина, всього 100 осіб. На контрактні місця очної форми зараховано 48 осіб і заочної форми 90 осіб. Всього в минулому році на обидві форми навчання прийнято $100 + 48 + 90 = 238$ осіб. Маємо зниження кількості зарахованих до магістратури в 1.2 рази (на 19.3 %), що дуже істотно.

– на місця держзамовлення в магістратуру на «освітньо-професійний» рівень очної форми навчання в поточному році зараховано 279 осіб, на контрактні місця 35 осіб. На заочну форму навчання до магістратури на «освітньо-професійний» рівень зараховано 13 осіб на бюджетні та 283 – на контрактні місця. Всього на обидві форми навчання прийнято $279 + 35 + 13 + 283 = 610$ осіб. У минулому році ці показники склали для ОКР «спеціаліст» очної форми навчання на місця держзамовлення 385 осіб і заочної – 30 осіб, всього 415 осіб. На контрактні місця очної форми були зараховані 57 осіб і заочної форми 266 осіб. Всього в минулому році на обидві форми навчання прийнято $385 + 30 + 57 + 266 = 738$ осіб. Маємо зниження числа зарахованих до магістратури на «освітньо-професійний» рівень у 1.2 рази (на 17.3 %), що також істотно.

– всього в магістратуру в поточному році зараховано $192 + 610 = 802$ особи. У минулому році цей показник склав $238 + 738 = 976$ осіб. Маємо зниження числа зарахованих до магістратури в 1.2 рази (на 17.8 %), що досить істотно.

– всього в нашу академію в поточному 2017 році на всі курси, спеціальності та форми навчання зараховано $520 + 78 + 139 + 192 + 610 = 1539$ осіб. У минулому 2016 році було зараховано $695 + 104 + 87 + 238 + 738 = 1862$ особи. Таким чином, маємо зниження чисельності зарахованих до академії на 323 особи, або в 1.2 рази (на 17.3 %), що дуже істотно.

Попередній аналіз результатів вступної кампанії до академії у 2017 році показує:

– вступна кампанія до ЗВО України у поточному 2017 році відбулася за абсолютно новими Умовами прийому, згідно яким скасовано такі поняття, як «конкурс» на спеціальність, «поза конкурсний вступ», та інші. Натомість упроваджені такі поняття, як «супер конкурс», «особливі умови прийому», «квота – 1, 2, 3», «корегуючі коефіцієнти» тощо. Тому робити аналіз результату теперішньої вступної кампанії за старими мірками немає сенсу. Її результати було

порівняно лише із показниками вступної кампанії 2016, яка також проводилася за системою «широкий вступ».

– при скороченні кількості заяв на ступінь «бакалавр» в 2.3 рази (на 119 %) загальний підсумок зарахування – на 17,3 % менше торішнього дуже поганий, але ПОКИ НЕ катастрофічний. Сам факт того, що за наявних вихідних умов нам вдалося утриматися на плаву, то чи не найкращий підсумок цього річної вступної кампанії до нашої академії.

Серед причин такого стану справ приймальна комісія вбачає наступне:

– до складного становища з демографією (за статистичними показниками 2011 році загальна чисельність учнів у СШ України складала 4.299 млн. осіб, у 2017 – 3.846 млн. осіб) додається ще і таке. До українських ВНЗ у 2017 році на місця державного замовлення денної форми навчання зараховано 32446 осіб (у 2017 році ЗНО склали 230 тис. осіб – у минулому, 2016 році – 240 тис. осіб). Не подали заяви до українських ВНЗ близько 25 % вступників, що склали ЗНО з оцінками 180 балів і вище (з 6026 осіб не подали заяви 1526 осіб);

– чисельність українських студентів у світі у 2016 році складала 60000 осіб, у 2017 – 68000, у самій тільки Польщі наразі вона складає понад 30000 осіб, це близько 53 % усіх іноземних студентів, що навчаються в країні. Кількість українців, що їдуть на навчання до Польщі має тенденцію до щорічного подвоєння;

– Дніпропетровська область є одним з найбільших донорів вступників в Україні. За її межі подають заяви близько 65 % випускників, у 2017 році поза її межі поїхали навчатися близько 1300 випускників шкіл;

– поза межами нашої області на місця держзамовлення зараховано близько 48 % вступників, що отримали оцінки ЗНО з української мови 180 і більше балів, та близько 45 % вступників, що отримали оцінки ЗНО з математики 173 і більше балів;

– до нашої академії на місця держзамовлення зараховано вступників, мінімальний рейтинг яких складав на спеціальності – 191 «Архітектура і містобудування» 161.9; 192 «Будівництво та цивільна інженерія» – 131.3; 263 «Цивільна безпека» – 130.4; 193 «Геодезія та землеустрій» – 161.2; 133 «Галузеве машинобудування» – 122.8; 274 «Автомобільний транспорт» – 144.6; АУТП – 148.0; 071 «Облік і оподаткування» – 170.9; 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» – 168.7; 073 «Менеджмент» – 179.6; 075 «Маркетинг» – 182.2; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» – 175.4. Такі показники рівня якості підготовки (рейтингу) можуть бути орієнтирами для вступників, що матимуть намір навчатися в нашій академії на відповідних спеціальностях на місцях держзамовлення в наступному 2018 році.

Теперішній незадовільний стан справ з прийомом до нашої академії, мабуть, обумовлено недостатньо налагодженою роботою по залученню вступників до ВНЗ України взагалі, та передусім безпосередньо у нашій академії.

Приймальна комісія вважає за доцільне в своїй наступній роботі докладати зусиль, спрямованих на збереження наявних надбань в справі подальшого розвитку системи заочної і дистанційної освіти, а також і до вузівської підготовки наших майбутніх абітурієнтів.

Аналізуючи стан справ з прийомом в нашу академію, слід відзначити наступне:

1. Останні роки існує стабільно великий попит на спеціальності архітектурного, будівельного та економічного факультетів. Нажаль, на деякі спеціальності механічного факультету, попит скорочується. Має місце негативна тенденція небажання істотної частини випускників ступеню «бакалавр» продовжувати навчання на ступені «магістр» в нашому ВНЗ, та в будь-якому ВНЗ України.

2. Стабільно високою є кількість бажаючих отримати підготовку зі спеціальностей архітектурного, будівельного і економічного напрямів (191 «Архітектура і містобудування», 192 «Будівництво та цивільна інженерія», 193 «Геодезія та землеустрій», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»).

3. При вступі на місця держзамовлення до нашої академії в 2017 році по системі «широкий вступ», коли заяви подавалися до кількох ВНЗ України, факультетів (напрямів, спеціальностей) одночасно, з зазначеними пріоритетами ані відстежити реальну конкурсну ситуацію, ані вплинути на неї бодай якимось чином можливості не було.

4. Кількість поданих заяв до вступу на навчання на спеціальності всіх факультетів академії з року в рік істотно скорочується, що не може не викликати занепокоєність. Незважаючи на це, враховуючи складну демографічну ситуацію, зміст і спрямованість реформування вищої освіти в Україні, слід і подальше докладати максимальних зусиль на збереження існуючих надбань у справі виживання основних технічних спеціальностей очної, заочної і дистанційної форм освіти у нашому ВНЗ, збереження до вузівської підготовки наших майбутніх абітурієнтів, подальшого розвитку міжнародної діяльності, залучення вступників до участі у міжнародних проектах. Задля цього слід негайно залучити потенційних абітурієнтів у кількості не менш, як 150 – 200 осіб до занять на підготовчих курсах нашої академії. Посилити якісну підготовку вступників 2018 року з математики та фізики, маючи на меті доведення цього контингенту до рівня можливості отримання сертифікатів ЗНО з означених дисциплін з оцінками не нижче 140 – 150 балів.

5. У подальшій роботі всіляко сприяти залученню талановитої молоді до участі у Всеукраїнській олімпіаді закладу вищої освіти для професійної орієнтації вступників на основі повної загальної середньої освіти зі спеціальностей, визначених Переліком спеціальностей, яким надається особлива підтримка. Схвалити практичний результат роботи існуючих міжнародних проектів в академії. Вважати за доцільне сприяння подальшому розвитку і використанню практики широкого залучення абітурієнтів до участі у міжнародних проектах. Створити умови за якими міжнародні проекти зі стану «пілотних» перейдуть до діючих на усіх профільних напрямках і спеціальностях академії.

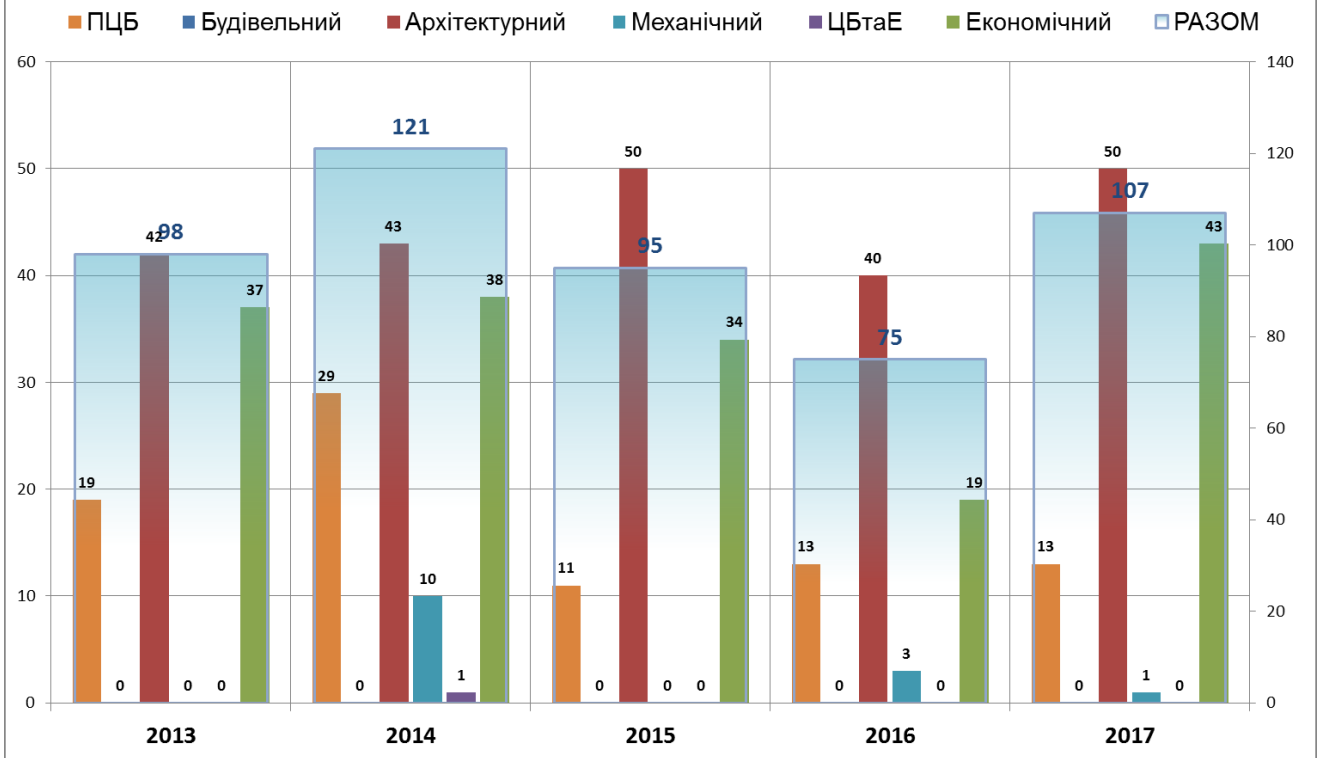
6. З метою підвищення ефективності роботи технічного секретаріату приймальної комісії направляти до його складу найбільш досвідчених та відповідальних працівників кафедр, інших підрозділів академії. Особисту відповідальність за роботу викладачів та співробітників у технічному секретаріаті покласти на директорів інститутів, деканів факультетів, завідувачів кафедр, які їх направляють. Наголосити на безумовній необхідності нести особисту

відповідальність за результати прийому на всі спеціальності, курси, ступені і форми навчання, за якісну та кількісну її ефективність завідувачів відповідних кафедр, деканів факультетів, директорів інститутів. Схвалити практику роботи в приймальній комісії особисто завідувачів кафедр і деканів факультетів під час вступної кампанії. За результатами щорічної вступної кампанії заслуховувати звіти керівників структурних підрозділів академії щодо її успішності на Вченій раді академії. Продовжити практику проведення «Днів відкритих дверей», «Днів народження факультетів», роботи виїзних бригад та інших традиційних заходів щодо ведення профорієнтаційної роботи з потенційними вступниками до нашої академії.

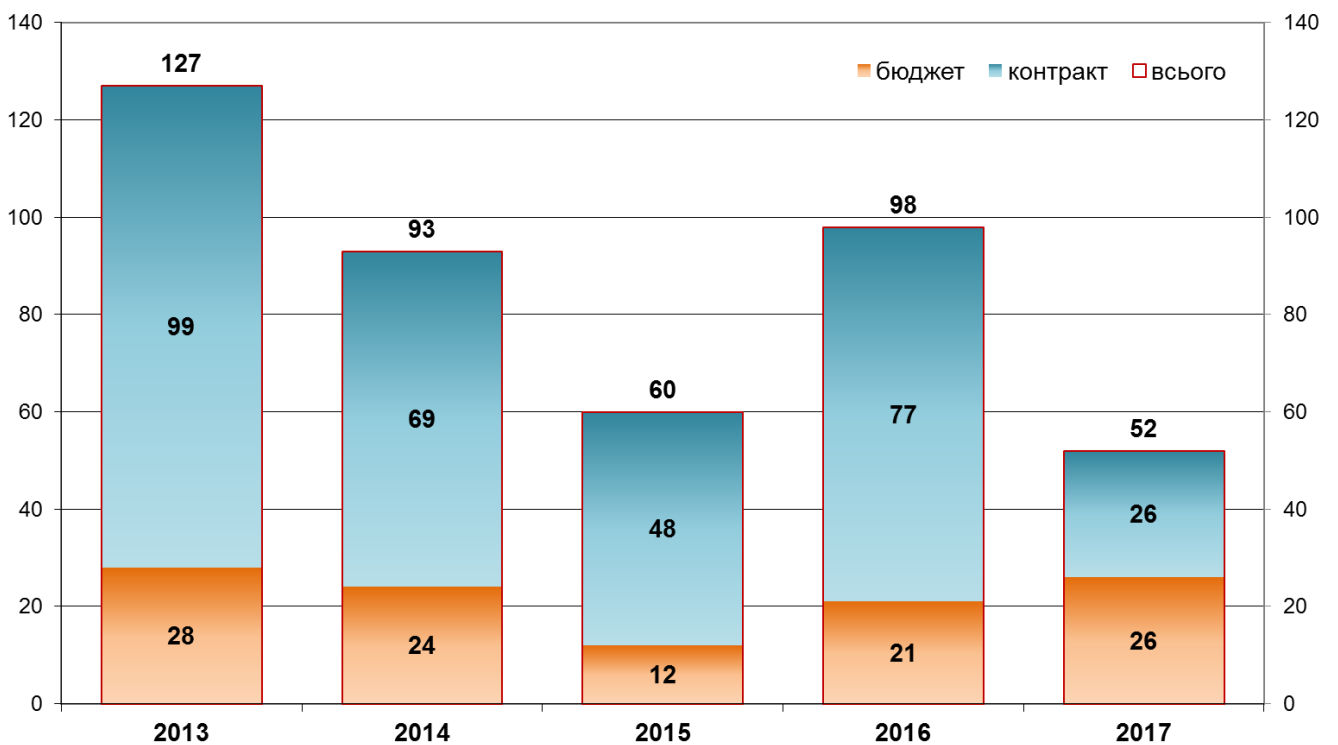
Слід вважати, що контингент, прийнятий до академії, загалом, є непоганий і наше завдання полягає в тому, аби сприяти поповненню вантажу знань наших студентів, робити все, щоб і надалі готувати високо освічених, добре підготовлених, якісних фахівців, потреба в яких натепер зберігається і надалі зростатиме як в нашому регіоні, так і в державі в цілому.

Чисельні показники, на які є посилання у цьому розділі звіту ілюструють малюнки, які наведені нижче за текстом.

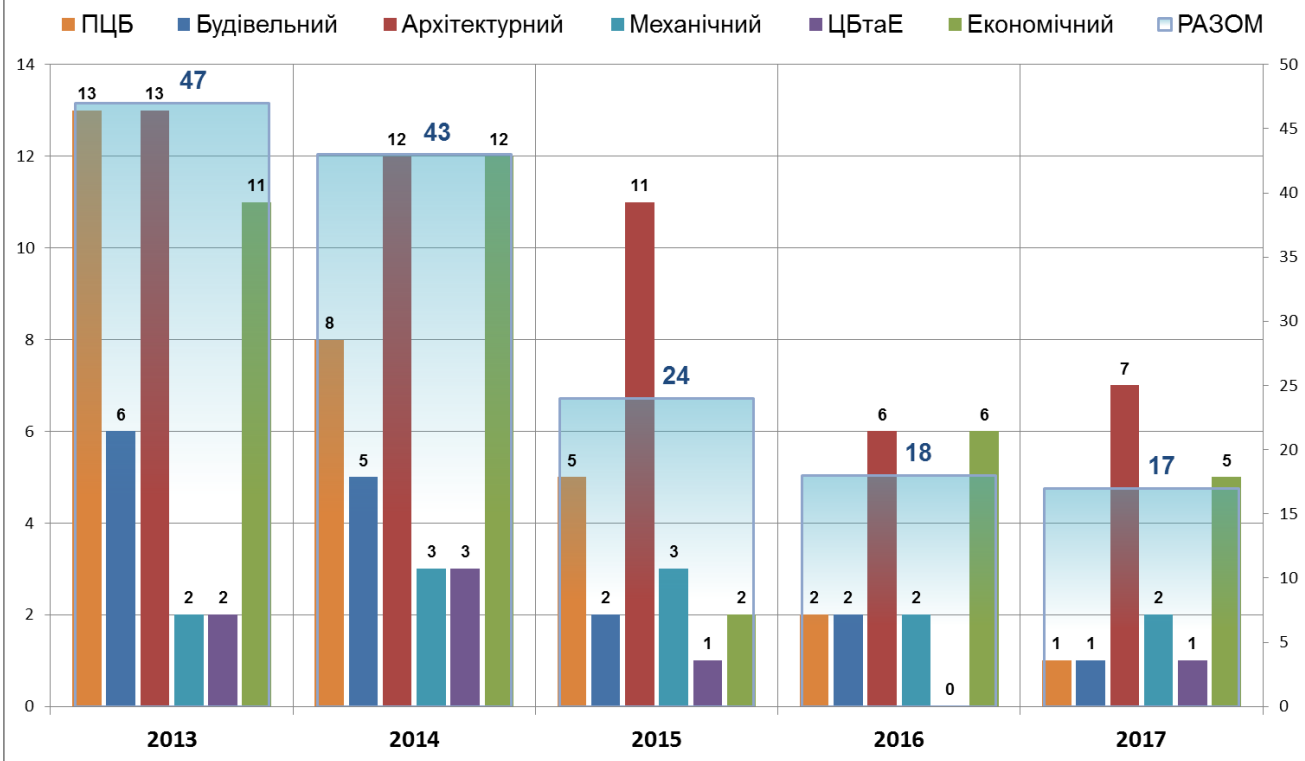
**Кількість вступників, що уклали угоди на додаткові освітні послуги у 2013-2017 рр.
(денна форма навчання)**

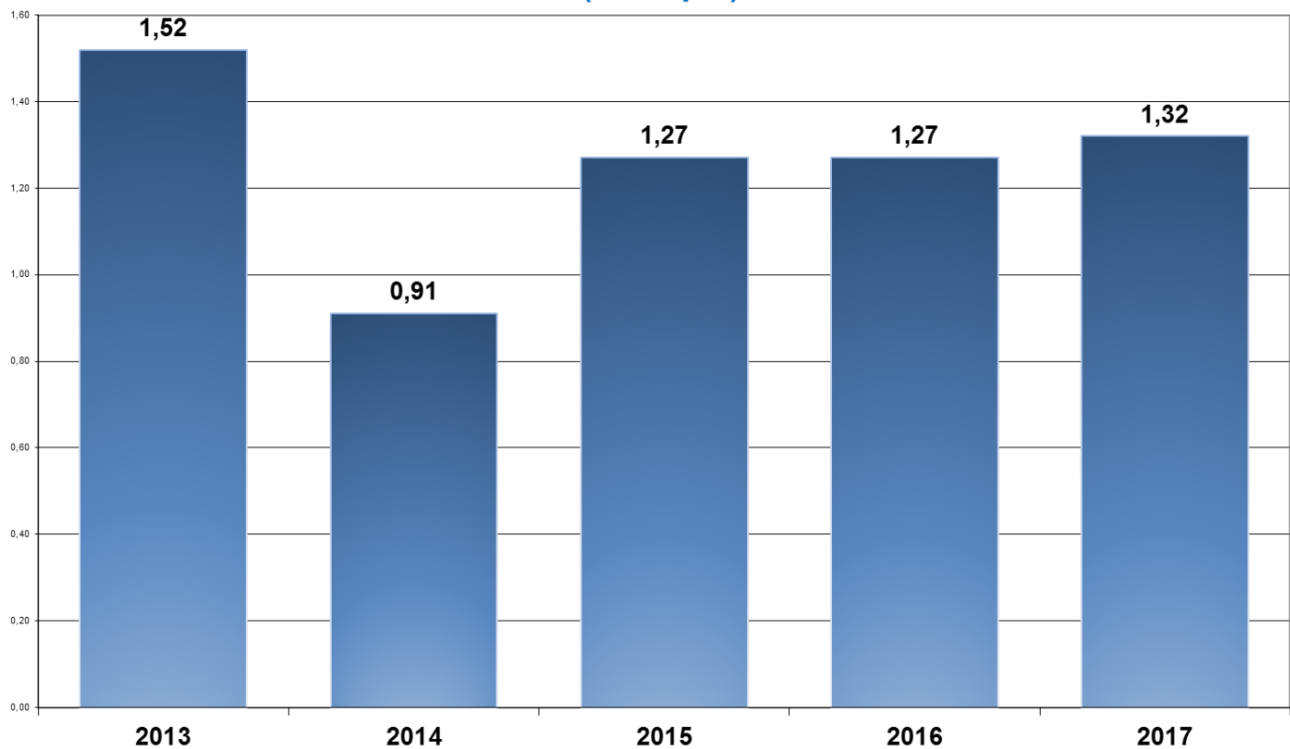
Кількість зарахованих на заочну форму навчання в 2013-2017 рр.

**Кількість медалістів, що вступили у 2013-2017 рр.
(денна форма навчання)**

**Кількість грошей, що отримано за угоди у 2013-2017 рр.
(млн.грн.)**

4. ЗМІСТ ТА ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Навчальний процес в академії здійснюється за трьома освітніми ступенями підготовки фахівців відповідно до закону України «Про вищу освіту», нормативно-правових документів Міністерства освіти і науки України: «Про затвердження норм часу для планування й обліку навчальної роботи та переліків основних видів методичної, наукової і організаційної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07.08.2002 р. № 450, «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 р. № 93, «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих навчальних закладів освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 15.07.96 № 245, Постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29.04.2015 р. № 266, «Деякі питання стипендіального забезпечення» від 28.12.2016 р. № 1050, іншими нормативно-правовими актами та Статутом академії.

4.1. Організаційне забезпечення навчального процесу

Академія здійснює освітній процес на основі освітніх програм (освітньо-наукових та освітньо-професійних), навчальних планів спеціальностей за першим (бакалаврським), другим (магістерським), третім (освітньо-науковим) рівнями вищої освіти відповідно до стандартів вищої освіти.

Активну роль в управлінні академією протягом звітних років відіграла Вчена рада, в полі уваги якої постійно перебували питання вдосконалення організації освітнього процесу, підвищення ефективності наукових досліджень, кадрові питання тощо. У складі Вченої ради діяли комісії з кадрової роботи, навчально-виховної та методичної діяльності, наукової роботи, оптимізації структури академії, бюджетно-фінансових питань, соціально-економічної і господарчої роботи, міжнародного співробітництва.

З метою приведення навчального процесу до сучасних вимог та стандартів з метою впровадження положень прикінцевих положень нового Закону України «Про вищу освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 26.01.2015 № 47 «про особливості формування навчальних планів на 2015/2016 навчальний рік» внесено зміни до навчальних планів та програм, робочих навчальних планів. Розроблено нові навчальні плани підготовки фахівців освітніх ступенів бакалавра, магістра та докторів філософії.

Академія постійно приділяє увагу самостійній роботі студентів, яка розглядається як органічна складова освітнього процесу. Важливе місце в організації самостійної роботи студентів відведено контролю за її виконанням. Контроль за самостійною роботою студентів проводиться в різних формах під час поточного та підсумкового контролю знань (проведення модульного та семестрового контролю, проведення лабораторних і практичних занять, індивідуальних та групових консультацій).

Постійно в академії:

- на кожний навчальний рік затверджується графік навчального процесу, орієнтований на забезпечення індивідуалізації навчання та академічної мобільності студентів;
- розробляються та уточнюються структурно-логічні схеми спеціальностей;
- розробляються робочі програми з навчальних дисциплін, переглядається та доопрацьовується методика їх викладання та оцінювання знань студентів;
- вносяться зміни до стандартів вищої освіти академії та розпорядчих документів, що регулюють організацію освітнього процесу.

Також модифіковано технологію планування навчального навантаження кафедр і складання розкладу занять.

В академії постійно удосконалюється система рейтингу успішності студентів для підвищення їх мотивації до навчання. Рейтинг крім оцінювання успішності з кожної навчальної дисципліни враховує їх участь у науковій, науково-технічній діяльності, громадському житті та спортивній діяльності.

Для вдосконалення рейтингового оцінювання успішності студентів здійснюються такі заходи:

- проводяться семінари для науково-педагогічних та педагогічних працівників з питань впровадження рейтингу успішності, критеріїв оцінювання знань;
- вдосконалено методику розрахунку рейтингових оцінок з навчальних дисциплін за 100-бальною шкалою;
- на основі рейтингового оцінювання знань та вмінь студентів запроваджено систему конкурсного відбору студентів для призначення персональних та іменних стипендій, переведення студентів, які навчаються за кошти фізичних та юридичних осіб, на місця державного замовлення.

Для постійного вдосконалення організації навчального процесу використовується власна система контролю АСУ-ЗВО «Сигма», яка має окремі модулі «кафедра-деканат-ректорат». Починаючи з 2008/2009 н. р. студенти та викладачі академії мають доступ до поточного розкладу занять через локальну мережу Internet.

Суттєвою складовою підвищення якості підготовки фахівців ДВНЗ ПДАБА є застосування сучасних методик і технологій навчання, яким в академії приділяється постійна увага, а саме: технологій слайд-лекцій, дистанційного навчання, комп'ютерного тестування, використання електронних підручників і навчальних матеріалів.

Для виявлення найефективніших форм організації навчально-виховного процесу та його науково-методичного забезпечення створення оптимальних соціально-психологічних умов для навчання та розвитку особистості у ДВНЗ ПДАБА з 2008 року працює соціально-психологічна служба.

4.2. Методичне забезпечення навчального процесу

Протягом 2013 – 2018 років науково-педагогічні працівники академії працювали над створенням організаційного та науково-методичного забезпечення навчально-виховного процесу з метою адаптації навчального закладу до

європейського освітнього простору за всіма параметрами Болонського процесу. Ця робота проводилася за такими напрямками:

- забезпечення високої якості підготовки фахівців, удосконалення змісту освіти з урахуванням європейських стандартів;
- створення та впровадження сучасних методик навчання, запровадження інноваційних методик навчання, поєднання наукової та навчальної роботи;
- створення високоякісної бази україномовної навчальної та навчально-методичної літератури;
- розширення міжнародних контактів з метою інтеграції в європейський освітній простір, встановлення тісних взаємозв'язків з потенційними роботодавцями тощо.

Навчально-методична робота в академії координується методичною радою, яку очолює безпосередньо ректор. Організацію та контроль за розробкою методичного забезпечення здійснює лабораторія з моніторингу якості навчання та організації й планування навчально-методичної роботи академії, яка підпорядкована проректору з науково-педагогічної та навчальної роботи. Окремі питання методичного характеру розглядаються на засіданнях вчених рад факультетів, методичних семінарах кафедр, на яких аналізуються навчальні плани спеціальностей та програми навчальних дисциплін з метою їх удосконалення з урахуванням потреб регіону, сучасного виробництва, потенційних роботодавців.

Протягом 2016 – 2018 років розроблені та постійно вдосконалюються освітні програми спеціальностей. При розробці освітніх програм враховуються прогресивні напрацювання вітчизняної та зарубіжних наукових шкіл.

Моніторинг якості підготовки фахівців в академії – це важлива задача, вирішення якої базується на систематичному аналізі основних показників з головних напрямів діяльності академії, факультетів, кафедр, наукових та інших підрозділів, соціологічних дослідженнях серед учасників навчально-виховного процесу.

Система внутрішнього моніторингу якості підготовки фахівців діє на підставі Програми заходів із забезпечення якості освіти в Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» та зорієнтована на виконання вимог освітніх програм.

Для забезпечення моніторингу навчальної діяльності студентів створено локальну комп'ютерну мережу АСУ-ЗВО «Сигма», що здійснює облік та аналіз результатів поточних та семестрових контролів, ректорського контролю та контролю залишкових знань та дозволяє оперативно реагувати на проблемні ситуації, що виникають під час проведення навчального процесу. Обговорення цього моніторингу здійснюється щотижнево на засіданнях ректорату.

Моніторинг якості підготовки фахівців у ДВНЗ ПДАБА здійснює лабораторія з моніторингу якості навчання та організації й планування навчально-методичної роботи. З листопада 2012 року розпочата робота зі створення в академії системи менеджменту якості з подальшою перспективою отримання міжнародного сертифікату з якості, що є необхідною умовою для плідної роботи з міжнародними партнерами академії.

В рамках створення в академії системи менеджменту якості розроблено понад 20 Стандартів ДВНЗ ПДАБА, що стосуються питань організаційного та методичного забезпечення освітнього процесу.

Всі навчальні дисципліни забезпечені навчально-методичними комплексами дисциплін.

До складу навчально-методичного комплексу входять: програма навчальної дисципліни, робоча програма навчальної дисципліни, пакет ректорської контрольної роботи, пакет комплексної контрольної роботи (або після атестаційного моніторингу), методичне забезпечення окремих розділів навчального плану.

Враховуючи важливе місце самостійної роботи в бюджеті часу студента в робочих навчальних програмах дисциплін, визначено розділи, які винесені на самостійне вивчення, визначені вимоги до рівня опанування матеріалу, надано необхідну навчально-методичну літературу, вказані вимоги до знань і навичок студентів. Завдання для самостійної роботи диференціюються з урахуванням досвіду навчальної діяльності студентів, специфіки навчальної дисципліни, освітньо-кваліфікаційного рівня підготовки фахівців. Особлива увага приділяється організації самостійної роботи студентів перших курсів академії. Студентам, що навчаються за освітньо-науковими програмами, пропонуються завдання науково-пошукового змісту. Для методичного супроводу самостійної роботи студентів також широко використовуються наявні можливості електронної бібліотеки академії, де розміщено: електронні підручники і навчальні посібники, методичні матеріали, тексти і презентації лекцій, завдання для лабораторних робіт, вимоги щодо написання курсових і дипломних робіт та інші матеріали, необхідні для організації самостійної роботи студентів. Створено електронну базу навчально-методичної документації.

Видання методичної літератури здійснюється на підставі плану, що затверджується методичною радою на кожний навчальний рік на основі пропозицій кафедр. Коригування плану здійснюється з урахуванням змін, внесених у навчальні плани та робочі програми дисциплін. Стан навчально-методичного забезпечення є складовою щорічного звіту кафедр та підлягає перевірці з боку ректорату при підготовці до нового навчального року.

Контроль за наповненням, змістом та якістю навчально-методичного забезпечення здійснюється шляхом розгляду стану цієї роботи на засіданні методичної ради академії, радах факультетів.

Тиражування методичних вказівок здійснюється лабораторією множинних апаратів академії. Крім того, всі методичні вказівки вносяться до електронної бібліотеки навчального закладу. Електронна бібліотека доступна в локальній академічній мережі.

4.3. Акредитація і ліцензування

У 2014 році (протокол ДАК №110 від 08.07.2014 р.) академію визнано акредитованою за статусом вищого навчального закладу IV рівня. На сьогодні 18 спеціальностей акредитовані за рівнем бакалавра, 15 – за рівнем магістра, 13 – за рівнем спеціаліста.

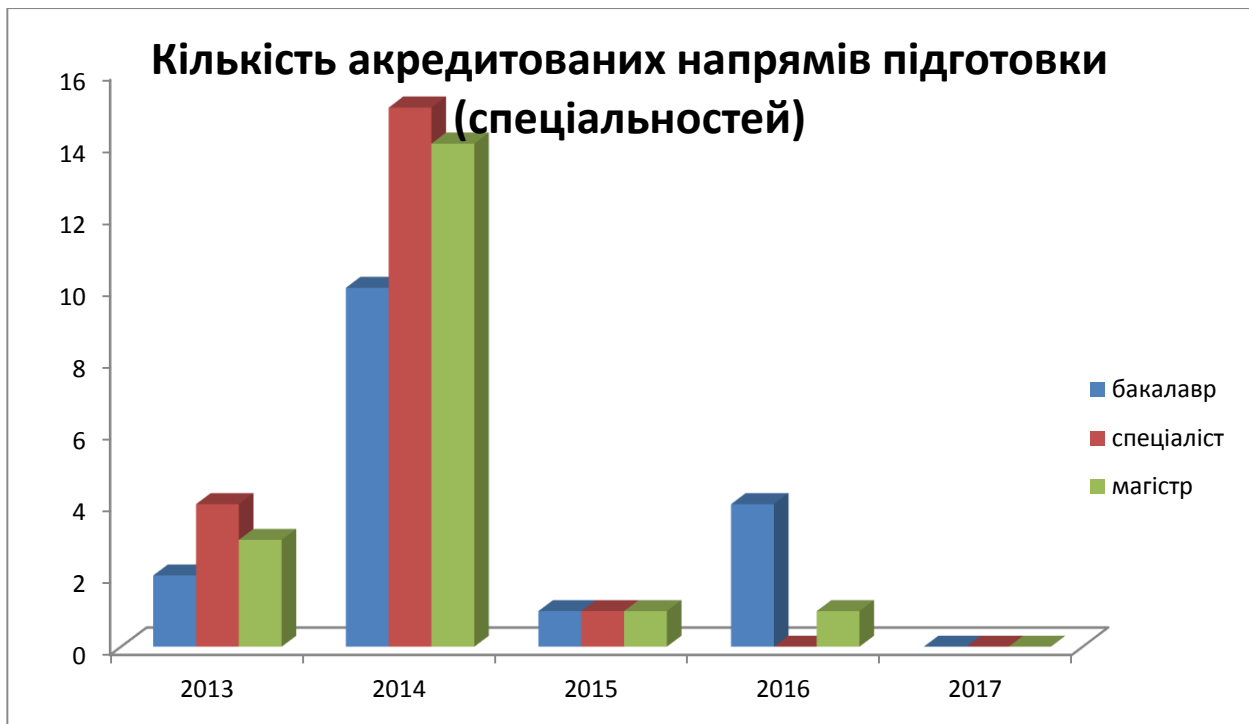
За останні п'ять років акредитацію пройшли:

- за II рівнем напрями підготовки: «Міжнародна економіка», «Облік і аудит» (2013 р.); «Економіка підприємства», «Фінанси і кредит», «Менеджмент», «Автомобільний транспорт», «Архітектура», «Будівництво», «Машинобудування», «Інженерне матеріалознавство», «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології», «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» (2014); «Геодезія, картографія та землеустрій» (2015); «Охорона праці», «Метрологія, вимірювальна техніка та інформаційно-вимірювальні технології», «Комп'ютерні науки» (2016)

- за III рівнем спеціальності: «Водопостачання та водовідведення», «Логістика», «Облік і аудит», «Міжнародна економіка» (2013); «Автомобілі та автомобільне господарство», «Дизайн архітектурного середовища», «Менеджмент організації і адміністрування», «Містобудування», «Архітектура будівель і споруд», «Теплогазопостачання і вентиляція», «Автомобільні дороги і аеродроми», «Технології будівельних конструкцій, виробів і матеріалів», «Промислове і цивільне будівництво», «Підйомно-транспортні, дорожні, будівельні, меліоративні машини і обладнання», «Прикладне матеріалознавство», «Фінанси і кредит», «Економіка підприємства», «Екологія та охорона навколишнього середовища», «Автоматизоване управління технологічними процесами» (2014); «Землеустрій та кадастр» (2015);

- за IV рівнем спеціальності: «Міжнародна економіка», «Облік і аудит», «Водопостачання та водовідведення» (2013); «Економіка підприємства», «Менеджмент організації і адміністрування», «Автомобілі та автомобільне господарство», «Дизайн архітектурного середовища», «Містобудування», «Архітектура будівель і споруд», «Теплогазопостачання і вентиляція», «Автомобільні дороги і аеродроми», «Технології будівельних конструкцій, виробів і матеріалів», «Промислове і цивільне будівництво», «Підйомно-транспортні, дорожні, будівельні, меліоративні машини і обладнання», «Прикладне матеріалознавство», «Автоматизоване управління технологічними процесами», «Екологія та охорона навколишнього середовища» (2014); «Управління проектами» (2015); «Фінанси і кредит» (2016).

У 2017 році на підставі наказу Міністерства освіти і науки України «Про узагальнення переліків спеціальностей, ліцензованих обсягів вищих навчальних закладів та переоформлення сертифікатів про акредитацію напрямів та спеціальностей» від 19.12.2016 р. № 1565 було переоформлено сертифікати з усіх спеціальностей та освітніх рівнів.

У зв'язку з запровадженням галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266 академією було ліцензовано нові спеціальності. Так, у 2016 році ліцензовано 13 спеціальностей. За першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти ліцензовано спеціальність «Маркетинг», за другим (магістерським) рівнем ліцензовано спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування», «Маркетинг», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Вперше ліцензовано підготовку докторів філософії зі спеціальностей «Економіка», «Маркетинг», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», «Системний аналіз», «Матеріалознавство», «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології», «Будівництво та цивільна інженерія», «Цивільна безпека», «Публічне управління та адміністрування».

У 2017 році ліцензовано 16 спеціальностей. За першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти ліцензовано спеціальності «Економіка», «Системний аналіз», «Геодезія та землеустрій», «Цивільна безпека», «Публічне управління та адміністрування», «Міжнародні економічні відносини», за другим (магістерським) рівнем – «Облік і оподаткування», «Менеджмент», «Екологія», «Матеріалознавство», «Галузеве машинобудування», «Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка», «Архітектура та містобудування», «Будівництво та цивільна інженерія», «Геодезія та землеустрій», «Цивільна безпека».

Академією приділяється значна увага дотриманню ліцензійних та акредитаційних умов в міжакредитаційний період.

4.4. Практична підготовка, працевлаштування та зв'язки з виробництвом

Невід'ємною складовою частиною навчального процесу є всі види практик студентів (виробнича, переддипломна, дослідницька, стажування), метою яких є

закріплення та поглиблення теоретичних знань, набуття професійних навичок, накопичення досвіду самостійної роботи. Практика студентів проводиться згідно з навчальними планами, графіком навчального процесу, наскрізними та робочими програмами практик.

Базами практик є провідні підприємства, організації та наукові установи за профілем підготовки фахівців в академії. Щорічно укладаються договори про проведення різних видів практик з понад 130 підприємствами та організаціями міста Дніпра, понад 250 індивідуальних договорів. Також біля 200 студентів проходять практику вже на місцях майбутньої роботи.

Кафедри академії мають 8 філій на провідних підприємствах та організаціях міста Дніпра, які залишаються незмінними протягом багатьох років. Це:

Кафедра	Підприємство
Технології будівельних матеріалів, виробів і конструкцій	ТОВ «Завод ЗБВ»
Основ і фундаментів	ТОВ «Гідроспецбудмонтаж»
Матеріалознавства і обробки матеріалів	Інститут чорної металургії НАНУ ім. З. І. Некрасова
Опалення і вентиляції	КП «Дніпросантехмонтаж»
Експлуатації та ремонту машин	ПАТ «Дніпропетровськ-Авто», ПП «Віктор і сини»
Водопостачання, водовідведення та гідравліки	ТОВ «Хімічна фабрика «Основа»
Будівельних і дорожніх машин	ТОВ «Торговий Дім «Армада»

У межах реалізації стратегії підвищення конкурентоспроможності кластера будівництва на Дніпропетровщині філіал кафедри будівельних і дорожніх машин ДВНЗ ПДАБА діє на базі підприємства ТОВ «Армада», що працює у сфері продажу і обслуговування будівельної техніки.

Студенти спеціальності «Підйомно-транспортні, будівельні, дорожні, меліоративні машини і обладнання» відвідують практичні заняття, ознайомлюються з будівельною технікою провідних будівельних компаній «LIEBHERR» і «JOHNDEERE». У філіалі, згідно з навчальним планом, студенти академії відвідують щотижня чотиригодинні заняття. Під час навчання вони також проходять виробничу і переддипломну практику, виконують лабораторно-практичні та дипломні роботи.

На практичних заняттях студентам надавалася можливість вивчення натурних зразків сучасної землерийної та вантажопідйомної техніки, а саме: бульдозерів, екскаваторів, навантажувачів, кранів. Також студенти відвідують ремонтні бокси, склад запчастин та виставкові майданчики з технікою.

Рис. 4.1. Практичні заняття зі студентами на ТОВ «Армада»

Рис. 4.2. Знайомство студентів з будівельної технікою фірм LIEBHERR і JOHNDEERE

Завдяки філіям кафедр понад 400 студентів щорічно ознайомлюються з новими технологіями виробництва, і вже наприкінці навчання вони чітко уявляють свою майбутню професійну діяльність і мають можливість здійснити вибір місця праці.

Кафедри сумісно зі своїми філіями розробляють робочі навчальні плани підготовки фахівців, забезпечують координацію спільної діяльності в організації навчального процесу, на паритетних правах використовують наукові та науково – педагогічні кадри, учбового – лабораторну, науково – виробничу бази. Завдяки цьому академія має можливість доступу до унікального обладнання та приладів.

До роботи зі студентами залучаються досвідчені спеціалісти підприємств, академіки, професори, доктори, кандидати наук.

Крім цього, академія щорічно співпрацює більш ніж чим з 30 провідними підприємствами Дніпра на базі цільових договорів співпраці в області науки та підготовки кадрів для будівництва. Згідно з цими договорами студенти проходять на цих підприємствах усі види практик.

Щорічно біля 60 дипломних проектів виконуються на замовлення підприємств.

Кожний рік більш ніж 500 студентів академії напряму підготовки «Будівництво» отримують робочі спеціальності працюючи в термін практик на об'єктах міста та академії. Студенти під керівництвом спеціалістів ремонтно-будівельної дільниці академії та викладачів кафедр технології будівельного виробництва, опалення і вентиляції, отримують будівельні професії, працюючи на об'єктах академії.

Силами студентів академії в період літньої практики щорік виконуються ремонтно-будівельні роботи вартістю до 400000 гривень.

Рис. 4.3. Студенти виконують арматурні роботи в період практики на будівництві житлового комплексу

Рис. 4.4. Роботи на будівельних об'єктах студентів факультету ПЦБ у період виробничої практики по кафедрі технології будівельного виробництва

В академії проводиться велика робота на замовлення міської ради щодо вирішення проблем існуючої житлової забудови будинками першого періоду індустріального будівництва в рамках загальнодержавної програми «Реконструкція житла».

Колектив академії брав участь в масштабному міжвузівському та міжкафедральному комплексному дипломному проєкті на тему: «Реконструкція житлової забудови першого періоду індустріального будівництва» разом з Київським Національним університетом будівництва і архітектури та Національною металургійною академією. В рамках проєкту розглядалися питання розробки різноманітних варіантів реконструкції окремих житлових будинків та комплексний підхід до реконструкції існуючої житлової забудови в місті Дніпро.

Великий внесок у виконання цих робіт вносить архітектурний факультет. Студенти-архітектори в процесі виконання курсових і дипломних робіт, а також під час проєктних практик, працюючи в архітектурних фірмах і проєктних інститутах міста, вносять великий внесок у вирішення містобудівних проблем Дніпра.

Рис. 4.5. Архітектурний студентський конкурс по проєкту міської забудови

Рис. 4.6. Проєктний семінар для студентів у архітектурній майстерні

Студенти-екологи під керівництвом викладачів кафедри екології та охорони навколишнього середовища постійно беруть участь в роботах по контролю навколишнього середовища в Дніпропетровській області.

Рис. 4.7. Вимірювання рівня шуму на дорогах міста

5. БЕЗПЕРЕРВНА ФАХОВА ОСВІТА

Інститут післядипломної освіти ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» був створений наказом ректора академії від 06.03.2017 року, за № 67 на базі навчально-наукового інституту безперервної фахової освіти ДВНЗ ПДАБА, який у свій час наказом ректора академії від 15.03.2016 року, за № 72 був організований на базі інституту безперервної фахової освіти ДВНЗ ПДАБА.

Інститут безперервної фахової освіти ДВНЗ ПДАБА, відповідно до організаційної структури, включав такі підрозділи: відділення підготовки та перепідготовки, підготовче відділення, відділення підвищення кваліфікації, відділ діловодства, навчально-науково-виробничий комплекс, навчальний кабінет, кабінет інформаційно-комп'ютерних технологій, бібліотека, господарсько-експлуатаційний відділ.

Діяльність Інституту, незалежно від того, як він називався в свій час, була спрямована на організацію та проведення навчального процесу з метою якісної підготовки фахівців різних освітньо-кваліфікаційних рівнів, підготовки учнівської молоді до успішної здачі зовнішнього незалежного оцінювання та вступу на всі спеціальності будівельної академії, а також підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямками підготовки та спеціальностями будівельної академії.

На сьогодні в Інституті післядипломної освіти освітня діяльність забезпечується трьома його основними структурними підрозділами, такими як: підготовче відділення (ПВ), відділ післядипломної освіти (ВПО) та відділ підвищення кваліфікації (ВПК).

Робота підготовчого відділення направлена на здійснення якісної підготовки учнів шкіл та молоді до успішного проходження зовнішнього незалежного оцінювання та вступу на всі спеціальності будівельної академії.

Відповідно до ліцензії обсяг річного набору слухачів на підготовче відділення складає 1000 осіб.

На підготовчому відділенні створені підготовчі курси з різних предметів та профільні групи з підготовки до творчого конкурсу з малюнку.

Підготовче відділення здійснює багатопрофільну та багатоступеневу підготовку слухачів до вступних випробувань на основні напрями підготовки у будівельну академію, а також здійснює профорієнтаційну роботу серед учнів шкіл міста та Дніпропетровського регіону відповідно до спеціалізації ДВНЗ ПДАБА.

Підготовка учнів шкіл здійснювалася: на підготовчих курсах з української мови та літератури, математики, фізики, історії України, іноземних мов; у профільних групах, де учні готувалися до творчого іспиту з малюнку для вступу на спеціальності архітектурного напрямку академії.

За звітний період в Інституті підготовчим відділенням щорічно проводилася плідна профорієнтаційна робота по залученню випускників шкіл на підготовчі курси як для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання, так і до вступу на всі спеціальності будівельної академії.

Профорієнтаційна робота в школах по залученню молоді, що навчається, для вступу в академію – це багатогранна, кропітка робота, яка потребує не формального підходу, а постійного і тісного контакту з навчальними закладами, проявлення творчого підходу, ініціативи по залученню школярів для вступу на всі спеціальності будівельної академії.

У профорієнтаційній роботі основний акцент було зроблено на середні школи, що входять у навчально-науково-виробничий комплекс, з якими укладено відповідні договори про співпрацю. Крім того, коло шкіл доповнено тими середніми школами, випускники яких протягом останніх років вступали до академії та школами, де профільне навчання співпадає зі спеціальностями будівельної академії.

Протягом кількох десятиліть напрацьовувався величезний досвід проведення курсових занять різних форм – щоденне навчання, курс вихідного дня, вечірня школа, профільні класи при школах міста. Враховуючи правила прийому до ВНЗ різних років, викладачі постійно адаптують навчальні плани та програми до потреб і запитів слухачів (проведення диктантів, усного або письмового іспиту, співбесід, тестової роботи, творчого конкурсу).

На підготовчому відділенні для слухачів з кожного предмету розроблені необхідні методичні вказівки, як у електронному варіанті, так і на паперових носіях, придбана відповідна література, а також наочні посібники у вигляді гіпсових виробів для роботи з композицією та проведення занять з малюнку.

Довузівська підготовка розвивається та стає більш різноманітною. Аналізуючи потреби сьогодення, людина бажає вдосконалюватися та внутрішньо розвиватися у вільний від роботи час або навчання у школі та отримувати естетичне задоволення від занять улюбленими справами. Так, на базі підготовчого відділення організовано художню студію естетичного розвитку дітей та дорослих. Це дозволяє

не лише дітям проявити свої творчі здібності, а також дорослим здійснити та реалізувати свої дитячі мрії навчитися малювати.

Планується організувати школу юного архітектора та школу юного винахідника для тих учнів, які вже професійно зорієнтовані й обрали бажаний напрям підготовки в академії.

Профорієнтаційна робота в школах міста проводиться в квітні – травні завершального навчального року в восьми та дев'ятих класах. У восьми класах проводиться профорієнтаційна робота з учнями, які планують вступати на спеціальності архітектурного факультету, з тим, щоб вони змогли пройти довузівську підготовку протягом двох років з малюнку. Метою такої попередньої профорієнтаційної роботи в квітні – травні місяцях було бажання організувати роботу підготовчих курсів з 1 вересня поточного навчального року. У вересні поточного навчального року знову проводиться об'їзд шкіл, розповсюджуються рекламні матеріали та запрошення на День відкритих дверей інституту, проводиться агітаційна робота та погодження днів зустрічей з батьками учнів під час проведення батьківських зборів у школах. Через певний час у короткий термін проводиться уже третя зустріч.

У форматі навчально-науково-виробничого комплексу до складу підготовчого відділення входять загальноосвітні заклади м. Дніпро, з якими тісно працює підготовче відділення, такі як КЗО СЗШ № 51, 13 та 71. Учні цих шкіл навчаються за спеціально розробленими навчальними планами та зручним розкладом відвідування занять по підготовці до вступних випробувань.

Завдяки тісній співпраці ДВНЗ ПДАБА і КЗО СЗШ № 71 під патронатом підготовчого відділення було організовано екскурсію учнів КЗО СЗШ № 71 до академії, де учні дізналися про напрями підготовки у будівельній академії, відвідали кафедри «Охорони праці», «Прикладного матеріалознавства», «Українознавства».

На підготовчому відділенні запроваджено «Дні відкритих дверей підготовчого відділення». Перед початком навчального року (перший тиждень вересня) у відділенні проводиться безкоштовне тестування учнів з предметів зовнішнього незалежного оцінювання для визначення рівня знань, що допомагає визначитися учню з вибором форми підготовки та предметів. Набір слухачів проводиться у групи кількістю від 10 до 17 осіб. За результатами тестування учнів, було впроваджено новий метод підготовки дітей з низьким рівнем базової підготовки, а саме групи з двох осіб та індивідуального навчання.

З 2017 – 2018 н.р. підготовче відділення ІПО здійснює освітню діяльність з підготовки до вступу іноземних громадян у ВНЗ України, в основі якої є: вивчення іноземними слухачами української (російської) мови та інших навчальних дисциплін згідно з навчальними планами та програмами. ПВ ІПО проводить виховну та культурно-просвітницьку роботу з іноземними слухачами, а саме у жовтні 2017 р., слухачі ПВ, були запрошені на святковий концерт, присвячений до 25-річчя економічного факультету. Організована та проведена профорієнтаційна робота серед іноземних громадян, перед слухачами виступили з презентацією спеціальностей «Будівництво та цивільна інженерія» та «Матеріалознавство».

Станом на 01 січня 2018 року на ПВ ІПО навчається 84 іноземних громадян з таких країн, як Марокко, Туніс, Туреччина, ДР Конго та Ізраїль.

Протягом 2013 – 2017 років зі слухачами проводилася виховна робота, здійснювався контроль засвоєння навчального матеріалу, облік успішності та відвідування занять, влаштовувалися батьківські збори. Слухачам надавалася інформація про порядок та правила вступу до ДВНЗ ПДАБА. Протягом навчальних років викладачі та персонал підготовчого відділення активно відвідували школи з метою проведення профорієнтаційної роботи

За результатами проведеної профорієнтаційної роботи були заключені договори на навчання слухачів на підготовчому відділенні: у 2013 році – 596 договорів, у 2014 році – 468 договорів, у 2015 році – 594 договорів, у 2016 році – 459 договорів, у 2017 році – 455 договорів.

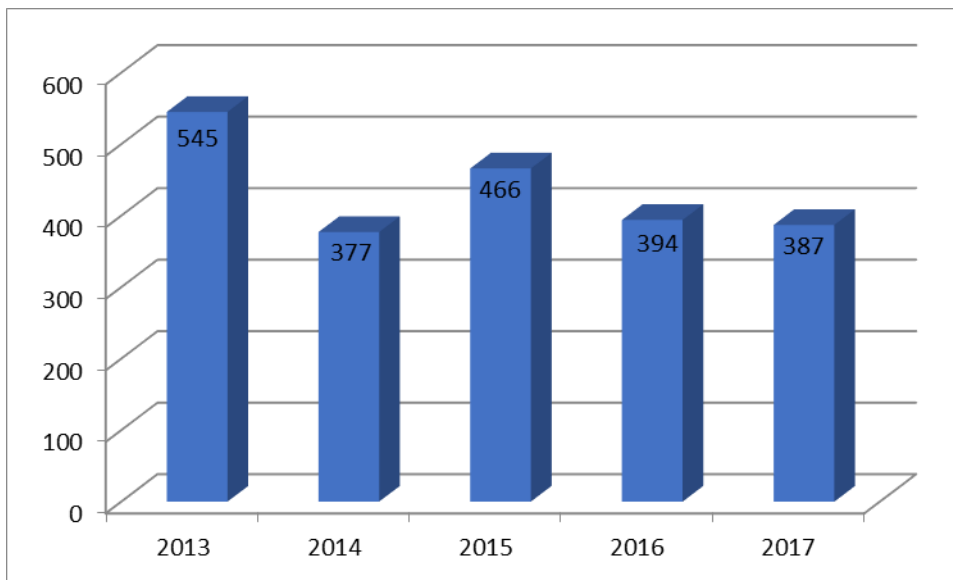
Аналіз діяльності підготовчого відділення показав, що щорічно понад 80 % його випускників вступають на навчання до будівельної академії.

Кількісні показники випуску слухачів підготовчого відділення протягом 2013 – 2018 років наведені в таблиці 5.1. Динаміка контингенту слухачів ПВ приведена на діаграмі (рис. 5.1).

Таблиця 5.1

Контингент слухачів ПВ за 2013 – 2017 роки

Напрямок підготовки	Кількість слухачів, які пройшли підготовку на ПВ				
	2013 – 2014 н.р.	2014 – 2015 н.р.	2015 – 2016 н.р.	2016 – 2017 н.р.	2017 – 2018 н.р.
Підготовче відділення для іноземних громадян					84
Підготовчі курси:					
з математики та української мови	260	127	168	111	114
з української літератури	57	53	31	19	27
з фізики	17	17	22	14	
з англійської мови			19	17	
з історії України				18	12
Профільні курси з малюнку	211	180	226	215	150
Всього	545	377	466	394	387

Рис. 5.1. Загальна кількість слухачів підготовчого відділення за 2013 – 2017 роки

Відділ післядипломної освіти, який у свій час був створений як відділення підготовки та перепідготовки, здійснює підготовку фахівців за чотирма категоріями: 1 – підготовка студентів за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» на базі диплому «молодший спеціаліст» за спеціальностями «Промислове і цивільне будівництво» та «Облік і аудит»; 2 – підготовка студентів за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст» на базі попередньо здобутого рівня «бакалавр» – продовження навчання за спеціальностями «Промислове і цивільне будівництво» та «Облік і аудит»; 3 – підготовка студентів за освітньо-кваліфікаційним ступенем «магістр» на базі рівня «бакалавр», «спеціаліст» будь-якої спеціальності за напрямом «Комп'ютерні науки та інформаційні технології», «Управління проектами»; 4 – перепідготовка фахівців за програмою перепідготовки спеціаліста на базі диплому «бакалавр», «спеціаліст», «магістр» за спеціальностями «Економіка підприємства», «Облік і аудит», «Фінанси і кредит», «Менеджмент організацій та адміністрування».

Перепідготовка фахівців проводилася за заочною формою навчання, що надавало можливість їм вчитися без відриву від виробничої діяльності. Навчальний процес здійснювався на контрактній основі, оплата навчання – за рахунок фізичних та юридичних осіб. Розклад занять установчої сесії складався з урахуванням розкладу занять студентів, які вчаться за денною формою навчання і паралельно проходять перепідготовку.

Зміст навчального процесу визначався:

- навчальними планами перепідготовки за спеціальностями, які погоджені Міністерством освіти і науки України;
- освітньо-кваліфікаційними характеристиками;
- освітньо-професійними програмами;
- програмами навчальних дисциплін за відповідними спеціальностями.

Затверджені навчальні плани та програми, розроблені на підставі освітньо-професійних програм за спеціальностями, щорічно переглядаються і затверджуються в установленому порядку.

У варіативних частинах навчальних планів враховувалися потреби регіону при перепідготовці фахівців.

Випускники всіх спеціальностей за освітньо-професійною програмою перепідготовки спеціаліста отримували кваліфікацію «спеціаліст», фундаментальну теоретичну підготовку, практичну орієнтацію за потребами сучасних умов суспільства, опанування нових комп'ютерних технологій.

Відділ підвищення кваліфікації є провідним навчально-методичним центром Придніпровського регіону з питань підвищення кваліфікації спеціалістів у галузі будівництва та будівельної індустрії.

До навчального процесу залучені як найбільш кваліфіковані викладачі професорсько-педагогічного персоналу ДВНЗ ПДАБА і ІПО, так і провідні фахівці будівельної галузі, які мають змогу передати свої методичні, наукові напрацювання та практичний досвід колегам.

В ІПО створено всі умови для підвищення кваліфікації спеціалістів з урахуванням вимог сучасного виробництва та реалізації прагнення фахівців до професійного вдосконалення і кар'єрного зростання.

Відповідно до ліцензії – обсяг річного набору складає 1000 осіб.

В організації навчального процесу використовується навчально-методична і матеріальна база ПДАБА та ІПО. Стан методичних кабінетів, наочних аудиторій та комп'ютерних класів відповідає потребам новітньої якісної організації навчального процесу.

У широкому обсязі використовуються комп'ютерні класи:

- при навчанні з питань комп'ютерної грамотності;
- при проведенні курсів бухгалтерського обліку та аудиту;
- в процесі вивчення питань кошторисної справи (АВК);
- при тестуванні фахівців та проведенні іспитів.

Навчальний процес на ВПК здійснюється за акредитованими напрямками очної форми навчання, які відображують сучасний стан розвитку відповідних галузей науки і техніки, суспільного життя в світі:

- проектування та будівництво в складних інженерно-геологічних та сейсмічних умовах;
- порядок організації технічного нагляду замовника-забудовника;
- обстеження, паспортизація та нагляд за безпечною та надійною експлуатацією будівель та споруд;
- проектування систем водопостачання, водовідведення тепlopостачання та вентиляції;
- технічний нагляд за будівництвом об'єктів архітектури (семінар);
- система управління якістю у будівництві та на підприємствах будівельної індустрії;
- автоматизація кошторисної справи в будівництві;
- охорона праці (загальний курс);

- підвищення кваліфікації викладачів технікумів, коледжів;
- сучасні архітектурно-конструктивні рішення будівель та їх комплексів;
- комп'ютерна графіка та основи дизайну: AutoCad, PhotoShop, CorelDraw, 3ds Max, ArchiCad;

- бухгалтерський облік на підприємстві.

Проводиться навчання та перевірка знань з питань охорони праці посадових осіб та спеціалістів:

Будівельна галузь

Невиробнича сфера

Крім підвищення кваліфікації спеціалістів будівництва на відділенні здійснюється підвищення кваліфікації за акредитованими напрямами очної форми навчання викладачів навчальних закладів I – II рівнів акредитації: математика, фізика, хімія, іноземні мови, філософія, соціологія, етика та естетика, психологія, педагогіка, історія України, українська мова, культурологія, інженерна графіка, теоретична механіка, архітектура, геодезія, будівельні матеріали, залізобетонні, кам'яні, металеві, дерев'яні та полімерні конструкції, технологія будівельного виробництва, будівельні, дорожні машини, обладнання, автомобільне господарство, планування і організація будівництва, економіка будівництва, теплогазопостачання, опалення, вентиляція, кондиціонування, бухгалтерський облік і аудит, менеджмент і маркетинг, економіка підприємств, основи інформатики.

Навчальний процес на ВПК ведеться на позабюджетній основі.

Формування контингенту слухачів ВПК здійснюється згідно укладених договорів з підприємствами, фізичними особами, навчальними закладами I – II рівнів акредитації та обласним центром зайнятості.

Аналіз програм освітньої діяльності, навчальних планів і робочих програм, методів реалізації мети навчання дозволяють зробити висновок, що ВПК забезпечує досить широкий спектр освітніх послуг у галузі підвищення кваліфікації (компетенції), і ці послуги надаються на рівні, що відповідає вимогам до Придніпровської державної академії будівництва та архітектури.

Одним з основних напрямів діяльності відділу в 2013 – 2017 роках є підвищення кваліфікації з питань:

- порядок організації технічного нагляду замовника-забудовника;
- проектування та будівництво в складних інженерно-геологічних умовах;
- проведення навчання та перевірка знань з питань охорони праці посадових осіб;
- підвищення кваліфікації викладачів I та II рівнів акредитації;
- підвищення кваліфікації викладачів, які викладають курс з охорони праці;
- підвищення кваліфікації викладачів ТСОУ, діяльність, яких пов'язана з викладанням курсу з ремонту та експлуатації автомобільного транспорту.

Для організації навчального процесу та проведення консультацій з питань охорони праці на протязі 2013 – 2017 років співробітниками відділу були придбані плакати, законодавчі акти та наглядові посібники у вигляді манекена з рядом засобів індивідуального захисту від дії небезпечних і шкідливих виробничих

факторів. Все перелічене було скомпоновано за темами проведених лекцій та в вигляді стендів-книжок, розташовано у спеціалізованій аудиторії. Ця аудиторія перетворилася в науково-методичний центр з охорони праці.

Лекції, які пов'язані з розгляданням питань з передових технологій у будівництві, проводяться в аудиторії, в якій встановлені елементи опалубки «ДОКА», та наочні прилади.

Під час проведення занять використовується мультимедійний проектор, а також демонструються профільні кінострічки, підготовлені викладачами.

На сьогодні зібрано достатню кількість новітніх посібників у вигляді планшетів відповідно до Закону України «Про охорону праці» та плакатів з питань електробезпеки, пожежної безпеки, безпечної експлуатації та ремонту машин і механізмів, безпечної експлуатації посудин, які працюють під тиском та інше. Відділення має касети з кінофільмами в розрізі даної проблеми.

Протягом 2017 року були розроблені нові напрями з підвищення кваліфікації спеціалістів:

- проектування систем водопостачання, водовідведення, тепlopостачання та вентиляції;
- інтелектуальна власність (підвищення кваліфікації вчителів загальноосвітніх шкіл);
- експлуатація та ремонт систем газопостачання;
- організація і управління будівництвом;
- управителів житловою нерухомістю ОСББ.

Щорічно ВПК бере участь у відборі до відділу та організації професійного навчання безробітних Дніпропетровського обласного центру зайнятості.

Були запропоновані три напрями підвищення кваліфікації, з питань:

- автоматизація кошторисної справи в будівництві;
- комп'ютерна графіка з застосуванням програми Archicad;
- комп'ютерна графіка з застосуванням програми AutoCad;
- комп'ютерна графіка та основи дизайну.

Було отримано право на проведення занять за цими напрямами при наявності груп у центрі зайнятості.

Одним з основних напрямів діяльності відділення в останні три роки було підвищення кваліфікації з питань «Проектування та будівництво в складних інженерно-геологічних та сейсмічних умовах» та «Система управління якістю у будівництві та на підприємствах будівельної індустрії».

З 2015 року на замовлення ПОГ «Навчально-консультаційний центр ГІТН» м. Київ, відділом підвищення кваліфікації були надані послуги з організації проведення навчальних семінарів для спеціалістів з курсу «Технічний нагляд за будівництвом об'єктів архітектури».

В 2016 році почали функціонувати курси підвищення кваліфікації за напрямом «Сучасні архітектурно-конструктивні рішення будівель та їх комплексів».

Коллективом відділу в різні навчальні роки проводилося підвищення кваліфікації не тільки в стінах академії, але і за її межами – з виїздом в інші міста нашої області.

Так, заняття з підвищення кваліфікації викладачів у 2014 – 2017 роках були проведені в Криворізькому будівельному технікумі, в Марганецькому коледжі НГУ, для викладачів технікуму НМетАУ у м. Нікополь.

З питань «Проектування та будівництво в складних інженерно-геологічних та сейсмічних умовах» та «Проектування систем водопостачання, водовідведення, теплопостачання та вентиляції» для ВАТ «АрселорМіттел» підвищення кваліфікації проходило у м. Кривий Ріг.

З питань «Проектування та будівництво в складних інженерно-геологічних та сейсмічних умовах» підвищення кваліфікації проходило у м. Кропивницький та у м. Нікополь.

Виїзні заняття для слухачів з питань охорони праці були проведені в м. Новомосковськ.

З метою полегшення фінансового навантаження, пов'язаного з підвищенням кваліфікації викладачів кафедр охорони праці (в тому числі і викладачі академії) у м. Києві, було укладено договір з ДПГМЦ Держгірпромнагляду України на проведення семінару з питань охорони праці на базі ВПК ДВНЗ ПДАБА.

Відділ підвищення кваліфікації проводить підвищення рівня науково-теоретичної і навчально-методичної підготовки викладачів вищої школи I та II рівня акредитації, впровадження інноваційних освітніх технологій та сучасних технічних засобів у навчальні процеси під час проведення «Круглого столу».

Результати підготовки та випуску слухачів відділу підвищення кваліфікації за напрямками 2013 – 2017 роки наведено в таблиці 5.2.

Таблиця 5.2

Випуск слухачів відділу підвищення кваліфікації за напрямками

№ пп	Напрямок підвищення кваліфікації	Рік				
		2013	2014	2015	2016	2017
		Кількість слухачів				
1	Проектування та будівництво в складних інженерно-геологічних та сейсмічних умовах	52	40	25	28	10
2	Автоматизація кошторисної справи в будівництві	6	8	8	7	5
3	Охорона праці (загальний курс)	24	23	28	39	–
4	Підвищення кваліфікації викладачів технікумів, коледжів автошкіл	36	38	55	118	58
5	Комп'ютерна програма AutoCAD	22	8	8	11	10
6	Комп'ютерна графіка з застосуванням програми 3ds Max	11	12	25	24	8
7	Управителі житловою нерухомістю	–	–	–	27	3
8	Інвестиції підприємств	–	–	–	21	–
9	Сучасні архітектурно-конструктивні рішення будівель та їх комплексів	–	–	–	–	43
10	Охорона праці (викладачів)	–	–	–	28	46
Всього		151	129	149	303	183

Можна зазначити, що організація навчального процесу на ВПК та його програмно-методичне забезпечення повністю відповідають вимогам «Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах».

Кадровий склад викладачів, який задіяний у навчальному процесі на відділенні, його наукова та педагогічна кваліфікація забезпечують якісне навчання на рівні сучасних вимог.

Зміст навчального процесу з підвищення кваліфікації за напрямами і акредитованими спеціальностями ДВНЗ ПДАБА, його організаційне та методичне забезпечення відповідають державним вимогам, забезпечують високу якість навчального процесу та направлені на подальше надання послуг з підвищення кваліфікації на високому рівні, використання організаційних та рекламних заходів для забезпечення формування якісного складу слухачів, поширення спектру напрямів, спеціальностей, форм підвищення кваліфікації з урахуванням конкретних потреб на регіональному ринку праці.

Практика господарювання на ринкових засадах підтверджує ту незаперечну істину, що результативність будь-якої виробничо-господарської діяльності залежить передовсім від компетентності, творчої активності працівників підприємства. Діяльність Інституту післядипломної освіти спрямована саме на виховання висококваліфікованих ініціативних спеціалістів. Динамічність і гнучкість навчального процесу, діалоговий характер взаємин «викладач – студент», орієнтація на використання найсучасніших освітрянських технологій, належне матеріально-технічне й методичне забезпечення навчання, викладацький професіоналізм – ось передумови постійного зростання рейтингу ІПО, який гарантує кожному студенту якісну освіту за обраною спеціальністю.

6. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Усі студенти, аспіранти, викладачі та співробітники академії є користувачами бібліотеки. За рік усіма підрозділами бібліотеки обслуговується понад 15 000 осіб. Річна книговидача – 600 000 примірників традиційних та електронних видань. Фонд бібліотеки станом на грудень 2017 р. становить 556189 примірників. У т. ч.:

книги	483354
періодичні видання	36553
дисертації та автореферати	13221
навчальна література	204327
наукова література	319496
художня література	32366
українською мовою	90802
російською мовою	447331
іноземними мовами	18056

Тематика фонду багатогалузева: наукова та навчальна література; література з питань будівництва, техніки, архітектури та мистецтва, зібрання праць вчених академії та ін. Електронна бібліотека складає 2354 повнотекстових документа.

Власні електронні БД для користувачів

	Електронний каталог з 1995 р. <i>у т.ч.</i>	39782 назв
1.	Дисертації	915
	Світова література	663
2.	Авторитетний файл «Індивідуальні автори»	1930
3.	Авторитетний файл «Предметні заголовки»	11532
4.	Навчальні дисципліни	2646
5.	Літературний літопис краю	336
6.	Труди вчених ПДАБА з 2001 року	15480
7.	Будівництво. Архітектура	14109
8.	Суспільні науки	1908
9.	Законодавчі акти з 2008 р.	2055
10.	Періодика	63344
11.	Методичні вказівки (повні тексти)	3451
12.	Електронні ресурси бібліотеки ІБФО	31545

Площа бібліотеки складає **1 840 м²**

у т.ч.

площа книгосховищ – 1074 м²

зона обслуговування – 766 м²

кількість абонементів – 4

кількість традиційних читальних залів – 4 (посадочних місць – 273)

кількість електронних читальних залів – 2 (посадочних місць – 24)

кількість бібліотечних пунктів у гуртожитках – 1, на кафедрах – 3

Головними напрямками роботи бібліотеки були:

- запровадження прогресивних форм та методів роботи;
- підтримка учбової та наукової діяльності користувачів;
- аналіз навчально-методичного забезпечення навчального процесу, надання довідок щодо забезпечення навчальною літературою;
- інформаційна підтримка в поширенні результатів науково-дослідної діяльності вчених академії у світовому науковому просторі;
- покращення бібліотечно-інформаційного обслуговування користувачів;
- створення власних інформаційних ресурсів;
- організація циклів заходів, присвячених знаменним та пам'ятним датам, а саме:
  - 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка;
  - 70-річчя визволення України від фашистських загарбників;
  - 70-річчя визволення Дніпропетровська від фашистських загарбників;

- 70-та річниця Перемоги над нацизмом у Європі та 70-та річниця завершення Другої світової війни;

- 85-річчя академії, бібліотеки, 30-річчя клубу «Джерело»;

- 25-річчя Незалежності України;

- 160-річчя від дня народження та 100-річчя з дня смерті І.°Я.°Франка;

- 30-річчя від дня аварії на Чорнобильській АЕС;

- 80-річчя з дня народження українського поета та журналіста Василя Андрійовича Симоненка та ін.

Структура бібліотеки:

- Відділ комплектування документів.

- Відділ наукової обробки документів і організації каталогів.

- Відділ зберігання фондів.

- Відділ масової та виховної роботи.

- Інформаційно-бібліографічний відділ.

- Науково-методичний відділ.

- Відділ автоматизації.

- Відділ наукової літератури.

- Відділ навчальної літератури.

- Відділ бібліотеки інституту післядипломної освіти (ІПО).

У 2015 р. на базі інформаційно-бібліографічного відділу створено науково-редакційний та інформаційно-аналітичний сектори фахових видань та розпочато роботу щодо підвищення якості видавничої продукції академії, її покращення, просування видань у глобальному науковому середовищі (до наукометричних баз, пошукових систем та електронних бібліотек).

Відкрито доступ та підтримуються сайти на платформі Open Journal System фахових видань академії:

- «Металознавство та термічна обробка металів»

- «Будівництво. Матеріалознавство. Машинобудування» з серіями:

- «Безпека життєдіяльності»;

- «Інноваційні технології життєвого циклу об'єктів житлово-цивільного, промислового і транспортного призначення»;

- «Комп'ютерні системи та інформаційні технології в освіті, науці та управлінні»;

- «Підйомно-транспортні, будівельні та дорожні машини та обладнання»;

- «Створення високотехнологічних екокомплексів в Україні на основі концепції збалансованого (сталого) розвитку»;

- «Стародубовські читання»;

- «Енергетика, екологія, комп'ютерні технології у будівництві».

Продовжено роботу щодо видання «Вісника Придніпровської державної академії будівництва та архітектури» (консультації авторам-науковцям, прийом авторських наукових статей, редагування, вичитування тексту рукопису, переклад, здійснення правок, редагування пристатейних списків літератури на відповідність вимогам складання бібліографічного запису та опису та ін.)

«Вісник ПДАБА» приєднано до: IC (Index Copernicus) Journals Master List (показник ICV у 2015 р. – 60,74, у 2016 році – 65,40), CyberLeninka, Open Academic Journal Index, JournalTOCs (Британія), Bielefeld Academic Search Engine, Advanced Science Index (Німеччина), CiteFactor, Universal Impact Factor, OCLC WorldCat (США), ResearchBib (Японія), General Impact Factor, InfoBase Index (IBI Factor за 2015 – 2016pp. = 3, 96) та ін.

Відбувається постійна передача поточних випусків видання до повнотекстових баз (Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, РІНЦ, ResearchBib, CyberLeninka, Open Academic Journal Index та ін.). Здійснено передачу архівів з 2008 р. В 2018 році створено профіль журналу «Вісник ПДАБА» в Google Scholar.

У 2017 р. підписано Декларацію про приєднання до Консорціуму e-VERUM. Було отримано тестовий доступ до наукометричної, реферативної, міжнародної бази даних Web of Science Core Collection WoS(CC), подано заявку на створення профілю академії. Розпочато роботу щодо створення авторських профілів науковців академії в наукометричній системі Google Scholar та реєстрації в єдиному реєстрі вчених ORCID. На цей час понад 350 науковців академії мають профілі в цих реєстрах.

Укладено Договір з Видавничою службою УРАН на отримання з 2018 року DOI – цифрового ідентифікатора для унікального об'єкта інтелектуальної власності, який надається опублікованому документу.

Протягом останніх років у своїй діяльності бібліотека керувалася пріоритетами, детально обґрунтованими у Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України».

Бібліотека стала інформаційним центром, що не тільки надає інформацію, але й є активним учасником створення інформаційних джерел, різноманітних за формою та змістом видань, які відображають результати наукової діяльності бібліотеки та академії.

На допомогу науковцям розроблено:

Рекомендації з оформлення титульного аркуша та кінцевої титульної сторінки.

Рекомендації щодо створення та заповнення облікового запису у системі ORCID.

Рекомендації щодо створення та заповнення облікового запису Google Scholar.

Електронний інформ-кейс для аспірантів і молодих науковців постійно поповнювався новими матеріалами. Дана інформація представлена на сайті бібліотеки.

Для зберігання колекції матеріалів з історії академії створено повнотекстову базу даних «Публікації про ПДАБА з 2001 р.»

Створено та видано бібліографічні покажчики: «Шевченкова свіча століттями горить» (До 200-річчя з дня народження Т. Г. Шевченка), «Я син народу, що в гору йде...» (До 160-річчя від народження та 100-річчя з дня смерті І. Я. Франка) <http://library.pgasa.dp.ua/index.php/en/vydannya/pokazhchyky>

Видано Каталоги наукових праць і публікацій вчених академії за 2012 – 2016 роки, науково-допоміжні списки літератури «Вантажне обладнання будівельного

комплексу», «Засоби механізації для будівництва та експлуатації автомобільних доріг».

У 2017 р. розпочато роботу з виконання віртуальних довідок.

Культурно-просвітницькі заходи на допомогу виховному процесу

При проведенні заходів на допомогу виховному процесу бібліотека використовує традиційні та нові форми спілкування з читачами: творчі портрети студентів та викладачів, години книг, виставки, перегляди, бібліографічні огляди, презентації, засідання клубу «Джерело» та літературно-поетичної студії «Ліра», музично-поетичні композиції, календарі знаменних та пам'ятних дат до урочистих та знаменних подій.

Найцікавіші з них: музично-поетична композиція «Творчість, дарована небесами», Шевченківські читання «Візьми у руки книгу Кобзаря», засідання клубу Джерело, присвячене 30-річчю клубу та 85-річчю академії «Вони творили історію академії».

Перегляди літератури: «Вічна поезія під вічним небом творця», «Рідна земле моя, ти козацькою славою щедра», «Провісник долі України», «Є пам'ять, яку забуття не спіткає, і слава, якій не буде кінця», «Правди і волі безсмертний служитель», «Основи екологічних знань», «А у нас тепло и газ! А у вас?», «Низький уклін і тричі «Слава!» вам, українські захисники!»

Книжкові виставки до навчального процесу: «Архітектура житлових будівель», «Містобудування. Малі міста», «Архітектура промислових підприємств», «Проблеми урбанізованих територій», «Є мова – є нація»

Літературно-художні виставки: «І щось мені таке болить, що це і є напевно Україна...», «Відчути на дотик епоху».

Віртуальні виставки:

- Інноваційні будівельно-дорожні машини та робоче обладнання.
- Історія проектування та будівництва: виставка ретро-видань.
- Економічні науки і не тільки: нові надходження.
- Мій край – моя історія.
- Мистецтво паркобудування.
- Бухгалтерія – це просто ... мистецтво.
- Шедеври європейського живопису.

Бібліотека переживає процес суттєвих змін. Зміни у її діяльності обумовлені новими вимогами часу. Суспільні запити впливають на роботу бібліотеки настільки, що змінюють не тільки традиційну систему бібліотечної діяльності та бібліотечних ресурсів, а й створюють нові напрями роботи.

17 **ноября** **в 13⁰⁰**
КОМ. 559
КО ДНЮ СТУДЕНТА
ПРОГРАММА В КЛУБЕ „Родник”:
„ТВОРЧЕСКИЙ ПОРТРЕТ СТУДЕНТОВ”

Самоваров Денис (1977-14)   Бондаренко Анастасия (91-13-1п)   Косюк Евгений (88-14-м)

ИХ МИР УВЛЕЧЕНИЯ:
 - ПОВИЗЯ - МУЗЫКА - ТЕАТР - КИНО - ЖИВОПИСЬ ...

ПРИГЛАШАЮТСЯ ВСЕ ЖИВЛЮЩЕ

РЕКТОРАТ
 МЕХАНІЧНСЬКИЙ Ф-Т
 ЕКОНОМІЧНСЬКИЙ Ф-Т
 ТЕХНОЛОГІЯ ЖИЗНЕВОПОВСЕННЯ Ф-Т
 БІБЛІОТЕКА

Засідання клубу «Джерело»

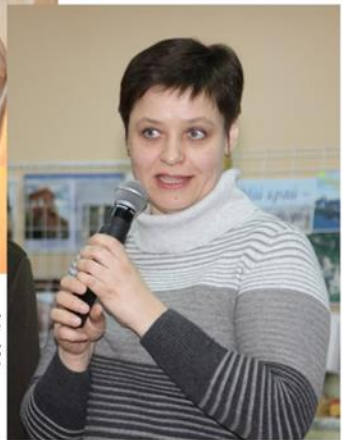
Студентів привітала голова профкому Л.А. Чередніченко

Авторські вірші читали студенти Юлія Слуцька і Олена Бородаєнко

Всесвіт захоплень Дениса Самоварова

Слово - заст. декана О. А. Понамарьовій

У залі - батьки та друзі Дениса

Авторські музика та вірші студента Кулініча Арсенія

Книжкові виставки до навчального процесу

Ілюстраційна виставка "Мій край - моя історія"

*Презентація книги "Мгновения життя".
Автор - студент Євген Косюк*

*Враження від книги висловили
Т. І. Молчанова та
заст. декана В. М. Волошко*

*Світ захоплень студентки
Анастасії Бондаренко -
музика, живопис.*

*Слово - заст. декана В. А. Бабенко,
одногрупниці Катерині Каракаш*

Свято Поезії

*поетичні читання авторських віршів студентів, викладачів,
співробітників академії*

професор І. М. Гаврилов

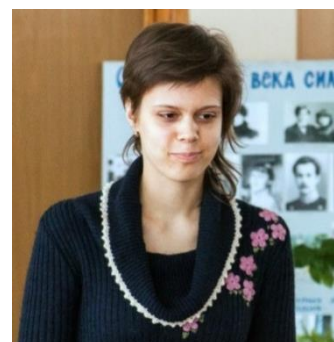
доцент В. А. Бабенко

доцент Д. С. Нечепуренко

І.Г. Лушинська

студентка О. Кадурова

*Для читачів – тематичний перегляд
«Поезія – це скарб усіх віків, це діамант величиною в слово!»*

*Заслужений майстер народної
творчості України – В. Ф. Панко*

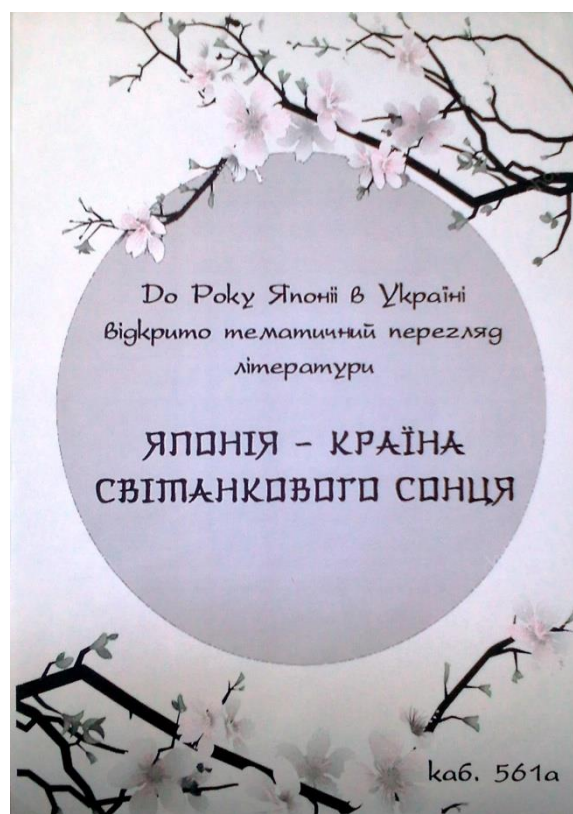
*Петриківський розпис – перлина
українського народного мистецтва*

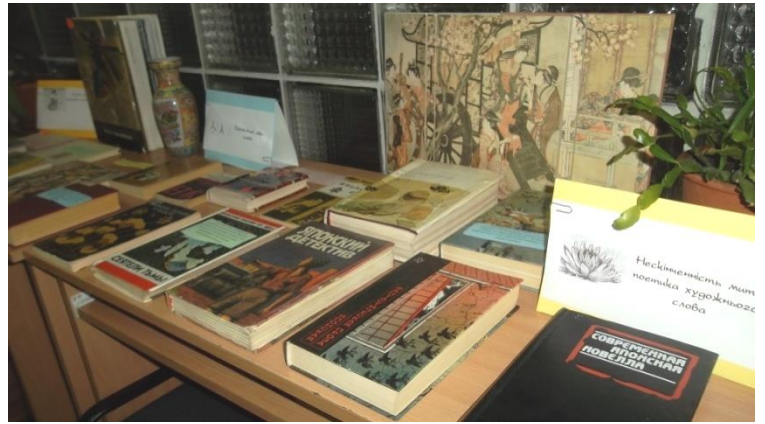

Перегляд літератури «ЧАРИ ПЕТРІКІВКИ»

Тематичний перегляд, присвячений року Японії в Україні

Всесвітня столиця книги

Новорічна інсталяція

Календар знаменних дат

Інформаційна підтримка навчального процесу та наукових досліджень здійснюється інформаційно-обчислювальним центром (ІОЦ). Для забезпечення якісної підготовки фахівців, за кожною спеціальністю розроблені схеми наскрізної комп'ютерної підготовки. Це надає змогу студентам вже з першого курсу вивчати програми, що забезпечують професійну підготовку.

Основна увага приділяється забезпеченню комп'ютерних класів сучасними комп'ютерами і програмними продуктами, розробці власних прикладних програм, розвитку локальної мережі. Навчальний заклад має договори з організаціями, які розповсюджують ліцензоване програмне забезпечення для навчального процесу та проведення наукових досліджень. Доступ до мережі Internet, забезпечений в комп'ютерних класах через локальну академічну мережу та на території навчальних корпусів – через Wi-Fi. Всі підрозділи мають доступ до Internet.

На офіційному сайті академії на трьох мовах (українська, російська, англійська) наведено актуальну інформацію зі всіх сфер діяльності навчального закладу та його підрозділів, а також про визначні події в житті академії.

В академії активно використовується система електронної пошти, де кожен підрозділ має свою адресу і можливість електронного спілкування як з іншими підрозділами академії, так і зовнішніми адресатами.

Через локальну електронну мережу існує доступ до електронної бібліотеки академії. Студенти заочної форми навчання мають доступ до електронної бібліотеки через мережу Internet за власним паролем.

Створена, активно використовується і постійно вдосконалюється локальна мережа організації і контролю за проведенням навчального процесу АСУ-ВУЗ, що містить відомості про анкетні дані студентів, успішність їх навчання (в тому числі – проведення модульних контролів, екзаменаційних сесій, комплексних контрольних робіт), присутності студентів на заняттях і дозволяє оперативно реагувати на всі проблеми, що виникають під час проведення навчального процесу.

За станом на 01.01.2018 р. на бухгалтерському обліку академії числилося 1140 комп'ютерів.

Сучасними вважаються 791 комп'ютер, не нижче Celeron 1700. З них реально задіяні як робочі місця у навчальному процесі – 406. Вони розміщені в 25 навчальних комп'ютерних класах, у тому числі: а) у 7-ми класах ІОЦ – 145 шт.; б) у 12-ти кафедральних класах – 148 шт; в) у 6-ти класах ІПО – 113 шт.

Загальна кількість годин використання комп'ютерів, кількість груп та студентів, що навчалися в комп'ютерних класах ІОЦ (загального призначення та САПР), та кафедральних класах наведено в таблиці 6.1.

Таблиця 6.1

Показники використання навчальних класів академії за п'ять років

№ з/п	Показники використання навчальних класів академії	2012 – 2013	2013 – 2014	2014 – 2015	2015 – 2016	2016 – 2017
1.	Кількість годин використання ПЕОМ:	114356	111895	104760	85134	61397
	-класи ІОЦ у сітці розкладу					
	-самостійна робота та дипломування					
	- кафедральні комп'ютерні класи	83471	77704	80584	73391	58473
2.	Кількість груп, які навчалися в класах ІОЦ	201	206	191	195	186
3.	Кількість студентів, які навчалися в класах ІОЦ	5003	4176	3742	3445	3210

Впровадження ліцензійного програмного забезпечення у навчальний процес

За останні п'ять років (2013 – 2017) продовжувалося впровадження у навчальний процес ліцензійного програмного забезпечення :

- У 2013 році були придбані програмні продукти компанії **Microsoft** за програмою сприяння учням, студентам і аспірантам – **Dream Spark Premium Electronic Software Delivery (3 years)** : ліцензійні операційні системи, програмне забезпечення серверів, інструментальні засоби і доповнення з розробки програм, які задіяні в напряму підготовки «Комп'ютерні науки» і «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології». Це значно поширює доступ до найбільш ефективних програмних продуктів компанії **Microsoft**.

Експлуатуються старі та впроваджуються у навчальний процес нові програмні комплекси:

- продовжується експлуатація **КОМПАС-3D – V12** на 50 робочих місць (впроваджена на каф. Нарисної геометрії) та ПК ЛИРА 9.4 (впроваджена на кафедрі Металевих, дерев'яних та пластмасових конструкцій);
- придбано та впроваджено **КОМПАС-3D – V13** (на кафедрах Архітектурного та Механічного факультетів);
- придбано та впроваджено **ArchiCAD 15 та ArchiCAD 16** (на кафедрах Архітектурного факультета);
- придбано підписку та впроваджено (дивитись нижче) програмний комплект компанії **Autodesk з пакетами САПР**, які забезпечують курсове та дипломне проектування всіх факультетів академії, у тому числі (табл. 6.2):

Таблиця 6.2

Перелік пакетів САПР програмного комплексу компанії Autodesk

№	Назва пакету	Призначення
1	AUTOCAD 2013 (русифікований)	Система 2D і 3D – проектування
2	AUTOCAD Architecture2013 (русифікований)	AUTOCAD для архітектурного проектування
3	AUTOCAD Mechanical 2013 (русифікований)	AUTOCAD для машинобудування і промислового виробництва
4	AUTOCAD MEP 2013 (русифікований)	AUTOCAD для проектування внутрішніх інженерних систем будівель (опалювальних, вентиляційних, електричних і санітарно-технічних)
5	AUTOCAD Structural Detailing 2013 (русифікований)	AUTOCAD, що володіє спеціалізованими функціями для випуску креслень будівельних конструкцій
6	Autodesk Ecotect Analysis2013 (англомовний)	Комплексний програмний засіб для аналізу екологічності на всіх етапах проектування
7	Autodesk InventorProfessional 2013 (русифікований)	Для машинобудівного 3D-проектирования, аналізу виробів, створення інструментального оснащення і обміну проектними даними
8	Autodesk NavisworksManage 2013 (русифікований)	Для інтегрованого управління проектами
9	Autodesk Revit Architecture 2013 (русифікований)	Рішення для проектування будівель
10	Autodesk Revit MEP 2013 (русифікований)	Спеціалізоване рішення на базі технології інформаційного моделювання, що призначене для проектувальників внутрішніх інженерних систем будівель

Закінчення табл. 6.3.

11	Autodesk Revit Structure 2013 (русифікований)	Рішення на основі технології інформаційного моделювання будівель (BIM) для проектування будівельних конструкцій
12	Autodesk Vault 2013(русифікований)	Для проектних і виробничих підрозділів, що управляють розробкою виробів, розрахунками, випробуваннями і випуском робочої документації, організовуючи і відстежуючи ці процеси
13	Autodesk 3ds Max Design 2013 (англомовний)	Містить потужні інтегровані засоби 3D-моделювання, анімації, рендеринга і композитинга, що дозволяють художникам і дизайнерам працювати з високою продуктивністю

- впроваджуються пакети САПР із програмного комплексу компанії Autodesk (табл.2): AutoCad Architecture 2013; AutoCad Mechanical 2013; Autocad MEP 2013; Autodesk Revit Architecture 2013; Autodesk Revit Structure 2013; Autodesk Revit MEP 2013; 3DS Max 2013 (на каф. архітектурного, механічного, будівельного факультетів);

- продовжується експлуатація ПК ЛИРА 9.4 і МОНОМАХ 4.2 (на каф. факультетів: промислового та цивільного виробництва, будівельному).

Dream Spark Premium впроваджено і продовжує впровадження та експлуатацію в комп'ютерних класах ІОЦ та кафедральних комп'ютерних класах наступними кафедрами: Прикладної математики, Землепорядкування і будівництва шляхів, Автоматики і електротехніки, Інформаційно-вимірювальних технологій в дисциплінах:

Операційні системи; Організація баз даних і знань; WEB-технології і дизайн; Крос-платформене програмування; Технологія створення програмних продуктів; Технології захисту інформації; Технології розподілених систем і паралельних обчислень; Проектування інформаційних систем; Комп'ютерні мережі; Цифрова картографія; Цифрова фотометрія; Фотометрія і дистанційне зондування.

Програмне забезпечення, що входить в підписку Dream Spark Premium показано у таблиці 6.3.

Таблиця 6.3

Програмне забезпечення (ПЗ), що входить в підписку Dream Spark Premium

Назва ПЗ	Призначення
Операційні системи	
Windows Client	Комплекс взаємозв'язаних програм, який діє як інтерфейс між додатками і користувачами з одного боку і апаратурою комп'ютера з іншого боку. ОС виконує дві групи функцій: надання користувачеві замість реальної апаратури комп'ютера розширеної віртуальної машини, з якою зручніше працювати і яку легко програмувати; підвищення ефективності використання комп'ютера шляхом раціонального управління його ресурсами відповідно до деяких критеріїв.

Продовження табл. 6.3

Windows Server	Повнофункціональна серверна багатозадачна і багатокористувацька ОС загального призначення з вбудованими засобами захисту від НСД. Може бути використана для захисту конфіденційної інформації і персональних даних на серверах у складі мережі. Додані нові функції і вдосконалено багато можливостей базової ОС: робота з мережею, розширені функції безпеки, віддалений доступ до додатків, централізоване управління ролями сервера, засоби моніторингу продуктивності і надійності, відмовостійкість кластерів, розгортання і файлової системи. Ці поліпшення допомагають вивести сервери на максимальний рівень гнучкості, безвідмовності і керованості.
Проектувальні інструменти для розробника	
Visual Studio Professional	Дозволяє вирішувати основні завдання розробки програм. Спрощує створення, відладку і розгортання додатків на різних платформах, включаючи SharePoint і хмарне середовище. Включає вбудовану підтримку моделі «розробка через тестування», а також інструменти відладки, які забезпечують створення високоякісних рішень.
Visual Studio Premium	Набір інструментів для розробки програмних застосувань, спрощення спільної роботи над проектами, інструментів для тестування і відладки програм, що розробляються, а також побудови звітів.
Visual Studio Ultimate	Програмний пакет є високоефективним інтегрованим середовищем, призначеним для розробки, відладки і розгортання додатків різного призначення. Містить широкий набір професійних інструментів, що допомагають реалізовувати безліч творчих задумів і ідей.
Expression	Розробка призначеного для користувача інтерфейсу і питань, пов'язаних з ергономікою, сприйняттям користувачами додатків і зручністю роботи (user experience), є невід'ємною часткою всього циклу створення додатка. Може використовуватися і в процесі управління вимогами (визначення меж проекту, концептуалізація вимог, тестування і відладка), і при командній розробці (реалізація проекту на рівні спільної роботи різних проектних ролей).
Windows Embedded	Дозволяє використовувати всю потужність Windows і хмари при роботі з інтелектуальними системами. Об'єднуючи операційні системи, інструментальні засоби, системи і послуги, Windows Embedded дозволяє отримувати значні переваги завдяки можливості звертатися до виконуваних даних у будь-який час і з будь-якої точки світу.
Додатки	
Visio	Використовується для побудови схем і діаграм різного типу, а також наочного представлення бізнес-процесів, допомагає користувачам, що займаються бізнесом, і технічними фахівцям наочно представляти, оформляти і передавати інформацію про процеси і системи, підвищуючи ефективність їх спільної роботи. Фігури Visio відрізняються від простих малюнків тим, що вони володіють набором властивостей, що настроюються, для відображення ключових даних в контексті діаграми.

Закінчення табл. 6.3

Project	Програма управління проектами. Створена, щоб допомогти менеджерів проекту в розробці планів, розподілі ресурсів по завданнях, відстежуванні прогресу і аналізі об'ємів робіт. Створює розклади критичного шляху. Розклади можуть бути складені з урахуванням використовуваних ресурсів. Ланцюжок візуалізується в діаграмі Ганта.
OneNote	Для створення швидких нотаток і організації особистої інформації, блокнот з ієрархічною організацією записів, може служити аналогом звичайного канцелярського блокнота. Є частиною пакету Microsoft Office. Зручно користувачам планшетних комп'ютерів. Програма може використовуватися і на звичайних настільних комп'ютерах з операційною системою Microsoft Windows.
Сервери	
SQL Server	Система управління реляційними базами даних (СУБД). Основна використовувана мова запитів – TRANSACT-SQL, створений спільно Microsoft і Sybase. TRANSACT-SQL є реалізацією стандарту ANSI/ISO по структурованій мові запитів (SQL) з розширеннями. Використовується для роботи з базами даних розміром від персональних до крупних баз даних масштабу підприємства.
BizTalk Server	Забезпечує можливість автоматизації і управління бізнес-процесами на внутрішньокорпоративному і міжкорпоративному рівні. Використовуючи BizTalk, організації можуть створювати розподілені бізнес-процеси, інтегруючи різні застосування у середині підприємства, а також що реалізують надійну і безпечну взаємодію з партнерами організації через локальну мережу і інтернет. BizTalk також позиціюється, як Сервер додатків (англ. Application Server).
SharePoint Server	Включає: набір веб-додатків для організації спільної роботи; функціональність для створення веб-порталів; модуль пошуку інформації в документах і інформаційних системах; функціональність управління робочими процесами і систему управління вмістом масштабу підприємства; модуль створення форм для введення інформації; функціональність для бізнес-аналізу. Може бути використаний для створення сайтів, що надають користувачам можливість для спільної роботи. Створювані на SharePoint сайти можуть бути використані як сховище інформації, знання і документів, а також використовуватися для виконання тих веб-додатків, що полегшують взаємодію, таких як вікі і блоги.

Популяризація програмного забезпечення САПР серед викладачів і студентів

На протязі останніх п'яти років при інформаційно-обчислювальному центрі (ІОЦ) діє семінар «Сучасні програмні продукти і комп'ютерні технології для навчального процесу». Проведено наступні семінари (табл. 6.4):

Перелік семінарів за п'ять років

№	Найменування семінару	Основний доповідач
1.	Новий напрям проектування – рішення на основі технології інформаційного моделювання будівель (BIM) для проектування будівельних конструкцій (Autodesk Revit MEP 2012, Autodesk Revit Structure 2013)	Завідувач відділом ДПІ А. І. Чупрін
2.	Пакет програм «КОМПАС» і приклади його використання у навчальному процесі	Провідний інженер ІОЦ Л. М. Машура
3.	Застосування графічних пакетів у машинобудуванні і приклади його використання у навчальному процесі	Провідний спеціаліст Дніпродіпрошахт Г. Д. Борисов
4.	Архітектурно-будівельний пакет програм «ArchiCAD» і приклади його використання у навчальному процесі	Інженер I категорії ІОЦ В. М. Журбенко
5.	Revit Architecture – система архітектурно-будівельного проектування нового покоління	Завідувач відділом ДПІ А. І. Чупрін
6.	КОМПАС-3D V13 – креслярська конструкторська система	Ст. викладач О. В. Седлецька

Лабораторією САПР ІОЦ, для викладачів кафедр, проводилися курси:

1. Практичне використання системи КОМПАС-3D V12 в проектуванні будівельних та машинобудівельних конструкцій.
2. Практичне використання системи КОМПАС-3D V13 в проектуванні будівельних та машинобудівельних конструкцій.
3. Практичне використання ПК ЛИРА 9.2 у розрахунках будівельних конструкцій та споруд.
4. Практичне використання ПК ЛИРА 9.4 у розрахунках будівельних конструкцій та споруд.
5. Практичне використання системи AutoCAD у проектуванні будівельних споруд.
6. Практичне використання системи Autodesk Inventor 2012 у проектуванні будівельних споруд.

7. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

7.1. Професорсько-викладацький склад

Кадровий склад ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва і архітектури» наданий на рисунку 7.1.

Навчальний процес в академії забезпечують 529 висококваліфікованих викладачів. Серед них докторів наук і професорів – 74 особи (14 %), кандидатів наук і доцентів – 273 осіб (52 %). Якісні показники науково-педагогічного складу академії надані на рисунках 7.2 – 7.5.

У складі науково-педагогічних працівників академії працює 97 співробітники – академіки та члени-кореспонденти громадських галузевих та міжнародних академій наук, 14 співробітників мають почесні звання «Заслужений»:

- «Заслужений працівник освіти України» – 2 працівники;
  - «Заслужений діяч науки і техніки» – 3 працівники;
  - «Заслужений Винахідник УРСР» – 1 працівник;
  - «Заслужений будівельник України» – 1 працівник;
  - «Заслужений Архітектор УРСР» – 1 працівник;
  - «Заслужений працівник профспілки працівників освіти і науки України» – 1 працівник;
  - «Заслужений працівник культури» – 1 працівник.
- Державними преміями України нагороджено:
- в галузі науки і техніки – 5 працівників;
  - в галузі архітектури – 1 працівник.

Преміями Академії будівництва України ім. М. С. Буднікова нагороджено 5 працівники академії.

Премією НАН України ім. Г. В. Курдюмова нагороджено одного працівника.

На звітний період нагрудними знаками нагороджено: «Відмінник освіти України» – 28 осіб, «За наукові досягнення» – 3 особи, «Петро Могила» – 10 осіб, «Почесний працівник будівництва та архітектури» – 2 особи, Почесними Грамотами Міністерства освіти і науки України – 4 осіб, Почесними Грамотами Міністерства регіонального розвитку та будівництва України – 8 осіб.

Таблиця 7.1

**Нагороди професорсько-викладацького складу
ДВНЗ ПДАБА за 2013 – 2017 рр.**

Назва	Роки				
	2013	2014	2015	2016	2017
Нагороджено відомчими нагородами					
Міністерства освіти і науки України	-	-	-	9	-
Нагороджено регіональними відзнаками					
Дніпропетровської обласної державної адміністрації	-	-	-	78	17
Профспілкових організацій	-	-	-	-	3
Нагороджено відзнаками академії					
Придніпровська державна академія будівництва та архітектури	48	31	64	99	37
Всього:	48	31	64	186	54

Прийом на роботу науково-педагогічних працівників академії здійснюється за конкурсом відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту», Кодексу законів про працю та рекомендацій щодо проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів), затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 26 листопада 2015 р. № 1230. Конкурс проводиться у випадках

наявності вакантних посад. Трудові відносини з науково-педагогічними працівниками складаються шляхом укладення строкових договорів і контрактів. Термін дії раніше укладеного менш ніж на 5 років контракту подовжується шляхом підписання додаткових угод до контракту відповідно до вимог «Положення про кадрову комісію», затвердженого на засіданні Вченої ради академії (протокол № 14 від 30.05.2017 р.).

Науково-педагогічні та педагогічні працівники академії своєчасно забезпечуються всіма, передбаченими законодавством України та колективним договором, пільгами і виплатами.

З метою підвищення кваліфікації викладацького складу, відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту», в академії організовується їх стажування в інших ЗВО і науково-дослідних установах міста, України та за кордоном.

Педагогічні працівники, працівники бібліотеки відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту», «Положення про проведення атестації працівників підприємств, установ, організацій та закладів галузі культури», «Положення про атестацію педагогічних працівників», затвердженого Вченою радою академії, у призначені терміни, проходять атестацію.

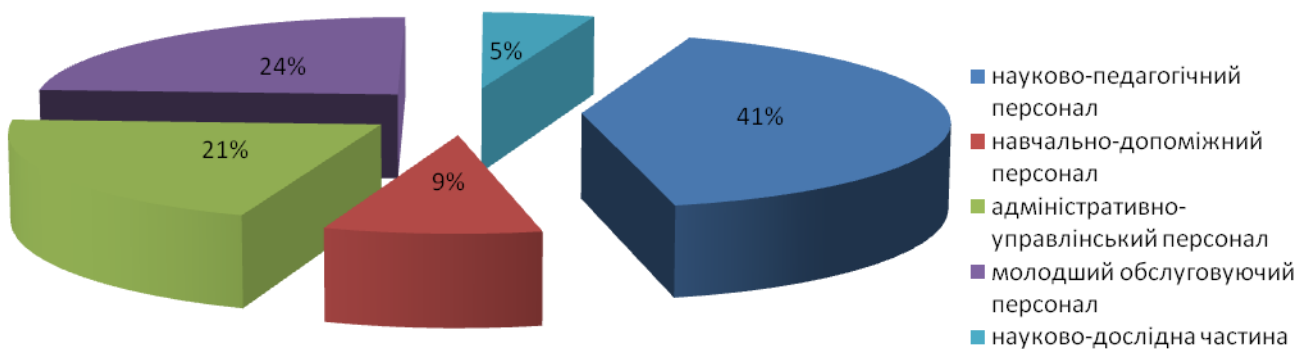
В академії створено спеціальний кадровий резерв з випускників аспірантури та докторантури з метою їх працевлаштування та надання можливості подальшого вдосконалення ними своїх наукових знань.

Прийом на роботу співробітників академії здійснюється у суворій відповідності до вимог КЗпП України. При підборі кадрів на вакантні посади широко використовуються можливості інтернету, преси, Державного фонду зайнятості України. У кожному структурному підрозділі академії на робочих місцях для співробітників створено необхідні умови праці відповідно до Закону України «Про охорону праці» від 22.11.2002 р. та інших нормативно-правових актів з охорони праці. Всі співробітники ознайомлені під розпис зі своїми посадовими обов'язками.

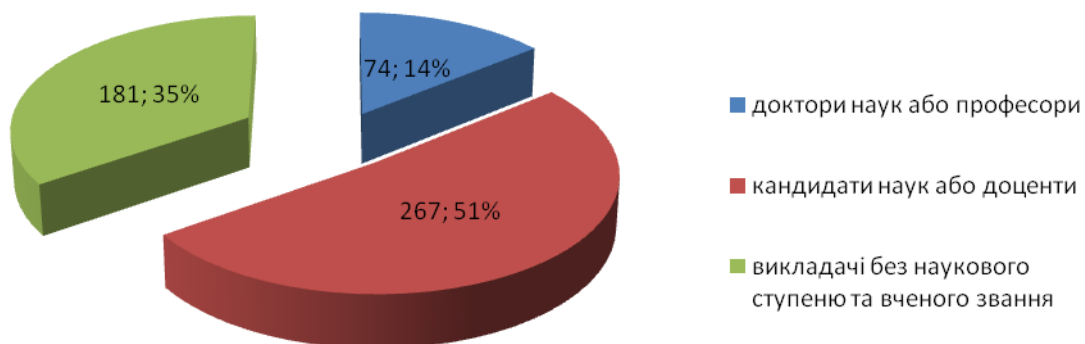
При прийомі на роботу в кожного співробітника береться письмова згода на обробку його персональних даних відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних». Кожен співробітник академії, допущений до роботи з персональними даними, ознайомлений під розпис з адміністративною та кримінальною відповідальністю за порушення вимог цього Закону.

При значній зміні умов праці на робочому місці співробітник ознайомлюється під розпис не пізніше як за два місяці до набрання чинності даної зміни. У разі його незгоди і неможливості переведення на іншу роботу, за погодженням з профкомом академії, працівник звільняється за п.1 ст. 40 КЗпП.

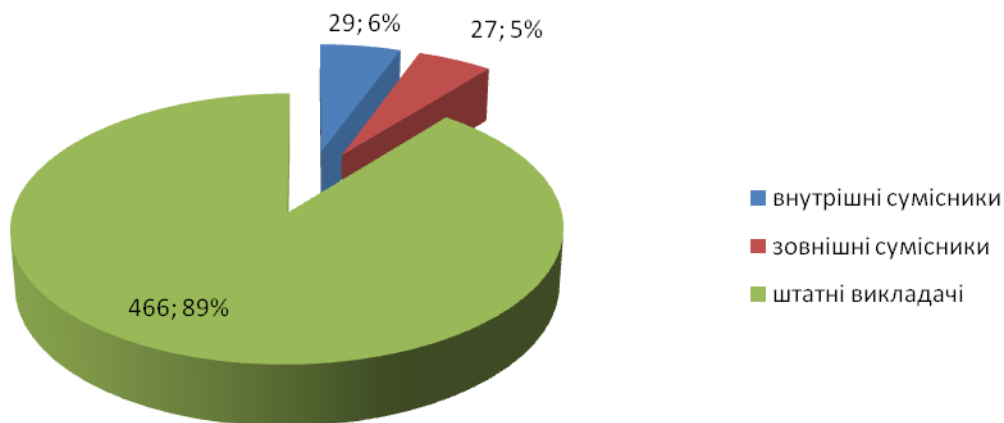
Вся робота, що проводиться з працівниками всіх категорій, дозволяє успішно вирішувати завдання, що стоять перед академією.

Рис. 7.1. Кадровий склад працівників ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» з 2013 по 2017 н.р.

Рис. 7.2. Професорсько-викладацький склад ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» з 2013 по 2017 н. р.

Рис. 7.3. Загальна кількість професорсько-викладацького-складу ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» з 2013 по 2017 н. р.

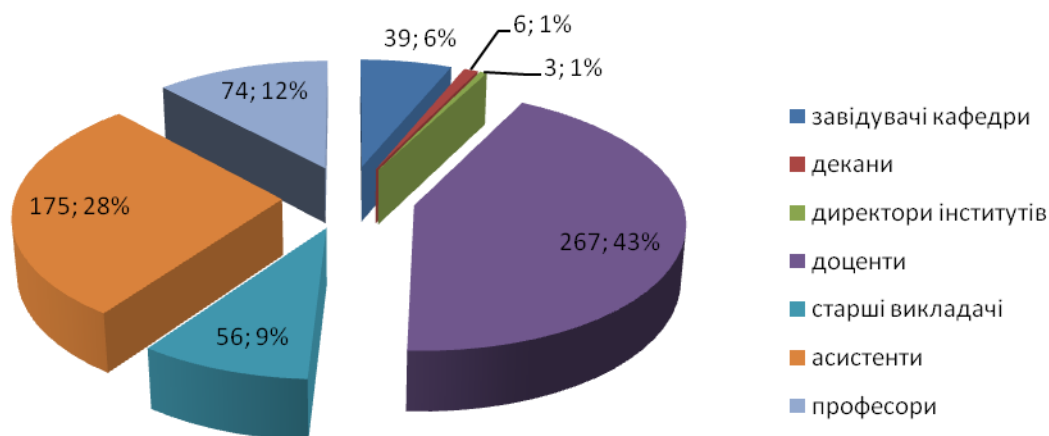

Рис. 7.4. Професорсько-викладацький склад ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» з 2013 по 2017 рр.

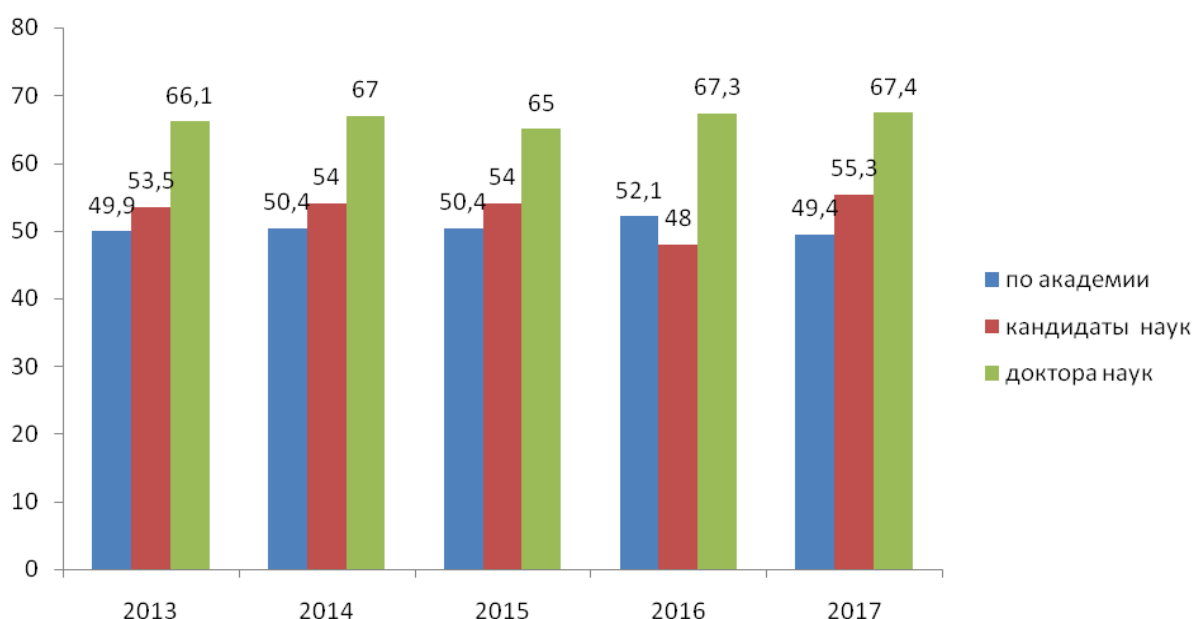

Рис. 7.5. Середній вік викладачів ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» за науковими ступенями за 2013 – 2017 рр.

Інформація щодо кількості кафедр академії, які очолюють доктори наук, професори станом на 01.01.2018 року наведено у таблиці 7.1

Таблиця 7.1

Кількість кафедр академії, які очолюють доктори наук, професори

№ з/п	Кафедри	Кількість кафедр, всього	У відсотках
1	Всього кафедр в академії	38	
	в. т.ч. очолюють доктори наук, професори	25	64 %
2	Випускаючи кафедри	21	
	в. т.ч. очолюють доктори наук, професори	19	63 %

Вимоги до керівників (ректор та проректорів) ДВНЗ ПДАБА та процедура їх обрання викладені у відповідних посадових інструкціях і статуті академії. Керівний

склад академії укомплектовано у відповідності зі штатними нормативами, затвердженими Міністерством освіти і науки України.

Вимоги до кваліфікаційного і професійного рівнів, а також володіння інформаційними технологіями, іноземними мовами, виробничого та педагогічного досвіду професорсько-викладацького складу (претендентів) на науково-педагогічну роботу наведено у відповідних посадових інструкціях.

7.2. Підготовка науково-педагогічних кадрів

Проблема підготовки науково-педагогічних кадрів постійно знаходиться в центрі уваги академії. Вища школа повинна формувати духовну еліту висококваліфікованих фахівців завтрашнього дня.

Одним з основних критеріїв ефективності підготовки науково-педагогічних кадрів є кількість захищених дисертацій на протязі навчання в аспірантурі та докторантурі.

За 30 років ректорства Володимира Івановича в Академії було підготовлено і захищено 435 кандидатських і 89 докторських дисертацій, з них за 2013 – 2017 роки 109 кандидатських і 15 докторських дисертацій.

2015 – 2016 навчальний рік став переломним у підготовці наукових кадрів вищої кваліфікації. Вперше отримана ліцензія на підготовку докторів філософії через аспірантуру.

На сьогоднішній день ліцензовано підготовку докторів філософії за 9 спеціальностями:

- 051 Економіка;
- 074 Маркетинг;
- 076 Підприємництво, торгівля і біржова діяльність;
- 124 Системний аналіз;
- 132 Матеріалознавство;
- 151 Автоматизація і комп'ютерно-інтегровані технології;
- 192 Будівництво і цивільна інженерія;
- 263 Цивільна безпека;
- 281 Публічне управління і адміністрування.

Також в академії відкрита постійно діюча докторантура за 6 спеціальностями:

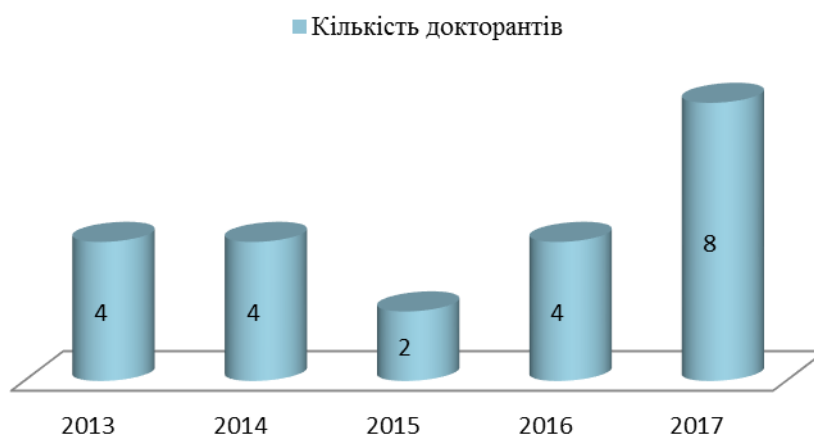
- 051 Економіка;
- 073 Менеджмент;
- 076 Підприємництво, торгівля і біржова діяльність;
- 132 Матеріалознавство;
- 192 Будівництво і цивільна інженерія;
- 263 Цивільна безпека.

В аспірантурі зараз навчаються за денною формою навчання – 33 особи, 5 з яких навчається за контрактом, в тому числі 2 іноземних аспіранти; за вечірньою формою навчання – 1 аспірант і 1 аспірант на заочній формі навчання (загалом 35 осіб). В докторантурі навчаються 8 осіб, 2 з яких – за контрактом.

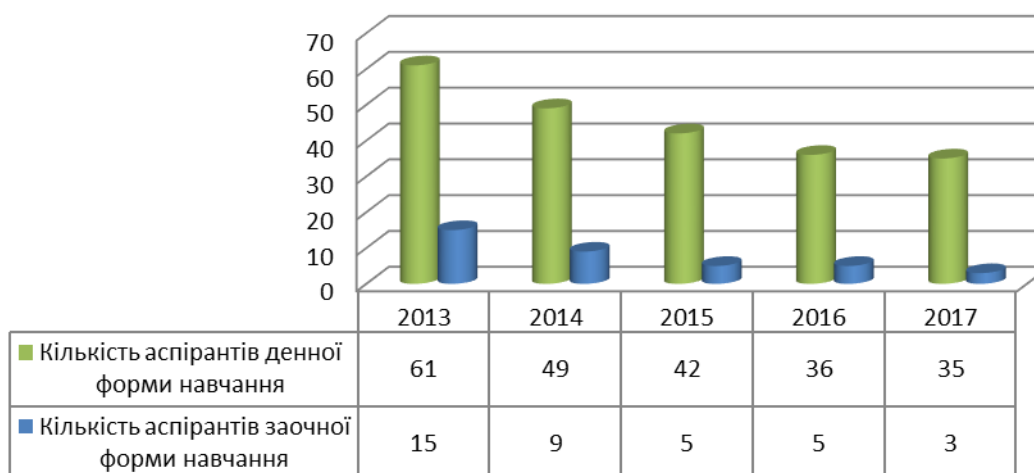
Порівняльний аналіз кількості докторантів і аспірантів за 2013 – 2017 рр. наведено на рисунку 7.1 і 7.2.

Після закінчення навчання всі випускники денної форми навчання щорічно поповнюють професорко-викладацький склад академії.

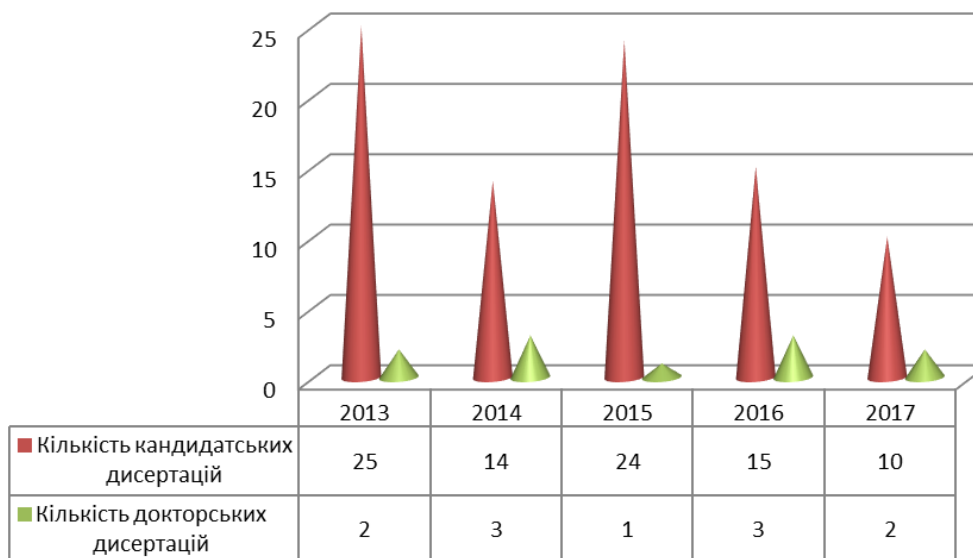
За звітний період професорсько-викладацьким складом та науковцями академії захищено 11 докторських і 88 кандидатських дисертацій (рис. 7.3).

Рис. 7.1. Кількість докторантів

Рис. 7.2. Кількість аспірантів

Рис. 7.3. Кількість дисертацій, захищених професорсько-викладацьким складом

На рисунку 7.4 показано порівняльний аналіз захисту дисертацій випускниками докторантури і аспірантури ДВНЗ ПДАБА за 2013 – 2017 рр.

Рис. 7.4. Кількість дисертацій, захищених випускниками докторантури і аспірантури

З 2013 і до кінця 2017 року у ПДАБА працювало чотири спеціалізовані ради із 11 спеціальностей з захисту кандидатських і докторських дисертацій. В 2017 році було реформовано склад спеціалізованих рад, їх стало у 2018 році, три. Спеціальність 05.21.01 – охорона праці була додана у спеціалізовану раду Д 08.085.01. склад спеціалізованих рад станом на 2018:

Д 08.085.01:

05.23.02 – основи і фундаменти;

05.23.05 – будівельні матеріали та вироби;

05.23.08 – технологія та організація промислового та цивільного будівництва;
 05.26.01 – охорона праці.

Д 08.085.02

05.02.01 – матеріалознавство;
 05.23.01 – будівельні конструкції, будівлі та споруди;
 05.23.17 – будівельна механіка.

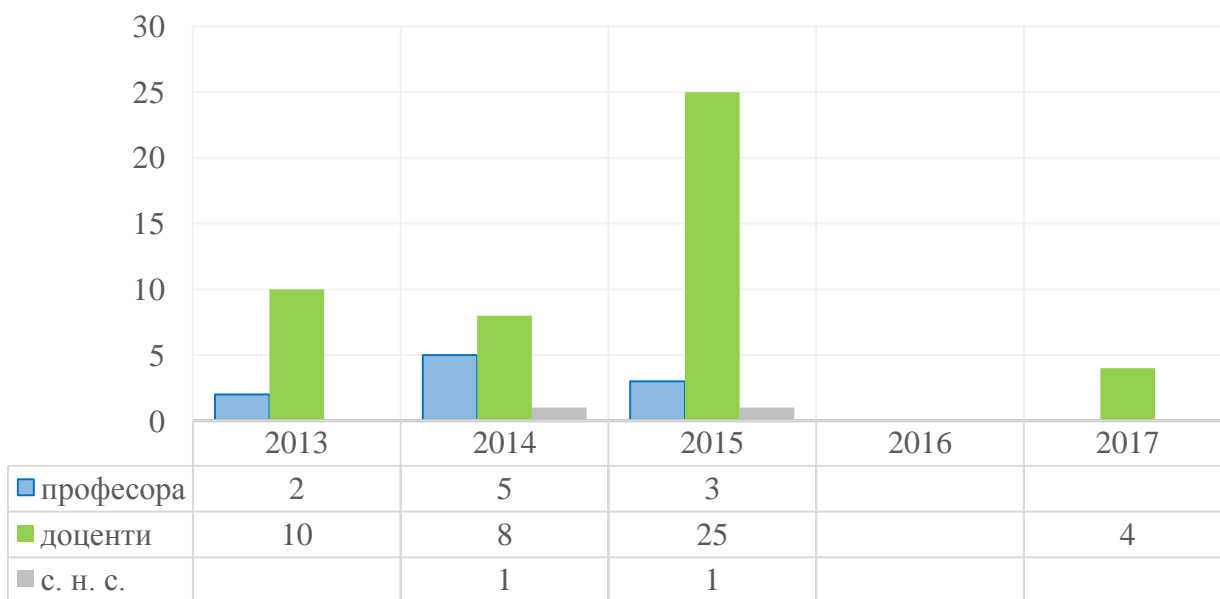
К 08.085.04

08.00.03 – економіка і управління національним господарством;
 08.00.04 – економіка і управління підприємствами;
 08.00.05 – розвиток продуктивних сил та регіональна економіка.

За останні 5 років (з 2013 по 2017 р) вченою радою академії присвоєні вчені звання 59 викладачам:

- професора – 10 викладачам;
- доцента – 47 викладачам;
- старшого наукового співробітника – 2 співробітникам.

Название диаграммы

професора   доценти   с. н. с.

ІНФОРМАЦІЯ

про подання на вчені звання професорсько-викладацькому складу
Державного вищого навчального закладу «Придніпровська державна
академія будівництва та архітектури»
за 2013 – 2017 рр.

2013			
1	Кравчуновська Тетяна Сергіївна	професор	по кафедрі планування і організації виробництва
2	Іванов Сергій Володимирович	професор	по кафедрі фінансів і маркетингу
3	Білан Ганна Іванівна	доцент	кафедра економічної підготовки та перепідготовки
4	Харченко Катерина Сергіївна	доцент	кафедра дизайну архітектурного середовища
5	Прилепова Марина Олександрівна	доцент	кафедра фінансів і маркетингу
6	Котуранова Тетяна Віталіївна	доцент	по кафедрі менеджменту, управління проектами і логістики
7	Дірявко Юрій Павлович	доцент	по кафедрі українознавства
8	Петренко Анатолій Олегович	доцент	по кафедрі опалення, вентиляції і якості повітряного середовища
9	Шевченко Тетяна Юріївна	доцент	по кафедрі залізобетонних і кам'яних конструкцій
10	Солод Леонтіна Валеріївна	доцент	по кафедрі теплотехніки і газопостачання
11	Наджафов Ісмаїл Надирогли	доцент	по кафедрі економічної підготовки та перепідготовки
12	Перетокін Андрій Геннадійович	доцент	по кафедрі українознавства
2014			
1	Божанова Вікторія Юріївна	професор	по кафедрі менеджменту, управління проектами і логістики
2	Євсєєва Галина Григорівна	професор	по кафедрі українознавства
3	Головко Сергій Іванович	професор	по кафедрі основ і фундаментів
4	Лаухін Дмитро Вячеславович	професор	по кафедрі матеріалознавства та обробки металів
5	Крамарьов Сергій Михайлович	професор	по кафедрі екології та охорони навколишнього середовища

6	Шиян Володимир Миколайович	доцент	по кафедрі фізичного виховання і спорту
7	Дрей Валерія Валеріївна	доцент	по кафедрі обліку, економіки і управління персоналом підприємства
8	Квактун Олеся Олексіївна	доцент	по кафедрі міжнародної економіки
9	<i>Кравченко Олександр Васильович</i>	<i>старший науковий співробітник</i>	<i>за спеціальністю 05.02.01 – матеріалознавство</i>
10	Шибко Оксана Миколаївна	доцент	по кафедрі прикладної математики
11	Пономарьова Олена Анатоліївна	доцент	по кафедрі інформаційно-вимірювальних технологій та систем
12	Малиш Ірина Михайлівна	доцент	по кафедрі економічної підготовки та перепідготовки
13	Зезюков Денис Михайлович	доцент	по кафедрі залізобетонних і кам'яних конструкцій
14	Разумова Ганна Вікторівна	доцент	по кафедрі фінансів і маркетингу
2015			
1	Поповиченко Ірина Валеріївна	професор	по кафедрі менеджменту, управління проектами і логістики
2	д.е.н. Залуїн Володимир Федорович	професор	по кафедрі обліку економіки і управління персоналом підприємства по кафедрі українознавства
3	д.т.н. Соколов Ігор Анатолійович	професор	по кафедрі технології будівельного виробництва
4	Панченко Сергій Павлович	доцент	по кафедрі будівельної механіки та опору матеріалів
5	Корсун Федір Олексійович	доцент	по кафедрі водопостачання, водовідведення та гідравліки
6	Ландо Євген Олександрович	доцент	по кафедрі землевпорядкування, будівництва автодоріг та геодезії
7	Полторацька Вікторія Миколаївна	доцент	по кафедрі екології та охорони навколишнього середовища
8	Савош Галина Петрівна	доцент	по кафедрі філософії та політології
9	Спірідонова Кіра Олександрівна	доцент	по кафедрі економіки будівельної галузі
10	<i>Головко Олексій Сергійович</i>	<i>старший науковий співробітник</i>	<i>за спеціальністю 05.23.02 – основи і фундаменти</i>

11	Кононова Ірина Володимирівна	доцент	по кафедрі обліку економіки і управління персоналом підприємства
12	Кононова Олександра Євгеніївна	доцент	по кафедрі обліку економіки і управління персоналом підприємства
13	Русінко Марина Іванівна	доцент	по кафедрі обліку економіки і управління персоналом підприємства
14	Турко Марія Олександрівна	доцент	по кафедрі обліку економіки і управління персоналом підприємства
15	Макарова Ганна Сергіївна	доцент	по кафедрі обліку економіки і управління персоналом підприємства
16	Загорельська Тетяна Юріївна	доцент	по кафедрі обліку економіки і управління персоналом підприємства
17	Гончарова Катерина Володимирівна	доцент	по кафедрі міжнародної економіки
18	Нагорна Олена Костянтинівна	доцент	по кафедрі водопостачання, водовідведення та гідравліки
19	Зінкевич Оксана Григорівна	доцент	по кафедрі залізобетонних та кам'яних конструкцій
20	Грабовець Оксана Миколаївна	доцент	по кафедрі основ і фундаментів
21	Скокова Альона Олексіївна	доцент	по кафедрі технології будівельного виробництва
22	Баранник Олена Юріївна	доцент	по кафедрі українознавства
23	Лахно Олена Геннадіївна	доцент	по кафедрі фізвиховання і спорту
24	Бондаренко Сергій Вадимович	доцент	по кафедрі технології будівельних матеріалів, виробів та конструкцій
25	Заєць Георгій Володимирович	доцент	по кафедрі експлуатації та ремонту машин
26	Кушнерова Лілія Олександрівна	доцент	по кафедрі технології будівельних матеріалів, виробів та конструкцій
27	Аміруллоєва Наталія Валеріївна	доцент	по кафедрі хімії
28	Мартиш Олександр Олександрович	доцент	по кафедрі планування і організації виробництва
29	Невгомонний Григорій Ульянович	доцент	по кафедрі архітектурного проектування і дизайну

2017			
1	Лихачова Ольга Вячеславівна	доцент	по кафедрі будівельної механіки та опору матеріалів
2	Протасова Елизавета Володимирівна	доцент	по кафедрі планування і організації виробництва
3	Ішутіна Ганна Сергіївна	доцент	по кафедрі землевпорядкування, будівництва автодоріг та геодезії
4	Чала Вероніва Сергіївна	доцент	по кафедрі міжнародної економіки

Спеціалізована вчена рада Д **08.085.01** об'єднує фахівців із спеціальностей 05.23.02, 05.23.05, 05.23.08, 05.26.01.

Спеціальність 05.23.02 в спецраді забезпечують: Ю. О. Кірічек (в минулому член експертної ради ВАК України з архітектури, будівництва та геодезії), В. Л. Седін, С. І. Головка, Р. О. Тімченко – представники наукової школи фундаментобудування, заснованої заслуженим діячем науки і техніки України, д. т. н., проф. В. Б. Швецем. Їх наукова діяльність пов'язана з дослідженням спільної роботи системи «основа – фундамент – споруда» при статичних та динамічних діях навантажень, дослідженням проблем ущільнення слабких водонасичених глиняних ґрунтів з урахуванням їх повзучості, умов завантаження, розробкою нових та вдосконаленням існуючих методів підсилення фундаментів будівель та споруд, проектуванням закріплення основ будівель та споруд ін'єкцією цементних розчинів під високим тиском.

Також спеціальність 05.23.02 забезпечують д. т. н., проф. В. Д. Петренко, д. т. н., проф. С. З. Поліщук – відомі фахівці в галузі механіки ґрунтів і будівництва основ та фундаментів.

Спеціальність 05.23.05 в спецраді забезпечують: д. т. н., проф. М. В. Савицький, д. т. н., проф. В. М. Дерев'янка, д. т. н., проф. М. І. Нетеса, д. т. н., проф. О. М. Пшінько, д. т. н., проф. М. В. Шпирько, д. т. н., проф. С. А. Щербак – відомі вчені в галузі будівельного матеріалознавства та технології бетонних і залізобетонних виробів, які здійснюють підготовку наукових кадрів із зазначеної спеціальності.

У Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» також працюють висококваліфіковані науково-педагогічні кадри зі спеціальності 05.23.08.

В галузі технології та організації промислового та цивільного будівництва і управління будівництвом працює д. т. н., професор, декан будівельного факультету, завідувач кафедри реконструкції і управління в будівництві А. І. Білоконь, який захистив кандидатську дисертацію зі спеціальності 05.23.08 – технологія та організація промислового та цивільного будівництва, а докторську дисертацію – зі спеціальності 08.06.01 – економіка підприємства та організація виробництва, здійснює підготовку наукових кадрів із технології будівельного

виробництва, про що свідчать підготовлені ним кандидати технічних наук зі спеціальності 05.23.08, а також залучається як фахівець з проблем реконструкції промислових підприємств до опонування дисертацій з вищезгаданої спеціальності.

Спеціальність 05.23.08 в спецраді також забезпечують: д. т. н., професор, професор кафедри менеджменту, управління проектами і логістики В. Р. Млодецький – вчений у галузі організаційно-технологічної надійності функціональних систем будівельних організацій; д. т. н., професор, завідувач кафедри планування і організації виробництва Т. С. Кравчуновська, основною галуззю наукової діяльності якої є організаційно-технічна підготовка комплексної реконструкції житлової забудови; д. т. н., професор, генеральний директор Підприємства Української академії наук «Науково-дослідний інститут інноваційного будівництва» А. Д. Єсипенко – висококваліфікований фахівець з питань безпечної та надійної експлуатації будівель і споруд, активна учасниця втілення інновацій в будівельній галузі і житлово-комунальній сфері; д. т. н., професор В. І. Доненко – завідувач кафедри будівельного виробництва та управління проектами Запорізького національного технічного університету; д. т. н., доцент, професор кафедри технології будівельного виробництва І. В. Трифонов, дослідження якого присвячені моделям і методам організації та управління підприємствами будівельного комплексу і його матеріально-технічної бази; д. т. н., доцент, професор кафедри будівельних і дорожніх машин С. В. Шатов, наукова діяльність якого пов'язана з розробкою організаційно-технологічних рішень розбирання руйнувань будівель в особливих умовах, розвитком організаційно-технологічних основ комплексної механізації та автоматизації будівельних процесів.

Спеціальність 05.26.01 забезпечує д. т. н., проф. А. С. Беліков, д. т. н., проф. І. А. Соколов – відомі фахівці в галузі охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Також спеціальність 05.26.01 в спецраді забезпечують: Т. В. Бунько, О. М. Голишев, О. О. Лапшин, В. І. Голінько, наукова діяльність яких пов'язана з удосконаленням системи управління аварійністю та травматизмом на виробництві.

Нині діюча спеціалізована вчена рада **Д 08.085.02** була затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 1 липня 2016 р. № 820 із спеціальностей 05.02.01 – матеріалознавство, 05.23.01 – будівельні конструкції, будівлі та споруди, 05.23.17 – будівельна механіка.

В академії сформувалися наукові школи з різних галузей науки і техніки. Основні школи, що мають пряме відношення до вказаних вище спеціальностей, такі:

Наукова школа із напряму матеріалознавство (очолює доктор технічних наук, професор В. І. Большаков). Наукова школа доктори технічних наук, професора Володимира Івановича Большакова веде теоретичні, дослідницькі та пошукові роботи в галузі матеріалознавства будівельних матеріалів, металів, сталей і сплавів. У ній співпрацюють доктора технічних наук: Л. І. Дворкін, С. А. Щербак, Г. Д. Сухомлин, В. С. Вахрушева, Д. В. Лаухін, О. П. Носенко, Т. О. Дергач і кандидати технічних наук: О. В. Узлов, О. В. Бекетов, І. А. Тютюрев. Пошук шляхів зміцнення прокату є основним напрямом наукової діяльності школи. Тільки по цій темі опубліковано понад 300 наукових статей і 7 монографій. Близько 450 робіт і

кілька монографій присвячені розробці енергозберігаючих технологій зміцнення з використанням тепла прокатного нагрівання. Цей напрямок дає можливість зміцнення прокату в потоці його масового виробництва без застосування термічної обробки і повторних нагрівів під загартування і відпустку.

Результати наукової діяльності наукової школи д. т. н., професора, дійсного члена Академії будівництва України, Академії інженерних наук України, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, премії Академії будівництва України ім. академіка М. С. Буднікова та премії Президії НАН України ім. Г. В. Курдюмова, заслуженого діяча науки і техніки України, Почесного академіка Національної академії педагогічних наук України В. І. Большакова:

- розроблено технології виробництва високоміцного листового прокату для виробництва будівельних конструкцій;
- запропоновано оригінальні технології одержання будівельних матеріалів з відходів феросплавного, гірничорудного й хімічного виробництв;
- розроблена зміцнююча термічна обробка сполучних деталей магістральних трубопроводів;
- розроблена й випробувана нова технологія гімнастичного нанесення теплозахисних покриттів деталей газотурбінних авіаційних двигунів з наноструктурним перехідним шаром;
- запропоновано концепцію надбудови малоповерхових житлових будинків, що передбачає використання полегшених сталевих конструкцій;
- виконано теоретичні й експериментальні роботи з атомної структури великоуглових границь зерен у полікристалічних матеріалах промислового виробництва;
- почато роботи в області конструювання границь зерен для підвищення міцнісних, пластичних і ряду фізико-хімічних властивостей полікристалів;
- створюються нові навчальні посібники з металознавства і матеріалознавства, присвячені, як традиційним розділам, так і тим, що заново формуються.

Наукова школа з будівельних конструкцій, будівель та споруд (д. т. н., проф. М. В. Савицький, Є. А. Єгоров, В. В. Кулябко, Т. Д. Нікіфорова). Результати її наукових досліджень пов'язані з вирішенням актуальних практичних задач, таких як:

- діагностика, оцінка технічного стану та моніторинг залізобетонних та сталевих конструкцій, будівель та споруд, зокрема об'єктів особливої відповідальності та небезпеки – атомних електростанцій та великогабаритних сталевих резервуарів для зберігання нафти та нафтопродуктів;
- розробка нових архітектурно-конструктивно-технологічних систем для будівництва та реконструкції будівель та споруд;
- енергозбереження у будівництві, комунальному господарстві, будівельній індустрії. Робота наукових шкіл пов'язана у співпраці з вченими Франції, Польщі, Канади, Ірану.

Так, науковою школою д. т. н., професора, проректора з наукової роботи, дійсного члена Української Академії наук і Академії будівництва України, двічі

лауреата премії Академії будівництва України ім. академіка М. С. Буднікова М. В. Савицького одержані основні наукові результати:

- запропоновані нові методики розрахунку залізобетонних конструкцій;
- запропонований чисельно-аналітичний метод розрахунку надійності будівельних конструкцій;
- вперше розроблено основи розрахунку надійності залізобетонних конструкцій в агресивних середовищах і прогнозу довговічності;
- вперше розроблено кількісну методику діагностики і оцінки технічного стану залізобетонних конструкцій ;
- запропоновано методологію проектування ремонтних систем залізобетонних конструкцій;
- розроблено наукові основи проектування багатофункціональних заглиблених споруд;
- запропоновано методику оптимального проектування теплового захисту житлових будівель;
- розроблено методичне забезпечення проектів енергозбереження в будівлях бюджетної сфери на основі принципу реінвестування, використання моделей аналізу складу і структури розподілення ресурсів в умовах грошових та часових обмежень;
- розроблено проектні рішення будівельних конструкцій, конструктивних систем будинків і споруд нового покоління із заданими техніко-економічними показниками;
- вперше розроблено методику раціонального проектування житлових будівель з урахуванням їх життєвого циклу за критерієм мінімуму сукупних затрат.

Опубліковано: 2 монографії, 320 наукових статей.

Розроблено: 30 нормативних документів.

Отримано: 32 авторських. свідоцтв та патентів.

Підготовлено: 21 кандидат наук.

Наукова школа з будівельної механіки сформувалася ще у 1970-ті роки у відповідності з вимогами промисловості не лише нашого регіону (д. т. н., проф. О. П. Прусаков, міцність, стійкість та коливання багат шарових пластин і оболонок).

Одним із важливих напрямів будівельної механіки, які розвиваються у Дніпропетровському регіоні, є теоретичні та експериментальні дослідження в галузі стійкості тонкостінних конструкцій, зокрема, однорідних та неоднорідних пластин і оболонок (д. т. н., проф. В. Л. Красовський), науковий доробок якого понад 150 статей.

Вирішення вказаних вище науково-технічних проблем було можливе завдяки постійній підготовці науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації за допомогою аспірантури, докторантури та інституту здобувачів.

Наукові зв'язки ДВНЗ ПДАБА з вищими учбовими закладами, промисловими підприємствами інших регіонів за останні роки зробили академію центром досліджень в прикладних напрямках будівельної механіки, будівельних конструкцій, матеріалознавства і суміжних областях науки і техніки. Наприклад,

академія має значні наукові досягнення в сфері біомеханіки з впровадженням у клінічну практику ендопротезів суглобів людини (керівник робіт д. т. н., проф. В. Л. Красовський).

Члени Спеціалізованої вченої ради активно співпрацюють із закордонними науковими центрами. Дослідження в галузі механіки композитних матеріалів та конструкцій (наукові керівники – В. І. Большаков, В. В. Данішевський) ведуться спільно з вченими Інституту загальної механіки Технічного університету м. Аахен (Німеччина) та Групи фізики матеріалів Університету м. Руан (Франція) за підтримки грантів Фонду ім. Гумбольдта, DAAD та НАТО. Молоді вчені, доценти та аспіранти проходять регулярні стажування за кордоном, а іноземні партнери відвідують ПДАБА з науково-дослідними візитами. Про міжнародне визнання одержаних результатів свідчать публікації статей в провідних світових журналах, таких, як: *Proceedings of the Royal Society of London*, *European Journal of Mechanics*, *International Journal of Solids and Structures*, *Composite Structures*, *Mechanics of Materials*, *Acta Mechanica*, *International Journal of Mechanical Sciences* та інших. Результати досліджень доповідалися на чисельних міжнародних конференціях, серед яких слід відзначити конференції GAMM з прикладної математики і механіки (Аугсбург, Німеччина, 2002; Люксембург, 2005; Берлін, 2006), XXI Міжнародний конгрес з теоретичної та прикладної механіки (Варшава, 2004), VI та VII Європейські конференції з механіки твердого тіла (Будапешт, 2006; Лісабон, 2009), VI Міжнародний конгрес з промислової та прикладної математики (Цюріх, 2007), XV Міжнародна конференція з механіки композитних матеріалів (Рига, 2008).

Під керівництвом В. І. Большакова, В. Л. Красовського продовжується наукове співробітництво з факультетом цивільного будівництва Варшавського технічного університету «Політехніка Варшавська». В рамках спільного наукового семінару «Теоретичні основи будівництва» щорічно відбуваються взаємні візити та обмін досвідом українських і польських вчених, ведуться спільні дослідження в галузях механіки тонкостінних конструкцій, біомеханіки, мікромеханіки композитів.

Для апробації робіт пошукувачів та координації наукових досліджень при ДВНЗ ПДАБА функціонує міжрегіональний науково-теоретичний семінар «Проблеми сучасного матеріалознавства» (4 рази на рік, керівник семінару д. т. н., професор В. І. Большаков). Наукові повідомлення, які заслуховуються на семінарах, друкуються в збірниках наукових праць, що реферуються в інших країнах та є фаховими виданнями.

Вчена рада приділяє значну увагу підвищенню якості експертизи дисертацій. Офіційними опонентами призначалися відомі вчені в галузі матеріалознавства, будівельних конструкцій, будівельної механіки: доктора технічних наук: В. З. Грищак, П. П. Лізунов, І. К. Морачковський, М. В. Савицький, В. Л. Красовський, заслужений діяч науки і техніки України, член-кореспондент НАН України Ю. Я. Мешков, академік НАН України С. О. Фірстов, член-кореспондент НАН України М. С. Хома та ін.

У період 2013 – 2014 рр. спеціалізованій вченій раді **К 08.085.04** надано право захисту дисертацій за спеціальностями:

08.00.03 – економіка і управління національним господарством;

08.00.04 – економіка і управління підприємствами.

Спеціалізована вчена рада **К 08.085.04** при Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» з правом прийняття до розгляду та проведення захистів дисертацій і присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальностями 08.00.03 – економіка та управління національним господарством; 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка була затверджена наказом Міністерства освіти і науки України № 1222 від 07.10.2016 р.

Професорсько-викладацький колектив економічного факультету ДВНЗ ПДАБА залучений до широкого спектру наукових досліджень у сферах економіки та управління підприємствами будівельної галузі, економічної структурної політики в регіоні, інвестиційно-будівельної сфери регіонального розвитку, сталого екологозбережувачого розвитку регіону, просторово-кластерних форм бізнесу, інвестиційної діяльності на регіональному будівельному ринку, інвестиційно-інноваційних процесів в регіоні тощо.

У 2005 році на економічному факультеті була організована група англо-українського проекту (рівень бакалавра) з посиленням вивчення двох мов та викладанні низки дисциплін англійською мовою. Ця ініціатива знайшла логічне продовження в інтеграції навчального процесу академії з Європейським навчальним простором магістерського рівня, а саме в запуску з вересня 2010 року магістерської програми подвійного диплому (українського магістра наук та Європейського MBA – ступеню) з Фрайбергським технічним університетом (Німеччина) за тематикою «Міжнародна економіка – Міжнародний бізнес ресурсів та навколишнього середовища». Програма знайшла фінансову підтримку Агенції академічних обмінів Німеччини (DAAD).

Економічний факультет постійно розширює міжнародні зв'язки за рахунок участі у закордонних та міжнародних спільних освітніх програмах і проектах обміну досвідом, підвищення кваліфікації викладачів. Викладачі кафедр за останні п'ять років пройшли міжнародне економічне та лінгвістичне стажування у Великій Британії, США, Польщі, Німеччині, в тому числі в рамках американсько-українського консорціуму з покращення бізнес-освіти CEUME.

Комплексність – одна з важливих особливостей і одна з умов ефективності досліджень в академії, в т.ч. й в економічній сфері. В академії виконується достатня кількість тем науково-дослідної роботи державного замовлення.

Виходячи з того, що наукова діяльність – один із головних засобів досягнення державних стандартів якості підготовки фахівців з вищою освітою та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації і є невід'ємною складовою освітньої діяльності, слід визнати за необхідне створення умов для захисту економічних дисертацій на базі великих місцевих навчально-наукових комплексів, одним з яких, безумовно, є ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури».

Враховуючи занепад галузевих науково-дослідних інститутів, а також іноземний досвід організації наукових досліджень, який свідчить, що переважний обсяг досліджень здійснюється у вищих навчальних закладах, можна вважати, що ДВНЗ ПДАБА стає центром будівельної науки та науки регіоналістики в центрі і

на сході України. Одночасно у цих регіонах відсутні Спеціалізовані вчені ради з правом прийняття до розгляду та проведення захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук зі спеціальностей 08.00.04 – економіка та управління підприємствами та 08.00.05 – розвиток продуктивних сил та регіональна економіка, що мають галузеву прив'язку до будівництва як виду економічної діяльності.

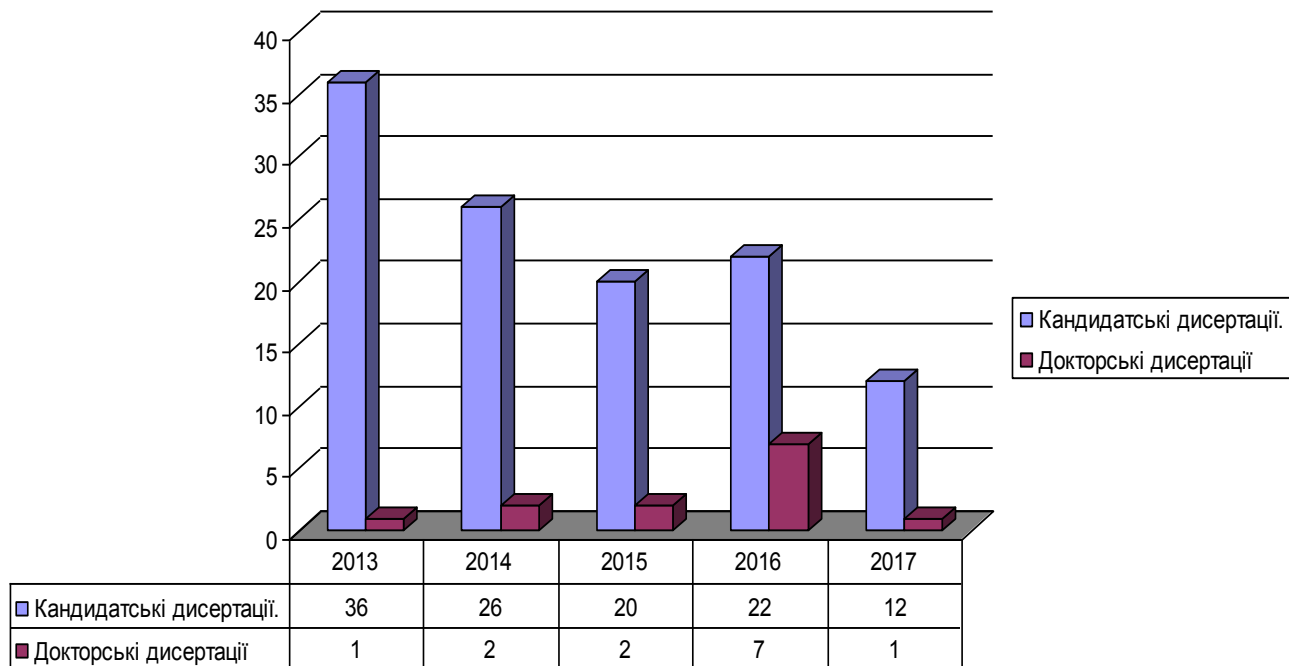
Спеціальність 08.00.03 в раді забезпечують: д. е. н., професор, проректор з науково педагогічної та навчальної роботи Н. І. Верхоглядова; д. е. н., в. о. завідувача кафедри обліку, економіки та управління персоналом підприємства Д. Л. Левчинський; д. е. н., професор, завідувач кафедри менеджменту організацій і адміністрування Дніпровського державного технічного університету П. І. Коренюк; д. е. н., професор кафедри обліку, економіки та управління персоналом підприємства О. В. Каховська; к. е. н., доцент, завідувач кафедри економічної теорії та права Н. І. Кобзар; к. е. н., інженер з організації та нормування праці відділу організації праці та заробітної плати Служби економіки виробництва та організації праці Державного підприємства «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» О. Б. Письменна.

Спеціальність 08.00.04 в раді забезпечують: д. е. н., професор, член-кореспондент НАН України, завідувач кафедри фінансів і маркетингу С. В. Іванов; д. е. н., професор кафедри менеджменту, управління проектами і логістики І. В. Поповиченко; д. т. н., професор, завідувач кафедри менеджменту, управління проектами і логістики В. Т. Вечеров; к. е. н., доцент, доцент кафедри міжнародної економіки Київського національного торговельно-економічного університету Г. В. Дугінець; д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки та моделювання бізнес-процесів Приватного вищого навчального закладу «Університет імені Альфреда Нобеля» О. В. Паршина; к. е. н., доцент, декан економічного факультету П. А. Фісуненко .

Спеціальність 08.00.05 в раді забезпечують: д. е. н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки Ю. В. Орловська; д. е. н., професор, завідувач кафедри українознавства Г. П. Євсєєва; д. е. н., професор, професор кафедри менеджменту, управління проектами і логістики В. Ю. Божанова; д. е. н., професор кафедри економіки підприємства Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» М. С. Пашкевич; д. е. н., професор, перший проректор Запорізького національного технічного університету В. Г. Прушківський; к. е. н., доцент, доцент кафедри міжнародної економіки О. О. Квактун.

ДВНЗ ПДАБА має всі умови для роботи наукових шкіл і спеціалізованих вчених рад, а саме: кваліфікований науковий персонал, готель для розміщення вчених, які беруть участь в роботі міжнародних конференцій чи спеціалізованих рад. Щорічно в ДВНЗ ПДАБА проходить 3 – 4 міжнародні та всеукраїнські конференції з економічної тематики. Систематично видаються 5 найменувань збірників наукових праць та періодичних наукових видань, два з яких входять до затверджених МОН України фахових видань, де можна публікувати результати дисертаційних досліджень в галузі економічних наук.

Кількість захищених дисертацій у спецрадах академії за 2013 – 2017 рр. наведено на рисунку 7.5.

Рис. 7.5. Кількість дисертацій, захищених у спецрадах академії у 2013 – 2017 рр.

Рис. 7.6. Посвята в аспіранти

Рис. 7.7. Вручення ректором В. І. Большаковим диплому кандидата технічних наук Галині Яківні Чорноморець

Рис. 7.8. Вручення диплому кандидата технічних наук Олегу Олександровичу Дахно

Рис. 7.9. Захист докторської дисертації к. т. н. Тетяни Дмитрівни Нікіфорової

Рис. 7.10. Захист докторської дисертації к. т. н. Євгена Івановича Зайця

8. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ТА СТРАТЕГІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО ІЗ ЗАКОРДОННИМИ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

За роки незалежності України принципово змінились пріоритети у внутрішньому і зовнішньополітичному житті. В свою чергу, зміна геополітичних реалій призвела до перегляду напрямків розвитку міжнародного співробітництва, висунувши конкретно цю діяльність в якості пріоритетної для ВНЗ. Чому конкретно міжнародна діяльність стає пріоритетом у розвитку? Це обумовлено:

- відкритістю кордонів України і підвищенням у зв'язку з цим інтересом молоді до вивчення іноземних мов. Переконливим підтвердженням цього є прийняття Міністерством освіти і науки України рішення про вивчення у початковій школі двох іноземних мов;

- затребуваністю і великим попитом на фахівців, які володіють іноземними мовами і навичками роботи з комп'ютером;

- у зв'язку з демократизацією життя в Україні і відкриттям м. Дніпропетровська для в'їзду іноземців (1988 р.);

- могутньою індустріалізацією регіону і підвищенням інтересом іноземців до Дніпропетровської області;

- у зв'язку з обранням курсу зовнішньополітичного розвитку України: інтеграція в європейську і світову співдружність та євроатлантична направленість;

- міжнародна діяльність в значній мірі визначає імідж вузу і стає його візитною картою. Все більше питань про міжнародну діяльність входять до акредитаційної характеристики під час проходження ВНЗ у Міністерстві освіти і науки. Багато українських університетів вже досягли того рівня, коли можна проходити акредитацію за міжнародними стандартами.

У нашій академії велика увага приділяється розвитку міжнародних відносин, і перспективні плани вузу завжди розглядаються і коригуються крізь призму змін, які прогнозуються в системі освітніх процесів в Україні, Європі, та враховуючи світові тенденції. Підписана Україною в травні 2005 року Болонська декларація особливо підкреслює значущість міжнародного співробітництва.

Основними напрямками міжнародної діяльності в академії є:

- участь у програмах двостороннього та багатостороннього міждержавного і міжуніверситетського обміну студентами, аспірантами, докторантами, педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками;

- проведення спільних наукових досліджень;

- організація міжнародних конференцій, симпозіумів, конгресів та інших заходів;

- участь у міжнародних освітніх та наукових програмах;

- спільна видавницька діяльність;

- надання послуг, пов'язаних із здобуттям вищої та післядипломної освіти, іноземним громадянам в Україні;

- створення спільних освітніх і наукових програм з іноземними вищими навчальними закладами, науковими установами, організаціями;

- відрядження за кордон педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників для педагогічної, науково-педагогічної та наукової роботи відповідно

до міжнародних договорів України, а також договорів між такими вищими навчальними закладами та іноземними партнерами;

- залучення педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників іноземних вищих навчальних закладів для участі в педагогічній, науково-педагогічній та науковій роботі у вищих навчальних закладах України;

- направлення осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах України, на навчання у закордонних вищих навчальних закладах;

- сприяння академічній мобільності наукових, науково-педагогічних працівників та осіб, які навчаються;

- інші напрями і форми, не заборонені законом.

8.1. Історія та загальна характеристика

Міжнародний відділ академії було створено у 1990 році згідно з рішенням Вченої Ради як наслідок демократичних змін у країні та відкриттям Дніпропетровська для в'їзду іноземців.

У 1992 році наказом ректора було введено посаду проректора з міжнародної роботи.

У 1994 році при міжнародному відділі було створено Лінгвістичний центр, який зіграв велику роль у період підготовки студентів академії для навчання у закордонних університетах.

У 2002 році створено кафедру інтенсивного навчання іноземним мовам (ІНІМ), яка забезпечує необхідну лінгвістичну підготовку студентів-учасників міжнародних проектів та визначає імідж академії на міжнародному рівні. Саме створення кафедри ІНІМ дозволило зробити рішучий поворот у стратегії лінгвістичної підготовки студентів та викладачів академії.

У 2007 році створено Європейський навчально-науковий центр (ЄННЦ) як складову частину одного з проектів ТЕМПУС. За рахунок коштів гранту цього проекту ЄННЦ був обладнаний інтерактивною дошкою, мультимедійним проектором та 12 комп'ютерами, підключеними до мережі Інтернет.

Основними завданнями ЄННЦ є моніторинг розвитку європейського та світового освітніх процесів, лінгвістична підготовка всіх студентів (особливо тих, хто не навчається у франко- та англо-українських групах), підготовка та організація мовних стажувань за кордоном, інформування про зміни, які відбуваються у старих та появу нових освітніх проектів, а також підготовка, написання, представлення та супровід на конкурсах різних міжнародних проектів. Створення ЄННЦ у значній мірі підсилило мобільність студентів і викладачів, дозволило підготувати нові проекти за програмою ТЕМПУС та виграти гранти на їх здійснення (за фінансуванням зі сторони Європейської комісії).

Створення Центру університетського розвитку стало результатом участі кафедри інтенсивного навчання іноземним мовам у великому міжнародному конкурсі проектів, який організувало Бюро Східної та Центральної Європи АУФ. Після більш, ніж піврічної кропіткої роботи з підготовки відкриття, центр став першим офіційним представництвом ВЕСО у нашій країні.

Відкриття Центру університетського розвитку відбулося 19 березня 2013 р. у присутності аташе з питань науково-технічного співробітництва Посольства

Франції пана Тьєрі Дорна, а також представників міської та обласної влади. У створеному центрі встановлено устаткування для проведення відео конференцій (Polysom), інтерактивна дошка з мультимедійним проектором, комп'ютери та інше обладнання. Центр університетського розвитку призначений для проведення навчальних занять за допомогою інтерактивної дошки, організації дистанційної освіти, яка дозволяє слухати лекції провідних професорів з різних закордонних університетів, а також проведення відео конференцій з навчальних та наукових питань.

У 2014 р. створено Центр дистанційної освіти (ЦДО) як складову частину іншого проекту ТЕМПУС. За рахунок коштів гранту центр був обладнаний інтерактивною дошкою, мультимедійним проектором та 15 комп'ютерами, підключеними до мережі Інтернет. Основною задачею ЦДО є дистанційне навчання пілотної групи студентів, магістрів і аспірантів, присвяченої новій магістерській програмі, яка розроблена як результат реалізації проекту.

Центр підготовки до Кембриджських іспитів при Придніпровській державній академії будівництва та архітектури був зареєстрований у лютому 2014 р. через екзаменаційний центр Британської ради в Україні. У вересні 2014 р. Центр підготовки до Кембриджських іспитів при ПДАБА отримав сертифікат Офіційного Центру та отримав право користування спеціальним логотипом Cambridge English Language Assessment Preparation Centre для маркетингових цілей.

Викладачі англійської мови ПДАБА отримали можливість для проходження дистанційного курсу підвищення професійної кваліфікації при Центрі підтримки професійного розвитку Кембриджського університету (Велика Британія). П'ять викладачів кафедри інтенсивного навчання іноземним мовам (Ю. В. Дегтярьова, К. С. Кузнецова, А. В. Токарева, Ю. А. Шталтовна, М. Н. Яланська) пройшли дистанційний курс підвищення кваліфікації з січня 2015 р. по січень 2016 р. з подальшим отриманням сертифікатів про проходження курсу.

Починаючи з 2014 – 2015 навчального року, Центр підготовки до Кембриджських іспитів ПДАБА отримав доступ до ексклюзивної онлайн-платформи Preparation Centres Online, яка дає доступ до інформації про Кембриджські іспити, поради експертів з підготовки до іспитів, а також важливим дидактичним посиланням для викладачів та студентів. З 2014 – 2015 навчального року Центр підготовки до Кембриджських іспитів ПДАБА має можливість замовляти та проводити пробні тестування різних рівнів (A1 – C2) з Кембриджських іспитів на своїй території з послідуочим оцінюванням тестів у Кембриджі та отриманням докладного звіту та коментарів до кожного компоненту. За звітній період були організовані та проведені чотири передтестові сесії (одна – у 2014 р., дві – у 2015 р., одна – у 2016 р.) з загальною кількістю 40 кандидатів.

Центр підготовки може проводити іспити на своїй території за умови погодження екзаменаційної сесії з екзаменаційним центром, та відповідності приміщень, у яких буде проходити сесія, стандартам Cambridge English Language Assessment. Шість студентів ПДАБА з успіхом склали Кембриджський іспит на рівень B2 у 2014 р., чотири студента склали Кембриджські іспити на рівень B2 та C1 у 2016 р. Дев'ять студентів готуються до здачі іспитів FCE і CAE (рівні B2 і C1) на курсах англійської мови при Європейському центрі ПДАБА.

8.2. Забезпечення міжнародної діяльності

- Міжнародний відділ (1990 р.);
- Лінгвістичний центр (1994 р.);
- Кафедра інтенсивного навчання іноземним мовам (2002 р.);
- Європейський навчально-науковий центр (2007 р.);
- Центр університетського розвитку (2013 р.);
- Центр дистанційної освіти (2014 р.);
- Центр підготовки до міжнародних іспитів «Cambridge English Language Assessment» (2014 р.);
- е-центр академії (2016 р.).

8.3. Інтеграція академії до європейського освітнього простору

PSACEA's integration into the European education space International activity

8.4. Робота за договорами про співробітництво із закордонними університетами

Угоди про науково-технічне співробітництво з провідними вищими навчальними закладами Північної та Південної Америки, Західної та Центральної Європи, Азії та Африки:

INSA

INSTITUT NATIONAL
DES SCIENCES
APPLIQUÉES
LYON

1. Національний інститут прикладних наук м. Ліон (Франція)

INSA

INSTITUT NATIONAL
DES SCIENCES
APPLIQUÉES
STRASBOURG

2. Національний інститут прикладних наук м. Страсбург (Франція)

3. Національна школа прикладних наук м. Сафі (Марокко)

4. Політехнічний факультет м. Монс (Бельгія)

5. Афінівський технологічний інститут (Греція)

6. Варшавський політехнічний університет (Польща)

7. Словацький технічний університет (Словаччина)

8. Політехнічний інститут м. Гуарда (Португалія)

Universidad
de Zaragoza

9. Європейський інститут освіти м. Берлін (Німеччина)

10. Університет м. Сарагоса (Іспанія)

11. Відкритий університет м. Варна «Чернорізець Храбар» (Болгарія)

12. Портсмутський університет (Велика Британія)

13. Політехнічний інститут м. Коккола (Фінляндія)

14. Університет Центрального Ланкашира (Велика Британія)

15. Технічний університет Бергакадемі Фрайберг м. Фрайберг (Німеччина)

16. Національний інженерний університет м. Ліма (Перу)

17. Міжнародний університет Данте Аліг'єрі, Реджіо ді Калабрія (Італія)

18. Технічний університет, факультет менеджменту та маркетингу, м. Жешув (Польща)

19. Болонський університет (Італія)

20. Університет м. Шербрук (Канада)

21. Національна школа архітектури м. Рабат (Марокко)

22. Університет м. Орлеан (Франція)

23. Університет м. Ля Рошель (Франція)

24. Університет м. Гринвіч (Велика Британія)

25. Університет м. Страсбург (Франція)

26. Технічний університет м. Аахен (Німеччина)

27. Інститут науки та технологій м. Сафі (Марокко)

28. Вища школа бізнесу, Національний університет ім. Луїса м. Новий Сонч (Польща)

29. Університет дю Мен, Льо Мен (Франція)

30. Вища інженерно-економічна школа м. Слупськ (Польща)

31. Університет Каді Айад м. Марракеш (Марокко)

32. Університет «Вища освіта у Марокко»

INSTITUT NATIONAL DES SCIENCES APPLIQUEES DE LYON
20, AVENUE ALBERT EINSTEIN, 69621 VILLEURBANNE CEDEX
T. 78 94 81 12/TELEX INSALYN 380856 F/TELECOPIE 78 94 83 83

Villeurbanne, le 15 septembre 1989

DIRECTION
DES RELATIONS INTERNATIONALES
BATIMENT 401
LIGNE DIRECTE 78 94 82 54

Déclaration d'intention

A l'issue de la visite à l'Institut National des Sciences Appliquées de Lyon (INSA) de Monsieur le Recteur BOLCHAKOV et de Messieurs les Professeurs DIKAREV et PRUDKO de l'Institut du Génie Civil de Dniepropetrovsk République Soviétique d'Ukraine (IGC) les deux parties ont décidé de résumer les conclusions de leurs entretiens sous forme de la déclaration commune suivante :

1 - La visite de la délégation de l'IGC à l'INSA a permis aux deux parties de faire connaissance mutuellement en particulier sur le plan de l'organisation générale des deux Instituts, les buts de formation et de recherche poursuivis et sur celui de

Рис. 8.1. Перший протокол про наміри, підписаний 15 вересня 1989 з Національним інститутом прикладних наук м. Ліон (Франція)

VEREINBARUNG

über die Vergabe eines Doppelabschlusses im Fachgebiet Stahltechnologie

zwischen der

Pridniprovskaa Staatlichen Akademie für Bauwesen und Architektur, Dnepropetrovsk, Ukraine (PSBA)

und der

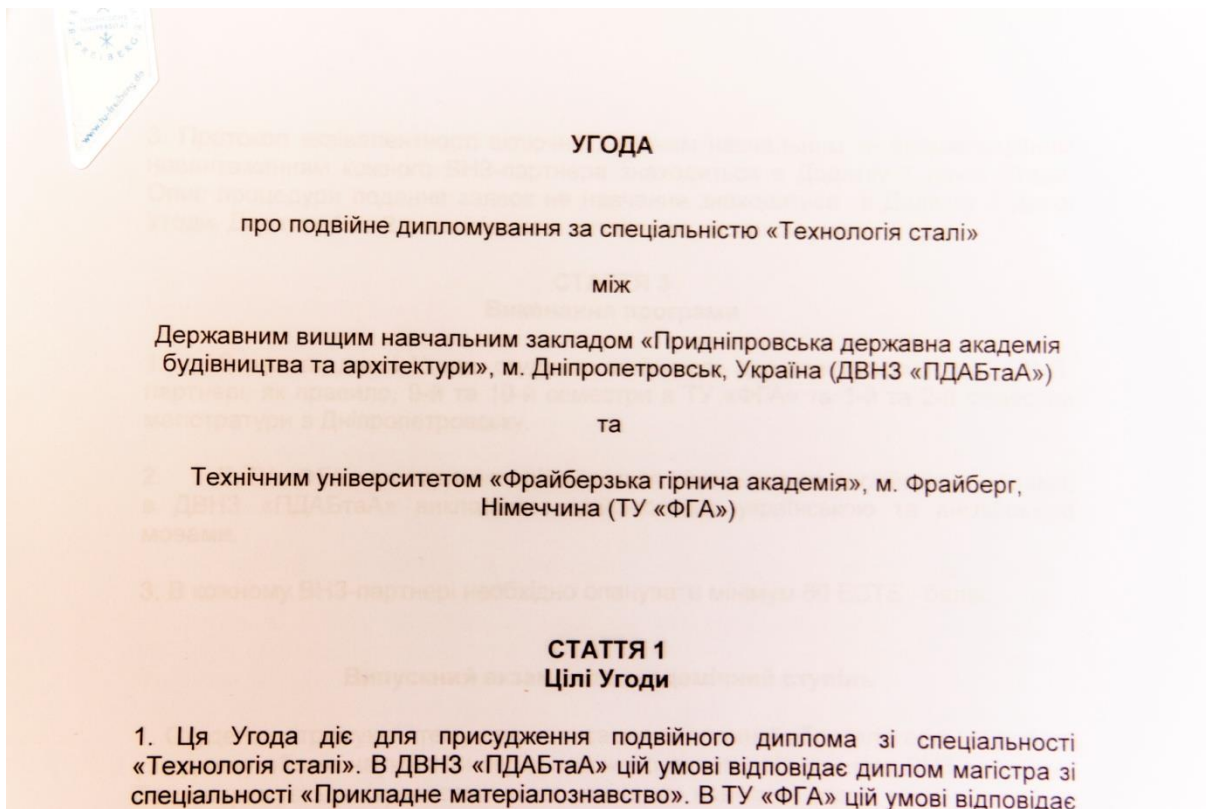
Technischen Universität Bergakademie Freiberg, Deutschland (TU BAF)

ARTIKEL 1

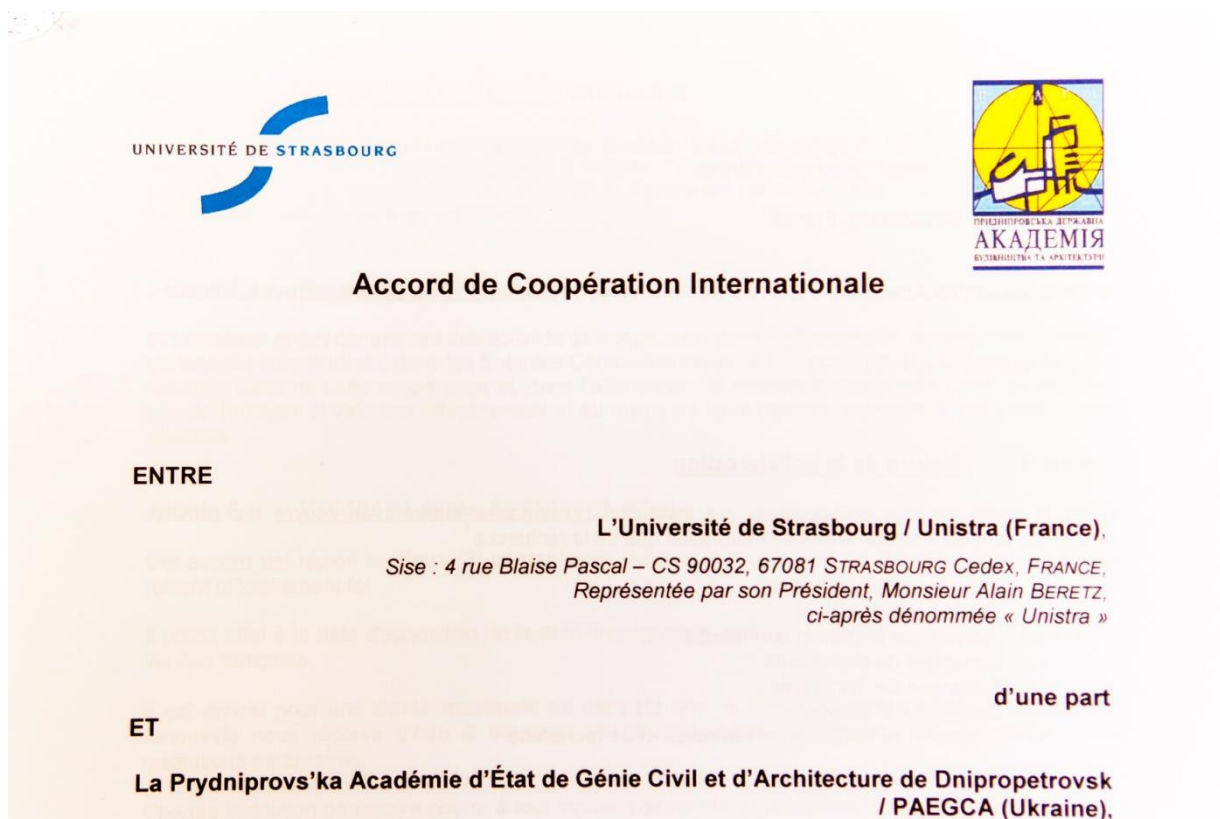
Zweck der Vereinbarung

1. Diese Vereinbarung dient der Vergabe eines Doppelabschlusses im Fachgebiet Stahltechnologie. An der PSBA entspricht das dem Masterstudiengang „Angewandte Werkstoffkunde“. An der TU BAF entspricht das dem Diplomstudiengang

Рис. 8.2. Угода про співробітництво з Фрайберзьким технічним університетом (Німеччина)

Рис. 8.3. Угода про подвійне дипломування у Фрайберзькому технічному університеті (Німеччина)

Рис. 8.4. Договір про співробітництво з Університетом м. Страсбург (Франція)

UNIVERSITY
of
GREENWICH

**MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
BETWEEN THE
THE UNIVERSITY OF GREENWICH, UNITED KINGDOM
AND
PRYDNIPROVS'KA STATE ACADEMY OF CIVIL ENGINEERING AND
ARCHITECTURE, UKRAINE**

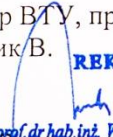
In the interests of establishing a relationship of mutual benefit, the University of Greenwich, whose registered address is Old Royal Naval College, Park Row, Greenwich, London, SE10 9LS, United Kingdom (hereinafter referred to as the 'University of Greenwich') and the Prydniprov'ska State Academy of Civil Engineering and Architecture, whose registered address is 24A Chernyshevskogo Str., Dnipropetrovsk, 49600 Ukraine (hereinafter referred to as the 'Prydniprov'ska State Academy of Civil Engineering and Architecture'), agree to enter into

Рис. 8.5. Протокол про наміри з Університетом м. Грінвіч (Велика Британія)

Рис. 8.6. Договір про співробітництво з Університетом Данте Аліг'єрі (Реджіо ді Калабрія, Італія)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор ДВНЗ «ПДАБтаА»,
професор Бойшаків В.І.

2012

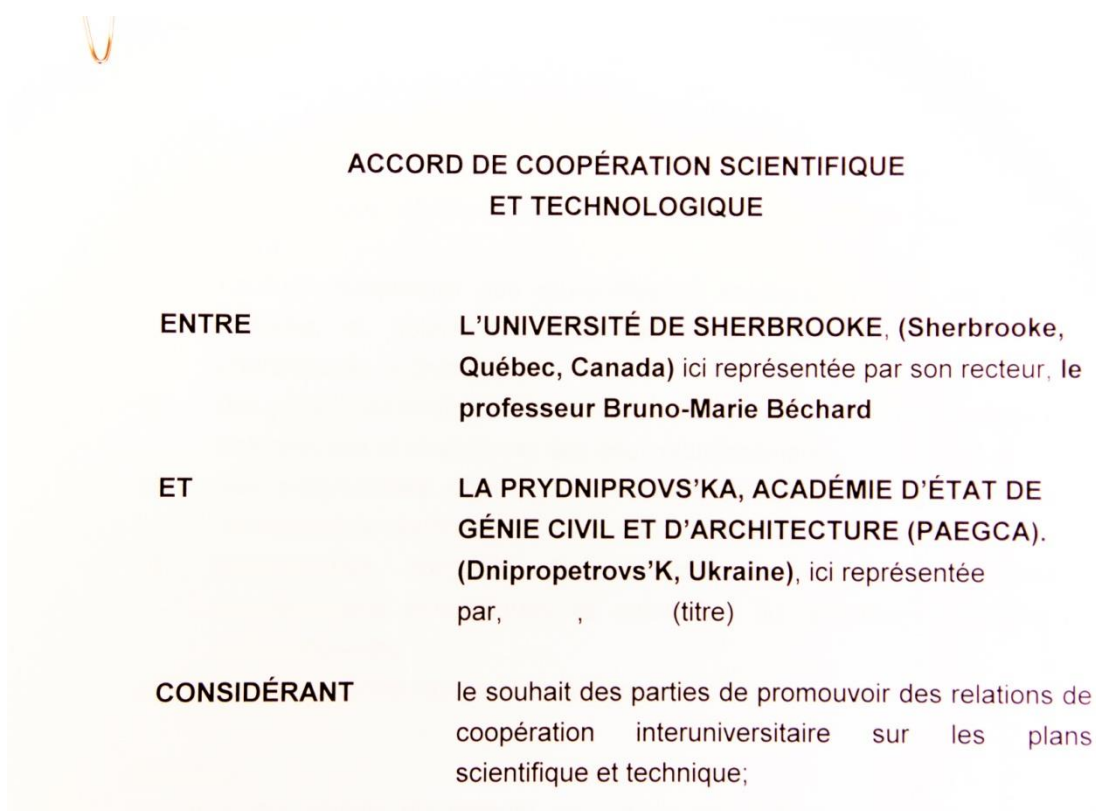
ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор ВТУ, професор
Курник В.
РЕКТОР

« *prof. dr hab. inż. Włodzimierz Kurzyk* » 2012

ДОГОВІР ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО
між
ДЕРЖАВНИМ ВИЩИМ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ» (УКРАЇНА)
та
ВАРШАВСЬКИМ
ТЕХНІЧНИМ УНІВЕРСИТЕТОМ (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
на період 2012 – 2017 рр.

В 2012 році минає 20 років співробітництва в науково-технічній сфері між ДВНЗ «ПДАБтаА» та будівельним факультетом ВТУ. Така співпраця сприяла значному підвищенню кваліфікації науковців у будівельній галузі з обох сторін.

У зв'язку з інтенсивним розвитком культурних і науково-технічних

Рис. 8.7. Договір про співробітництво з Варшавським технічним університетом (Польща)

Рис. 8.8. Договір про співробітництво з Університетом м. Шербрук (Канада)

Із кожним з вищезазначених університетів проводиться робота, що стосується різних аспектів міжнародної діяльності: обмін студентами і аспірантами, спільна наукова праця, підготовка та публікація статей, монографій, підручників і т. ін.

Співробітництво з Національним інститутом прикладних наук м. Ліон (INSA Lyon – ІНСА м. Ліон)

Одним з перших закордонних ВНЗ, з яким було підписано договір про співробітництво, був Національний інститут прикладних наук м. Ліон.

Найважливіші етапи в історії розвитку співробітництва між ПДАБА (м. Дніпропетровськ, Україна) та INSA (м. Ліон, Франція):

15 вересня 1989 р. м. Ліон – Підписання першої декларації про наміри.

11 квітня 1990 р. м. Дніпропетровськ – Підписання першого договору про співробітництво.

21 вересня 1991 р., м. Ліон – Розробка робочої програми співробітництва на 1991 р.

27 березня 1992 р., м. Ліон – Договір про співробітництво (вересень 1992 – вересень 1994).

22 травня 1992 р., м. Ліон – Додаток до договору про співробітництво.

1992 р. – Професор INSA Ж. Робен обраний дійсним членом Академії інженерних наук України.

6 лютого 1993 р., м. Париж – Підписання договору про побратимство під егідою Міністра освіти Франції пана Ж. Ланга під час міжнародного колоквиуму французьких ВНЗ, поріднених з ВНЗ Центральної та Східної Європи.

7 жовтня 1994 р., м. Дніпропетровськ – Додаток до договору про співробітництво (1994 – 1999 рр.).

1994 р. – Ректор ПДАБА професор В. І. Большаков нагороджений урядовою нагородою Франції офіцера ордену «Пальмова академічна гілка».

1996 р. – Директор INSA пан Ж. Роша обраний дійсним членом Міжнародної інженерної Академії

1996 р. – Професор А. Ботта INSA обраний дійсним членом Академії архітектури України.

1998 р. – Директор INSA пан Ж. Роша обраний почесним доктором ПДАБА «Doctor honoris causa».

17 березня 1999 р., м. Ліон – Підписання договору про співробітництво на 1999 – 2004 рр.

2000 р., м. Ліон – Захист докторської дисертації аспіранткою Даниловою в Ліоні. Дисертацію виконано під подвійним науковим керівництвом, наукові керівники – проф. В. І. Большаков та професор К. Еснуф.

2002 р. – Професор Б. Дікарев (ПДАБА) нагороджений урядовою нагородою Франції шевальє ордену «Пальмова академічна гілка».

2003 р. – Професор Л. Фламан (INSA) обраний почесним доктором ПДАБА «Doctor honoris causa».

2003 р. – Професор Ж.-К. Бюро (INSA) обраний членом-кореспондентом Міжнародної інженерної академії.

2004 р. – Ректор INSA професор А. Сторк обраний почесним доктором ПДАБА «Doctor honoris causa».

12 травня 2004 р., м. Дніпропетровськ – Підписання договору про співробітництво на 2004 – 2009 рр.

За **2004 – 2005** навчальний рік 4 викладача та 27 студентів ПДАБА побували в Ліоні. За цей час 2 викладачі та 16 студентів з Ліона побували в академії.

У **2005 – 2006** навчальному році 13 студентів академії пройшли мовне стажування у Ліоні та 1 студент почав навчання в аспірантурі. 1 студент з INSA проходив лінгвістичне місячне стажування та 5-місячне навчання в академії.

У **жовтні 2006 р.** в Ліоні пройшли координаційні збори за участю ректорів, на якому були обговорені деталі та подробиці майбутньої роботи у рамках проекту ТЕМПУС з прикладного матеріалознавства.

У **2006 р.** професор з INSA Ж. Курбон прочитав цикл лекцій з матеріалознавства в академії.

У **2006 – 2007** навчальному році зроблено наступне:

- підготовка до захисту (жовтень 2007 р.) докторської дисертації аспіранткою Т.Курятник, яка виконана під подвійним науковим керівництвом;
- навчально-наукове стажування (5 місяців) аспірантів ПДАБА В. Куксенка та А. Маковської у рамках проекту ТЕМПУС з прикладного матеріалознавства;
- візит ректора академії, професора В. І. Большакова та проректора, професора Б. М. Дікарева до м. Ліон з метою участі у координаційній нараді в рамках проекту ТЕМПУС з матеріалознавства – жовтень 2006 р.;
- візит першого проректора, професора А. М. Березюка та проректора, професора Б. М. Дікарева у рамках проекту по програмі «Master conjoint» зі спеціальності ПЦБ;
- участь театральної трупі INSA у III Міжнародному фестивалі франкомовних театрів (2 викладача та 10 студентів);
- виробнича практика двох французьких студентів (А. Gadenne, S. Moraillon) у Дніпропетровську;
- лінгвістичне стажування трьох французьких студентів в академії (з 15 серпня до 15 вересня);
- візит професора Ж. Пера з 8 до 12 листопада 2006 р. до академії;
- проведення наукового семінару, присвяченого обговоренню нових магістерських програм для студентів спеціальності «Промислове і цивільне будівництво»;
- публікації трудів наукового семінару «Інноваційні технології в навчальному процесі: Міжнародний досвід підготовки сучасних інженерних та будівельних кадрів».

У **2009 р.** нами організовані виробничі стажування для 2-х студентів і лінгвістичні стажування для 5 студентів з INSA м. Ліона.

У **2009 – 2010** навчальному році:

- організація візиту делегації INSA м. Ліон на чолі з директором, професором А. Сторком на засіданні Вченої ради ПДАБА з порядком денним: «20-річчя співробітництва. Аналіз, стан та перспективи»;

- підготовка, редагування та видання збірки «20 років співробітництва між ПДАБА та ІНСА м. Ліон»;
- підготовка і проведення позачергового засідання Вченої ради академії, присвяченого результатам 20-річного співробітництва;
- проведення лінгвістичного стажування в Ліоні для 1 викладача та 12 студентів академії.

2010 р. – Підписання нового договору про співробітництво на 2010 – 2013 рр.

2013 – 2015 рр. Участь Академії та INSA м. Ліон у виконанні міжнародного освітнього проекту Темпус SEHUD.

Головним досягненням співробітництва між двома ВНЗ є стійкий розвиток та підтримка на відповідному рівні студентського обміну.

Слід зауважити, що обмін носив двосторонній характер і, практично, збалансований (за даними на 2010 р., 312 українських та 236 французьких студентів брали участь в обміні).

ВНЗ-партнери приділяли особливу увагу вивченню іноземних мов. Багаторічний досвід показує, що лінгвістичні стажування дозволяють студентам не тільки значно підвищити свій мовний рівень (особливо, дякуючи спілкуванню у країні перебування), але й познайомитись з повсякденним життям, традиціями та історичною спадщиною країни партнера. Для студентів ці стажування стають важливим етапом у плані можливості подальшого навчання у ВНЗ-партнері.

Організація та проведення виробничих практик є одним із видів студентського обміну. Враховуючи багатий індустриальний рівень м. Дніпропетровська, наявність заводів та фабрик практично всіх напрямків, зокрема, аерокосмічного будівництва, створені філії кафедр ПДАБА на виробництві, ця форма співробітництва представляє інтерес для французьких студентів. 27 студентів з Франції пройшли практику на підприємствах нашого міста.

Підготовка до захисту дипломного проекту у ВНЗ-партнері представляє особливий інтерес та визначає великі перспективи. Подібні стажування допомагають студентам максимально розкрити їх творчий потенціал.

Французькі колеги високо оцінюють проекти наших студентів, внаслідок чого студенти отримують запрошення продовжити їх наукові дослідження та навчатися в аспірантурі.

Роки співробітництва з ІНСА м. Ліона дозволили придбати хороший досвід, установити довготривалі відносини та прийти до ідеї нової форми співробітництва – підготовки аспірантів під подвійним науковим керівництвом.

Дисертаційну роботу на тему «Дослідження структури та властивостей мікролегованих сталей після прямого загартовування» підготувала та захистила К. Данилова у 2000 р.. Науковими керівниками були: з української сторони – професор В. І. Большаков, з французької сторони – професор К. Еснуф. У 2001 р. свою дисертацію в ІНСА захистила Н. Долженко.

У 2007 р. свою дисертацію у м. Ліон захистила Т. Курятник, наукові керівники: з української сторони – професор В. М. Дерев'янка, з французької сторони – професор Ж. Пера.

***Співпраця з Національним інститутом прикладних наук м. Страсбург
(INSA Strasbourg – IHCA м. Страсбург)***

Привабливість співпраці нашої академії з IHCA міста Страсбурга полягає в тому, що в цьому інституті є архітектурний факультет, на що і були направлені основні зусилля.

Важливі етапи в розвитку співпраці між IHCA м. Страсбург і ПДАБА:

2002 р. – Підписання першого договору про співпрацю на 2002 – 2007 рр.

2002 – 2003 рр. – Підготовка нового проекту за програмою ТЕМПУС «Створення франко-мовної філії на архітектурному факультеті».

2003 р. – Здобуття гранту Єврокомісії для здійснення цього проекту.

2003 – 2006 рр. – Спільна робота над цим проектом.

2004 р. – Презентація нової спеціалізованої аудиторії, оснащеної комп'ютерною технікою для вивчення французької мови.

2006 р. – Підготовка і проведення в академії архітектурної виставки «Архітектурні транскрипції».

2006 р. – Організація і проведення воркшопа за участю українських, французьких та бельгійських студентів.

2004 – 2006 рр. – Обмін студентами і викладачами між академією та IHCA міста Страсбурга і політехнічним інститутом міста Монс (Бельгія).

2006 р. – Підготовка і проведення нового стажування студентів архітектурної академії в IHCA «Вступ до спеціальності».

2007 р. – Підписання нового договору про співпрацю між ПДАБА та IHCA.

2007 р. – Організація виробничих стажувань для 3 студентів з IHCA у Дніпропетровську.

2007 р. – Підготовка і організація міжнародної наукової конференції з архітектури «Змінимо місто. Архітектурне та промислове середовище міста – проблеми та управління. Європейський і український досвід». Конференція пройшла за участю Радника з питань культури та співробітництва Посольства Франції в Україні пані Аїші Керрубі та директора Гете Інституту в Україні Пані Маріон Хаазе. Особливий інтерес викликали доповіді декана архітектурного факультету Аахенського університету (Німеччина), професора Пітера Расела та професора Вищої національної архітектурної школи Малаке (Париж, Франція) Крістофа Лорана.

2007 – 2008 р. – Організація виробничого стажування для французької студентки К. Грейфлі у Дніпропетровську.

2008 р. – Захист дипломної роботи К. Греффлі у Страсбурзі. Робота була підготовлена на основі матеріалів, отриманих в Дніпропетровську під час стажування.

2010 р. – Організація 3-місячного стажування для студента IHCA Ж. Аллара у Дніпропетровську.

2012 р. – Захист фінальної дипломної роботи Ж. Аллара, заснованої на матеріалі містобудування Дніпропетровська у 1920 – 1930 роках.

2012 р. – Підписання нового договору про співпрацю на 2012 – 2017 рр.

2014 p. – Здобуття гранту АУФ (25000 євро на 2014 – 2017 роки) для розробки нової бакалаврської програми для студентів-архітекторів.

2014 p. – Візит делегації архітектурного факультету в ІНСА з метою вивчення бакалаврських програм і навчального процесу на архітектурному факультеті.

2006 – 2015 pp. – Підготовка і проведення літніх лінгвістичних стажувань у Страсбурзі.

2006 – 2016 pp. – Щорічна організація стажувань «Введення в спеціальність».

Рис. 8.9. Дипломна робота студентки ІНСА м. Страсбург Клер Греффлі, заснована на матеріалах стажувань у м. Дніпропетровськ

Результати студентського обміну між ПДАБА та ІНСА м. Страсбург

Обмін студентами		
Навчальний рік	з ПДАБА у ІНСА	з ІНСА у ПДАБА
2002/2003	2	1
2003/2004	5	10
2004/2005	2	3
2005/2006	13	5
2006/2007	7+15	3
2007/2008	10+20	3
2008/2009	13+17	-
2009/2010	13+24	2
2010/2011	14+33	-
2011/2012	12+25	-
2012/2013	12+23	-
2013/2014	11+23	-
2014/2015	8	-
2015/2016	3	-
2016/2017	5	18
2017/2018	4	-
Разом	145+180	45

8.5. Участь у міжнародних програмах

DAAD
Deutscher Akademischer Austausch Dienst
German Academic Exchange Service

Si.
Svenska institutet.

Leonardo da Vinci

DAAD
Deutscher Akademischer Austausch Dienst
German Academic Exchange Service

Tempus

Erasmus Mundus

Erasmus+

програма академічних обмінів Німеччини (ДААД)

стипендії уряду Франції

стипендії Шведського інституту

програма Леонардо да Вінчі

програма фонду Александра фон Гумбольдта

програма фонду Леонарда Ейлера

програма TEMPUS

програма «Еразмус-Мундус»

програма «Еразмус+»;

програма FP-7 → Горизонт 2020

Участь у міжнародних програмах дозволяє щорічно отримувати стипендії для студентів, магістрів, аспірантів і викладачів для участі у навчанні за кордоном, та проведення наукових досліджень.

ПРОЕКТИ TEMPUS

1. Проект CD JEP-23076-2002

«Створення франкомовної філії на архітектурному факультеті»

Партнери проекту:

- Політехнічний факультет м. Монс, Бельгія;
- Національний інститут прикладних наук м. Ліон, Франція;
- Придніпровська державна академія будівництва та архітектури, Україна.

2. ПРОЕКТ CD JEP-25047-2004

«Реформа навчальних програм для студентів, магістрів та аспірантів металургійної галузі»

Партнери проекту:

- Королівський інститут технології КТН, Стокгольм, Швеція;
- Школа вивчення англійської мови м. Істбурн, Англія;
- Національний університет прикладних наук, м. Ліон, Франція;
- Технічний університет Гірнична академія м. Фрайберг, Німеччина;
- Національна металургійна академія, Україна;
- Придніпровська державна академія будівництва та архітектури, Україна.

3. ПРОЕКТ 530197-TEMPUS-1-2012-1-IT-TEMPUS-JPCR

«Архітектура та сталий розвиток міст, заснований на еко-гуманістичних принципах та новітні технологіях без втрати ідентичності (SEHUD)»

Партнери проекту:

- Міланський політехнічний університет, Італія;
- Кембриджський університет, Велика Британія;
- Сарагоський університет, Іспанія;
- Національний інститут прикладних наук, Франція;
- Афінський технологічний інститут, Греція;
- Політехнічний інститут Гварди, Португалія;
- Відкритий університет Варни «Чорнорізец Храбар», Болгарія;
- Харківський національний університет будівництва та архітектури, Україна;
- Придніпровська державна академія будівництва та архітектури, Україна;
- Київський національний університет будівництва та архітектури, Україна;
- Львівський політехнічний національний університет, Інститут архітектури, Україна;
- Одеська державна академія будівництва та архітектури, Україна;
- Асоціація міжнародного технологічного обміну та консалтингу, Франція;
- Торгова палата Формапер, Італія;

- Харківська міська адміністрація, департамент містобудування та архітектури, Україна;
- Харківський проектний інститут «ХарківПромБудПроект», Україна;
- Харківський союз архітекторів, Україна;
- Міністерство автономної республіки Крим, Україна, Міністерство освіти і науки України.

4. ПРОЕКТ 543651-TEMPUS-1-2013-1-AT-TEMPUS-JPCR

«Регіональний сталий розвиток на основі еко-гуманістичної сінергетичної взаємодії (SEHSI) (мультидисциплінарний навчальний курс для магістрів, аспірантів та студентів LLL інженерного фаху)»

Партнери проекту:

- Віденський технічний університет, Австрія;
- Орлеанський політехнічний університет, Франція;
- Феррарський університет, Італія, Політехнічний університет м. Валенсія, Іспанія;
- Університет м. Спліт, Хорватія;
- Варнський вільний університет «Чернорізец Храбар», Болгарія;
- Люблянський університет, Словенія;
- Консультаційне бюро ЕСТІ, Париж, Франція;
- Європейський центр навчання та ініціатив, Трапетто, Італія;
- Харківський національний університет будівництва та архітектури, Україна;
- Придніпровська державна академія будівництва та архітектури, Україна;
- Львівський політехнічний національний університет, Інститут архітектури, Україна;
- Одеська державна академія будівництва та архітектури, Україна;
- ТОВ Будівельна компанія «Стальконструкції», Україна;
- ТОВ «Науково-виробниче підприємство «Рембудсервіс-СК», Україна;
- Освітній і науково-психологічний центр Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна, Україна;
- Міністерство освіти і науки України.

8.6. Робота з міжнародними асоціаціями, федераціями, фондами, агенціями, міжнародними мережами, альянсами

Міжнародна асоціація університетів IAU, ЮНЕСКО, з 1997 р.

Всесвітня агенція франкомовних університетів AUF, з 2006 р.

Мережа французьких інженерних університетів n+i, з 2006 р.

Федерація обмінів «Франція – Україна» FEFU, з 2006 р.

Alliance Française

Асоціація «Альянс франсез» м. Дніпропетровськ

«Magna Charta Universitatum», підписана у Болоньї у 2010 р.
посольства зарубіжних країн в Україні

Розвиток співробітництва з Всесвітньою агенцією франкомовних університетів (AUF)

Прийняття нашої академії асоційованим членом AUF дозволило нам приймати участь у розробці та реалізації нових проектів:

- у листопаді 2006 року ми представили новий проект «Французька мова, культурна та лінгвістична різноманітність: культура викладання та навчання» у Міжнародну федерацію викладачів французької мови AUF. Цей проект був відібраний на конкурсі, і група викладачів кафедри інтенсивного навчання іноземним мовам працювала у школах Дніпропетровська над збором необхідного матеріалу, включаючи знімання відео уроків французької мови;

- у березні ми представили проект «Модернізація системи викладання французької мови в рамках Болонського процесу» на конкурс проектів науково-технічного співробітництва, запропонований AUF;

- ми прийняли пропозицію Софійського університету для участі у лінгвістичному проекті в рамках AUF;

- проректор Б. М. Дікарев приймав участь у конференції з Болонського процесу, що проходила у Софії з 8 по 9 липня.

Впродовж навчального року до академії приїжджали 3 представники Всесвітньої агенції франкомовних університетів (AUF):

- у листопаді 2007 р. – директор регіонального бюро в Бухаресті, мадам Рамароза;

- у березні 2008 року – радник з педагогіки пан В. Анрі;

- у квітні – координатор інформаційної служби AUF, пан П. Стайнов.

У результаті цих візитів пройшло знайомство представників AUF з діяльністю академії, були розглянуті шляхи співробітництва та розроблені реальні плани. Одним з реальних та близьких втілень допомоги AUF для академії є створення можливості для аспірантів та дослідників академії мати доступ до електронної бібліотеки AUF з копіюванням (у разі необхідності) наукових публікацій, які зацікавили.

У березні 2008 року до академії приїжджала мадам Сместерс, директор французького інституту управління та адміністрації міста Софія. У той час в інституті навчалися наші 2 студентки – О. Земляна та В. Середа. Після закінчення магістерської програми вони отримали дипломи французького університету міста Нант.

У 2009 році було зроблено наступне:

- закінчена робота над проектом «Французька мова, культурна та лінгвістична різноманітність: культура викладання та навчання», підготовлений ґрунтовний звіт, який був відправлений у міжнародну Федерацію викладачів французької мови та AUF. Результати цієї роботи були представлені в матеріалах Міжнародного

конгресу викладачів французької мови, який був проведений восени 2008 р. у Монреалі;

- за допомогою та безпосередньою участю Всесвітньої агенції франкомовних університетів, взимку 2009 року в академії був проведений міжнародний семінар «Підготовка викладачів до використання нових інформаційних технологій в навчальному процесі», в якому приймали участь представники вузів Румунії, Болгарії, Молдови, Латвії та України.

У 2010 – 2011 навчальному році спільно та за участю Всесвітньої агенції франкомовних університетів було проведено 2 міжнародних семінари:

- «Європейські стандарти оцінювання якості знань з французької мови (жовтень 2010);

- «Використання та доступ до електронних засобів наукової інформації (грудень 2010).

Також, один студент нашої академії пройшов стажування у Бухаресті.

У 2011/2012 навчальному році кафедра інтенсивного навчання іноземним мовам та Європейський навчально-науковий центр, при фінансовій підтримці Всесвітньої агенції франкомовних університетів організували проведення науково-практичного семінару «Використання інтерактивної дошки в навчальному процесі».

У 2012/2013 навчальному році:

- за фінансової підтримки Всесвітньої агенції франкомовних університетів в академії був проведений міжнародний семінар «Організація та управління дистанційної освіти академії», в якому приймали участь викладачі академії, а також викладачі з Молдови, Болгарії, Румунії та відділу дистанційної освіти академії. Тематика семінару була вибрана спеціально з метою реального втілення у проекті ТЕМПУС, реалізація якого почалася у жовтні 2012 р.;

- викладачі кафедри інтенсивного навчання іноземним мовам приймали участь у міжнародному семінарі «Організація центру мультимедійних ресурсів», організованому AUF у грудні 2010 р. у місті Бухарест (Румунія);

- проведення семінару-презентації «Доступ до науково-технічної інформації. Бази даних, пошукові системи, он-лайн публікації» для викладачів кафедри ІНІМ на базі Європейського центру (лютий 2013);

- Всесвітня агенція франкомовних університетів видала стипендії для студентів та 4 викладачів з метою участі у науково-практичних семінарах та конференціях;

- відповідальні за центри мультимедійних ресурсів, створені за фінансової підтримки AUF, прийняли участь у міжнародному семінарі, організованому AUF у місті Будапешт, Угорщина (червень 2013).

Найбільш важливі події у міжнародній діяльності академії у 2013 – 2014 навчальному році пов'язані з роботою кафедри ІНІМ (зав. каф. Н. Ю. Яковишена) спільно з Центром університетського розвитку (CRU) та Європейським навчально-науковим центром (ЄННЦ).

Кафедра ІНІМ спільно з Центром університетського розвитку перемогла у конкурсі проектів, організованих Всесвітньою агенцією франкомовних

університетів та отримала грант у розмірі 25000 євро на 2014 – 2017 роки. Цей новий проект присвячений вдосконаленню існуючої бакалаврської програми з архітектури, та передбачає стажування наших молодих викладачів-архітекторів за кордоном, приїзд іноземних професорів для ведення лекцій з архітектури, та вирішення питань, пов'язаних з вдосконаленням бакалаврської програми з архітектури.

Однією з найважливіших подій у міжнародній діяльності академії є встановлення системи POLYCOM, яка дозволяє проводити відео конференції із закордонними вузами та організаціями. Були проведені наступні відео конференції:

- за участю директора бюро Східної та Центральної Європи (BECO), пана А. Ріда та участю 5-ти університетів;
- зі студентами нашої академії та студентами Казахського університету міжнародних відносин: заняття в інтерактивному режимі – знайомство, презентація міст України та Казахстану, вікторина «Французькі міста», презентація «Українські традиції» (4 рази);
- з директором Франкомовного інституту управління (IFAG, Софія) Марії Ніколеску, презентація магістерських програм вступу для студентів нашої академії;
- з професором французького університету Анжи Рішар Лескур «Французькі вина долини Луари»: клімат, принципи дегустації;
- курс лекцій з написання дисертації за участю пана Ріда спільно з IFAG, Софія (3 рази).

На базі CRU проведені семінари:

- з методики викладання для викладачів кафедри ІНІМ 18.11.2013 року;
- «Використання інтерактивної дошки» для викладачів кафедри 15.11.2013 року та 16.11.2014 для адміністрації академії та інших кафедр;
- 20 – 30.01.2014 року «Сучасні методика викладання французької мови», який був проведений викладачем Федерації Франція – Україна (FEFU), пані М. О. Верж.

За період 2013 – 2014 навчального року в Центрі університетського розвитку були проведені наступні заходи:

- протягом 1 та 2 семестрів у всіх франкомовних групах були проведені ознайомлюючі презентації Центра у формі вікторини, з використанням інтерактивної дошки;
- була створена електронна база даних франкомовних студентів та викладачів;
- постійно проводилась розсилка інформації про програми, стажування, стипендії від Всесвітньої агенції франкомовних університетів (AUF);
- протягом року проводились презентації стажувань: лінгвістичне – у місті Страсбург, для економістів – у місті Ле Ман, професійне стажування – у місті Страсбург INSA;
- організація фестивалю «Весняна квітка»: листування зі спонсорами, розповсюдження запрошень, придбання призів, друк афіш та сертифікатів;
- організація та участь у виставці проектів «Революція особистих цінностей»;
- організація та проведення виставки фотографій «Мої французькі етюди»;
- проведення письмового екзамену для вступу в IFAG;
- організація усної співбесіди завдяки відео конференції для вступу у IFAG;

- організація круглого стола, присвяченого 15-ти річчю творчої роботи театральної групи «Flèche»;

- успішне проведення конкурсу логотипів CRU 15.11.2014, організована презентація проектів за участю представника Всесвітньої агенції франкомовних університетів (AUF) пані Ліліани Люпюсор, організовано нагородження переможців при участі президента Федерації обміну Франція-Україна (FEFU) Жака Форжерона;

- організована участь студентів академії в конкурсі логотипів, присвячених 20-ти річчю бюро Центральної та Східної Європи (БЕСО), було відправлено 11 робіт студентів.

Завдяки фінансуванню зі сторони Всесвітньої агенції франкомовних університетів (AUF), 7 викладачів академії пройшли наукові стажування в університетах Румунії:

- в Технічному будівельному університеті міста Бухарест – К. Б. Дікарев , доцент кафедри технології будівельного виробництва, О. М. Кузьменко , асистент кафедри технології будівельного виробництва;

- в Університеті міста Ясси – В. С. Чала , доцент кафедри менеджменту, управління та логістики;

- в Університеті міста Констанца – Д. Ю. Чашин , доцент кафедри планування та організації виробництва;

- в Університеті міста Клуж-Напока – О. А. Ожищенко, доцент кафедри залізобетонних та кам'яних конструкцій;

- в Університеті Політехніка міста Темишоара – Д. С. Нечепуренко, асистент кафедри планування та організації виробництва;

- в Університеті Крайови – Н. С. Ринкевич , асистент кафедри планування та організації виробництва.

Ця форма стажування виявилась дуже ефективною: кожний з учасників провів цикл досліджень на сучасному обладнанні румунських університетів, підготував публікації до кількох статей та методичних вказівок французькою та англійською мовами.

Робота з «Федерацією обмінів Франція – Україна» (FEFU)

Договір про співпрацю з «Федерацією обмінів Франція – Україна» (FEFU) був підписаний в 2006 році і продовжений в 2011 році.

Влітку 2007 року вперше були організовані лінгвістичні стажування для 22-х студентів академії у французькі родини, що проживають в департаментах Крьоз і Коррез. Крім цього ще 8 студентів з факультетів ПЦБ та архітектури брали участь в будівництві для молоді у Франції за сприяння клубу Марпен і розписували фрески у госпіталі Сен-Фер.

У листопаді 2007 року приїжджав президент FEFU пан М. Віж'є. Під час візиту були підведені підсумки організації перших стажувань і намічені шляхи розвитку співпраці.

Влітку 2008 року 22 українських студента пройшли мовне стажування в родині, а також 12 студентів працювали на міжнародних молодіжних

будівництвах (за сприяння клубу Марпен) та займалися розписом фресок у госпіталі Сен-Фер.

У листопаді 2008 року президент FEFU пан М. Віж'є, скарбник пан Форжерон Ж. і генеральний секретар пані Ламюр здійснили візит в академію.

У 2009 році було організовано 14 лінгвістичних стажувань, 3 професійні стажування та 1 студентка брала участь в реставрації пам'ятників історії архітектури.

У 2010 році було проведено 29 стажувань, з них 12 лінгвістичних стажувань в родинях, 13 – на міжнародних молодіжних будівництвах, 4 – виробничі стажування.

У 2011 році 29 студентів академії були направлені для проходження стажувань, з них 15 – на лінгвістичні стажування в родинях, 10 – на міжнародних молодіжних будівництвах і в Сен-Фер, 4 – на спеціалізованих виробничих стажуваннях.

Крім того, були здійснені навчальні місячні стажування у Вищій архітектурній школі м. Клермон-Феран і ліцеї м. Суттерен.

В 2012 році було організовано 22 стажування, з них 9 – лінгвістичних стажування в родинях, 6 – на міжнародних молодіжних будівництвах і в Сен-Фер, 7 – на спеціалізованих виробничих стажуваннях.

В 2013 році було організовано 13 стажувань, з них 7 – в родинях і 6 – на спеціалізованих виробничих стажуваннях.

Крім того, федерація FEFU в червні 2013 року організувала для викладачів французької мови міжнародний семінар «Літній університет» в Лазурному (Херсонська область) за участю французьких та українських лекторів, який був присвячений вдосконаленню професійних навичок, обміну педагогічною практикою і зміцненню міжкультурних зв'язків.

В 2014 році проведено 12 лінгвістичних стажувань і 3 виробничих стажування.

В січні 2014 року для викладачів кафедри ІНІМ проведений семінар «Сучасні підходи і методики викладання французької мови», організований викладачем французької мови FEFU М.О. Верж.

Влітку 2015 року було організовано 7 – лінгвістичних стажувань в родинях, 4 – стажування в Сен-Фер і 3 виробничих стажування. Влітку 2016 року було проведено 8 стажувань в родинях, 4 студента працювали в Сен-Фер і 3 студенти проходили виробничі стажування.

Un chantier culturel de totems réalisé par des Ukrainiennes

Par Nicolas Gaillard

Comme chaque année depuis 10 ans, un chantier culturel annuel se déroule au centre médical MGEN de Sainte-Feyre. Cette année, le fil conducteur de l'action était l'activité physique, le sport, la médecine et les objets connectés afin de marquer la révolution technologique en cours dans la santé», comme l'indique Valéry Jedrzejewski, directeur de l'établissement. En juillet, quatre étudiantes architectes ukrainiennes âgées de 18 à 19 ans sont venues réaliser un ouvrage composé de trois totems de bas-relief. Yana, Véronika, Karina et Sabina, sont étudiantes en première année au sein de la filière francophone de l'école d'architecture Ukrainienne de Dnipropetrovsk. Le mois dernier, elles étaient en résidence au sein de l'établissement. Elles ont été rejointes par Maria et Julia, deux autres étudiantes ukrainiennes hébergées dans des familles d'accueil à l'occasion d'un séjour linguistique en Creuse. Julia a d'ailleurs réalisé un reportage photo du chantier. Ce chantier culturel a bénéficié du soutien de la DRAC, de l'ARS, de la Région, de la direction Culture, Patrimoine, Sport et de la Fédération d'Echanges France-Ukraine.

Dans cette réalisation collective, elles ont été aidées par Jean Estaque, artiste plasticien installé à Savennes : «Je les ai fait travailler

Les six étudiantes Ukrainiennes, Anna (au centre), Jean Estaque et Valéry Jedrzejewski entourent les totems.

sur la composition des panneaux et je ne voulais pas qu'elles ne soient que des exécutantes. J'ai donné un exemple sur un premier panneau avec des pictogrammes qui étaient dans le désordre et qu'il fallait remettre en situation. Je leur ai laissé beaucoup de liberté et je les remercie de la force et de la vitalité qu'elles ont eues pour mener à bien ce projet. Au

final, l'ensemble de cette œuvre se compose de trois panneaux. Sur les deux panneaux latéraux et à hauteur d'homme, on retrouve la symbolisation du sport avec un clin d'œil à ce qui se fait dans l'établissement de Sainte-Feyre. Dans la seconde moitié de ces deux panneaux latéraux, des objets connectés à caractère médical sont représentés. Une théma-

tique qui se poursuivra avec l'installation prochaine d'un t-shirt connecté au sein d'une pelouse de l'établissement. Sur le panneau central, une phrase de Nathalie Sarraute faisant référence à la vocation culturelle de l'établissement est inscrite. Ces trois totems seront installés prochainement à la sortie de l'établissement. Cette inauguration s'est terminée

par une séance karaoke des filles avec une chanson traditionnelle ukrainienne. Avant de rentrer en Ukraine jeudi prochain, les étudiantes vont maintenant séjourner dans des familles d'accueil à Brédiers. Les jeunes filles vont participer à des animations autour de la fresque historique qui commémore le centenaire de Verdun, à partir d'aujourd'hui et jusqu'à mardi.

Рим. 8.10. Стаття в регіональній пресі департаменту Франції Крьоз-Коррез про стажування студенток ПДАБА у Франції, 2015 рік

Результати співробітництва з Федерацією обмінів «Франція-Україна» за період 2006 – 2017 рр.

Договір про співробітництво з Федерацією обмінів «Франція-Україна» та ПДАБА був підписаний у 2006 р.

Рік навчання	Лінгвістичне стажування (сім'я)	Молодіжне будівництво	Виробниче стажування	Всього
2006 – 2007	14	8		22
2007 – 2008	14	12		36
2008 – 2009	14	2	3	19
2009 – 2010	12	13	4	29
2010 – 2011	15	10	4	29
2011 – 2012	9	6	7	22
2012 – 2013	7	4	2	13
2013 – 2014	12	8	2	22
2014 – 2015	7	4	3	14
2015 – 2016	8	4	3	15
2016 – 2017	7	6	5	18
ВСЕГО	119	77	33	229

Стажування, які організувала академія для студентів

Вища архітектурна школа м. Гренобль	Університет м. Ле Ман	Національний інститут прикладних наук м. Страсбург	Стажування в рамках співробітництва з організацією FEFU
↓	↓	↓	↓
Лінгвістичне стажування з профільним напрямом для студентів архітектурних та інженерних спеціальностей	Лінгвістичне стажування з профільним напрямом для студентів економічних спеціальностей	Інклюзивне навчання та професійне стажування для студентів-архітекторів 3 – 4-х курсів	Лінгвістичне стажування у французькій сім'ї
			Виробниче стажування в архітектурних бюро
			Виробниче стажування-міжнародний літній табір з участю студентів у роботах з реставрації, дизайну і т. д.

Станом на липень 2017 р. у закордонних ВНЗ Франції, Німеччини, Великої Британії, Канади, Румунії навчалися 44 магістра і аспіранти академії (список додається).

Проведення лінгвістичних стажувань у французьких родинах по лінії Федерації обмінів Франція – Україна – 12 студентів.

Організація лінгвістичних та професійних стажувань у м. Гренобль для студентів I – III курсів – 4 викладача та 15 студентів.

Організація літніх виробничих практик по кафедрі технології будівельного виробництва – для студентів-українців – 4 студента у Франції; для студентів-іноземців – 9 студентів у Марокко, Анголі, Камеруні, Тунісі та Нігерії.

Організація стажувань «Введення у спеціальність» для студентів-архітекторів у Страсбурзі – 3 студента.

Участь у театральних фестивалях у Франції – 2 викладача і 14 студентів.

Підсумок: 44 – на довготривалих стажуваннях, 55 – на короткочасних стажуваннях.

Окрім того, за нашими даними, 39 викладачів побували за навчальний рік у ВНЗ – європейських партнерах на різноманітних стажуваннях.

8.7. Навчання іноземних студентів в академії

З моменту отримання Україною незалежності, підготовку фахівців для зарубіжних країн було визначено пріоритетною у сфері міжнародних відносин. Одним з

найважливіших напрямів міжнародного співробітництва є надання якісних освітніх послуг іноземним студентам.

Разом з Управлінням міжнародного співробітництва та європейської інтеграції МОН України і Українським державним центром міжнародної освіти України академія здійснює комплекс інформаційно-рекламних заходів як в Україні, так і за кордоном, приймає участь у координаційних нарадах. Профорієнтаційна робота міжнародного відділу має комплексний характер та успішно здійснюється протягом кожного навчального року:

- організація взаємодії з дипломатичними установами України за кордоном;
- організаційні заходи з Посольствами держав на території України і Російської Федерації: питання набору студентів, допомога продовженню або зміні національних паспортів іноземних студентів, сприяння оформленню державних стипендій інших держав;
- підготовка різноманітної рекламної друкованої продукції російською, англійською, німецькою, французькою, арабською мовами і розповсюдження її серед дипломатичних установ, на освітянських виставках та серед іноземних студентів і слухачів підготовчого відділення;
- організація та постійна підтримка контактів з випускниками академії за кордоном.

Академія встановлює та підтримує зв'язки з дипломатичними представництвами інших держав, тісно співпрацює з Посольством Франції в Україні, Посольством Конго у РФ, Посольством Гвінеї у РФ, Посольством Йорданії в Україні, Посольством Марокко в Україні, Посольством Туркменістану в Україні, Українським Бізнес Центром (Республіка Узбекистан).

Прийом іноземців на навчання в академію здійснювався на підставі:

- міжнародних договорів України, загальнодержавних програм (Російська Федерація, Таджикистан, Туркменістан, Молдова, Гвінея);
- договорів, укладених академією з фізичними особами.

Для іноземних студентів, які прибули на навчання в Україну відповідно до міжнародних договорів та загальнодержавних програм, Україні були надані державні стипендії. Направлення до академії таких іноземців здійснювали Міністерство освіти і науки України та Український державний центр міжнародної освіти МОН України.

З метою збільшення контингенту іноземних студентів, академія на даний час укладає договори з юридичними особами, що мають дозвіл з набору іноземців на навчання в Україні і проводять рекламно-профорієнтаційну роботу. Система набору на навчання забезпечує щорічний прийом іноземців на основні факультети.

Таблиця 8.1

Кількість іноземних студентів на 1 курсі

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Прийом іноземних студентів на 1 курс	35	41	23	17	18	26	38

Таблиця 8.2

Кількість іноземних студентів повного курсу навчання по навчальних роках

	2011 – 2012	2012 – 2013	2013 – 2014	2014 – 2015	2015 – 2016	2016 – 2017	2017 – 2018
Кількість іноземних студентів	148	174	112	125	115	88	102

Таблиця 8.3

Іноземні студенти, які навчаються у ПДАБА 2017 – 2018 н.р.

Факультет	Курс	Кількість студентів	Всього
ПЦБ	1	13	
Будівельний	1	2	
Архітектурний	1	23	
Всього на 1 курсі			38
ПЦБ		6	
Будівельний	2	2	
Архітектурний	2	10	
Економічний	2	1	
Механічний	2	1	
Всього на 2 курсі			20
ПЦБ	3	7	
Будівельний	3	2	
Архітектурний	3	5	
Всього на 3 курсі			14
ПЦБ	4	10	
Будівельний	4	1	
Архітектурний	4	3	
Всього на 4 курсі			14
ПЦБ	5	1	
Всього на 5 курсі			1
ПЦБ	6	5	
Архітектурний	6	2	
Всього на 5 курсі			7
Всього			94

Іноземні студенти, які навчаються на ІЗіДО у ПДАБА, 2017 – 2018 н.р.

Факультет	Курс	Кількість студентів	Всього
Економічний	2	1	
Всього на 2 курсі			1
ПЦБ	3	1	
БМО	3	1	
Всього на 3 курсі			2
ПЦБ	4	3	
Всього на 4 курсі			3
Економічний	5	1	
Всього на 5 курсі			1
Всього			7

У 2015 р. зарахований до аспірантури за спеціальністю «Управління проектами і програмами» громадянин Йорданії Алкубайлат Тарік. Науковий керівник - проф. Білоконь А.І.

В академії у 2016 – 2017 навчальному році навчалося 131 студент з 24 країн світу. Крім того, 16 французьких студентів з національного інституту прикладних наук м. Страсбурга приїздили на один тиждень у квітні 2017 р. для проведення спільного воркшопа з архітектури.

У 2016 – 2017 навчальному році академія успішно підготувала випускників-іноземців:

- 19 іноземних студентів успішно склали державний іспит і отримали диплом бакалавра;
- 1 іноземний студент успішно склав державний іспит, захистив магістерський диплом і отримав диплом магістра;
- 3 іноземних студента отримали диплом спеціаліста;
- 43 іноземця отримали свідоцтва про закінчення підготовчого відділення.

Міжнародний відділ співпрацює з наступними фірмами, що надають послуги з набору іноземних студентів:

- Приватне підприємство «АДВАНТА»;
- ТОВ «ДНІПРО Міжнародний центр освіти»;
- Приватне підприємство «Українсько-туркменський освітній центр «ЕРКІН»;
- ТОВ «Освіта»;
- «INTERNATIONAL WORLD STUDENT SERVICE CENTER (Марокко, Касабланка);
- ТОВ «Наука світла»;
- «LVE SERVICE INTERNATIONAL» (Марокко, Касабланка);
- Фізична особа-підприємець Мазан Катерина Валеріївна.

Міжнародний відділ організовує в'їзд кожного іноземного студента персонально, здійснює підготовку та видачу запрошень на навчання, візову

підтримку, контроль за в'їздом в Україну. На кожного іноземного студента після зарахування у відділі формується особова справа та облікова картка ГУ ДМС України, пакет документів на реєстрацію, здійснюються паспортно-візові послуги, укладається контракт на навчання і виконується перевірка своєчасності плати, видача щорічних сертифікатів на французькій та англійській мовах, різних довідок та дозволів на поїздки в інші міста.

Міжнародний відділ несе відповідальність за своєчасне оформлення документів на право перебування іноземців в Україні, за перебуванням та переміщенням на території країни, а також за своєчасним виїздом за її межі у разі закінчення навчання або відрахування з будь-яких причин. Студентам доводяться основні вимоги законодавства щодо перебування іноземців в Україні, їх права та обов'язки. Міжнародний відділ спрямовує свої дії на культурне і правове виховання іноземних громадян.

Міжнародний відділ взаємодіє з Державною міграційною службою України у Дніпропетровській області, Управлінням СБУ у Дніпропетровській області, підрозділами Державної прикордонної служби України. Відділом здійснюється підготовка щорічних звітів до органів управління та влади на регіональному й республіканському рівнях.

Міжнародний відділ спільно з деканатами академії забезпечує контроль за навчанням іноземних студентів. Проводиться аналіз навчального і навчально-виховного процесу з метою удосконалення освітніх програм. З метою забезпечення якості підготовки іноземних студентів, для них проводяться додаткові заняття та консультації, вони залучаються до участі у студентських наукових конференціях. Студенти мають можливість отримати практичні знання, працюючи з сучасним обладнанням. Вони користуються бібліотекою та читальними залами, спортивними та культурними комплексами, протягом навчального року беруть активну участь як у спортивному, так і в культурному житті нашої академії. Міжнародний відділ взаємодіє з земляцтвами відносно навчання та виховної роботи з іноземними студентами.

Навчання іноземних студентів в академії здійснюється як українською (російською), так і англійською і французькою мовами в проектних групах. Проект задуманий з метою професійної підготовки як українських громадян, так і іноземців, що мають середню освіту і володіють англійською і французькою мовами. Суть проекту полягає в тому, що викладання всіх предметів, починаючи з 1 курсу, здійснюється англійською і французькою мовами.

Державні іспити і захист магістерських робіт в цих групах також проводиться англійською і французькою мовами.

Таблиця 8.5

Результати випуску бакалаврів, спеціалістів і магістрів

Випуск за освітньо-кваліфікаційними рівнями	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Бакалавр	19	19	22	25	39	22	15
Спеціаліст	5	6	7	6	-	1	7
Магістр	12	12	6	13	14	3	-
Всього:	36	37	35	44	53	26	22

Іноземцям, які завершили навчання, захистили дипломний проект, здали державні іспити відповідно вимог освітньо-професійної програми підготовки, рішенням державної комісії були присвоєні відповідні освітні рівні, міжнародним відділом видані дипломи про освіту державного зразка, які легалізовані у Міністерстві закордонних справ України або проставлений апостиль у Міністерстві освіти і науки України.

Довузівська підготовка іноземних громадян в академії здійснюється підготовчим відділенням міжнародного відділу академії. Головна мета діяльності підготовчого відділення – підготовка іноземців для отримання вищої освіти в Україні. Система набору на навчання забезпечує щорічний прийом іноземців на підготовче відділення:

Таблиця 8.6

	2011 – 2012	2012 – 2013	2013 – 2014	2014 – 2015	2015 – 2016	2016 – 2017	2017 – 2018
Кількість слухачів підготовчого відділення	18	18	9	4	7	43	101

Протягом навчання на підготовчому відділенні іноземні громадяни вивчають російську (українську) мову та отримують базові знання з математики, фізики, хімії, основ інформатики, креслення. Підготовка слухачів на підготовчому відділенні здійснюється провідними викладачами кафедр академії на високому професійному рівні. Вони мають великий досвід викладання іноземним студентам, з їх допомогою проходить соціально-психологічна адаптація іноземних громадян. Після закінчення навчання слухачі підготовчого відділення складають випускні іспити і отримують «Свідоцтва» про закінчення навчання. Іноземці мають можливість далі продовжити навчання за обраною спеціальністю.

Підготовче відділення повністю забезпечено навчальними програмами, навчально-методичне забезпечення передбачає наявність, достатність та доступність у використанні слухачами навчальних та навчально-методичних матеріалів. У роботі з іноземними студентами використовується наочність. Викладачі в навчальному процесі використовують наочні таблиці, мультимедійні проектори, комп'ютерні класи.

За підготовчим відділенням для іноземних громадян закріплена достатня кількість аудиторій для проведення лекційних, практичних і лабораторних занять, створені достатні умови для нормальної організації навчання студентів, забезпечення роботи викладачів та співробітників.

Обов'язковою складовою навчального процесу є самостійне опрацювання відповідної наукової та спеціальної літератури, яку в достатній кількості мають бібліотеки ПДАБА. Забезпечує комп'ютерну підготовку студентів науково-методичний комп'ютерний центр академії.

Слухачі підготовчого відділення беруть активну участь у культурно-освітніх заходах франко-українських та англо-українських проектів : Різдвяний бал, Фестиваль міні-вистав французькою та англійською мовами, Міжнародний день студентів. Вони є учасниками концертів (співають, грають на музичних інструментах, танцюють). Слухачі ПВ беруть участь у різноманітних конференціях (особливо активно – у конференціях з української і російської мов), у всіх заходах, які проводяться музеєм і бібліотекою академії (висвітлення історичних дат, зустрічі з цікавими людьми, участь у роботі мистецького клубу «Джерело» і т. д.). Найбільш талановиті студенти-іноземці беруть участь у різноманітних наукових конференціях: з математики, фізики, хімії, з української та російської мов. Під керівництвом викладачів мови слухачі ПВ відвідують музеї, виставки, український та російський драматичні театри.

Академія постійно проводить заходи щодо створення сучасної інфраструктури для навчання іноземців. З метою організаційного забезпечення проживання іноземних громадян рішенням ректорату був визначений окремий гуртожиток № 9 за адресою: вул. К. Цеткін, 13 г. Всі іноземці, які навчаються в академії, забезпечені упорядженим гуртожитком. Кожному студенту (слухачу) надається місце у кімнаті на 2 особи, наявність кімнат для консультацій і самостійної роботи. У кімнатах проживають по 1 або 2 людини.

Поруч з академією є відділення банку, де іноземці можуть відкрити особисті рахунки для одержання коштів.

Вся робота в гуртожитку організовується органами самоврядування: студрадою і старостатом. Кожна велика діаспора іноземних студентів має свого представника у студраді, через яких вирішуються всі поточні питання організації дозвілля, здійснюється формування єдиного інтернаціонального студентського середовища.

Безпека у гуртожитку забезпечена комендантською службою та службою охорони академії.

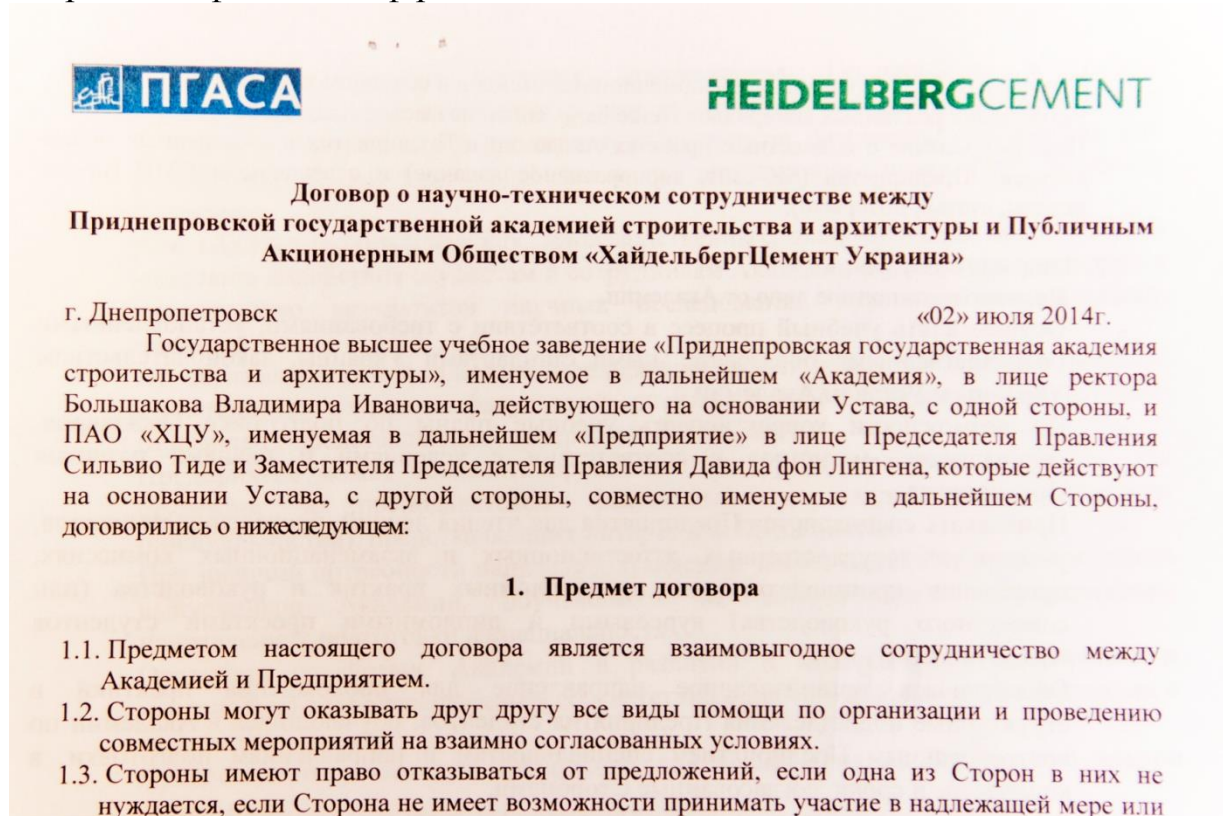
8.8. Співробітництво з представництвами закордонних фірм, які працюють на українському ринку в регіоні

Фірма **Ляфарж («Lafarge»)** — світовий лідер у виробництві будівельних матеріалів. Виробничі потужності групи виробляють здебільшого цемент, щебень та бетон у 61 країні. Історія компанії розпочалася у 1833 р., в Україні компанія працює з 1999 р.

На цементних заводах та в кар'єрі Полтавської області працюють 4 випускника академії.

У липні 2014 р. підписаний договір з ПАТ «ХайдельбергЦемент Україна». Фірма заснована у 1873 р. займається виробництвом цементу, товарного бетону, гранітного щебню. Представлений у 40 країнах, на ринку України працює з 2001 року.

У підписаному договорі передбачені різного роду виробничі практики для студентів академії на підприємствах фірми, а також проведення семінарів, лекцій, майстер-класів фахівцями фірми.

Рис. 8.11. Договір про науково-технічне співробітництво з АО «ХайдельбергЦемент Україна»

Австрійська фірма «Hertz-Armaturen» – один з провідних світових виробників арматури, фітінгів, регулюючих та балансувальних клапанів для монтажу у системах опалення, вентиляції та газопостачання.

Співробітництво фірми «Hertz-Armaturen» з академією:

- у 2002 році проведено перший конкурс курсових проектів з дисципліни «Опалення» з використанням продукції фірми «Hertz-Armaturen»; (щороку у середньому, в конкурсі приймали участь біля 10 чоловік. Студенти нагороджені дипломами та грошовими преміями;
- 2003 рік – відкриття навчальної лабораторії з опалення на базі продукції фірми «Hertz-Armaturen»;
- 2008 – 2011 рр. – насичення бібліотеки ДВНЗ ПДАБА технічною літературою;
- у 2001 році пан Герхард Глінцерер, генеральний директор фірми «Hertz-Armaturen», був обраний іноземним членом Академії будівництва України;

- 2012 – 2013 рр. – виконано ремонт та створено новий лабораторний стенд у ПДАБтаА на суму 6500 євро (не враховуючи передану літературу, оновлення попереднього лабораторного стенду);

- 2014 р. – підписано договір про взаємодію між «Hertz-Armaturen» та ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури».

Випускник академії Каренін А., який пройшов рік навчання у Австрійському університеті, працює у центральному бюро фірми у Відні.

Німецька фірма «*Vaillant*» заснована у 1874 році та представлена на українському ринку з 2000 року. Сьогодні «*Vaillant*» – один з найбільших європейських виробників опалювального та водонагрівального обладнання для роботи на газі, рідкому паливі та електричній енергії.

Основні етапи співробітництва фірми «*Vaillant*» з академією:

- 2007 р. – проведені перші заняття для студентів 4-го курсу спеціальності «Теплогазопостачання та вентиляція» в навчальному класі (ауд.168а);

- 2007 – 2009 рр. – проведено ремонт навчальної лабораторії та змонтований стенд з автономною системою опалення та п'ятьма котлами. Дозвіл на введення в експлуатацію здійснено у 2013 році;

- 2012 р. – підписаний договір про взаємодію між ДП «Вайллант група Україна» та ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»;

- 2012 – 2013 рр. – оновлено устаткування у навчальній лабораторії та встановлено діючу установку підігріву гарячої води (сонячний колектор + бойлер непрямого нагріву) (орієнтовна сума 16273 євро);

- 2014 р. – виконано другу чергу оновлення навчальної лабораторії на базі обладнання фірми (діючий тепловий насос та система автономного опалення) (орієнтовна сума 10314 євро).

У фірмі «*Maïsadour Semences*», яка успішно розвивається в Україні та яка є найбільшим виробником кукурудзи в Європі, працюють 6 наших випускників.

Можна привести декілька прикладів працевлаштування наших випускників в автомобільних фірмах, працюючих в Україні:

- так, випускник механічного факультету Б. Вирвіч довгий час працював у Києві на посаді комерційного директора вантажних автомобілів фірми «Вольво», працює з 2016 року у Південно-Африканській республіці;

- випускник економічного факультету А. Шуліко, тривалий час очолював відділення фірми «*Michelin*» в Україні, працює з 2014 року у Франції;

- декілька наших бувших студентів працюють на фірмі «Рено» в Україні та у Франції;

- випускник факультету ПЦБ працює в Києві у французькій фірмі, Н. Живченко – у Демократичній республіці Конго у будівельній фірмі.

8.9. Міжнародне визнання

Визнання академії як ВНЗ міжнародного рівня засвідчується наступними подіями:

- обрання у 1997 році у Всесвітню Асоціацію університетів IAU;

- обрання у 2006 році у Всесвітню Асоціацію франкомовних університетів (AUF);
- 35 підписаних договорів про співробітництво з іноземними університетами Європи, Америки та Азії;
- 10 підписаних угод про співробітництво з міжнародними асоціаціями, федераціями, фондами і т.ін.;
- можливістю продовження навчання наших студентів за кордоном, придбавши в академії відповідний рівень лінгвістичної та професійної підготовки;
- можливість випускників ПДАБА, які пройшли різного виду навчання за кордоном, працевлаштування у Європі, Північній Америці, Африці та Азії;
- все більшим попитом іноземних студентів через Інтернет можливості навчання в академії;
- підвищеним попитом іноземних фірм, які працюють на ринку України, на спеціалістів-українців, які пройшли різні види стажувань за кордоном і добре володіють іноземними мовами.

Визнання окремих професорів та співробітників академії на міжнародному рівні висловлюється у наступному:

- відзначені на урядовому рівні: нагородами Уряду Франції «Пальмова академічна Гілка» – ректор професор В. І. Большаков («Офіцер», 1994 р.) і проректор професор Б. М. Дікарев («Шевальє», 2002 р) і зав. каф. ІНІМ доцент Н. Ю. Яковишена («Шевальє» 2015 р.);
- обрання професора В. І. Большакова почесним доктором Македонського університету м. Прилепа та Варшавського політехнічного університету;
- обрання завідувача кафедри опору матеріалів В. Л. Красовського почесним професором Варшавської політехніки;
- нагородження ректора академії В. І. Большакова срібною медаллю «За заслуги перед Варшавською політехнікою»;
- обрання 12 західних професорів в академії України та МЗС за представленням Вченої Ради академії;
- обрання на Вченій раді академії 10 західних професорів почесними докторами (Dostog honoris causa), а також 3 – почесними професорами;
- участь професорів із Західної Європи та Канади у навчальному процесі академії;
- щорічна участь близько 50 вчених академії у міжнародних конгресах, симпозіумах, конференціях;
- отримання студентами академії дипломів бакалаврів та магістрів у різних університетах Європи, Америки та Азії;
- проведення 3 захистів докторських дисертацій у Франції (Є. Данилова у 2000 р., Т. Курятник у 2007 р., С. Куксенко у 2010 р.), які були підготовлені під подвійним науковим керівництвом українських та французьких професорів. Участь 6 професорів академії у журі із захисту докторських дисертацій у Франції;
- особисте членство провідних професорів та наукових співробітників у міжнародних асоціаціях, спілках, інститутах;

- прийняття до публікації наукових статей у міжнародні наукові журнали та збірники наукових конференцій;
- запрошення професорів академії для читання лекцій в закордонних ВНЗ.

8.10. Участь у міжнародних виставках

У квітні 2008 р. в Києві пройшла VI Міжнародна виставка «Освіта та кар'єра. Абітурієнт 2008». За результатами виставки академію удостоєно почесним званням «Лідер національної освіти» за «Багаторічну науково-педагогічну діяльність по розбудові національної освіти». Крім того, академія стала переможцем в номінації «Міжнародне співробітництво у галузі науки і освіти» та отримала приз Міністерства освіти і науки України. Та, нарешті, академія отримала нагороду в номінації «За інноваційний розвиток освіти та сучасні технології».

У 2009 р. ми приймали участь у міжнародній виставці «Освіта та кар'єра – 2009» у м. Києві, а також у виставці «Освіта, кар'єра, суспільство – 2010» у м. Дніпропетровську.

У 2010 р. вперше в історії академії здобута Золота медаль та відповідний сертифікат в номінації «Міжнародне співробітництво в галузі освіти та науки» на міжнародній виставці «Освіта та кар'єра – 2010».

У березні 2012 р. на III Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2012» у рейтинговому виставочному конкурсі академія отримала Гран-прі та диплом «Лідер вищої освіти України», диплом «За активну роботу з модернізації системи освіти», а ректор академії В. І. Большаков – почесну грамоту «За активну організаторську діяльність з підвищення якості національної освіти».

У листопаді 2012 р. на міжнародній виставці «Освіта та кар'єра – 2012» академія отримала золоту медаль та диплом в номінації «Міжнародне співробітництво в галузі освіти та науки».

Щорічна участь у виставках «Освіта, кар'єра, суспільство» у м. Дніпропетровську.

28 лютого 2016 р. у КДЦ «Менора» м. Дніпропетровська проходив освітній форум «Перспективі освіти та кар'єри в Україні та за кордоном – 2016», на якому міжнародний відділ та приймальна комісія брали участь у виставці і проректор Б. М. Дікарев виступив на пленарному засіданні конференції з доповіддю «Про досвід навчання іноземним мовам у технічних ВНЗ».

8.11. Інформаційно-рекламне забезпечення міжнародної діяльності

В академії велике значення приділяється інформаційно-рекламній роботі, яка дозволяє іноземним та українським студентам ознайомитись із структурою академії, її факультетами, знайти дані про спеціальності, умови прийому, навчання, методичну діяльність та інше.

Таблиця 8.7

Статистичні дані про публікації та інформаційні матеріали в пресі про міжнародну діяльність ДВНЗ ПДАБА (1990 – 2016 рр.)

Календарні роки	Укр. мовою	Рос. мовою	Франц. мовою	Англ. мовою	Нім. мовою	Іспан. мовою	Араб. мовою	Всього
1990	1	1	1					3
1992	1							1
1994		1		1				2
1995	1	2	2					5
1996	4	3		1				8
1997	3	1						4
1998	5	6		1				12
1999	9	5						14
2000	11	8	1	1				21
2001	15	3						18
2002	12	8	1					21
2003	19	5		2			1	27
2004	33	10		2				45
2005	15	4	2					21
2006	12	2	5	2				21
2007	18	4	8	1		1		32
2008	16	5	1	1				23
2009	15	17	5					37
2010	10	27	4	2	1			44
2011	9	8	2					19
2012	8	8						16
2013	2	3						5
2014	3	8						11
2015	5	5	1					11
2016	4	4	1					9
Всього	231	148	34	14	1	1	1	430

Всього 430 публікацій станом на 09.02.2017 р.

Роботу міжнародного відділу в цьому напрямку можна охарактеризувати таким чином:

1. Відкриття, наповнення та оновлення сайтів в Інтернет-мережі;
2. Розміщення матеріалів у щорічних збірках, присвячених освіті в усьому світі, таких як «International Handbook of Universities», «World List of Universities», виданнях Всесвітньої агенції франкофонних університетів та інше.
3. Публікація матеріалів про академію в різних довідниках з освіти, які видаються в Україні, типу «Study in Ukraine», «Україна запрошує на навчання», «High education in Ukraine» та інше.
4. Розміщення матеріалів в каталогах різних міжнародних виставок типу «Освіта та кар'єра», «Сучасна освіта в Україні» та інше.
5. Підготовка та публікація статей в міжнародній та українській пресі.

6. Підготовка та видання рекламних матеріалів (листівок, брошур) про академію:

- у 2008 р. підготовлена та видана збірка праць «Інноваційні технології в навчальному процесі: міжнародний досвід підготовки сучасних інженерних та будівельних кадрів» французькою та російською мовами. В цій збірці представлені статті учасників французько-українського семінару, присвяченого розробці нових магістерських програм за спеціальністю ПЦБ;

- у 2009 р. підготовлена та видана російською та англійською мовами брошура «Інтеграція в європейський освітній простір»;

- у 2010 р. виданий яскравий буклет «20-річчя співробітництва між ПДАБА та ІНСА м. Ліон»;

- щорічно видаються рекламні брошури англійською та французькою мовами.

7. Підготовка та участь у телевізійних передачах.

8. Підготовка презентацій про академію іноземними мовами

Створення та успішне функціонування кафедри інтенсивного навчання іноземним мовам – кафедри нового покоління – дозволило:

- розробити та втілити в життя нові програми з іноземної мови для немовних спеціальностей, які базуються на найсучасніших методиках комунікативного підходу навчання за відповідними міжнародними європейськими нормами, які дозволяють здійснити якісну лінгвістичну підготовку студентів за час навчання в академії та участі в різноманітних міжнародних програмах, навчання в магістратурі та аспірантурі за кордоном;

- отримувати призові місця нашими студентами на Всеукраїнських олімпіадах з французької на англійській мов;

- створити систему вдосконалення навчання іноземним мовам за допомогою театральних вистав, розвиваючи два напрямки:

- протягом 15 років проводились фестивалі міні-спектаклів французькою та англійською мовами, в яких приймали участь школярі міста, області та сусідніх областей (приблизно 1200 учасників щорічно);

- з 2005 р. відповідно проекту ПДАБА разом з «Альянс франсез» м. Дніпропетровська було реанімовано та втілено в життя щорічне проведення міжнародного фестивалю студентських театрів французькою мовою. Театральна студія, що була створена в академії, дозволяє щорічно здійснювати постанови нових спектаклів та отримувати численні призи на фестивалях в Україні, Франції, Бельгії та Румунії;

- організувати щорічну науково-практичну студентську та магістерську конференцію іноземними мовами;

- встановити наукове співробітництво з питань вивчення іноземних мов для спеціальних та університетських цілей, представити ВНЗ на провідних світових форумах з цього питання, підписати новий договір щодо співробітництва на університетському рівні на основі взаємодії між кафедрою ІНІМ та філологічним факультетом Страсбурзького університету;

- посилити студентську та викладацьку мобільність;

- проводити міжнародні семінари із залученням Всесвітньої агенції франкомовних університетів стосовно найбільш актуальних питань сучасної освіти: написання та розміщення наукових статей в Інтернет – мережі, дистанційної освіти та навчання протягом усього життя;

- залучати фінансування зі сторони Всесвітньої агенції франкомовних університетів для створення «Центру університетського розвитку» (15000 євро) на 2012-2015 рр., а також отримувати гранти для поїздок викладачів та співробітників академії для участі у міжнародних конференціях і наукових стажувань.

- реалізувати залучення вагомих коштів від міжнародних організацій: участь у 4-х проектах ТЕМПУС та подача нової заявки у 2016 р., участь у 7-й рамочній програмі (оплата навчання двох аспірантів в м. Руан), участь у програмах Леонардо да Вінчі (виробничі стажування студентів за кордоном), DAAD, Всесвітньої агенції франкомовних університетів, та інших.

- втілити у життя сучасні інноваційні технології: розробка та використання програм підготовки аспірантів під подвійним науковим співробітництвом, розробки спільних магістерських програм, що призводять до отримання подвійного диплома.

- активна участь у різноманітних виставках принесла академії численні нагороди у рейтингових конкурсах ВНЗ, отримання Гран-прі та золотих медалей, різних дипломів у номінаціях «Міжнародна діяльність» та «Інноваційні технології».

Розвиток проекту «Стріла» привів до створення на теперішній час трьох франко-українських філіалів за спеціальністю «ПЦБ», «Архітектура», «Економіка підприємства», «Облік та аудит» та двох англо-українських філіалів за спеціальністю «Прикладне матеріалознавство» та «Міжнародна економіка», де, за даними на жовтень 2016 р., навчалося 428 студентів.

Сталий розвиток цього проекту базується на основі оновлення кадрів професорсько-викладацького складу: на сьогоднішній день в академії працюють 16 молодих викладачів та 10 аспірантів, які пройшли навчання в рамках проектів, численні стажування за кордоном, та які мають рівень володіння іноземними мовами С1 – С2.

За даними на 2016 рік в результаті здійснення цього проекту вже 2 викладачі захистили докторські дисертації (В. Данішевський та Д. Лаухін), 18 викладачів захистили кандидатські дисертації та на теперішній час 44 студента навчаються в магістратурі та аспірантурі за кордоном.

Таблиця 8.8

Список студентів ПДАБА, які навчаються за кордоном за магістерськими та аспірантськими програмами (листопад 2017)

Спец-ть	№	Ім'я	Програма	Університет, місто, країна
Промислове і цивільне будівництво	1.	Т. М'ялік	аспірант	Університет м. Ля Рошель, Франція
	2.	І. Діденко	аспірант	Університет м. Ля Рошель, Франція
	3.	Н. Єрмак	аспірант	Університет м. Сержі-Понтуаз, Франція
	4.	К. Пустовойт	магістр	Університет м. Гренобль, Франція
	5.	Ю. Редикульцева	аспірант	Політехнічний університет м. Орлеан, Франція
	6.	О. Бурлака	магістр	Університет м. Лімож, Франція
	7.	Н. Гарбар	програма «Sorernic»	Париж, Франція
	8.	В. Альохіна	магістр	Вища політехнічна школа, м. Нант, Франція
	9.	Я. Кіпепо	магістр	Квебекський університет, м. Квебек, Канада
	10.	А. Кияшко	аспірант	Університет м. Кашан, Франція
	11.	Д. Косячевський	магістр	Університет м. Кашан, Франція
	12.	А. Мартенс	магістр	Університет м. Альберта, Канада
	13.	С. Мартенс	бакалавр	Університет м. Альберта, Канада
Архітектура	14.	М. Діалло	магістр	Вища архітектурна школа м. Бордо, Франція
	15.	Н. Бородіна	магістр	Вища архітектурна школа м. Бордо, Франція
	16.	М. Снегур	магістр	Вища архітектурна школа м. Страсбург, Франція
	17.	В. Демидова	магістр	Вища архітектурна школа м. Страсбург, Франція
	18.	А. Литвяк	магістр	Вища архітектурна школа м. Страсбург, Франція
	19.	А. Лукашевич	магістр	Вища архітектурна школа м. Гренобль, Франція
	20.	К. Кузьменко	магістр	Вища архітектурна школа м. Гренобль, Франція
	21.	А. Голуб	магістр	Вища архітектурна школа м. Гренобль, Франція
	22.	О. Серєда	магістр	Вища архітектурна школа м. Клермон-Феран, Франція
	23.	О. Жук	бакалавр	Вища архітектурна школа м. Клермон-Феран, Франція
	24.	К. Макуха	магістр	Вища архітектурна школа м. Нант, Франція

Закінчення табл. 8.8

25.	В. Большакова	бакалавр	Вища національна архітектурна школа, м. Нансі, Франція
26.	В. Зарічний	магістр	Вища архітектурна школа Ля Вилет, Париж, Франція
27.	Д. Войцицький	магістр	Вища національна архітектурна школа м. Ліон, Франція
28.	А. Марченко	магістр	Університет м. Бонн, Німеччина
29.	М. Філатова	магістр	Технічний університет Рейн Вестфалія, м. Аахен, Німеччина
30.	В. Яроцький	магістр	Технічний університет м. Дрезден, Німеччина
31.	Н. Симонова	магістр	Університет м. Генуя, Італія
32.	Ю. Крилас	магістр	Французький інститут управління, м. Софія, Болгарія
33.	Ю. Іванченко	бакалавр	Університет м. Прага, Чеська Республіка
34.	М. Корольова	магістр	Технічний університет м. Відень, Австрія
35.	А. Кривошея	магістр	Університет м. Вроцлав, Польща
36.	М. Сурушкіна	магістр	Університет м. Сен-Етьєн, Франція
37.	М. Соколенко	магістр	Вища архітектурна школа м. Страсбург, Франція
38.	К. Конєва	магістр	Університет м. Вейнар, Німеччина
39.	В. Волинець	магістр	Академія художнього мистецтвознавства м. Санкт Петербург, Росія
40.	А. Кондратьєва	магістр	Вища школа художніх мистецтв м. Ле Ман, Франція
41.	А. Моргунова	магістр	Університет м. Клермон-Феран, Франція
42.	О. Стрельченко	магістр (стажування)	Вища архітектурна школа м. Страсбург, Франція
43.	М. Тютюник	магістр	Університет м. Любляна, Словенія
44.	К. Каракаш	бакалавр	Університет м. Ле Ман

9. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

9.1. Фінансування та тематика науково-дослідних робіт

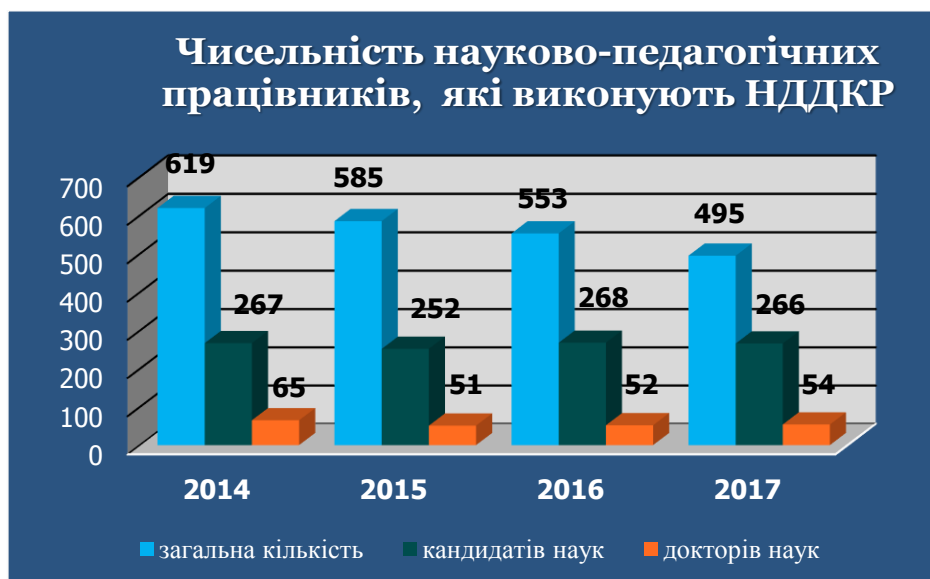
Наукова діяльність академії має за мету розвиток фундаментальних та прикладних досліджень у галузі технічних, соціально-економічних, природничих наук; освоєння ринку науково-технічних послуг; пошук нових форм науково-технічного співробітництва із вітчизняними та закордонними осередками академічної та галузевої науки; розвиток інновацій та комерціалізацію розробок, підтримку молодих вчених.

Фундаментальні та прикладні дослідження, науково-технічні розробки впродовж 2013 – 2017 рр. здійснювались за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки та стосувались вирішення проблем:

- розробки сучасних будівельних матеріалів та обладнання,
- високоефективних конструкцій для будівництва доступного житла;
- некласичних проблем механіки тонкостінних систем;
- матеріалознавства сталевих будівельних конструкцій,
- розробки матеріалів та виробів із використанням вторинної сировини,
- розробки високоефективних робочих органів будівельних і землерийних машин
- економіки видів діяльності,
- інвестиційної та регуляторної політики.

Наукову та науково-технічну діяльність здійснюють 62 штатних співробітника 18-ти структурних підрозділів науково-дослідної частини, 53 особи, які працювали в НДЧ за сумісництвом.

Повний науково-педагогічний склад академії, що становить 495 осіб, бере участь у виконанні кафедральних науково-дослідних робіт у межах другої половини робочого часу, серед них 57 докторів та 263 кандидатів наук, 5 лауреатів Державних премій, 80 академіків та член-кореспондентів 21-єї галузевої академії, 14 осіб удостоєні почесних звань. Чисельність та кваліфікаційний склад виконавців НДДКР наведено на рисунку 9.1.

Рис. 9.1 Кваліфікаційний склад виконавців НДДКР

На сьогодні структурні наукові підрозділи академії включають: Інститут експертизи проектування і вишукувань; Придніпровський науково-освітній інститут інновацій в будівництві у складі науково-дослідної частини.

Придніпровський науково-освітній інститут інновацій в будівництві: комплексний науковий відділ проблем будівництва у складних інженерно-геологічних умовах; Український національний центр екологічної архітектури і зеленого будівництва; Придніпровський навчально-практичний центр інноваційних будівельних технологій; науково-дослідний економічний сектор регіонального розвитку; відділ експертизи та комерціалізації інтелектуальної

дійсності; група з питань бухгалтерського обліку, планування, фінансування, оплати праці.

Науково-дослідні лабораторії: випробувальна лабораторія по випробуванню будівельних конструкцій і матеріалів; лабораторія досліджень атомних і теплових електростанцій; лабораторія надійності і резервуарних конструкцій.

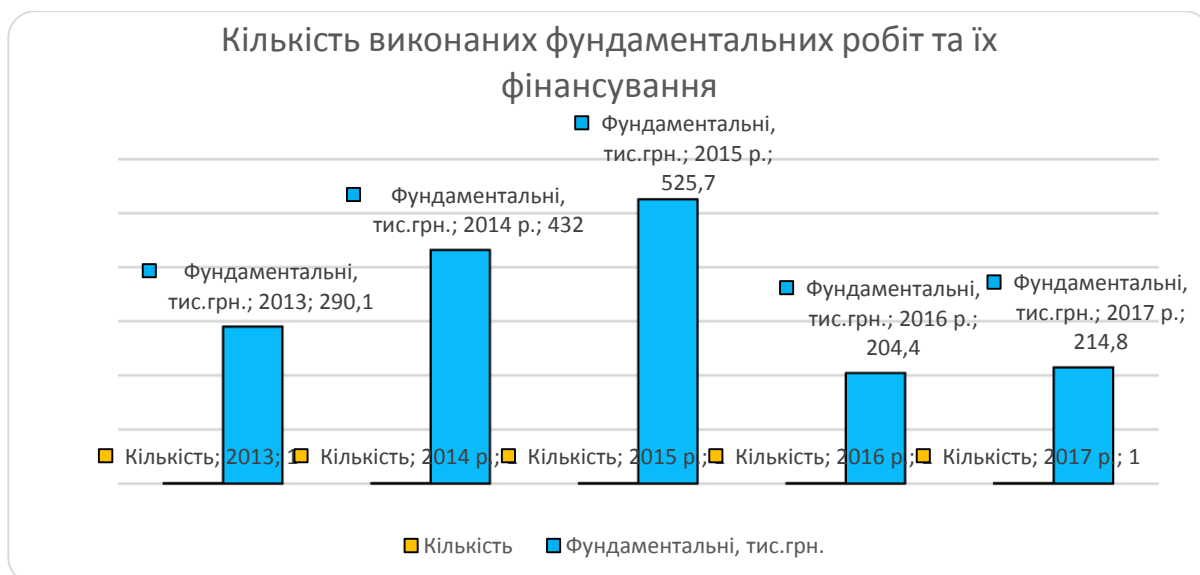
Відділ аспірантури і докторантури, Придніпровський регіональний центр енергодосліджень і енергоефективних технологій у будівництві та комунальному господарстві, відділ вимірювань та метрології, група курсового і дипломного проектування, лабораторія експериментальних досліджень.

Фінансування наукових досліджень в академії здійснюється як за бюджетні кошти (загальний фонд), так і за кошти підприємств та організацій-замовників науково-технічної продукції (спеціальний фонд).

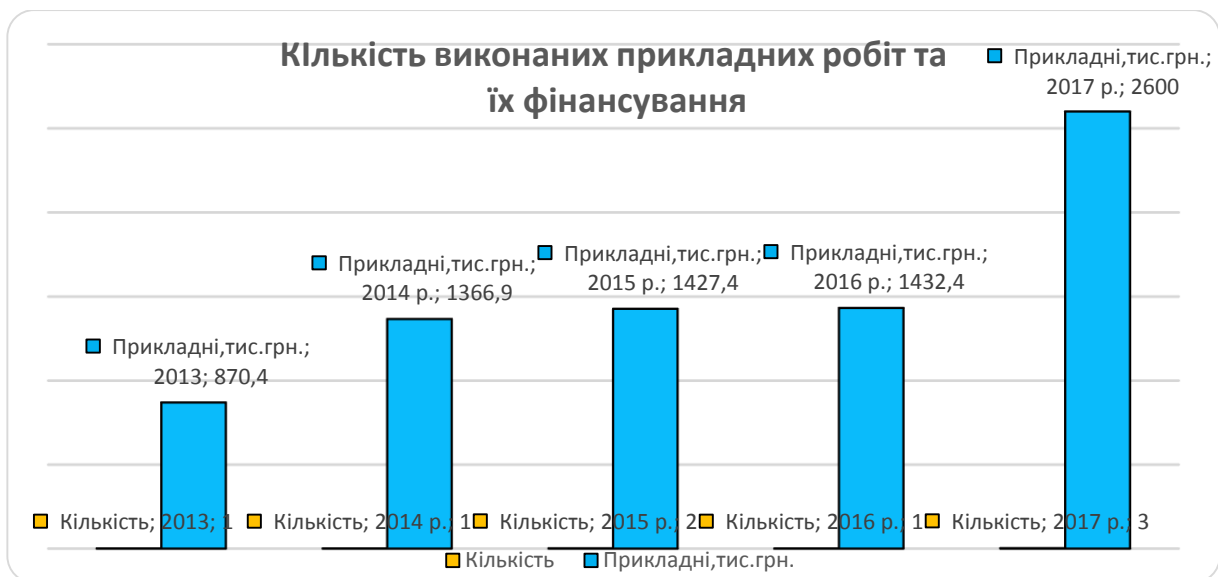
Основні фінансові показники наукової діяльності у 2017 році були наступними:

- обсяги бюджетного фінансування наукової діяльності – 2814,8 тис. грн. (1 фундаментальне дослідження – 214,8 тис. грн., 1 прикладне наукове дослідження та 2 прикладні науково-технічні розробки молодих вчених – 2600 тис. грн.)
- обсяги виконання госпдоговірних робіт – 9257,2 тис. грн. (151 договір).

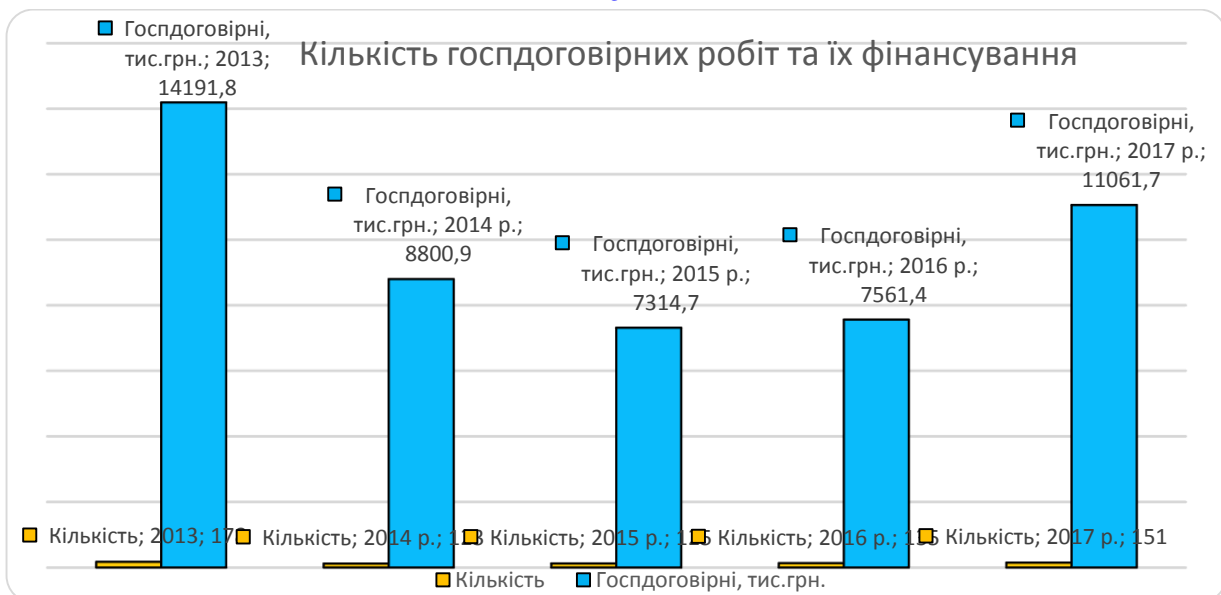
Динаміка змін основних фінансових показників науково-технічної діяльності впродовж 2013 – 2017 рр. наведена на рисунку 9.2. Середній показник ефективності використання бюджетних коштів у 2013 – 2017 рр., що визначається як співвідношення коштів, зароблених підрозділами академії, до обсягу фінансування бюджетних тем складав – 4,5. При обчисленні цього показника враховано кошти, отримані від замовників для виконання науково-дослідних робіт та кошти за надані платні послуги.

a

б

в

Рис. 9.2. Обсяги фінансування науково-дослідних робіт ДВНЗ ПДАБА, тис. грн.: а – фундаментальні дослідження; б – прикладні розробки; в – госпдоговірні роботи

Серед основних наукових напрямків проектів та розробок, які реалізовувалися у 2013 – 2017 рр., слід насамперед виділити: створення сучасних будівельних матеріалів, розробку економічно обґрунтованих ресурсозберігаючих архітектурно-конструктивно-технологічних систем для будівництва доступного житла, реконструкції п'ятиповерхівок старої забудови з їх термореабілітацією, будівництво малоповерхового соціального житла; вирішення питань, пов'язаних з інженерним захистом зсувонебезпечних територій, використанням альтернативних джерел енергії; технології ефективного енергозабезпечення будівель і споруд, енергоефективні екологічно чисті будівельні матеріали та огорожувальні конструкції з місцевих матеріалів; наукові засади створення високотехнологічних

соціоекокомплексів та будівельно-аграрних кластерів на основі концепції сталого розвитку; універсальні засоби механізації будівельних робіт та спеціальні машини для ліквідації наслідків стихійних лих та аварій, безпеку проведення рятувальних та ремонтно-відновлювальних робіт на розгерметизованих об'єктах для зберігання і транспортування небезпечних речовин; еколого-орієнтовані системи та технології для життєзабезпечення людини в умовах дії шкідливих факторів, модернізацію систем опалення та гарячого водопостачання; комп'ютерні системи просторової орієнтації рухливих об'єктів різного призначення; сучасні методи і системи менеджменту, управління проектами для підвищення ефективності функціонування українських підприємств, розвиток стратегій економічного розвитку Придніпровського регіону, тощо.

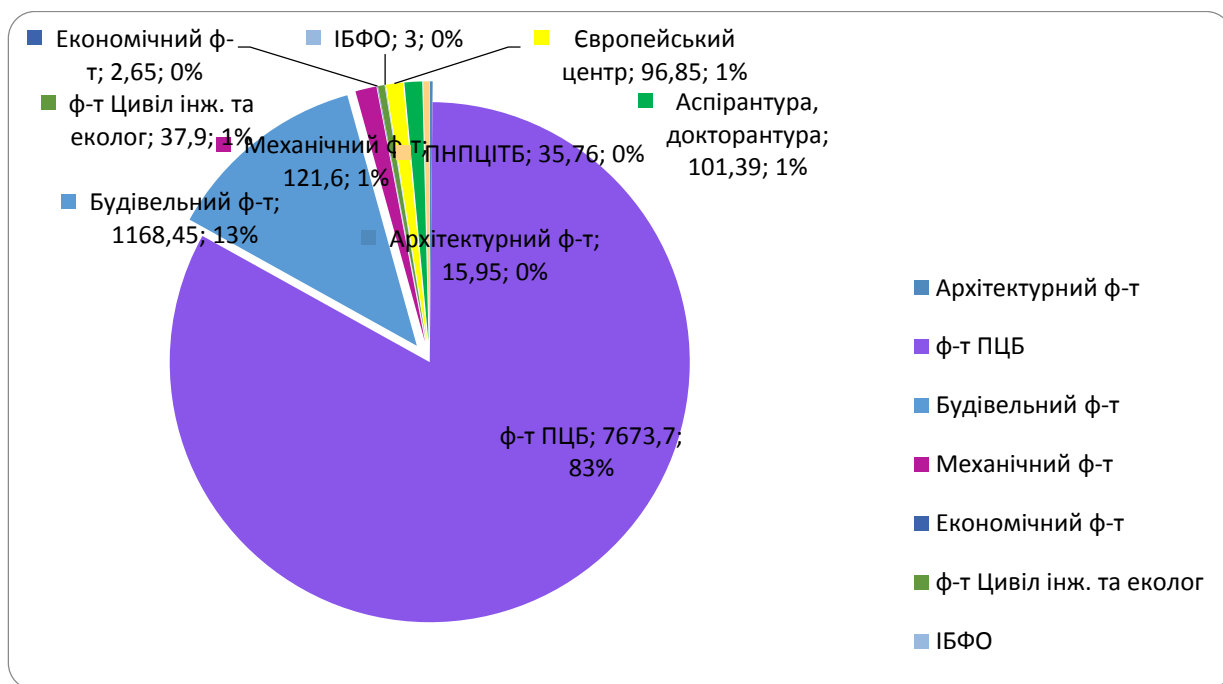

Рис. 9.3. Структура розподілу обсягів госпдогвірних коштів за факультетами та структурними підрозділами, тис. грн.

У виші сформувались та активно діють 10 визначних в Україні та за її межами наукових шкіл.

1. Матеріалознавство, нові матеріали для сталевих будівельних конструкцій. Науковий керівник – заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, д. т. н., професор **В. І. Большаков**.

Сфера наукових інтересів – фундаментальні та прикладні дослідження в галузі виробництва високоміцних сталей для зварних металевих конструкцій відповідального призначення; модернізації будівель і споруд перших масових серій; технологій захисту газотурбінних двигунів від високотемпературної газової ерозії; фізичного матеріалознавства будівельних сталей та матеріалів.

2. Архітектурно-конструктивно-технологічні системи для створення гармонійного антропогенно-природного середовища на основі збалансованого інноваційного розвитку та національних традицій. Науковий керівник – д. т. н., професор М. В. Савицький.

Сфера наукових інтересів – дослідження в галузі сучасного будівництва: конструктивні системи будівель і споруд нового покоління з урахуванням їх життєвого циклу, технології їх зведення та реконструкції; «зелене» будівництво, енергоефективні технології в комунальному господарстві, комерціалізація та інноваційний менеджмент конкурентоспроможних будівельних технологій.

3. Будівельні матеріали та вироби. Науковий керівник – д. т. н., професор В. М. Дерев'янку.

Сфера наукових інтересів – нанотехнології у виробництві будівельних матеріалів; розробка сучасних матеріалів та виробів для будівництва з використанням відходів промисловості; технології та обладнання для їх виготовлення і застосування; сухі будівельні суміші для зовнішнього та внутрішнього оздоблення бетонних, цегляних та оштукатурених поверхонь; цементні клінкери, склоемалеві фрити та шлікери.

4. Механіка ґрунтів, фундаменти та геотехніка. Науковий керівник – заслужений діяч науки і техніки України, д. т. н., професор В. Л. Седін.

Сфера наукових інтересів – дослідження в галузі інженерного захисту зсувонебезпечних територій; прогнозування та контроль стану основ та підвалів промислових та цивільних будівель і споруд, а також об'єктів атомної енергетики, розробка технологій подовження терміну експлуатації їх конструкцій.

5. Підвищення ефективності робочих процесів будівельних та дорожніх машин і їх супроводження. Науковий керівник – заслужений винахідник України, д. т. н., професор Л. А. Хмара.

Сфера наукових інтересів – розробка сучасних підйомно-транспортних будівельних та дорожніх машин з енергоефективними землерийно-маніпуляторними робочими органами; машини та обладнання для виконання аварійно-рятувальних та поновлювальних робіт в екстремальних умовах при ліквідації наслідків стихійних лих.

6. Організація та планування будівництва і реконструкція. Науковий керівник – д. т. н., професор Т. С. Кравчуновська.

Сфера наукових інтересів – управління проектами та організаційно-технічна підготовка будівництва і реконструкції промислових та цивільних об'єктів; розробка інтегрованих систем планування і контролю їх реалізації в умовах внутрішніх і зовнішніх обмежень ринкового середовища з урахуванням впливу організаційно-технологічних та економічних факторів.

7. Безпека в різних сферах життєдіяльності людини та охорона праці. Науковий керівник – д. т. н., професор А. С. Беліков.

Сфера наукових інтересів – захист об'єктів життєдіяльності від негативного впливу зовнішніх чинників (шум, радіація, інфрачервоне випромінювання); пожежна безпека будівель і споруд; профілактика травматизму та професійних захворювань в умовах виробництва; безпека виконання аварійно-рятувальних робіт в умовах надзвичайних ситуацій.

8. Будівельна механіка та механіка деформованого твердого тіла. Науковий керівник – д. т. н., професор В. Л. Красовський.

Сфера наукових інтересів – розрахунок шаруватих, гладких та підкріплених пластин і конічних оболонок; математичне моделювання тороїдальних гумово-кордових оболонок обертання, вирішення біомеханічних проблем ендопротезування суглобів людини.

9. Розробка наукових основ комп'ютерних систем просторової орієнтації рухливих об'єктів в процесі буріння, у будівництві, у будівельній техніці. Науковий керівник – д. т. н., професор Г. М. Ковшов.

Сфера наукових інтересів – дослідження в галузі аналізу та синтезу датчиків та систем контролю просторової орієнтації підземних та підводних пристроїв; методи та пристрої перетворення інформації в комп'ютерних системах просторової орієнтації рухливих об'єктів.

10. Економіка та управління діяльністю підприємства, функціонування соціально-економічних систем на галузевому, міжгалузевому та регіональному рівнях. Науковий керівник – д. е. н., професор Н. І. Верхоглядова.

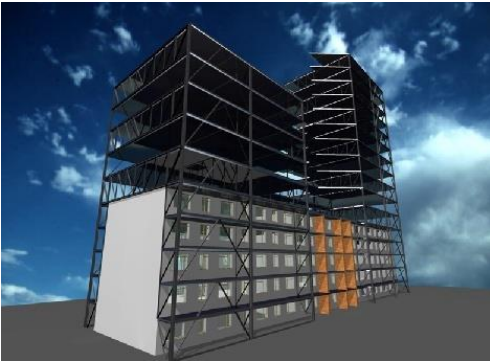
Дослідження в галузі управління діяльністю підприємства: конкурентоспроможність; ризики; управління персоналом; формування фінансово-економічного потенціалу; державне регулювання соціально-економічним розвитком регіонів.

9.2. Державні, регіональні науково-технічні програми

Фахівці академії беруть участь у виконанні державних та регіональних програм, серед них:

- Державна програма реконструкції та модернізації житла.
- Державна програма забезпечення пожежної безпеки України (впродовж 2013 – 2015 рр.).
- Національна програма поліпшення стану безпеки, гігієни праці і виробничого середовища (впродовж 2014 – 2018 рр.).
- Регіональна цільова програма захисту територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, забезпечення пожежної безпеки Дніпропетровської області на 2016 – 2020 рр.
- Програма створення та ведення містобудівного кадастру Дніпропетровської області на 2013 – 2017 рр.
- Дніпропетровської комплексна програма екологічної безпеки на 2016 – 2025 рр.
- Програма термомодернізації об'єктів комунальної сфери у Дніпропетровській області на 2015 – 2038 рр.
- Програма підтримки населення в енергозбереженні житлового сектору на 2015 – 2020 рр.
- Галузевої науково-технічної програми «Безпека будівництва та інженерний захист територій населених пунктів та об'єктів в районах зі складними інженерно-геологічними умовами».
- Регіональної програми інноваційної діяльності та інтелектуальної власності до 2020 р.
- Регіональної програми охорони і захисту інтелектуальної власності до 2020 р.
- Регіональної програми соціально-економічного та інноваційного розвитку Дніпропетровської області до 2020 р.
- Регіональної цільової програми «Молодь Дніпропетровщини» на 2012 – 2021 р.
- Програми щодо зменшення забруднення атмосферного повітря м. Дніпропетровська.
- Комплексної програми енергозбереження у Дніпропетровській області.
- Програми реконструкції житлових будинків старої забудови та перших масових серій в м. Дніпропетровську.
- Програми підвищення енергоефективності та зменшення споживання енергоресурсів в Дніпропетровській області на 2010 – 2015 рр.
- Стипендіальна програма підтримки талановитої молоді «Завтра.UA»
- Програми збереження та розвитку об'єктів культурної та природної спадщини, розташованих на території Дніпропетровської області 2014 – 2019 рр.
- Регіональної програми охорони та розвитку історико-культурної спадщини в Дніпропетровській області до 2020 р.

Зокрема, в рамках Програми реконструкції будинків перших масових серій фахівцями академії запропоновано метод надбудов при реконструкції 5-ти поверхових житлових будинків.

У Дніпропетровському регіоні запропоновано метод багатоповерхової надбудови із застосуванням металевго каркаса. Інвестиційна привабливість проектів ДВНЗ ПДАБА полягає в

проведенні робіт з капітального ремонту та перепланування приміщень існуючих будівель, надбудову до 10 – 15 – 20 поверхів (реконструкція за методом Жербіна – Большакова із значним збільшення поверховості). Всі несучі елементи виконуються з легких сталевих конструкцій з ефективних високоміцних сталей. Використання методу дозволить забезпечити довгостроковими замовленнями металургійні підприємства та розкрити економічний потенціал Дніпропетровської області.

В межах виконання регіональної програми будівництва доступного житла передбачено застосування місцевих матеріалів і продуктів вторинного виробництва, використання передових технологій каркасного та монолітного домобудування, підвищення енергоефективності житла за рахунок термореновації та раціонального вибору систем життєзабезпечення з використанням відновлювальних джерел енергії, високопродуктивних засобів механізації будівельних робіт.

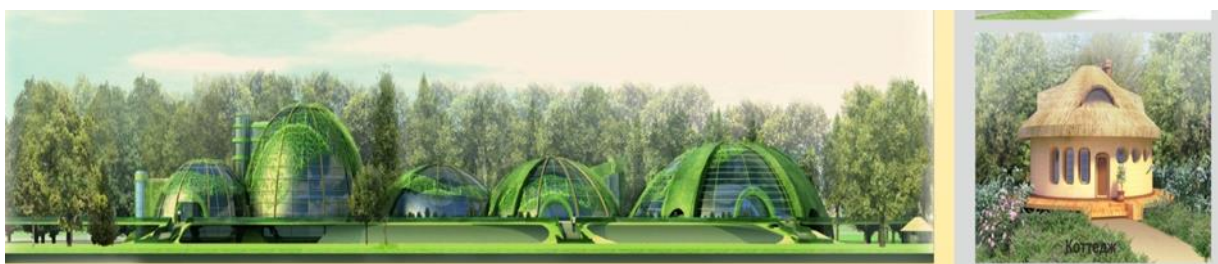
Результати роботи апробовані при виконанні проектів реконструкції багатоповерхових житлових будинків у містах Дніпро та Кривий Ріг з їх одночасною термореновацією, низки проектів для експериментального будівництва індивідуальних будинків системи «Доступне житло» у населених пунктах Дніпропетровської області. За додержання мінімальних термінів будівництва (19 днів) двоповерхового індивідуального житлового будинку з повним циклом оздоблення отримано диплом Книги рекордів України.

Академія є дійсним членом **«Української Ради з зеленого (екологічного) будівництва»**, тісно співпрацює з навчально-методичним центром цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Дніпропетровської області, КП «Агентство економічного розвитку».

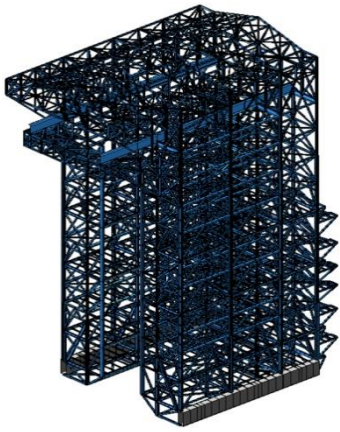
З метою інтеграції екопоселень у систему сільського розселення розроблено проект піонерного соціокомплексу «Богданівка» в Дніпропетровській області та Національний проект створення високотехнологічних соціокомплексів (екопоселень), що відповідає новітнім стандартам будівництва за рахунок застосування енергозберігаючих технологій, матеріалів, конструкцій, інженерного устаткування, що мають мінімальний вплив на довкілля, сучасних технологій утилізації. Соціальна інфраструктура комплексу «Богданівка» включає об'єкти обслуговування закритого та відкритого типу. У межах соціоєкокомплексу фахівцями передбачено: клуб сімейного дозвілля, спортивно-рекреаційний комплекс, інженерно-господарські споруди, системи біочищення відходів, станцію доочищення води, геліо-, аеро- та геотермальні установки. До складу поліфункціонального комплексу обслуговування відкритого типу включено: офісні будівлі, торгівельно-побутовий комплекс, медичний центр, ресторан, торгівельно-розважальний центр, науково-освітній центр, готельний комплекс.

Окремі складові проекту впроваджені в практичну діяльність Придніпровського наукового центру НАН України.

Науковці академії успішно співпрацюють з органами місцевого самоврядування при вирішенні першочергових проблем міста та області, що і обумовлює тематичну спрямованість окремих науково-дослідних робіт та кафедральної науки. Серед проектів реконструкції, які розроблялись фахівцями академії протягом 2013 – 2017 рр.: відновлення стадіону «Трудові резерви», проект реконструкції кінотеатру «Родина», реконструкція багатоповерхового житлового будинку (ж/м Тополя-1) для переселенців з Донбасу.

Виконано розрахунок та аналіз напружено-деформованого стану конструктивних варіантів башти обслуговування з метою вибору раціонального конструктивного рішення каркасу башти з урахуванням впливових параметрів та заданих обмежень.

Комплекс заходів з шумозахисту міських територій та об'єктів реалізовано при створенні шумозахисного екрану для вежі розсіву та шумозахисного укриття для силосів зберігання готової продукції на заводі «Інтер Корн», шумозахисного екрану для холодильного обладнання заводу АДВ («Наталі»), шумозахисту ТРЦ Мост-Сіті.

Підготовлено нормативно-технічну документацію з питань захисту територій та будинків від шуму: ДСТУ Б В.1.1-32-2013 «Настанова з проектування захисту від шуму в приміщеннях засобами звукопоглинання та екранування», ДСТУ-Н Б.В.1.1-34-2013 «Настанова з розрахунку та проектування звукоізоляції огорожувальних конструкцій житлових і громадських будинків», ДСТУ-Н Б.В.1.1-33-2013 «Настанова з розрахунку та

проектування від шуму сельбищних територій», ДСТУ-Н Б.В.1.1-35-2013 «Настанова з розрахунку рівнів шуму в приміщеннях і на територіях» .

Розроблено і впроваджено низку проектних рішень зі зменшення енергоспоживання об'єктів та утеплення фасадів житлових будинків м. Дніпро та Кривий Ріг, хірургічного корпусу ОКЛ ім. Мечникова.

За замовленням Управління екології міськради виконані роботи з моніторингу стану навколишнього середовища сельбищних територій та промзон, зменшення техногенного навантаження на екосистеми районів міста, розроблені технічні концептуальні рішення збірних покриттів автодоріг, майданів, елементів прибудинкових територій.

Фахівцями академії розпочато опрацювання технологій 3-D друку будівельних об'єктів. Дана технологія зведення будівель та споруд дозволяє у найкоротші строки побудувати житло за індивідуальним проектом із використанням різних матеріалів. Переваги 3-D друку: можливість створювати складні будівельні об'єкти шляхом застосування технології екстрагування, швидкість зведення, безвідходність виробництва, легкість технологічного процесу, зменшення людського фактору, підвищення якості та мінімізація похибок будівництва. Вченими ПДАБА розроблено базовий

склад наноматеріалів для зведення будівель методом 3D-друку, удосконалено технології та обладнання для 3D -друку будівель, отримано патенти України на корисні моделі: 108790, E04, 25.072016. Бюл. № 14; 109807, E04, 12.09.2016. Бюл. № 17.

Найбільш ефективним науковим підрозділом академії за кількістю замовників, обсягами та рівнем виконання госпдоговірних робіт вже кілька років поспіль залишається лабораторія досліджень атомних та теплових електростанцій. Протягом 2017 р. фахівці лабораторії виконали роботи на загальну суму 6601,0 тис. грн.

ДВНЗ ПДАБА – єдина організація в Україні, що співпрацює з МАГАТЕ в рамках міжрегіонального проекту RER/4/027, спрямованого на вирішення проблем подовження ресурсу будівельних конструкцій споруд АЕС з реакторами ВВЕР – 1000.

Основні напрямки діяльності лабораторії:

- комплекс робіт з обстеження, паспортизації, оцінювання несної здатності конструкцій будівель та споруд АЕС,

- експериментальні дослідження, розробка неруйнівних методів діагностики, впровадження методики визначення характеристик бетонного масиву шляхом ехолокації для АЕС;

- проведення моніторингу технічного стану будівельних конструкцій будівель і споруд атомних електростанцій України –

Рівненської, Запорізької та Хмельницької, Південно-Української, складання робочих програм та економічне обґрунтування їх складових;

- вивчення деформацій основи фундаментів реакторних відділень АЕС;
- натурні та лабораторні випробування повзучості бетону фундаментів турбоагрегатів АЕС в умовах впливу динамічних навантажень з розробкою прогнозних моделей;

- інструментальна діагностика серпентинітового і надважкого бетонів в умовах впливу радіаційного випромінювання, прогноз експлуатаційного ресурсу конструкцій басейну витримки відпрацьованого ядерного палива;

- відпрацювання технології закріплення проблемних ділянок ґрунтів високонапірним ін'єктуванням цементно-силікатних.

Робочі програми моніторингу і управління старінням АЕС, розроблені фахівцями лабораторії, відповідають сучасним вимогам по використанню нових технологій і методів та умовам експлуатації, що змінюються.

Спільно зі спеціалістами НАЕК «Енергоатом» (Україна) створено робочу групу із забезпечення нормативною базою процедури подовження терміну експлуатації енергоблоків АЕС на понадпроектний період.

Зокрема, в рамках урядової програми добудови енергоблоків на Хмельницькій АЕС фахівцями ПДАБА виконано розробку і узгодження загальних програм та методик (інструкцій) з відновлення виконавчої технічної документації на

будівельні конструкції енергоблоків № 3, 4 Хмельницької АЕС. Здійснюється перегляд існуючої нормативної документації з проектування будівель і споруд атомних станцій, розробка більш досконалих норм проектування конструкцій будівель і споруд атомних станцій з урахуванням сучасних економічних умов і можливих ризиків.

Фахівці академії брали участь у реалізації позабюджетної програми МАГАТЕ «International Generic Lessons Learned», яка передбачала підготовку міждержавного зводу документів, що узагальнюють досвід країн-учасниць в галузі управління старінням елементів АЕС. Отже, в академії накопичено великий досвід співпраці з фахівцями енергетичного сектору як України, так і країн зарубіжжя, створено потужну нормативно-методичну та матеріально-технічну базу для забезпечення якісного виконання робіт, пов'язаних з проектуванням, будівництвом та безпечною експлуатацією АЕС.

Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України за № 770 від 17 липня 2009 року «Про особливості закупівлі товарів і послуг для подовження терміну експлуатації та виконання заходів з підвищення безпеки діючих енергоблоків АЕС» лабораторія академії включена до переліку вітчизняних постачальників послуг для атомних електростанцій.

За обсягами фінансування, науковим рівнем та інноваційністю тематики, чисельністю молодих вчених, аспірантів та студентів, залучених до виконання робіт, серед наукових підрозділів академії провідне місце посідає творчий колектив кафедри залізобетонних та кам'яних конструкцій (**науковий керівник робіт – д. т. н., професор М. В. Савицький**).

Основним напрямком наукової діяльності підрозділу є комплексне вирішення проблем сучасного будівництва, створення конструктивних систем будівель і споруд нового покоління, ресурсозберігаючих технологій їх зведення і реконструкції. З метою підтримки розвитку енергоефективних технологій в Україні та створення орієнтованих на практичне впровадження наукових засад проектування екобудівель за інноваційною концепцією «Потрійний нуль» розроблено концептуальний проект автономного будинку «Потрійний нуль» та проведено оцінку параметрів його життєвого циклу, розроблено бізнес-план та стратегію індустріалізації та масового впровадження автономної будівлі «Потрійний нуль» в практику проектування та будівництва України.

Проведено аналіз енергопозитивних будинків прототипів, сертифікованих за nZEB, Passive House new build, Passive House Premium new build, Veros effinergie. Розроблена проектна документація першого в Україні серійного проекту енергоефективного будинку OptimaHouse.

Науковці академії зареєстрували технології виробництва ґрунтоблоків шляхом локального нагнітання сировини та теплоізоляційних матеріалів і конструкцій на основі органічної сировини рослинного походження для зведення «зелених» будівель. Розроблено відповідні нормативно-технічні документи: технічні умови на ґрунтоцементні

стінові матеріали, стінові панелі з використанням соломи в якості утеплювача; стандарт з екологічної сертифікації житлових будівель та території забудови, настанова щодо проектування заглиблених будівель.

Вагомою складовою досліджень структурного підрозділу є розробка заходів щодо забезпечення надійності експлуатації конструкцій цивільних та промислових об'єктів. Зокрема, фахівцями розроблено методологію розрахунку живучості багатоповерхових каркасних будівель при прогресуючому обваленні; запропоновано методику прогнозування довговічності бетону захисного шару за критерієм карбонізації з урахуванням кліматичних факторів (температури і вологості) та розрахунку елементів підсилення стиків стінових панелей житлових будівель перших масових серій.

ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОЇ АКТИВНОСТІ

В рамках договору про науково-технічне співробітництво із Словацьким технологічним університетом у Братиславі укладено договір зі Слобожанською селищною радою і ДВНЗ ПДАБА із впровадження енергоефективних технологій та перетворення селища на енергоефективну громаду відповідно до затвердженої «Стратегії розвитку Слобожанської селищної територіальної громади».

За обсягами виконання наукових робіт високими показниками ефективності відзначається також робота **Інституту експертизи, проектування та вишукувань (керівник – д. т. н., професор Ю. О. Кірічек)**. Відповідно до ліцензії Державного комітету України з будівництва та архітектури підрозділ виконує такі роботи: розробка та експертиза проектної будівельної документації; складання та експертиза кошторисів; інструментальне обстеження будівель, споруд, обладнання з метою визначення їх технічного стану, розробка технічних паспортів будівель; пошукові роботи, геодезичні спостереження за деформаціями будівель, споруд та будівельних конструкцій; будівельно-технічні експертизи; консалтингові послуги по приватизації, операціям із нерухомістю, в тому числі із земельними ділянками.

Відповідно до сертифікату суб'єкта оціночної діяльності, виданого Фондом державного майна України, виконується оцінка об'єктів нерухомості, земельних ділянок, машин та обладнання, транспортних засобів, товарів та іншого майна та майнових прав.

9.3. Академічна та галузева наукова співпраця

ДВНЗ ПДАБА тісно співпрацює з Придніпровським науковим центром НАН України. Проректор з наукової роботи ДВНЗ ПДАБА, д. т. н., проф. М. В. Савицький очолює секцію «Будівництво та архітектура», діяльність якої направлена на: виконання Державних освітніх програм у Придніпровському регіоні, вирішення актуальних проблем соціально-економічного, науково-технічного та інноваційного розвитку у відповідності з завданнями Регіональних програм інноваційного розвитку Дніпропетровської, Запорізької та Кіровоградської областей.

З метою участі у розробці і узгодженні проектів нормативних документів з проектування, виготовлення та використання будівельних конструкцій академія в якості колективного члена входить до складу Технічних комітетів із стандартизації «Енергоефективність будівельних об'єктів» і «Будівельні конструкції та елементи», створених на базі ДП «НДІБК».

Налагоджено науково-технічне співробітництво між Інститутом технічної механіки НАН України, Національною космічною агенцією України та вишем в області міцності та виготовлення конструкцій, зокрема, спільні дослідження щодо технології виготовлення неоднорідних конструкцій-оболонки для нафтогазової промисловості та енергетики та прогнозування ресурсу їх експлуатації.

Спільно з Інститутом чорної металургії ім. З. І. Некрасова НАН України здійснюються прикладні дослідження в галузі чорної металургії, вивчення властивостей низьковуглецевих конструкційних сталей, впливу структурного стану на кінетику руйнування, вдосконалення хімічних складів та режимів обробки конструкційних матеріалів.

Серед основних напрямків співпраці з установами НАНУ – вирішення проблем енергозбереження, екологічної безпеки, створення та застосування сучасних конструкційних матеріалів, дослідження в галузі природничих наук.

Зокрема, багаторічна співпраця поєднує наших науковців з Академією будівництва України стосовно вирішення питань сертифікації та ліцензування розробок у будівельній галузі, удосконалення методів комплексної реконструкції житлової забудови.

Спільно з фахівцями Інституту металофізики ім. Г. В. Курдюмова виконуються дослідження щодо оцінки якості конструкційних сталей.

На базі угод про науково-технічне співробітництво з Інститутом надтвердих матеріалів ім. В. Н. Бакуля продовжується співпраця в галузі будівельного матеріалознавства.

Результатом співробітництва з фахівцями Підйомно-транспортної академії України стала розробка низки технічних рішень з модернізації вантажопідйомних кранів, модернізації будівельних, дорожніх та вантажопідйомних машин. Зокрема, це вирішення проблеми визначення залишкового ресурсу машин, що експлуатуються з розробкою методик діагностування, розрахунків і обстежень.

Науково-творча співпраця в галузі будівельних екотехнологій пов'язує вчених ДВНЗ ПДАБА і фахівців Міжнародної Академії біоенерготехнологій.

Спільно з академіками Міжнародної академії безпеки життєдіяльності (МАБЖ) вирішуються проблеми безпеки промислових підприємств, створення сучасних засобів механізації процесів будівництва.

Продовжуються спільні наукові дослідження з фахівцями Інституту математики НАН України в галузі нелокальних симетрій нелінійних диференціальних рівнянь; Інституту фізики НАН України – при вивченні електрофізичних властивостей діелектричних рідин; Академії комунального господарства – з питань

електроімпульсної обробки природних вод, моніторингу технічного стану водопровідних мереж та систем водопостачання.

Широкий спектр наукових досліджень поєднує вчених ДВНЗ ПДАБА з фахівцями Міжнародної інженерної академії при вирішенні проблем в галузі архітектури та будівництва, підвищення енергоефективності промисловості та житлово-комунального господарства, запровадження інноваційних технологій і матеріалів при реконструкції старої забудови, забезпечення населення доступним соціальним житлом.

Спільно з Інститутом проблем міцності та Інститутом хімії високомолекулярних сполук НАН України досліджуються можливості застосування у будівництві сучасних композиційних матеріалів, зокрема, при відновленні металевих та бетонних споруд, а також вирішуються питання, пов'язані з будівництвом метрополітену у м. Дніпро.

Спеціалістами ДВНЗ ПДАБА проводяться спільні дослідження з Інститутом електрозварювання ім. Є. О. Патона. В ході наукової роботи виконано визначення механічних особливостей і ударної в'язкості сталі; здійснено оцінку впливу погонної енергії зварювання на статичну міцність, пластичності і ударної в'язкості металу PND (зони термічного впливу) зварних з'єднань; визначення реакції сталі на випалення електродом, схильності сталі до пошарового руйнування; можливості зміцнення зварних з'єднань з накопиченими в металі при експлуатації втомними ушкодженнями. Позитивні результати, отримані по кожному виду випробувань, допускають застосування сталі 10Г2ФБ в кожухах доменних печей з гарантованими експлуатаційними властивостями, підтверджуючи технологічність прийнятих конструктивних рішень відповідно до ДСТУ 32.153-2000.

9.4. Науково-виробниче співробітництво

Важливою складовою науково-технічної діяльності академії є співпраця з виробничниками.

На провідних підприємствах ГМК України впродовж 2013 – 2017 рр. виконувались наукові дослідження, направлені на вирішення актуальних проблем сучасної металургії. Зокрема, ПАТ «Єнакіївський металургійний завод» – дослідження комплексу металургійних характеристик та фізико-механічних властивостей вторинних ресурсів, розробка методики визначення металургійної цінності залізовміщуючих матеріалів, розробка меж та критеріїв теплових навантажень доменних печей, розробка технологічних заходів, що сприяють економії коксу та підвищенню роботи ДП. ПАТ «Алчевський металургійний комбінат» – дослідження параметрів розподілу шихтових матеріалів, розробка раціональних режимів роботи з використанням пилевугільного палива. ВАТ «Виксунський металургійний завод» – комплексне дослідження факторів впливу на достовірність результатів визначення показника тріщинуватості. Здійснено технологічний супровід раціональних заходів, що підвищують роботу доменних печей, апробація технології гарячої прокатки товстолистової сталі на ПАТ «ММК ім. Ілліча». ПАТ «ДМК ім. Дзержинського» – розробка рекомендацій з підвищення якості трубної заготовлі.

Фахівцями академії здійснено промислову апробацію: застосування кожухів зі сталі марки 10Г2ФБ у доменній печі № 3, яка будується на меткомбінаті «Запоріжсталь»; нового варіанту контрольованої прокатки товстолистого прокату на ПАТ «МК «АЗОВСТАЛЬ».

Спільно з ВАТ «Нікопольський завод феросплавів», ВАТ «Діпромез», НТЦ «КОРО», ВКФ «Піфагор» фахівці академії розробили і запровадили у виробництво технології виготовлення виробів будівельного і технічного призначення для захисту обладнання від газоподібного, агресивного високотемпературного та радіоактивного впливу з використанням тепла вогненно-рідкого шлаку.

Здійснена промислова апробація технологій виробництва будівельних матеріалів та виробів на основі металургійних шлаків ПАТ «Нікопольський завод феросплавів».

Разом зі спеціалістами ТОВ «Центр досліджень екстремальних ситуацій» проведено роботи з моніторингу рівня металургійних підприємств. ТОВ «БУСОЛ» – порівняльні дослідження якісних характеристик та технологічності катанки. ТОВ НТП «Нові машини та технології» – визначення статистичної міцності матеріалу прокатних валків. ТОВ «Укртранскад» – підбір по міжнародним стандартам матеріалів для вантажних залізничних вагонів. ТОВ «Центр технологічної компетенції» – оцінка якісних показників залізничних коліс. ПАТ «Дніпропетровський завод «Алюмаш» – дослідження механічних властивостей алюмінієвих сплавів».

Апробацію розроблених науковцями академії технічних рішень, що стосувались проведення втомних випробувань металу дисків механічно оброблених коліс, впливу місцевого нагріву на механічні властивості колесобандажної продукції, залишкових напружень, впливу хімічного складу сталі на механічні властивості коліс проведено на ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод». Розроблено класифікатор поверхневих дефектів безперервнолитої заготовлі.

В рамках договору з ДП «ДніпроГІНТІЗ» проведено розробку рекомендацій з науково-практичного геодезичного забезпечення будівництва та експлуатації цивільних та промислових комплексів, проектування та розвитку міської геодезичної мережі у м. Дніпро з використанням GPS-технологій.

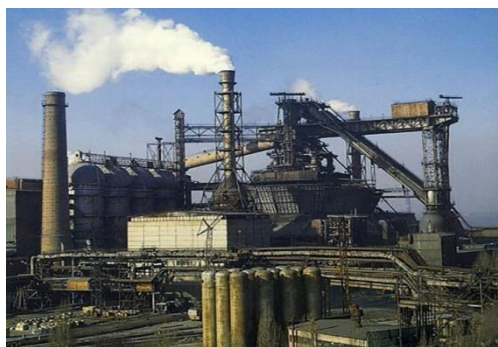
З метою впровадження методів оптимізації, статистичних методів управління якістю будівельної продукції, направлених на економію матеріальних ресурсів і підвищення конкурентоспроможності налагоджено співпрацю з ТОВ «Інтербуд».

Організовано співробітництво з питань науково-технічних та дослідницько-конструкторських розробок з ДКТБ НВО «Автотранспорт»,

Спільно з фахівцями КП «Дніпроінвестпроект» здійснюється підготовка спеціалістів з аудиту енергоефективності будівель та споруд, обстеженню інженерних систем та робіт, пов'язаних із створенням об'єктів архітектури. У сфері раціонального проектування конструкцій будівель, облаштування приміщень на основі критеріїв стійкого розвитку, екологічної сертифікації будівель, проектуванні будівель і споруд за принципами «зеленого» будівництва академія здійснює спільну діяльність з ТОВ «АВ Метал груп»

Обстеження стану будівельних конструкцій з подальшою розробкою рекомендацій з подовження терміну їх експлуатації проводились, зокрема, – АТ «Дніпропетровський стрілочний завод», ВАТ «Дніпропетровський хлібозавод №9», ТОВ «Дніпропетровський завод прокатних валків».

Разом зі спеціалістами ТОВ «Лайф Хаус Білдінг» було здійснено розробку бізнес-плану та впровадження технології каркасно-панельного малоповерхового будівництва з використанням панелей з місцевих екологічних будівельних матеріалів, конструкція будівлі зі стінами із солом'яних панелей «Life house building», системи автономного енергозабезпечення малоповерхової житлової будівлі у відповідності зі стандартом «нуль енергії».

Досліджено та здійснено використання сталі з нітридним зміцненням типу 16Г2АФ при будівництві бункерної естакади ДП-9 «ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг».

Протягом звітного періоду роботи проводились на «Вільногірському гірничо-збагачувальному комбінаті» – застосування новітніх технологій видобутку, переробки та хлорування сировини, що містить ільменітовий концентрат; енергозберігаючі технології виготовлення будівельних матеріалів на основі промислових відходів.

9.5. Винахідницька, видавнича та інформаційна діяльність

В академії значна увага приділяється створенню та охороні об'єктів інтелектуальної власності, підтримці належного рівня патентно-ліцензійного забезпечення виконання науково-дослідних робіт, обов'язковому патентуванню результатів, вивченню можливостей комерціалізації та впровадженню у виробництво. У структурі науково-дослідної частини ДВНЗ «ПДАБА» функціонує Відділ експертизи та комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності. В результаті роботи Відділу у 2013 – 2017 рр. до Укрпатенту подано 261 заявку і отримано 195 патентів на корисні моделі. З метою розвитку патентно-ліцензійної роботи у ринкових умовах, застосовуючи міжнародні підходи до розвитку інтелектуальної власності, комерціалізації технологій та просування нової техніки на внутрішні та зовнішні ринки, здійснюється творче співробітництво між Придніпровською державною академією будівництва та архітектури (ПДАБА), Національною металургійною академією України (НМетАУ), Дніпропетровським національним технічним університетом залізничного транспорту (ДНУТУЗТ) та Дніпровським університетом економіки та права (ДУЕП).

Динаміка винахідницької діяльності

Рис. 9.4 Динаміка винахідницької діяльності

В академії систематично видаються фахові видання, що входять до переліку наукових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата технічних наук.

«Строительство. Материаловедение. Машиностроение» – 7 серій: «Інноваційні технології життєвого циклу об'єктів житлово-

цивільного, промислового і транспортного призначення», «Створення високотехнологічних екокомплексів в Україні на основі концепції збалансованого (сталого) розвитку», «Безпека життєдіяльності», «Енергетика, екологія, комп'ютерні технології у будівництві», «Стародубовські читання», «Підйомно-транспортні, будівельні та дорожні машини та обладнання», «Комп'ютерні системи та інформаційні технології в освіті, науці та управлінні». Тематичні збірники наукових праць – «Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури», «Економічний простір», науково-інформаційні журнали «Новини науки Придніпров'я», «Східна Європа: економіка, бізнес та управління», професійне наукове видання в галузі металознавства, матеріалознавства та будівництва «Металознавство та термічна обробка металів».

Наукова періодика академії представлена у ресурсах відкритого доступу зокрема, через систему Open Journal System. Наукометричні бази, до яких включені фахові видання: Index Copernicus (IC), Directory of Open Access Journals (DOAJ), Російський індекс наукового цитування, General Impact Factor (GIF), WorldCat, Bielefeld Academic Search Engine (BASE), ResearchBib, InfoBase Index, Open Academic Journals Index, CyberLeninka, Directory of Research Journals Indexing, JournalTOCs, International Institute of Organized Research, ScholarSteer, Copas.

Підписано Декларацію про приєднання до Консорціуму e-Verum «Доступ до Web of Science. Сервіс Clarivate Analytics». Проведено моніторинг публікаційної

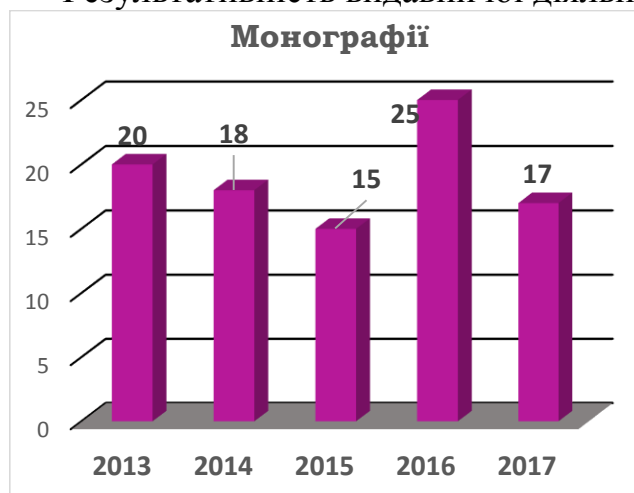
активності вчених академії у Scopus, Web of Science, організовано роботу із створення наукових профілів у системах ORCID, Google Scholar, отримання DOI для наукових журналів через CrossRef (DOI registration agencies).

Ряд навчальних посібників видано англійською та російською мовою зокрема, у рамках проекту 543651-Tempus-1-2013-1-AT-TEMPUS-JPCR (SESHI) при участі Віденського технічного університету (Австрія), Орлеанського політехнічного університету (Франція), університету м. Феррара (Італія), Політехнічного університету м. Валенсія (Іспанія), університету м. Сімет (Хорватія).

Результати наукових досліджень вчених академії знайшли своє відображення у монографіях, підручниках, навчальних посібниках, довідниках і наукових публікаціях. Протягом 2013 – 2017 рр. було видано 95 монографій, 91 підручник та навчальний посібник, опубліковано 5523 наукові статті, в т. ч. 645 – в закордонних виданнях.

В наукометричних базах Scopus за станом на 01.01.2018 р. опубліковано статей и 214 цитувань, індекс Гірша – 9.

Результативність видавничої діяльності академії показана на рисунку 9.5.

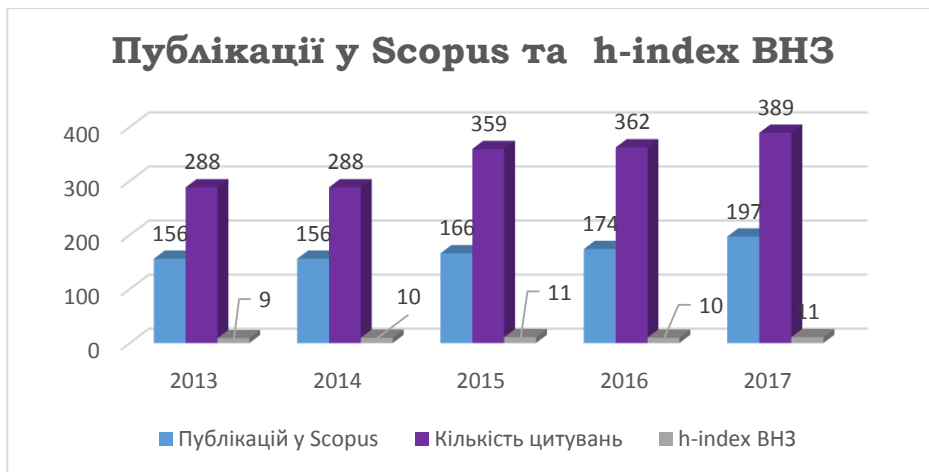
а

б

в

2

Рис. 9.5. Видавнича діяльність

Академія щороку виступає організатором проведення різноманітних науково-інформаційних заходів. Протягом 2013 – 2017 рр. на базі ДВНЗ ПДАБА було проведено 112 конференцій та семінарів різного рівня: міжнародні, всеукраїнські, міжвузівські, регіональні.

Головні з них:

- Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми сучасного матеріалознавства» («Стародубовські читання»).
- Міжнародна науково-практична конференція «Інноваційні технології життєвого циклу об'єктів житлово-цивільного, промислового і транспортного призначення».
- Міжнародна науково-практична конференція «Створення високотехнологічних соціоєкокомплексів в Україні на основі концепції збалансованого (сталого) розвитку».
- Міжнародний українсько-польського семінару «Теоретичні основи будівництва».
- Міжнародна науково-практичної конференція «Сучасні проблеми міжнародної економіки».
- Науково-практична конференція «Оцінка нерухомості в умовах нестабільності України».
- Науково-практична конференція «Інноваційні підходи до рішення актуальних проблем в будівництві, архітектурі і економіці: міжнародний контекст».
- Науково-практичний семінар «Інформаційні технології в освіті, науці та управлінні».
- Академія має більш ніж п'ятнадцятирічний досвід організації сумісних семінарів у Польщі, Франції, Німеччині, Великобританії.

Щорічно проводяться науково-практичні конференції, тематичні зустрічі, семінари-дискуси за участю науковців провідних закордонних провідних будівельних компаній та ВНЗ: Інституту прикладних досліджень (м. Ліон, Франція) – обговорення питань підготовки магістрів, проведення спільних

наукових досліджень в галузі будівництва; Орлеанського університету (Франція) – робота студентів та аспірантів під подвійним науковим керівництвом, презентація інноваційних будівельних матеріалів на основі природних волокон, ізоляційних матеріалів, Університету ля Рошель (Франція) – дослідження параметрів мікроклімату внутрішніх приміщень, якості внутрішнього повітря, проектування заглиблених будівель та зелених покрівель, Будівельний факультет Словацького технічного університету у Братиславі (Словаччина) – сталий розвиток у будівельному секторі, проектування енергопозитивних екологічних будівель, дослідження екологічних енергоефективних будівельних конструкцій, Ризького технічного університету (Латвія) – науково-технічне співробітництво у галузі будівництва та використання будівельних матеріалів і технологій. Проводиться обмін делегаціями з питань науково-дослідницьких робіт; презентація результатів стажувань спеціалістів, аспірантів та докторантів.

9.6. Міжнародне співробітництво

Міжнародне наукове і науково-технічне співробітництво академії із закордонними організаціями здійснюється в рамках міждержавних угод та проектів, спільних науково-технічних програм, інформаційних заходів міжнародного рівня. На сьогодні укладені і діють понад 30 угод про освітньо-наукову, науково-технічну співпрацю з провідними ВНЗ Європи, Америки, Азії, закордонними науковими установами та підприємствами. Основні напрями міжнародного наукового та науково-технічного співробітництва академії – це проведення прикладних, міждисциплінарних наукових робіт та досліджень міжнародного рівня за тематикою: інноваційні технології будівництва, енергоефективне будівництво, сучасне матеріалознавство, будівельна техніка, наноматеріали, використання техногенних відходів, екологічний менеджмент, міське планування та архітектура; впровадження спільних наукових розробок на промоб'єктах України та зарубіжжя; розробка спільних програм, проектів, проведення науково-інформаційних заходів міжнародного рівня; адаптація та впровадження європейських стандартів кредитно-трансферної системи навчання у практику вишу.

Протягом останніх років даний напрям набуває все більшого значення, знаходиться у постійному розвитку. Основні підрозділи академії з питань міжнародної діяльності: міжнародний відділ, навчально-науковий Європейський центр, Науково-дослідний центр міжнародних проектів і програм.

Серед основних міжнародних освітніх проектів академії співробітництво з Університетом дистанційної освіти м. Хаген (Німеччина), Інститутом психології ім. Курта Левіна (Німеччина), Європейським учбовий центром університету м. Лінца (Австрія) в напрямку адаптації циклу дисциплін до європейської кредитно-трансфертної системи (Європейський проект 530197-Tempus-1-2012-1-IT-TEMPUS-JPCR «SENUD» Tempus-TacisCDJEP-24150), Міланський політехнічний університет, Кембриджський університет, університет м. Сарагоси, Ліонський національний університет (Італія, Великобританія, Франція) – Архітектура і сталий розвиток міст на основі екогуманітарних принципів та інноваційних технологій без

втрапи ідентичності («SENUD» європейський проєкт № 530197-TEMPUS-1-2112-IT-TEMPUS-JPCK).

Слід відзначити суттєве розширення сфери міжнародного науково-технічного співробітництва.

Підписано угоду про співробітництво з компанією Eric van Egeraat associated architects, сторони договору вивчають можливість розширення співробітництва у сфері освітніх послуг, участі студентів у магістерських програмах з архітектури, професійних стажуваннях, майстер-класах, ательє-семінарах.

Налагоджено двосторонні відносини у сфері освіти, науки, комерціалізації і трансферу технологій, спільної участі в дослідницьких проєктах, міжнародних проєктах міжуніверситетської інтеграції. ДВНЗ ПДАБА та Maschinenfabrik Gustav Eirich GmbH&Co KG (Машиненфабрік Густав Айріх ГмбХ&Ко КГ). Результатом цієї співпраці є також дослідження в галузі матеріалознавства та будівельної техніки.

З метою реалізації концепції сталого розвитку разом з Бранденбурзьким технічним університетом, GIZ створено інтернет-платформу E-learning «Eco-Campus» для дистанційного навчання. В рамках співпраці з Бранденбурзьким технічним університетом (м. Котбус, Німеччина), НГУ (Дніпропетровськ), за допомогою GIZ та DAAD з грудня 2014 року ведеться активна наукова робота в області екологічного будівництва, сталого розвитку в будівництві, відновлення культурної спадщини, планування місцевості. В 2017 році на основі цього багатостороннього договору про співробітництво в контексті з впровадження платформи дистанційного навчання ЕКО-Кампус 30 студентів пройшли курс навчання та отримали сертифікати. У 2016 р. підписано меморандум по здійсненню спільного дослідницького проєкту зі стійкого розвитку та навчання у вищій освіті.

Довготривале науково-технічне співробітництво у сфері освіти та науки, організації та проведення сумісних заходів, практик на цементних та бетонних заводах HeidelbergCement поєдную ДВНЗ ПДАБА та представництво підприємства HEIDELBERGCEMENT в Україні, ПАТ «ХайдельбергЦемент Україна».

Спільні дослідження впливу хімічних складових та параметрів термообробки на структуру і фізико-механічні властивості низьколегованих сталей проводяться з науковцями Національного Королівського університету (м. Стокгольм, Швеція).

Впродовж 2013-2017 рр. було продовжено тісну співпрацю академії з представниками провідних іноземних фірм «HERZ» (Австрія), «Vaillant» (Німеччина), «KAN-therm» (Польща), «Danffos» (Данія), «VIESSMANN» (Німеччина), «Rehau» (Німеччина), «Kogado» (Чехія).

Для участі у все традиційних щорічних конкурсах готуються дипломні проєкти і курсові роботи, що використовують при проектуванні систем опалювання і вентиляції енергозберезувального устаткування HERZ. Компанія «HERZ Armaturen» спільно з дочірнім підприємством «ГЕРІЦ Україна» проводить нагородження переможців цього конкурсу.

З метою здійснення спільної наукової діяльності, проведення науково-інформаційних заходів, стажувань студентів, спеціалістів та аспірантів академія розпочала співпрацю з Zhejiang Jianhu Foreign Experts Development, LTD.

В межах виконання міждержавної угоди «International Generic Lessons Learned» фахівці академії в якості експертів беруть участь у програмі з підготовки міждержавного зводу документів, що узагальнює міжнародний досвід в галузі керування старінням елементів атомних електростанцій (Австрія, штаб-квартира МАГАТЕ, м. Відень).

Контактна угода між Норвезьким товариством вчених та інженерів ТЕКНА та ДТІП передбачає впровадження на промислових підприємствах в Україні та Білорусії Програм «Більш чисте виробництво та енергоефективність. Норвезька модель».

З метою підвищення безпеки промислових об'єктів на прикладі українських хвостосховищ здійснюється міжнародне співробітництво з Федеральним Агентством Німеччини з охорони навколишнього середовища та безпеки ядерних реакторів та фірмою ІНРА (Данія).

Підписано угоди про міжнародне співробітництво з університетами Словаччини: Словацький технічний університет у Братиславі (СТУ) та ДВНЗ ПДАБА, на рівні факультетів промислового та цивільного будівництва, між факультетом цивільної інженерії Кошицького технічного університету та факультету промислової та цивільної інженерії академії.

В рамках національної стипендіальної програми Словаччини, SAIA здійснюється впровадження спільних словацько-українських наукових досліджень у Кошицькому технічному університеті з випробування нових екологічних композитних матеріалів на основі соломи льону. Науковцями академії проведено курс лекцій та організовано Workshop «Зелені інструменти в цивільній інженерії» в СТУ, курс відкритих on-line лекцій професорів СТУ «Енергоефективність і зелене будівництво», взаємну участь у екзаменаційних комісіях при захисті магістерських робіт. В рамках програм норвезьких фондів проведено низку семінарів за участю науковців Словаччини.

Комплексні спільні експериментальні дослідження здійснюються в лабораторії факультету цивільної інженерії СТУ за науковою тематикою моделювання, дослідження солом'яних панелей для будівництва сталих будівель.

Знаковою подією 2017 р. стало підписання великого Альянсу китайських на центрально-європейських університетів за ініціативи СТУ та активною участю ДВНЗ ПДАБА, як єдиного представника України у Альянсі.

9.7. Наукова робота студентів, діяльність Ради молодих вчених

Станом на початок 2018 р. в академії налічується 159 молодих науковців, з яких 69 осіб мають диплом кандидата наук, 3 – диплом доктора наук.

В ДВНЗ ПДАБА активно функціонує Рада молодих вчених (РМВ), метою діяльності якої є активізація наукової роботи та професійного зростання молодих вчених і студентів академії, розвиток інноваційної активності. Важливою складовою діяльності Ради молодих вчених академії є взаємодія з Фондом соціального захисту, підтримки і допомоги ученим України та членам їх сімей. Щорічно Рада ініціює участь молодих науковців Академії в конкурсах, започаткованих обласною Радою за підтримки Департаменту освіти і науки облдержадміністрації: «Кращий молодий вчений»; «Краща рада молодих вчених» та «Молоді вчені – Дніпропетровщині». Посеместрово з числа студентів академії проводиться відбір кандидатів на отримання стипендій Президента, Верховної Ради, Кабінету Міністрів та інших стипендій загальнодержавного, регіонального та галузевого рівнів.

На сьогодні молоді вчені академії отримують такі іменні стипендії: Академічна стипендія Президента України аспірантам, Стипендія Кабінету Міністрів України – 3 молодих вчених. Творчі та наукові здобутки молодих вчених відзначено на конкурсах: Національної Академії Наук України – 2 Переможці конкурсу, грантів обласної ради «Молоді вчені – Дніпропетровщині» – 6 переможці, «Кращий молодий вчений» Дніпропетровської області – 2 переможці, конкурс грантів міської ради «Молодь Дніпропетровська – рідному місту» – 2 переможці, обласна іменна стипендія ім. М. Макарова – 1 переможець; отримано також Грант Німецького наукового фонду DFG (Deutsche Forschungsgemeinschaft), для двохмісячного стажування в Технічному університеті м. Аахен (RWTH Aachen University), Німеччина; Премію Президента України для молодих вчених за колективну роботу: «Нелінійне деформування і випучування поздовжньо стиснутих циліндричних оболонок з істотно вираженим неоднорідним напружено-деформованим станом», Іменну стипендію Верховної Ради України для найталановитіших молодих учених за проект: «Удосконалення організації проектування комплексної реконструкції житлової забудови в повному життєвому циклі інвестиційно-будівельної діяльності з урахуванням енерготехнічної модернізації та методів управління людськими ресурсами». Серед проектів переможців національних конкурсів молодих вчених останніх років: «Науково-технічні засади проектування автономних екобудівель за концепцією «Потрійний нуль» (2016 р.), «Інформаційно-аналітичне забезпечення економічної політики зеленого житлового будівництва в мегаполісах старопромислових регіонів ЄС та України» (2017 р.).

У 2017 р. також РМВ ДВНЗ ПДАБА стала переможцем обласного конкурсу «Краща рада молодих вчених» Дніпропетровської області за 2017 р.

Широкою популярністю серед молодих науковців користується і освітній проект Ради молодих вчених Дніпропетровської області – **«Школа молодого вченого»**, направлений на підвищення компетенцій молодих вчених шляхом участі у серіях тренінгів, лекційних занять і практичних семінарів різної тематики.

Рада МВ ДВНЗ ПДАБА приймає активну участь в організації робочих засідань **обласного молодіжного клубу «Південне сузір'я»**, створеного за ініціативи Ради молодих вчених Дніпропетровської області та Ради молодих спеціалістів «КБ «Південне» з метою консолідації молодих вчених регіону, студентів, обдарованої молоді для утворення міжуніверситетських наукових колективів та спільної участі у наукових конкурсах та спільних проектах. Серед найбільш представницьких заходів, організованих РМВ у 2017 р.: семінар на базі Лабораторії історії та традицій українського хатобудування Українського національного центру екологічної архітектури і зеленого будівництва нашої Академії «Українське народне житло Придніпровського регіону: історико-етнографічний екскурс», науково-практичний міжвузівський семінар «Науковий дискурс. Гарвардський стиль», семінар «European grant opportunities for Ukrainian scientists», присвячений ознайомленню із існуючими міжнародними проектами та пропозиціями фондів грантової підтримки; реалізація проекту Ради молодих вчених Дніпропетровської області **«Школа наукового підприємництва»**.

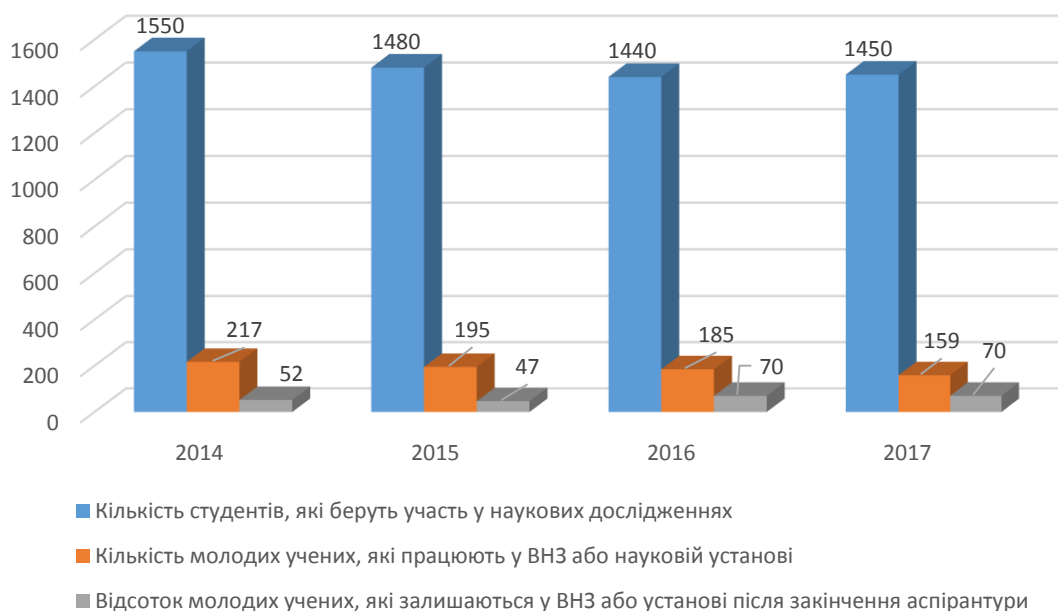
За період 2013 – 2017 рр. пройшли стажування 43 молодих учених в різних закордонних ВНЗ. Переважно це молоді науковці кафедр будівельної механіки та опору матеріалів, інтенсивного навчання іноземних мов, матеріалознавства та обробки матеріалів, міжнародної економіки. 8 стажувань в відбулось в рамках бюджетної програми Міністерства освіти і науки України 2201250 «Навчання та стажування студентів, аспірантів та наукових співробітників в провідних ВНЗ за кордоном». Серед ВНЗ, у яких проходили стажування молодих науковців академії у 2013 – 2017 рр., зокрема – Польща, м. Варшава, Варшавський технічний університет; Франція, Страсбург, Міжнародний інститут вивчення французької мови; Франція, м. Ліон, ІНСА, Ліонський Національний інститут прикладних наук; Італія, м. Реджіо ді Калабрія, Університет Реджіо ді Калабрія; Німеччина, м. Аахен, Інститут загальної механіки Технічного Рейнсько-Вестфальського університету; Німеччина, м. Фрайберг, Технічний університет «Фрайберзька гірнична академія»; Італія, м. Реджіо ді Калабрія, Університет Реджіо ді Калабрія; Франція, м. Страсбург, Страсбурзький національний інститут прикладних наук, Німеччина, м. Аахен, Інститут загальної механіки Технічного Рейнсько-Вестфальського університету, тощо.

Згідно з наказом МОН № 1495 від 09.12.2016 р. «Про проведення Всеукраїнської студентської олімпіади у 2016/2017 навчальному році», ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» була призначена базовим навчальним закладом з проведення II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з навчальних дисциплін «Фінанси», «Економіка підприємства» у 2016 – 2017 навчальному році.

Роки	Кількість студентів, які беруть участь у наукових дослідженнях (відсоток від загальної кількості студентів)	Кількість молодих учених, які працюють у ВНЗ або науковій установі	Відсоток молодих учених, які залишаються у ВНЗ або установі після закінчення аспірантури
2014	1550 (46,0 %)	217	52
2015	1480 (45,0 %)	195	47
2016	1440 (45,0 %)	185	70
2017	1450 (49,0 %)	159	70

Щороку в середньому 1500 студентів активно співпрацюють з викладачами і науковими співробітниками академії при виконанні конкретних наукових розробок в рамках бюджетних та кафедральних тематичних програм і госпдоговорів, у підготовці публікацій та доповідей на семінарах і конференціях, у винахідницької діяльності, приймають участь у предметних олімпіадах, творчих конкурсах та фестивалях. У Всеукраїнських конкурсах наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних дисциплін впродовж 2013 – 2017 рр. взяв участь 201 студент, 45 – отримали дипломи переможців. Важливою складовою залучення майбутніх фахівців до розробки інновацій є участь у виконанні НДР відповідно до бюджетних тематичних програм, кафедральних планів та госпдоговорів, а також участь у конкурсах інноваційних проектів, зокрема у щорічному конкурсі «Інтелект – Творчість – Успіх», запровадженого Дніпропетровською міською організацією роботодавців.

Студенти та молоді вчені академії

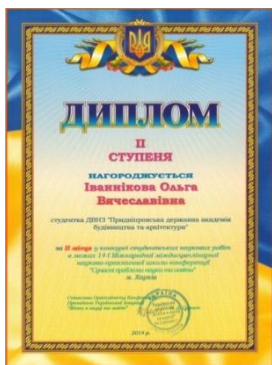

Рис. 9.6. Наукова активність студентів

Впродовж 2013 – 2017 рр. на цей конкурс було подано та представлено 65 інноваційних проектів, спрямованих на розв’язання першочергових проблем міста

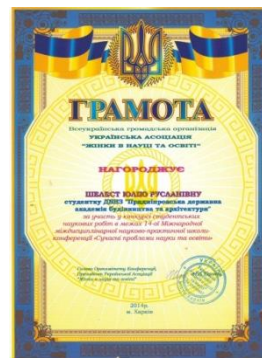
та області (будівництво, житлово-комунальне господарство, екологія). Це, зокрема, екологічне малоповерхове будівництво; зведення біопозитивних заглиблених споруд, що поєднують функції енергоефективного житла та інженерного захисту територій; розробка сучасних будівельних матеріалів, удосконалення систем забезпечення мікроклімату житлових та громадських будівель; підвищення енергоефективності існуючого житлового фонду; забезпечення екологічно сприятливих умов проживання в промислових районах м. Дніпро, розробка інноваційних проектів залучення інвестицій для ефективного розвитку спільних підприємств, тощо.

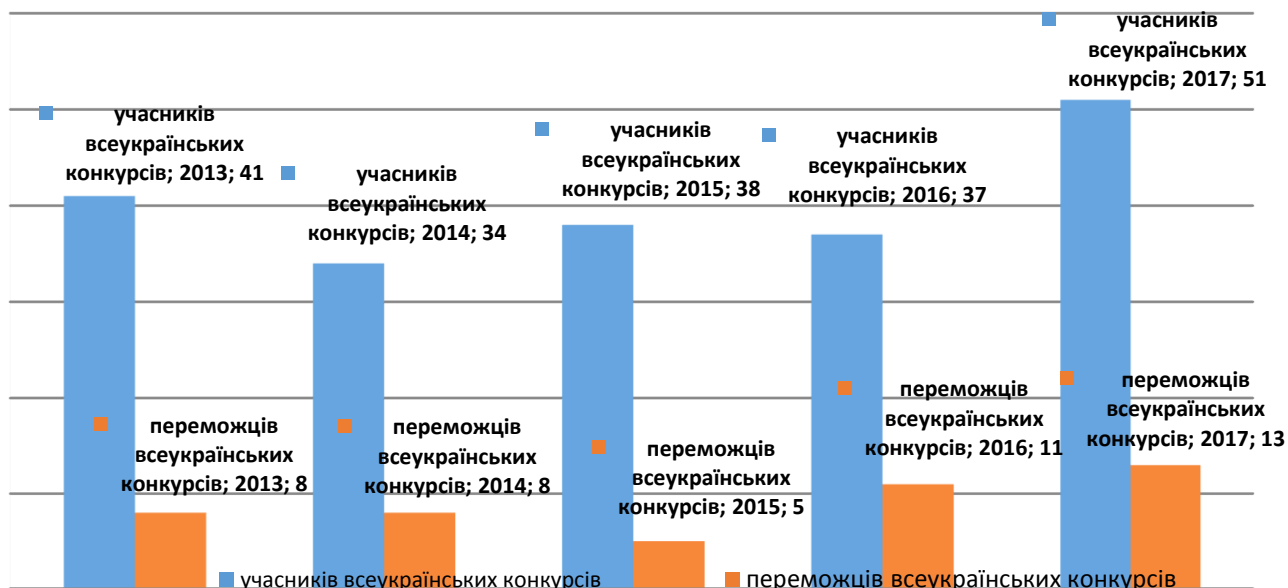
За результатами конкурсу дипломами відзначено переможців у номінаціях «Будівництво та архітектура», «Енергозбереження», «Екологія», «Інноваційні технології у будівництві», «Інноваційні проекти у будівництві», «Соціально значимі проекти», «Економіка та фінанси».

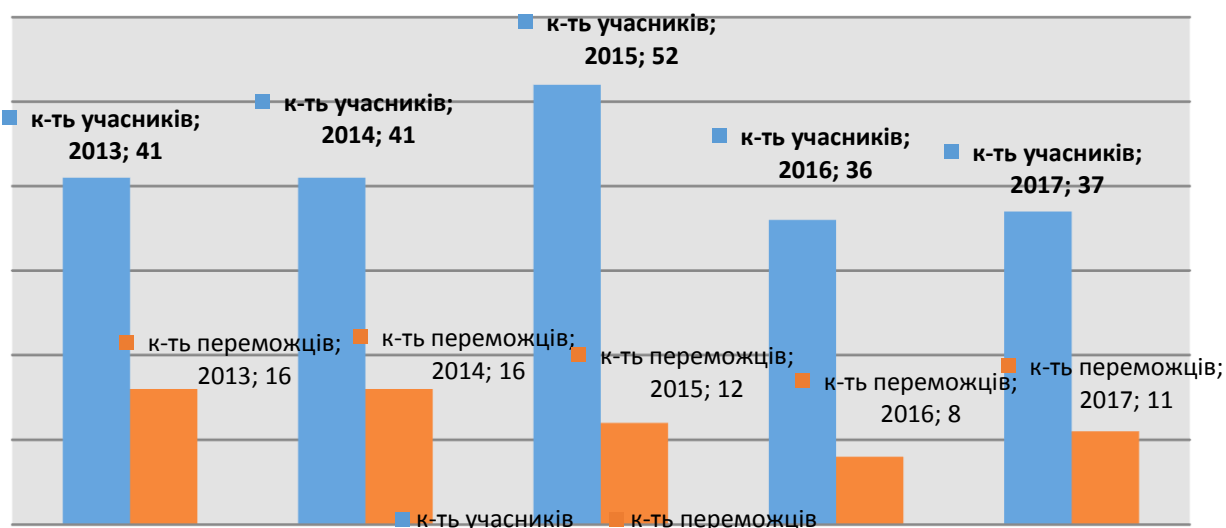
Високий рівень наукових проектів було відзначено дипломами та грамотами у таких творчих наукових заходах: конкурс студентських наукових робіт в рамках реалізації Стипендіальної програми «Завтра.UA», конкурс студентських наукових робіт «Безпека життєдіяльності в ХХІ ст.», обласний конкурс «Студент року Дніпропетровщини, міський конкурс «Молодь – рідному місту», конкурс студентських наукових робіт в рамках Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми науки та освіти», міжнародний студентський наукового форуму, міжнародний конкурс наукових студентських робіт за напрямком «Логістика. Управління ланцюгами постачань», Міжнародний конкурс серед студентів ВНЗів будівельних спеціальностей на кращий дипломний проект в галузі будівництва з використанням сучасних технологій

(організатор-Корпорація «ТехноНІКОЛЬ», Всеукраїнський конкурс дипломних робіт студентів вищих навчальних закладів зі спеціальності «Міжнародна економіка», Міжнародний архітектурний конкурс «Визначення кращої архітектурної концепції», Національний архітектурний студентський конкурс «Steel freedom», Міжнародний студентський конкурс «Проектування мультикомфортного будинку ISOVER, Всеукраїнський молодіжний фестиваль архітектури «Archivision – 2015», конкурс «Розробка малих архітектурних форм та іміджевих виробів з логотипом компанії Heidelbergcement», «Регіональні екологічні проблеми: науково-методичні і прикладні аспекти їх вирішення», «Екологічний інтелект».

а

б

Рис. 9.7. Наукова робота студентів: а – участь у всеукраїнських конкурсах; б – участь у олімпіадах

9.8. Основні напрямки фундаментальних та прикладних досліджень

Впродовж 2013 – 2017 рр. науковцями академії відповідно до тематичних планів, затверджених Міністерством освіти і науки України, впродовж звітного періоду було виконано 12 науково-дослідних робіт, з них – 5 фундаментальні дослідження, 5 – прикладні дослідження та 2 – науково-технічні розробки. Обсяг фінансування наукових робіт із загального фонду держбюджету становив 9501,84 тис. грн.

Фундаментальні дослідження

«Теоретичні основи отримання наноструктурованих елементів та їх вплив на комплекс властивостей будівельних сталей», керівник – д. т. н., професор В. І. Большаков.

На основі результатів експериментальних досліджень (рентгеноструктурний аналіз, дифракційна електронна мікроскопія) встановлено характер кристалографічної орієнтації між нанорозмірними складовими та феритною матрицею в перлітному модулі. Із застосуванням апарату математичної статистики та теорії обробки експериментальних даних проведено аналіз адекватності отриманих залежностей та уперше побудовано фізичні та математичні моделі процесів, що досліджуються. Встановлені закономірності перетворення аустеніту за дифузійним механізмом стали базою для розробки моделі зростання перлітних колоній в доевтектоїдних сталях, яка передбачає наявність декількох стадій формування цементного каркасу.

«Дослідження закономірностей поширення пружних хвиль у періодично-неоднорідних композиційних матеріалах», керівник – д. т. н., професор В. В. Данішевський.

В процесі виконання роботи розроблено нові методи моделювання нелінійних пружних хвиль деформації у шаруватих та волокнистих композиційних матеріалах. Запропоновано асимптотичну модель неідеального контакту між компонентами композиту з урахуванням нелінійних властивостей границі розділу. За допомогою методу осереднення одержано макроскопічні хвильові рівняння, що описують поширення пружних хвиль у таких матеріалах і враховують ефекти їх нелінійності (геометричної, фізичної, структурної) та дисперсії. Знайдено наближені аналітичні розв'язки для ефективних пружних коефіцієнтів та визначено залежності макроскопічних характеристик композиційних матеріалів від фізичних властивостей та об'ємних часток їх компонентів.

«Покращення комплексу фізико-механічних та корозійних властивостей сталей з різними типами кристалічних решіток», керівник – д. т. н., професор Г. Д. Сухомлин.

В процесі виконання роботи досліджено процеси формування структури границь зерен, міжфазних границь та вплив температурно-деформаційних обробок на властивості сталей з об'ємноцентрованою кубічною і гранецентрованою кубічною кристалічними решітками. З'ясовано, що порівняно з матеріалами, що мають інші типи кристалічних решіток, матеріали з гранецентрованою кристалічною решіткою завдяки низькій енергії дефекту пакування характеризуються найбільшою концентрацією і значною питомою поверхнею спеціальних границь зерен, а також стійкістю до впливу міжкристалітної корозії. Завдяки цьому, такі матеріали в найбільшій мірі піддаються температурно-деформаційним процесам та мають високі показники експлуатаційних характеристик, що забезпечує можливість їх широкого застосування для виготовлення високоякісного прокату.

Найважливіші результати прикладних досліджень

«Удосконалення технології виготовлення конструкційного товстолистого прокату підвищеної міцності», керівник – д. т. н., професор В. І. Большаков.

Досліджено характер структурних перетворень у вуглецевих та низьколегованих будівельних і арматурних сталях при термомеханічній обробці, а також вплив спеціальних низькоенергетичних границь в доєвтектоїдному фериті на структуру та експлуатаційні властивості, зокрема – на характеристики опору руйнуванню високов'язких трубних і будівельних сталей. На основі результатів експериментальних досліджень розроблено моделі формування структури для подальшого прогнозування властивостей товстого листа низьковуглецевих мікролегованих сталей з окремого і прокатного нагрівів та оптимізовано технологічні режими виготовлення листового прокату товщиною від 20 до 100 мм з комплексом підвищених фізико-механічних характеристик. Апробацію результатів досліджень здійснено при виготовленні металевих конструкцій для реконструкції НСК «Олімпійський» (м. Київ).

«Розробка наукових засад створення високотехнологічних соціоекокомплексів в Україні на основі концепції стійкого розвитку», керівник – д. т. н., професор М. В. Савицький.

Розроблено систему критеріїв і шкалу оцінювання екологічної ефективності екопоселення та окремого житлового будинку для екологічної сертифікації, адаптованих до нормативної бази та кліматичних умов України, а також відпрацьовано класифікацію екобудівель за архітектурно-конструктивно-технологічними особливостями, що дає змогу визначати оптимальне для заданих умов рішення. Запропоновано технологічні схеми виробництва екологічних будівельних матеріалів і конструкцій для спорудження екожитла, а також нові конструкції енергоефективних малоповерхових житлових будинків з використанням місцевих матеріалів органічного походження. Розроблено проект піонерного соціокомплексу «Богданівка» в Дніпропетровській області та Національний проект створення високотехнологічних соціокомплексів (екопоселень) в Україні, що відповідає новітнім стандартам будівництва за рахунок застосування енергозберігаючих технологій, поновлюваних джерел енергії, сучасних технологій утилізації продуктів життєдіяльності, матеріалів, конструкцій, інженерного устаткування, що мають мінімальний вплив на довкілля. Розроблено інноваційні пропозиції розробки проектно-технологічної документації для будівництва соціоекокомплексу в с. Новоолександрівка, Дніпропетровської обл.

«Дослідження та розробка комп'ютерних систем просторової орієнтації рухливих об'єктів і підвищення ефективності їх компонентів», керівник – д. т. н., професор Г. М. Ковшов.

Розроблено математичну модель інклінометричного перетворювача на основі блоку двовісного акселерометра, який фіксує його поведінку в залежності від зміни умов навколишнього середовища, що за умови використання алгоритмічного методу обробки інформації з первинних перетворювачів дозволяє виконувати

обробку і коректування похибок вимірювання на стадії обчислення. Комплексне застосування сукупності отриманих результатів і дозволило створити таку модель інклінометричного перетворювача, яка Дана модель інклінометричного перетворювача при малих габаритах забезпечує високу точність вимірювань при здійсненні контролю відхилень від вертикалі великовантажної техніки, що використовується в гірничовидобувній галузі.

«Енерго- та ресурсозберігаючі композиційні неорганічні матеріали будівельного призначення», керівник – д. т. н., професор М. В. Шпірько.

Встановлено механізми впливу добавок промислових відходів на закономірності протікання екзотермічних та ендотермічних процесів гідратації компонентів системи $\text{CaO-MgO-SiO}_2\text{-H}_2\text{O}$, що дозволило розробити способи виготовлення ресурсозберігаючих будівельних матеріалів на основі композицій цієї системи. Розроблено гідравлічне в'язуче підвищеної міцності – доломітове вапно низькотемпературного випалу з відсіву доломіту і відходів вуглезбагачення, що вміщують від 20 до 30 % паливного компоненту. Досліджено вплив на міцність такого в'язучого механічної та хімічної активації, а також введення до сировинної суміші портландцементного клінкеру. Відпрацьовано методику розрахунку складів сировинної шихти з урахуванням енергопотенціалу її компонентів та розроблено проект технологічної інструкції виробництва композиційного в'язучого з високими фізико-хімічними та механічними характеристиками.

«Науково-практичні засади проектування автономних екобудівель за концепцією «Потрійний Нуль», керівник – к. т. н. М. М. Бабенко.

Вперше запропонована та обґрунтована концепція екологічного енергоефективного будівництва «Потрійний нуль», як базовий інструмент впровадження принципів циркулярної економіки, стандартів сталого розвитку в будівельному секторі з урахуванням потенціалу та можливостей реалізації в умовах України. Застосовано комплексний підхід до забезпечення балансу енергоспоживання, що створює умови автономності будівлі протягом усього терміну експлуатації, мінімізує шкідливі викиди (вуглекислий газ, летючі органічні речовини і т. д.), раціональному менеджменті відходів протягом всього життєвого циклу будівлі. Запропоновано шкалу оцінки бар'єрів та ризиків (юридичних, технічних, економічних та соціальних) впровадження концепції «Потрійний нуль» в практику проектування та будівництва, визначені основні заходи для їх ефективного подолання та інтеграції концепцій. Проведено аналіз будинків прототипів, сертифікованих за nZEB, Passive House new build, Passive House Premium new build, Veros effnergie. Результати НДР використані компанією Life House Building при розробці конструктивного рішення енергоефективних екологічних будівель.

«Інформаційно-аналітичне забезпечення економічної політики зеленого житлового будівництва в мегаполісах старопромислових регіонів ЄС та України», керівник – к. е. н., доц. К. В. Гончарова.

Запропонована потрібна система цільових орієнтирів (інноваційного будівельного продукту, сталого розвитку та зменшення територіальної дивергенції сталого розвитку) та індексів (розвитку ринку будівельних послуг, справжніх регіональних накопичень, сталого розвитку) оцінки успішності економічної

політики підтримки програм зеленого житлового будівництва (ЗЖБ) в старопромислових регіонах (СПР). Запропонована система дає можливість суб'єктам економічної політики відстежувати та корегувати регуляторні дії щодо підтримки програм ЗЖБ. Вдосконалено алгоритм інформаційно-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень із виокремленням груп старопромислових регіонів України за спільними ознаками сприйняття регуляторних дій з підтримки програм ЗЖБ, що відрізняється аналізом регіонів за трьома індексами: енергоефективності, інноваційної активності та активності будівельної діяльності. Розвинуто методологічний та методичний підходи до вимірювання сталості розвитку соціо-еколого-економічних систем, використовується авторський (адаптований) індекс справжніх регіональних накопичень (*genuine regional saving*).

«Створення нової парадигми містобудівництва», керівник – к. арх., доцент В. В. Воробйов

В рамках програми «Дніпровські пороги» розроблено 8 проектів екопоселень у зоні Дніпропетровських порогів, які в умовах України можуть стати центром зародження нової екологічної концепції «сучасний екополіс у долині Дніпра» з урахуванням новітніх досягнень в галузі архітектурно-містобудівної екології, історико-культурних, соціально-демографічних тенденцій. У складі проектною розробки виконано прикладну інтерпретацію еколого-містобудівної концепції Екополіс в урбокоридорі «Дніпровські пороги», оцінено використання потенціалу дендрокомплексів в структурі екосоціополісу «Дніпровські пороги»; визначено особливості формування архітектурно-ланшафтного середовища припорожного Піддніпров'я. Окремі проекти: трансформація села в екосело; планувальний каркас в структурі екосела на Дніпрі; планувальна структура селітебної території симбіотичного екополісу на Дніпрі; житлова група індивідуальних будинків в екополісі на Дніпрі; рурбудинок в екополісі; центр екокультури в структурі міста на Дніпрі.

«Ресурсозберігаючі технології улаштування дорожніх покриттів різного призначення», керівник – д. т. н., професор Ю. О. Кірічек

Розроблено технічні рішення підвищення стійкості земляного полотна при будівництві автомобільних доріг в складних інженерно-геологічних умовах (5 патентів України), а також ведуться роботи із запровадження технології улаштування дорожніх покриттів різного призначення, яка базується на геометризації їх поверхні засобами площинної комбінаторики таким чином, щоб збірний варіант покриття володів властивостями монолітного, але тріщиностійкого і довговічного.

«Системний аналіз енергозберігаючих та еколого орієнтованих систем та технологій життєзабезпечення з метою захисту людини від шкідливих факторів», керівник – д. т. н., професор С. З. Поліщук

Дослідження впливу зовнішніх пересувних чинників на рівень забруднення повітряного середовища приміщень в селітебних забудовах та виконано аналіз прогнозних моделей підвищення ефективності створення в них оптимальних для життя умов. Виконано оцінку ступеню забруднення повітря викидами автотранспорту з визначенням параметрів їх очищення, а також досліджено

ефективні методи подачі і формування високошвидкісних та високовтратних турбулентних струменів в аварійних приміщеннях.

«Розробка наукових засад трансформації будівель та житлових комплексів сучасних великих міст України на основі інноваційних екотехнологій», керівник – д. т. н., професор М. В. Савицький.

Розроблено алгоритм проектування біопозитивних будівель та запропоновано методологію забезпечення енергоефективності будівель житлових районів великих міст в залежності від їх архітектурно-конструктивних систем. Розроблено методику розрахунку живучості багатопверхових каркасних будинків при прогресуючому обваленні, яка дозволяє вирішити проблему запобігання ланцюгового обвалення будівель і споруд. Результати апробовано при проектуванні першого в Україні енергоефективного будинку OPTIMANHOUSE, проектуванні і будівництві заглибленого житлового будинку в с. Єгороно Царичанського району Дніпропетровської області, коригуванні норм ДБН В.2.6-31:2006 «Теплова ізоляція будівель».

«Засоби підвищення надійності та ефективності теплогазопостачання», керівник – д. т. н., професор В. Ф. Іродов.

Вирішення проблем децентралізації теплопостачання шляхом використання альтернативних джерел енергії. Розроблено технічні рішення інфрачервоних трубчастих газових нагрівачів, з використанням відновлювальних джерел енергії. Застосування обладнання забезпечує підтримання комфортних умов у приміщенні при мінімальних витратах традиційних енергоносіїв.

«Підвищення безпеки при виконанні аварійно-рятувальних робіт в екстремальних умовах», керівник – д. т. н., професор А. С. Беліков.

Розроблено програмне забезпечення визначення найкоротших маршрутів до об'єктів надзвичайних ситуацій; способи підвищення ефективності та безпеки ведення робіт з демонтажу будівельних конструкцій, пристрої для ведення рятувальних ремонтно-відновлювальних робіт на розгерметизованих об'єктах зберігання та транспортування рідин.

«Інноваційні технології обстеження технічного стану будівельних об'єктів», керівник – д. т. н., доцент С. В. Шатов.

Проект направлений на зменшення трудомісткості та підвищення безпеки виконання робіт з обстеження технічного стану будівель та споруд, зокрема тих, що мають пошкодження і руйнування. Зараз роботи проводяться шляхом візуального обстеження. Для визначення технічного стану об'єктів запропоновано використання безпілотних літальних апаратів, метод має суттєві технічні переваги над традиційним візуальним обстеженням. Розроблені конструкції квадрокоптерів, які дозволяють проводити ефективні дослідження з визначення стану зовнішніх та внутрішніх поверхонь елементів будівель та споруд, особливо у важкодоступних місцях, наприклад при обстеженні димових труб та серед уламків конструкцій зруйнованих об'єктів.

10. ВИХОВНА РОБОТА

Підготовка молодого фахівця ще передбачає і його виховання. Саме таке поєднання і є головним напрямком в діяльності колектива нашої академії. Логічно

формується і задача – виховання громадянина та будівельника. Сучасний успішний світ – це світ передової науки, технологічних проривів, іновацій, а також це світ, який демонструє новітні стандарти в сфері людських відносин, принципи гуманізму та толерантності. Молода людина повинна бути, безспорно фахівцем своєї справи, а ще і громадянином в першу чергу, патріотом, високодуховною особистістю, інтелігентом, не байдужим до громадських справ. В кінці кінців це і буде умовою формування громадянського суспільства в Україні. Така важлива і не легка задача лежить і на нашому педагогічному колективі. Але задача спрощується, якщо учитель буде сам такий, відповідати високим якостям. Тоді буде все просто – «роби як Я». Виховання студентів – це завдання, яке стоїть перед кожним із нас, – перед всім науково-педагогічним колективом і про це слід пам'ятати кожного дня, що ми виховуємо всіма своїми діями.

В академії склалась та функціонує система виховної роботи, це велика армія фахівців: куратори груп, деканати, Рада ветеранів академії, кафедри суспільних наук, музей академії, бібліотека, комітет у справах молоді також працюють на загальну справу.

Рада академії та рада факультетів щорічно слухають про стан виховної роботи, керівництво академії постійно мониторять це питання.

Треба констатувати, що головною фігурою виховного процесу є куратор академічної групи. Саме куратор на протязі всіх років навчання опікується проблемами студента – навчальними та побутовими. Особливо важлива роль куратора на першому курсі, коли «новачкам» потрібна адаптація до нових умов вищого навчального закладу. Такій обізнаності кураторів про життя кожного студента сприяють щорічні опитування першокурсників з приводу їх входження в студентське життя. Все це дозволяє куратору проводити більш цілеспрямовану роботу з кожним членом групи, надати допомогу від деканату, профкому, ректорату. Ректорат заохочує кураторів до якісної роботи, визначаються кращі керівники академічних груп, які стимулюються матеріально, робота куратора враховується при підписанні контрактів.

Виховання – обопільно активний процес. Виховна робота – це активні форми, нетерпимість до формальних, нудних монологів куратора, викладача. Виховна робота бачиться у не нав'язливих формах – просвітницько-пізнавальних, до яких слід залучати і самого студента, а відповідно у нас це є бесіди-диспути, круглі столи, зустрічі з цікавими людьми, гуртки, які готуються за активної участі студентів.

Як показує досвід такі підходи значно підвищують ефективність виховної роботи, зацікавлюють сам об'єкт у ній, роблять її більш сучасною. Безумовно, це в ідеалі, коли студенти, значна більшість групи разом із куратором створюють справжній творчий процес, не без талановитості його учасників та обопільне задоволення. Вже «обкатані» теми, наприклад, до Дня святого Валентина – «А як що це кохання?» або «Творчий портрет сучасного студента» тощо. Ми і надалі намагаємось розвивати та пропонувати такі заходи, не тільки як показові, відкриті.

Організаційно-методична робота з кураторами в першу чергу передбачає її планування. Куратори академічних груп на передодні навчального року отримують річні плани виховної роботи академії, де детально, по місяцях рекомендуються

заходи широкого спектру, від національно-патріотичних до культурно-розважальних, зустрічі, екскурсії тощо. Позначені заходи, які організуються та проводяться кафедрами суспільних наук, або бібліотекою, в яких може брати участь будь-яка група. Крім того, в допомогу куратору колектив кафедри українознавства розробив щомісячний довідник видатних митців України, інформація про яких може доречно використовуватися на виховних годинах.

Важливим організуючим чинником захищається «Журнал роботи куратора», розроблений за участі викладачів кафедри українознавства та заступників деканів з виховної роботи. Розрахований на весь час роботи куратора з групою, порічна структура, передбачена інформація про планування роботи, про проведені заходи, інформація про студентів, індивідуальна робота зі студентом, робота в гуртожитку, соціальний портрет групи, підсумки роботи за рік. Журнал цей скоріше – методичний радник, журнал-пам'ятка, ніж бюрократичний документ. Ми його редагуємо, вносимо зміни, доопрацьовуємо, враховуємо зауваження та побажання кураторів.

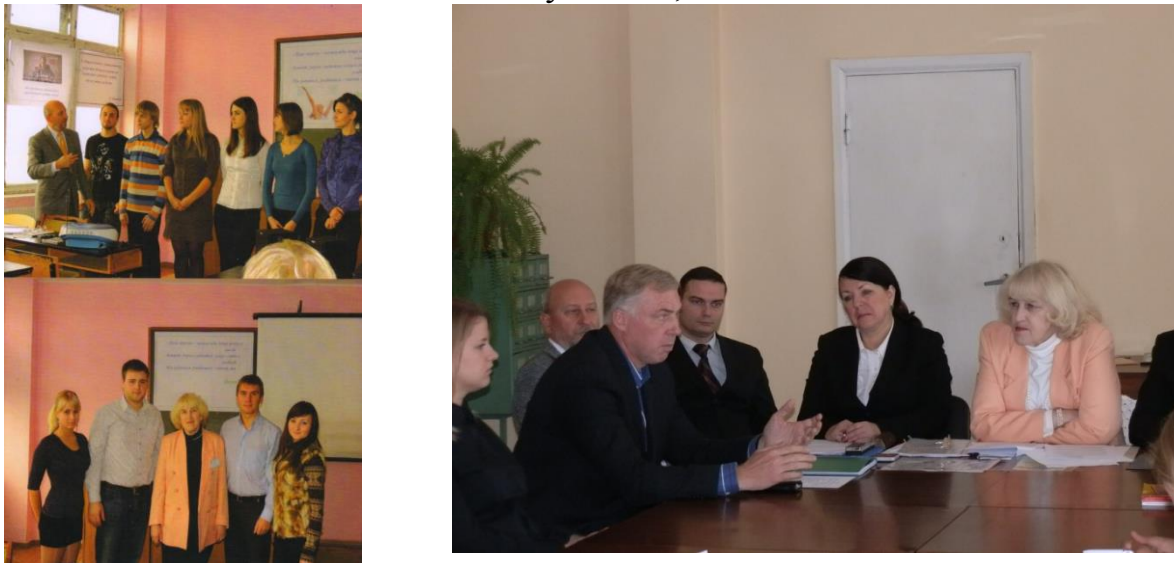
В академії накопичений достатній досвід методичної роботи з керівниками груп. В минулому ми проводили конференції та семінари, а зараз практикуємо щомісячні заняття з кураторами. Особливо на семінарах кураторів академічних груп першого курсу ми розповідаємо про адаптацію їх студентів до умов навчання у ВНЗ та ролі куратора в цьому процесі, а також пропонуємо допомогу психологічної служби у проведені виховних годин, налагоджені міжособистісних стосунків у групі, розвитку творчого потенціалу студента.

Велику роль у вихованні громадянина, патріота відіграють кафедри суспільних наук академії. Вже саме викладання гуманітарних наук в технічному вузі забезпечує природній зв'язок людини з соціальним середовищем, формування у неї таких важливих якостей як гуманність, любов до Батьківщини, національну гідність, культуру без чого жоден фахівець не може вважатись інтелігентом в повному розумінні. Над цим і працюють кафедри філософії та політології (завідувач В. В. Білополий), українознавства (завідувач Г. П. Євсєєва). Сподіваємось на те, що вже викладання курсів кафедр несе виховний вплив, а питання, які викладаються завжди актуальні. Філософсько-аксіологічні проблеми завжди мали та мають для людини, студента і практичне, і виховне значення. Обговорення історичних, сучасних, філософських проблем поєднується з аналізом гарячого, українського сьогодення на заняттях, конференціях, круглих столах, зустрічах та інших заходах, які проводяться кафедрами. Дискусійний кінозал кафедри філософії та політології піднімає важливі соціальні питання, які обговорюються зі студентами після перегляду відеоматеріалів з провідними викладачами кафедри (доцентами Л. Є. Черновою, М. Г. Складановською, Т. О. Гребінник). Свій внесок у гуманізацію та гуманітаризацію технічної освіти робить і психологічна служба академії (керівник доц. М. Г. Складановська), яку було створено 6 років тому на базі кафедри філософії та політології з метою сприяння особистістному зростанню та професійному становленню студентів та співробітників академії.

Основні напрями та форми роботи служби можна коротко сформулювати наступним чином:

- індивідуальна робота;
- консультування;
- діагностика та виявлення проблем, що хвилюють студента;
- корекція міжособистісних відносин суб'єктів педагогічного процесу;
- профілактика конфліктів та негативних наслідків стресу.

Для підвищення психологічної культури студентів систематично проводяться круглі столи з обговоренням гострих проблем, цікавих та важливих молодій людині, які стали вже у нас традиційними: «Сім'я без конфліктів», «Психологія кохання», «Я та здоровий засіб життя», «Психологічні проблеми творчості», «Національні особливості ділового спілкування», «Хвилина натхнення»

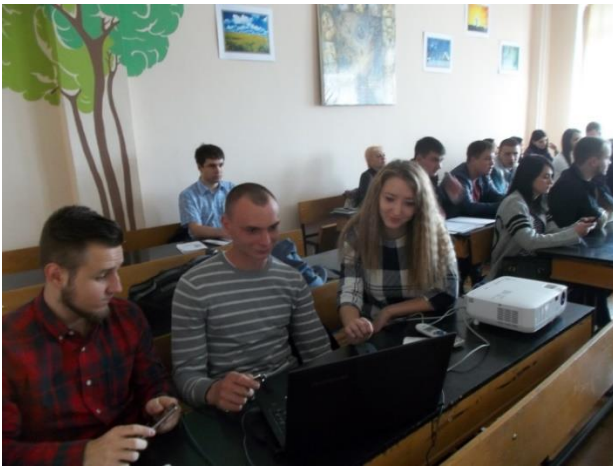

Рис. 10.1. Круглий стіл «Сім'я без кордонів»

Розмаїття роботи служби проявляється і в більш вузькому форматі – в психологічних семінарах-тренінгах з розвитку мислення, пам'яті, уваги, креативності, ефективного ділового спілкування, адаптації першокурсників, антистресового стилю життя, профілактиці емоційного вигорання тощо.

Психологічні опитування студентів академії дозволяють оцінити ефективність нових виховних технологій та методів роботи з молоддю, що обговорюються на семінарах кураторів.

Лабораторія екологічної інкультурації, що створена на кафедрі філософії та політології як структурна складова Українського центру зеленого будівництва та екологічної архітектури, проводить не тільки наукову, але й просвітницьку роботу зі студентами з питань екологічної культури. Організуються та проводяться традиційні міжвузівські круглі столи «Земля – наш спільний дім», «Чи потрібна нам екологічна культура?», «Студент та здоровий спосіб життя». Інтерактивні форми спілкування зі студентами застосовуються не тільки в навчальній, але і у виховній роботі.

Рис. 10.2. Круглий стіл «День Землі»

Функцією українсьва в академії, безумовно, є кафедра українознавства, саме ця кафедра покликана популяризувати все українське – мову, історію, культуру, традиції, засіб життя, символи, прищеплювати любов до нашої Батьківщини, зберігати та розвивати культурну спадщину українського народу шляхом вивчення історії рідного краю, виховувати почуття патріотизму, національної гідності та особистої відповідальності за майбутнє України. І кафедрою проводиться велика різнопланова робота.

На кафедрі українознавства упродовж останніх 5 років проводилися різноманітні конференції, семінари, круглі столи, зустрічі з письменниками. Впродовж усіх 5 років проводилися науково-практичні конференції, що присвячені до:

«Дня української писемності та мови»:

- 2012 – 100 студентів Економічного факультету, виступили з доповідями 10 студентів;
- 2013 – 54 студенти АРХ факультету та ПЦБ, виступили з доповідями 34 студента;
- 2014 – 29 студентів другого курсу факультету ПЦБ, виступили з доповідями 10 студентів;
- 2015 – 100 студентів Економічного факультету I та II курсів, виступили з доповідями 16 студентів;
- 2016 – 90 студентів Економічного факультету I та II курсів, виступили з доповідями 15 студентів;
- 2017 – 78 студентів Механічного факультету та ПЦБ, виступили з доповідями 6 студентів.

«Забуттю не підлягає»:

- 2013 – 46 студентів Будівельного, Механічного факультетів та ТЖЗ, виступили з доповідями 13 студентів;
- 2014 – 125 студентів Будівельного та Економічного факультетів I та II курсів., виступили з доповідями 10 студентів;
- 2015 – 125 студентів Будівельного та Економічного факультетів I та II курсів., виступили з доповідями 15 студентів;

- 2016 – 120 студентів Будівельного та Економічного факультетів I та II курсів., виступили з доповідями 17 студентів;
- 2017 – 70 студентів Економічного факультету I та II курсів, виступили з доповідями 15 студентів II курсу.

Рис. 10.3. науково-практична конференція «Забуттю не підлягає»

Щорічно проводиться студентська науково-практична конференція «Українська культура: вчора, сьогодні, завтра»:

- 2013 – конференція присвячена 150-річчю В. І. Вернадського і Дню науки «Вернадський і сучасність»;
- 2014 – конференція присвячена до 120-річчя від дня народження О. Довженка. Прийняли участь 45 студентів факультету ПЦБ (II курс), виступили з доповідями 16 студентів;
- 2014 – конференція присвячена до 150-річчя з дня народження Михайла Коцюбинського. Прийняли участь студенти факультету ТЖЗ (1 курс – ТГПВ-14 1, 2; ТБК-14; ВВ-14; ЕКО-14, всього 80 студентів). Виступили з доповідями 18 студентів;
- 2015 – конференція присвячена до 80 років з дня народження Василя Симоненка. Прийняли участь 120 студентів Механічного та Архітектурного факультетів. Виступили з доповідями 30 студентів;
- 2016 – конференція присвячена до 150 років з дня народження Михайла Грушевського. Прийняли участь 120 студентів факультету ТЖЗ. Виступили з доповідями 20 студентів;.
- 2016 – конференція присвячена до 160-річчя від дня народження Івана Франка. Прийняли участь 77 студентів Механічного, Економічного, Будівельного факультетів та ТЖЗ. Виступили з доповідями 17 студентів.

Рис. 10.4. Студентська науково-практична конференція «Українська культура: вчора, сьогодні, завтра»

На базі кафедри українознавства було проведено ряд зустрічей із відомими особистостями України:

- у лютому 2014 року відбулася зустріч з доктором філологічних наук, професором Дніпропетровського національного університету ім. О. Гончара, А. М. Поповським, яка була присвячена 200-річчю від дня народження Т. Г. Шевченка

- у лютому 2014 року відбулася зустріч з Ігорем Родіоновим – відомим письменником, журналістом та кінодокументалістом, який живе та працює в Дніпрі.

Його перу належать книги про історію міста, як «Дніпропетровські архітектори», «Набережна імені ...», «Петровський залік». Це твори про архітектуру нашого міста, де розповідається про те, як були зведені знакові для регіону будови;

Рис. 10.5. Зустріч з письменником Ігорем Родіоновим

- у лютому 2015 року відбулася зустріч із Юрієм Андруховичем – українським поетом, прозаїком, перекладачем, есеїстом;

- у квітні 2015 року відбулася зустріч з Оксаною Забужко, провідною українською письменницею, поетесою, есеїсткою та публічною інтелектуалкою;

Рис. 10.6. Зустріч з поетесою Оксаною Забужко

- у лютому 2016 року відбулася зустріч із Сергієм Жаданом – українським поетом, прозаїком, перекладачем, громадським активістом. С. Жадан – автор романів «Депешмод», «Ворошиловград», «Месопотамія», поетичних збірок «Цитатник», «Ефіопія» тощо. Літературні твори Сергія Жадана одержали численні національні та міжнародні нагороди, були перекладені тринадцятьма мовами, зробивши автора одним з найвідоміших сучасних українських письменників. Сергій Жадан є також активним організатором літературного життя України та учасником мультимедійних мистецьких проєктів.

Рис. 10.7. Зустріч з перекладачем, громадським активістом Сергієм Жаданом

Рис. 10.8. Зустріч з українським поетом, есеїстом Юрієм Андруховичем

На кафедрі працює постійно діюча творча Лабораторія українського хатобудування, яка щороку проводить студентські конференції наукових досліджень за тематикою відновлюваних стародівніх екотехнологій забудови житла.

Рис. 10.9. Лабораторія українського хатобудування

Вже другий навчальний рік на кафедрі українознавства працює дискусійний клуб «Простір слова». Засідання клубу проходять щомісячно, на яких розглядаються актуальні, важливі питання сьогодення (до Дня захисника України, «Україна на шляху до Європи», 2016, 2017). В чергу денну клубу вноситься і пізнавальна тематика – «Подорожі рідним містом» (28.11.16), «Українське кіно як мистецтво світогляду» (11.09.17). Практикуються зустрічі з цікавими людьми – «Життя та діяльність Олександра Довженка» – спеціальний гість голова Дніпропетровського осередку Національної спілки кіноматографістів України, секретар Правління НСКУ Валентина Слобода (21.09.16), зустріч з письменницею Тетяною Вечірکو (05.12.16).

Рис. 10.10. Засідання дискусійного клубу «Простір слова»

У форматі клубу «Простір слова» організовуються і студентські виставки (студентських листів та студентських конспектів – 20.02.17, виставка студентського плакату, присвячена Шевченківським дням – 13.03.17).

Рис. 10.11. Виставка студентського плакату, присвячена Шевченківським дням

До Всесвітнього дня Землі – «Подорож до світу української кераміки» (майстер-клас гончарства (24.04.17).

В практику не тільки навчальної, а і виховної роботи кафедр суспільних наук увійшла така форма як студентські науково-теоретичні конференції. Зокрема, у минулому навчальному році конференції були проведені на честь 25-річниці Незалежності України. Можна відзначити і міжкафедральні заходи, не тільки круглі столи з суспільно-політичних проблем, а і – до Дня слав'янської писемності, до Дня рідної мови, до Дня Європи, до Дня Соборності України тощо.

Кафедри суспільних наук завжди брали участь у студентських Всеукраїнських конкурсах та олімпіадах на кращу наукову роботу. Незважаючи на специфіку вузу ця традиція продовжується. Суспільно-політична та історико-культурна тематика є вкрай актуальною. Викладачі кафедри філософії та політології постійно допомагають студентам у написанні творчих, конкурсних робіт, це професор М. Г. Мурашкін, доценти В. В. Білополий, Т. О. Гребінник, Г. П. Савош. Протягом 2016 та 2017 років студент академії К. Мінін (доречи учасник АТО) визнавався одним з кращих в Україні знавців з політичної тематики, свідомо, патріотична людина.

Залучені до виховної роботи і методичні кабінети кафедр суспільних наук, вони оформлені відповідним чином, що дозволяє проводити круглі столи, зустрічі, тематичні бесіди. Кабінет кафедри філософії та політології постійно оновлює наочність, оформлює стенди до визначних суспільно-політичних подій, державних свят, знаменних дат української історії.

Українознавчий кабінет відповідно пропагує українську історію, культуру, є умова для проведення виховних заходів із застосуванням інтерактивних технологій. А також аудиторії кафедр оформлені стендами відповідної тематики.

Рис. 10.1. Кафедра філософії та політології, ауд. В-701

Важливу роль в патріотичному та національному вихованні студентської молоді, збереженні кращих традицій українського народу, шановливому ставленні до українських національних святинь, української історії та культури відіграє музей академії. Велику роботу по організації виховного процесу музею історії академії виконує завідувач О. В. Гичка. Щотижня за графіком на кураторській годині проводяться екскурсії для студентів-першокурсників, студентів та слухачів підготовчого відділення Інституту безперервної фахової освіти, студентів Інституту заочної та дистанційної освіти. Також екскурсії проводились для гостей академії, а саме для учасників «Днів відкритих дверей», випускників академії різних років, іноземних гостей, учасників конференцій, семінарів, виставок.

Згідно з планом роботи, з нагоди свят та річниць музеєм організовувались та проводились різноманітні заходи, деякі з них:

- на День захисників України відбулась зустріч студентів Механічного та Економічного факультетів з ветеранами збройних сил, за участю голови Ради ветеранів О. П. Білоусова та продемонстровано документальний фільм «Пройдем дорогою дедов»; зустріч ректорату, комітету у справах сім'ї та молоді з ветеранами військової служби, які працюють в академії та зустріч зі студентом Будівельного факультету, учасником бойових дій в АТО К. В. Мініним та завершено урочистим покладанням квітів до Пам'ятного Знаку загиблих студентів та викладачів у воєнні роки;

- до річниці аварії на Чорнобильській АЕС проводилися тематичні бесіди зі студентами Будівельного факультету та ТЖЗ;

- до святкування Великої Перемоги за графіком демонструвалися художні та документальні фільми, що висвітлюють події Великої Вітчизняної війни з серії «Алтар Перемоги», проведено ряд зустрічей студентів з ветеранами військової служби: полковником у відставці Л. П. Пушніним, генерал-лейтенантом М. Д. Походило ;

- за графіком проведено екскурсії під назвою «Велика Вітчизняна війна на стендах, в документах та експонатах музею»;

- до річниці визволення Дніпропетровщини та України від фашистських загарбників продемонстровано документальний фільм про події та учасників форсування Дніпра, макети зброї часів Другої світової війни; організовано покладання квітів до Пам'ятного Знаку загиблим студентам та співробітникам у воєнні роки, де були присутні студенти та куратори академічних груп;

- з нагоди святкування Дня студента проводились зустрічі зі студентами-активістами комітету у справах сім'ї та молоді; організовано виставки творчих робіт;

- з нагоди річниці Голодомору 1932 – 1933 років було проведено акцію «Запали свічку», оформлено стенд, продемонстровано документальний фільм, де були присутні студент факультету ПЦБ;

- в грудні 2016 року було проведено зустріч студентів Будівельного факультету з випускницею 1952 року А. П. Макаровською, яка розповіла про свій трудовий шлях та про цінність знань, придбаних в інституті;

- лютому 2017 року студенти Механічного факультету підготували та провели захід-вшанування пам'яті загиблих, які віддали своє життя під час подій на Майдані 2014 року;

- в червні 2017 року в музеї академії відбулось урочисте привітання та вручення дипломів бакалаврів та магістрів із 18 країн – Марокко, Туркменістану, Камеруну, Конго, Лівану, Монголії тощо;

З метою патріотичного виховання молоді, музей намагається залучити до співпраці якомога більше студентів, надає можливість використовувати матеріали музейного фонду – при підготовці рефератів, доповідей. З нагоди свят та річниць в музеї історії академії оформлювались різноманітні тематичні стенди та організовувались виставки. Так, наприклад, постійно проходять виставки дипломів та нагород участі студентів в конкурсах, конференціях, олімпіадах, досягнень у спорті та самодіяльності; до річниці визволення Дніпропетровська від фашистських загарбників студентами з комітету молоді було підготовлено роботи з висвітлення маловідомих фактів періоду 1941 – 1945 роки та проведено конференцію разом із кафедрою українознавства.

За участі кафедри філософії та політології були підготовлені експозиції «Щит української нації» – участь студентів академії у АТО та «Герої не вмирають» до Дня Свободи і Гідності, подій на Майдані у 2013 – 2014 роках.

В травні, червні та вересні в музеї академії відбулись традиційні зустрічі випускників 1972, 1977, 1987, 1992, 2007 років випуску.

Робота музею знаходить всебічну підтримку з боку ректорату, особливо ректора, д. т. н., проф. В. І. Большакова, проректора з науково-педагогічної роботи та розвитку І. В. Рижкова. Слід зауважити, що музей тісно співпрацює з заступниками деканів з виховної роботи, радою ветеранів, відділом масової інформації бібліотеки (завідуюча С. І. Данченко), редакцією багатотиражної газети «Молодий будівельник» (редактор Т. А. Шпаковська), комітетом у справах сім'ї та молоді (голова студентської ради В. І. Тютерева).

У 2016 році, враховуючи значні успіхи у створенні експозицій, що відображають історію краю, його досягнення, велику масово-просвітницьку роботу з патріотичного виховання молоді, а також за забезпечення показу та збереження музейних цінностей, колегія Управління культури, національностей і релігій облдержадміністрації постановила: Музею історії ПДАБА присвоїти звання «Народний Музей».

За останні роки студентський клуб ПДАБА провів дуже багато різноманітних заходів: фестивалів, конкурсів, концертів. Слід відзначити, що поряд з традиційними виступами художніх колективів на концертах, значно більше часу та уваги стало приділятися розвитку художньої самодіяльності на факультетах. Щорічно міжфакультетські фестивалі «Студентська зима» і «Відкриваємо нові зірки» знайшли своє продовження у заходах «Весняний марафон», «Ми кращі», а також «Деви факультету». У таких змаганнях із впевненістю можна стверджувати про зростаючу активність студентів виявити себе у творчості. В результаті такої цікавої та активної роботи студентського клубу стали являтися зовсім нові колективи художньої самодіяльності.

Протягом п'яти років і до цього часу студентський клуб активно продовжує давню традицію по проведенню виховної роботи серед студентів вузу.

Своє дозвілля творча молодь цікаво проводить у студентському клубі, займаючись у давно відомих художніх колективах: театр мініатюр «Крупний план», ансамблях естрадного балету «Ера» та «Енжел аера», ансамблях спортивного, бального, східного, народного танцю, танцю в стилі «Хіп-хоп» і «Рок-н-рол». Для любителів вокального жанру існують багаточисельні колективи, де можна виявити себе, виконуючи найулюбленіші пісні. Це ансамблі української естрадної пісні «Сестри», «Роксолана», «Квітка-душа», вокальні тріо «Сузір'я», вокальний квартет «Натхнення». У «Вокально-музичній студії» займаються солісти-вокалісти та аматори гри на музичних інструментах. Також у студентському клубі працює колектив оригінального жанру та цирковий.

Зовсім недавно у актовій залі нашої академії пройшли чудові заходи:

- 25 років Економічному факультету;
- День ПЦБ факультету.

В результаті цих концертів, з активною участю першокурсників, з'явилися зовсім нові колективи художньої самодіяльності. А також учасники студентського клубу виступають на всіх заходах нашої академії. І неодноразово були запрошені на концерти міста та області.

Окремою і дуже важливою частиною роботи студентського клубу є проведення Міжвузівського чемпіонату по ККЗ «КАВУН». Протягом вже багатьох років це змагання від Відділу культури при міськраді – улюблений гість стін нашої актовій зали.

Міжвузівський творчий фестиваль з художньої самодіяльності «Студентська весна» – є найважливішим етапом щорічного підведення підсумків роботи студентського клубу. За давньою традицією наша академія завжди займала призові місця. Неодноразово «Гран-прі».

10.1. Фізичне виховання і утвердження здорового способу життя

Фізична культура як складова загальної культури, є важливим чинником здорового способу життя, профілактики захворювань, організації змістовного дозвілля, формування гуманістичних цінностей та створення умов для всебічного гармонійного розвитку студентської молоді.

Фізичне виховання – є головним напрямком впровадження фізичної культури і становить органічну частину загального виховання, що покликана забезпечувати розвиток фізичних, морально-вольових, розумових здібностей й професійно-прикладних навичок студента.

Цю роботу виконує кафедра фізичної культури та спорту будівельної академії, яка у своєму розпорядженні має гарну спортивну базу: спортивних залів – 5, критий 25-ти метровий плавальний басейн – 1, спортивно-оздоровчий табір.

Ігрова зала

Плавальний басейн

Зал фехтування

Зал боротьби

Зал атлетичної гімнастики

Спортивно-оздоровчий табір

Рис. 10. 1. Спортивні споруди академії

На кафедрі працюють висококваліфіковані викладачі, що надає можливість якісно проводити навчальний процес та спортивно-масову роботу зі студентами. До складу кафедри входять: 2 доценти, 3 кандидата наук з фізичного виховання та спорту, 9 старших викладачів. З яких – 1 МС МК (майстер спорту міжнародного класу – А. О. Лапшин), 6 – Майстрів спорту України.

На I та II курсі навчальний процес запланований в обсязі 4 години на тиждень з обов'язковим заліком у кожному семестрі, на 3 та 4 курсах фізичне виховання здійснюється у вигляді самостійної роботи під методичним керівництвом викладачів кафедри.

Студенти, з відхиленнями у стані здоров'я, проходять навчання у спеціальних медичних групах.

З 2016 року кафедра проводить щорічне держане тестування фізичної підготовленості з подальшим накопиченням та обробкою результатів з метою подальшої оптимізації навчального процесу.

Науково-дослідницька робота кафедри фізичного виховання дозволяє підіймати науковий рівень працівників кафедри та студентів. Здобутки за звітній період:

- у 2013 році ст. викладач кафедри О. Г. Лахно захистила дисертацію кандидата наук з фізичного виховання та спорту;
- опубліковано 20 статей, з них 9 у вітчизняних та закордонних фахових виданнях;
- видано 25 науково-методичних вказівок;
- розроблено комп'ютерну програму «Експрес – оцінка перспективності бадмінтоністів»;
- 7 актів впровадження наукових досліджень;
- укладено договір про наукове співробітництво з ДДФК і С (2011 – 2015, 2016 – 2020);
- викладачі кафедри щорічно проводять конкурс серед студентів з подальшою участю у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт галузі наук «Фізичне виховання та спорт».

За звітній період в академії були проведенні змагання з різних видів спорту на першість груп, факультетів та гуртожитків. Щорічно проводиться спартакіада ПДАБА з 8 видів спорту в яких приймали участь більше 1000 студентів та співробітників.

Працюють секції та збірні команди студентів та викладачів з волейболу, футболу, бадмінтону, плавання, фехтування, армспорту, пауерліфтингу, настільного тенісу та інші.

Найбільш вагомі досягнення спортсменів-студентів та випускників ПДАБА за 2013 – 2017 роки:

- **Б. Нікішин** – *фехтування* – Олімпійські ігри 2016 рік – **4 місце**, Чемпіонат Світу 2015 рік – **1 місце**;
- **С. Іванов** – *пауерліфтинг* – Чемпіонат Світу 2013 рік – **2 місце**, Чемпіонат Світу 2017 рік – **1 місце**;
- **С. Кожушко** – *гирьовий спорт* – Чемпіонат Світу 2015 рік – **1 місце**, Чемпіонат Світу 2016 рік – **1 місце**;
- **О. Колохов** – *стрільба кульова* – Чемпіонат Світу серед юніорів 2017 рік – **7 місце**, Чемпіонат Європи 2015 рік – **2 місце**;
- **О. Могила** – *стрільба кульова* – Чемпіонат Європи 2013 рік – **2 місце**;
- **Н. Кузнецова** – *спортивне орієнтування* – Чемпіонат Світу серед юніорів 2013 рік – **1 місце**;
- **П. Москалев** – *рукопашний бій* – Чемпіонат Європи 2017 рік – **1 місце**;
- **Є. Курочка** – *рукопашний бій* – Чемпіонат Світу 2017 рік – **1 місце**;
- **Д. Переверзев** – *спортивне орієнтування* – Чемпіонат Європи серед юніорів 2017 рік – **3 місце**;

- **Д. Курочкін** – спортивне орієнтування – Чемпіонат Європи серед юніорів 2017 рік – **3 місце**;
- **Р. Щудро** – *армспорт* – Чемпіонат Світу 2015 рік – **5 місце**.

Чемпіонів та призерів Чемпіонатів України – 105 чол.

Підготовлено: МС України – 18 чол.

МСМК України – 2 чол.

Участь у ветеранському русі.

Ст. викладачі С. І. Бабкін, А. О. Лапшин в Чемпіонатах України, Світу та Європи з плавання серед ветеранів завоювали більше 30 нагород.

Ст. викладачі Н. А. Лук'яненко, В. В. Лобанов, в Чемпіонатах України з волейболу серед ветеранів завоювали тричі 1 місце.

11. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИСОКОЕФЕКТИВНОГО І СТІЙКОГО ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО, ГОСПОДАРСЬКОГО СТАНУ ТА НАУКОВО-ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Відповідно до чинного законодавства, основними завданнями академії є навчально-виховна, науково-дослідна та інноваційна діяльність. Тому фінансове, матеріально-технічне та адміністративно-господарське забезпечення діяльності академії спрямовані на організацію та виконання її основних завдань, а також на соціальний захист студентів, аспірантів, докторантів, співробітників академії, створення належних умов для їх праці, навчання та відпочинку.

11.1. Штатний розпис та соціальні стандарти

Штатним розписом на 2017 рік затверджена середньорічна чисельність штатних одиниць – 1562 ставки, у тому числі за загальним фондом – 1013 ставок, що становить 65 % від загальної кількості, за спеціальним фондом – 549 ставок або 35 %.

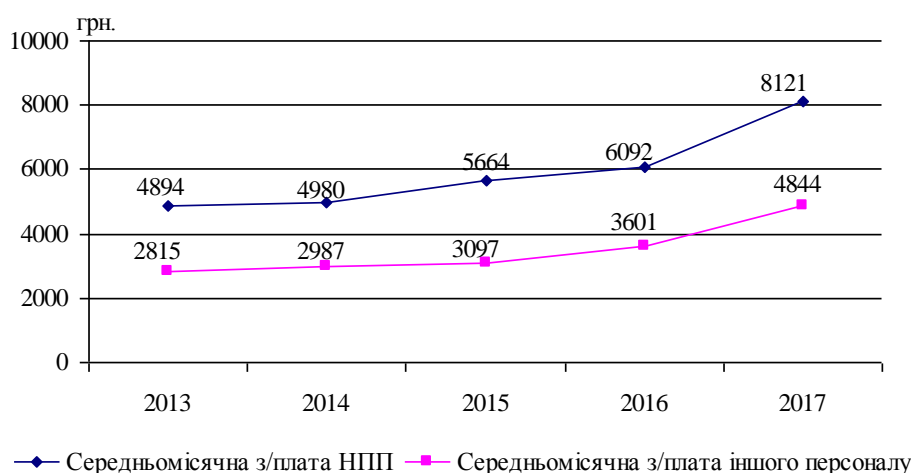
Таблиця 11.1

Середньорічна чисельність штатних одиниць у 2017 році

Тип персоналу	Загальний фонд	Спеціальний фонд
Науково-педагогічний персонал	281	214
Адмінперсонал, за умовами оплати праці, віднесений до науково-педагогічного персоналу	12	9
Педагогічний персонал	63	14
Спеціалісти	415	105
Робітники	242	207
Всього	1013	549

У продовж звітнього періоду з 2013 по 2017 роки здійснювалося підвищення посадових окладів працівників академії. Зростала середньомісячна заробітна плата

в цілому по академії, в тому числі заробітна плата науково-педагогічних працівників. Зростання заробітної плати обумовлено підвищенням заробітної плати при одержанні наукових ступенів та вчених звань, підвищенням мінімальної заробітної плати, посадових окладів та сум щомісячної індексації заробітної плати відповідно до законодавства України. У 2013 році середньомісячна заробітна плата науково-педагогічного працівника складала 4894 грн., а у 2017 році – 8121 грн., темп зростання заробітної плати становить 65,9%; середньомісячна зарплата інших працівників (АУП, НДП, обслуговуючий персонал) у 2013 році становила 2815 грн., а у 2017 році – 4844 грн., темп зростання заробітної плати – 72,0%. Динаміку середньомісячної заробітної плати за 2013 – 2017 рр. відображено на рисунку 11.1.

Рис. 11.1. Динаміка середньомісячної заробітної плати за 2013 – 2017 рр.

За звітний період в академії відсутня заборгованість з виплати заробітної плати, податків та зборів. Повністю виконуються пункти колективного договору в частині виплати зарплати, доплат та надбавок. Співробітникам академії виплачувалися всі надбавки та доплати до посадових окладів, передбачені законодавством, своєчасно проводилася індексація заробітної плати. Академія забезпечує в межах економії фонду заробітної плати диференціацію заробітної плати співробітникам, які мають однакові посадові оклади, за рахунок виплати премій і встановлення доплат та надбавок у розмірі до 50% посадового окладу:

- за високі досягнення у праці;
- за виконання особливо важливої роботи;
- за напруженість, складність в роботі.

На виконання абзацу 11 частини першої статті 57 Закону України «Про освіту» у звітному періоді 2013 – 2017 рр. надавалася допомога на оздоровлення у розмірі місячного посадового окладу усім педагогічним, науково-педагогічним працівникам та працівникам бібліотеки академії (табл. 11.2).

Таблиця 11.2

Інформація щодо виплати матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань, премій, допомоги на оздоровлення

Вид виплати	2013	2014	2015	2016	2017	Всього
Матеріальна допомога для вирішення соціально-побутових питань, лікування, тощо	234,8	209,8	201,2	243,8	272,1	1 161,7
Премії	1 511,8	1 734,8	1 325,2	1 722,2	707,2	7 001,2
Допомога на оздоровлення	1 119,8	1 344,1	1 390,1	1 565,9	1 880,8	7 300,7
ВСЬОГО	1 746,6	3 288,7	2 916,5	3 531,9	2 788,5	15 463,6

Виплати матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань, лікування, премій у звітному періоді проводились тільки за рахунок спеціального фонду академії.

У зв'язку з підвищенням мінімальної зарплати у 2017 році до 3200 грн., у 2018 році до 3723 грн., як план з другого кварталу 2018 року до 4100 грн., в академії сформувались негативні моменти у фінансовому стані за рахунок збільшення фінансового навантаження на спеціальний фонд в частині виплати зарплати, нарахувань на фонд оплати праці.

11.2. Виконання кошторисів

Річний кошторис доходів і видатків академії складається в установленому порядку згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 р. № 228 із змінами та має дві складові: загальний фонд та спеціальний фонд.

Загальний фонд містить обсяг надходжень із загального фонду бюджету та розподіл видатків за повною економічною класифікацією на виконання академією основних функцій. Спеціальний фонд містить обсяг надходжень із спеціального фонду бюджету на конкретну мету та їх розподіл за повною економічною класифікацією на здійснення відповідних видатків згідно із законодавством, а також на реалізацію пріоритетних заходів, пов'язаних з виконанням основних функцій.

Виконання кошторисів, планів асигнувань загального фонду бюджету, планів спеціального фонду, планів використання бюджетних коштів, помісячних планів використання бюджетних коштів здійснюється наростаючим підсумком з початку року.

Надходження коштів академії за всіма джерелами фінансування за звітний період з 2013 року по 2017 рік склали 610 781,4 тис. грн., темп зростання становить 28,3 %:

- 2013 рік – 114 502,5 тис. грн.
- 2014 рік – 111 890,4 тис. грн.
- 2015 рік – 120 077,9 тис. грн.
- 2016 рік – 117 348,6 тис. грн.
- 2017 рік – 146 962,0 тис. грн.

Обсяги надходження коштів по загальному та спеціальному фондах представлені на рисунку 11.2.

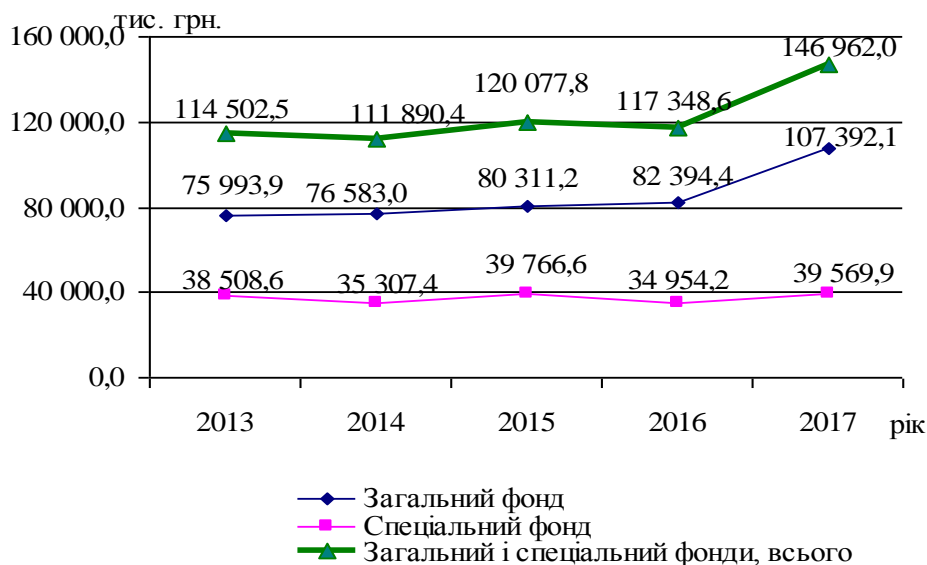

Рис. 11.2. Надходження коштів по загальному та спеціальному фондах академії

Збільшення бюджету академії сталося як за рахунок загального фонду (збільшення фінансування захищених статей бюджету), так і за рахунок росту доходів спеціального фонду.

Структура надходжень по загальному та спеціальному фондах наведена в таблиці 11.3.

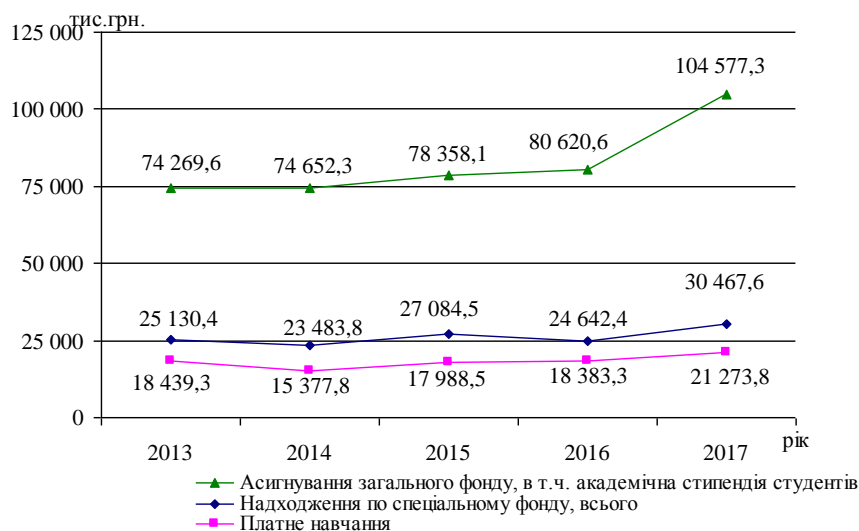
Таблиця 11.3
Порівняльний аналіз надходження коштів у розрізі КПК, тис. грн.

Найменування показників згідно з класифікацією видатків та кредитування державного бюджету	2013 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік (план)
Загальний фонд державного бюджету, всього	75 993,9	76 583,0	80 311,2	82 394,4	107 392,1	116 399,5
у тому числі						
2201160 «Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III та IV рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики»	74 269,6	74 652,3	78 358,1	80 620,6	89 870,4	96 663,9
2201040 «Дослідження, наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами та державним замовленням, виконання міжнародних та науково-технічних програм і проектів ВНЗ та НУ»	1 156,3	1 798,9	1 953,1	1 773,8	2 814,8	2 899,8

Закінчення табл. 11.3

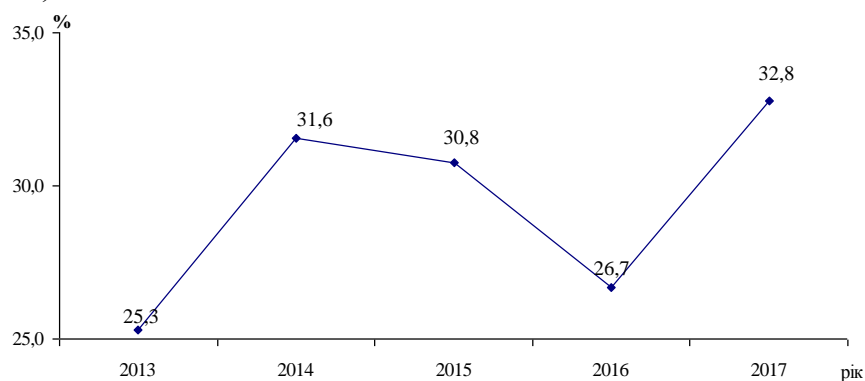
2201250 «Навчання, стажування, підвищення кваліфікації студентів, аспірантів, науково-педагогічних та педагогічних працівників за кордоном»	568,0	131,8				
2201190 «Виплата академічних стипендій студентам (курсантам) вищих навчальних закладів»					14 706,9	16 835,8
Спеціальний фонд державного бюджету, всього	38 508,6	35 307,4	39 766,6	34 954,2	39 569,9	42 354,4
у тому числі						
2201160 «Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III та IV рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики», всього	25 130,4	23 483,8	27 084,5	24 642,4	30 467,6	32 729,4
за джерелами фінансування						
- плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з функціональними повноваженнями	18 439,3	15 377,8	17 988,5	18 383,3	21 273,8	26 433,4
- кошти, отримані від господарської діяльності	3 078,2	3 475,1	4 190,0	4 225,1	7 554,5	5 796,0
- надання в оренду приміщень	3 595,8	3 934,0	4 772,6	866,6	792,8	500,0
- від реалізації в установленому порядку майна (крім нерухомого майна)	10,1	0,6	58,6	3,5	36,3	
- інші власні надходження	7,0	696,3	74,8	1 163,9	385,2	
- субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів					424,9	
2201040 «Дослідження, наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами та державним замовленням, виконання міжнародних та науково-технічних програм і проектів ВНЗ та НУ»	13 378,2	11 823,7	12 682,1	10 311,8	9 102,4	9 625,0
РАЗОМ загальний і спеціальний фонди	114 502,5	111 890,4	120 077,8	117 348,6	146 962,0	158 753,9

Найбільший обсяг надходження коштів та питома вага фінансування припадає на програму 2201160 «Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III та IV рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики» (рис. 3). В 2017 році академічна стипендія студентів фінансувалася за рахунок КПК 2201190 «Виплата академічних стипендій студентам (курсантам) вищих навчальних закладів». Видатки на її забезпечення в 2017 році склали 14 706,9 тис. грн.

Рис. 11.3. Надходження коштів по програмі КПК 2201160 за 2013 – 2017 роки

Питома вага надходжень спеціального фонду у 2013 році становила 25,3 % у загальному обсязі надходжень за КПК 2201160. У 2017 році це значення становить 32,8 % (рис. 11.4).

Рис. 11.4. Динаміка питомої ваги спеціального фонду у загальному обсязі надходжень по КПК 2201160

Розподіл надходження коштів та касових видатків загального і спеціального фондів за їх видами за програмою 2201160 (в 2017 році включені видатки на виплату академічної стипендії студентам по КПК 2201190) наведено у таблиці 11.4.

Таблиця 11.4

Розподіл надходжень і витрат загального та спеціального фондів за видами видатків за КПК 2201160 «Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III та IV рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики» за 2013 – 2017 роки, тис. грн.

Показник	2013 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік
РАЗОМ загальний і спеціальний фонди, в тому числі	99 400,0	98 136,1	105 442,6	105 263,0	135 044,9
Бюджетні надходження по загальному фонду, всього	74 269,6	74 652,3	78 358,1	80 620,6	104 577,3
Заробітна плата і нарахування на з/плату	46 208,3	46 782,0	48 111,5	50 823,3	75 165,8
Комунальні витрати	5 937,6	4 576,8	8 397,6	10 150,6	10 604,0

Закінчення табл. 11.4

Стипендія	21 253,4	20 428,2	20 707,1	18 522,7	16 391,5
Інші витрати	870,3	2 865,3	1 141,9	1 124,0	2 416,0
Надходження по спеціальному фонду, всього	25 130,4	23 483,8	27 084,5	24 642,4	30 467,6
за джерелами фінансування					
- платне навчання	18 439,3	15 377,8	17 988,5	18 383,3	21 273,8
- надання в оренду приміщень	3 595,8	3 934,0	4 772,6	866,6	792,8
- кошти, отримані від господарської діяльності	3 088,3	3 475,7	4 248,6	4 228,6	7 590,9
- інші власні надходження	7,0	696,3	74,8	1163,9	810,1
Витрати по спеціальному фонду з урахуванням інших джерел власних надходжень, всього	21 745,4	24 095,4	28 427,4	28 373,6	22 409,4
Заробітна плата і нарахування на з/плату	15 636,4	15 061,3	18 470,0	19 895,2	13 471,6
Предмети, матеріали	859,5	1 068,4	1 232,0	1 624,4	1 014,2
Продукти харчування	78,6	48,8	84,1	68,9	23,7
Послуги, крім комунальних	928,9	1 323,5	1 660,7	1 828,4	1 508,5
Відрядження	160,8	270,0	200,9	250,6	171,2
Комунальні витрати	2 443,3	4 136,1	4 622,4	3 114,0	4 846,6
Стипендія	87,0	108,3	2,1	1,5	121,9
Інші витрати	1 473,3	1 379,8	1 956,0	643,2	801,4
Капітальні видатки	77,6	698,8	199,2	947,4	450,3

У 2014 – 2016 роках у видатках академії по спеціальному фонду був використаний залишок коштів, який склався на початок року.

Основним джерелом надходжень до спеціального фонду академії є платні освітні послуги: підготовка студентів понад державне замовлення, навчання за контрактом іноземних громадян, надання послуг по підвищенню кваліфікації спеціалістів, довузівська підготовка. У 2014 році спостерігається зниження надходжень від надання освітніх послуг у порівнянні з 2013 роком на 16,6 %. Причинами є високий рівень конкуренції на ринку освітніх послуг м. Дніпра, зменшення кількості бажаючих вступати до вищих навчальних закладів, зниження бюджетних місць. З 2014 по 2017 рік надходження за цією статтею мали позитивну динаміку до збільшення з 15 377,8 тис. грн. в 2014 році до 21 273,8 тис. грн. в 2017 році.

Надходження від надання приміщень в оренду залежать від площі, яка здається в оренду. Так, в 2017 році в оренду було надано 366,15 м². В 2016 році найбільший орендар академії – Обласне управління Ощадбанку, відмовився від оренди приміщень, мотивуючи занадто високими тарифами на оренду.

До надходжень від господарської діяльності відносяться кошти, які надійшли за 2013 – 2017 рр. від оплати за проживання у гуртожитках – 20 591,0 тис. грн., та від надання послуг спортивним комплексом академії – 1 945,7 тис. грн.

Протягом вказаного періоду 2013 – 2017 рр. надходження з Державного бюджету України коштів загального фонду та коштів спеціального фонду першочергово спрямовувалися на виплату захищених статей бюджету: заробітної плати з нарахуваннями, оплату комунальних послуг, стипендію (рис. 11.5 – 11.6).

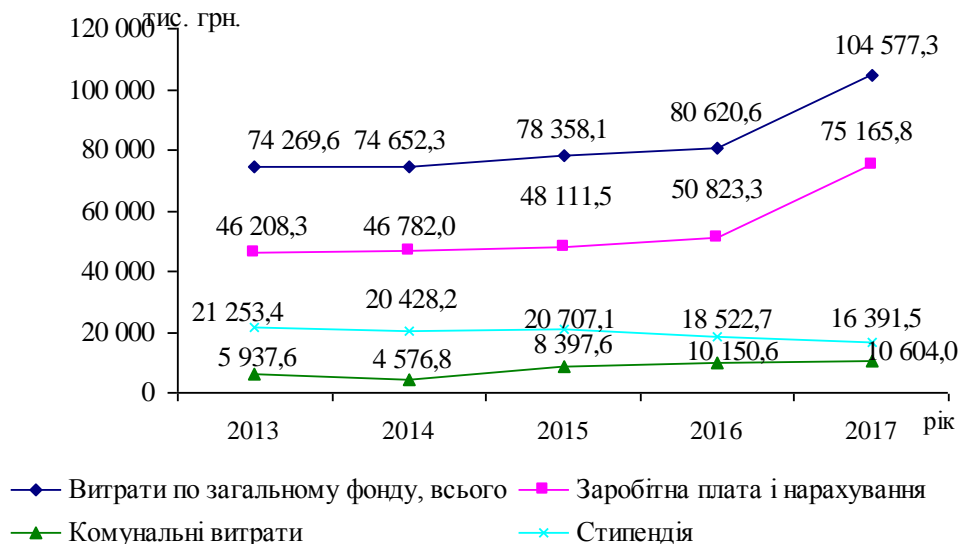

Рис. 11.5. Динаміка витрат коштів по загальному фонду за 2013 – 2017 роки

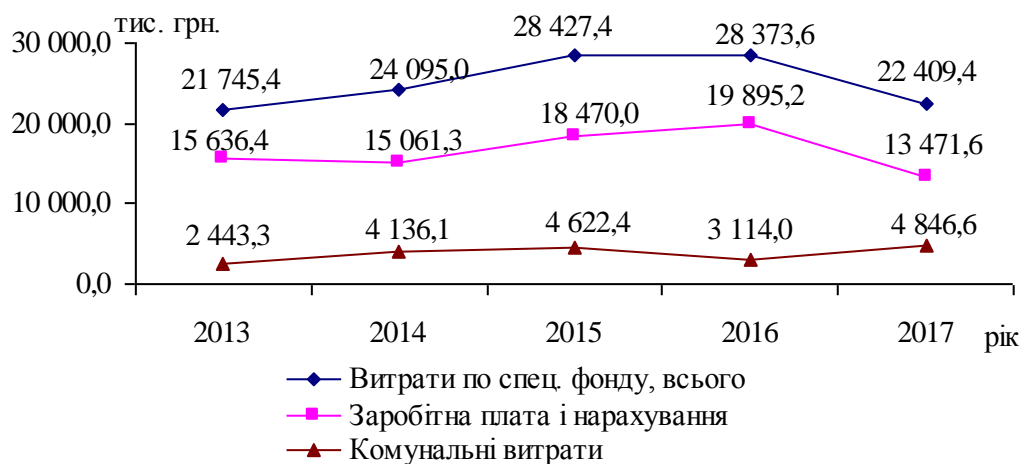

Рис. 11.6. Динаміка витрат коштів по спеціальному фонду за 2013 – 2017 роки

У звітному періоді своєчасно сплачувалися податки та обов'язкові платежі до бюджету.

В академії приділяється постійна увага покращенню матеріально-технічної бази. Все майно, яке знаходиться на балансі установи, ефективно використовується в навчальному процесі та знаходиться на зберіганні у матеріально-відповідальних осіб, які є в кожному структурному підрозділі. З кожною матеріально-відповідальною особою укладена угода про повну матеріальну відповідальність. Для виявлення фактичної наявності та умов збереження матеріальних цінностей щорічно проводиться інвентаризація згідно з законодавством України.

Нефінансові активи академії станом на 01.01.2018 р. становлять:

- основні фонди – 67 204,0 тис. грн.
- первісна вартість – 415 910,2 тис. грн.
- знос – 348 706,2 тис. грн.
- нематеріальні активи – 341,0 тис. грн.
- первісна вартість – 366,9 тис. грн.

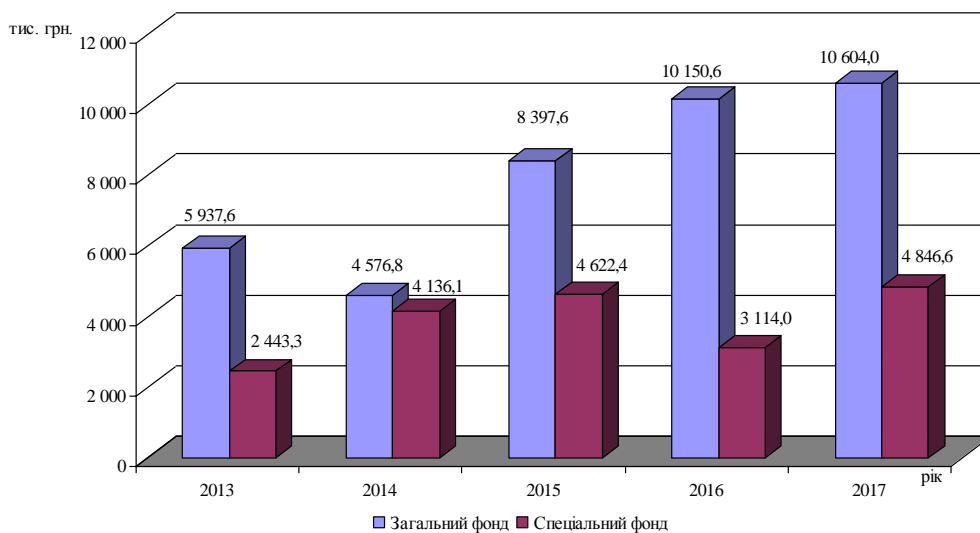
- знос – 25,9 тис. грн.
- запаси – 6 477,3 тис. грн.

Фінансові активи станом на 01.01.2018 р. складають 17 564,4 тис. грн., в тому числі:

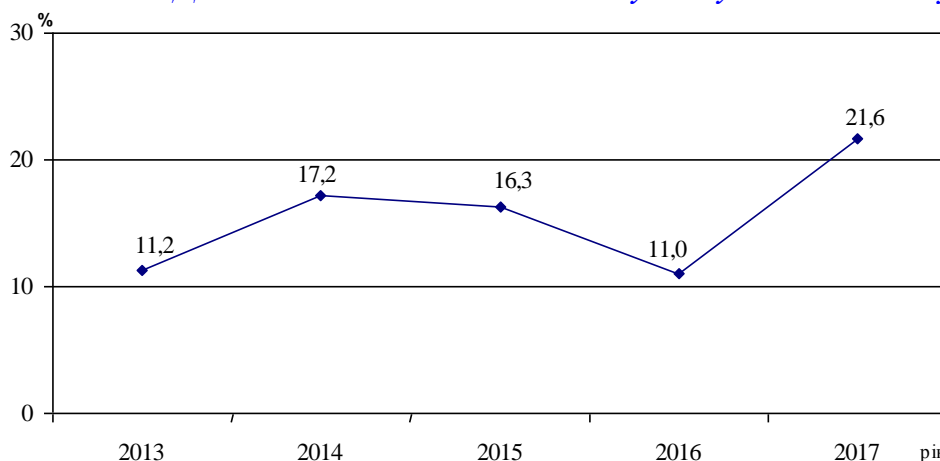
- довгострокова дебіторська заборгованість – 105,5 тис. грн.
- поточна дебіторська заборгованість – 6 199,4 тис. грн.
- грошові кошти – 11 259,5 тис. грн.

Простроченої дебіторської та кредиторської заборгованостей академія немає, довгострокових позик з державного бюджету не отримувала.

Нажаль, зростають видатки зі спеціального фонду академії на обслуговування комунальних послуг (рис. 11.7). Так, у 2013 році із спеціального фонду було витрачено 11,2 % від загальної суми витрат спеціального фонду, а в 2017 році цей показник збільшився до 21,6 (рис. 11.8). Внаслідок цього академія змушена скорочувати видатки на утримання приміщень (поточний та капітальний ремонт, придбання матеріалів тощо).

Рис. 11.7. Динаміка видатків на оплату комунальних послуг

Рис. 11.8. Питома вага витрат на комунальні послуги у загальному обсязі витрат спеціального фонду

Значна увага приділяється забезпеченню відповідної якості навчального процесу в академії (табл. 11.5).

Таблиця 11.5

Витрати на забезпечення навчального процесу, тис. грн.

Найменування витрат	2013 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік
Придбання навчальної літератури та науково-періодичних видань	105,9	97,0	9,5	11,4	13,4
Придбання комп'ютерного обладнання	7,0	31,9	61,6	21,9	106,0
Видатки на друкування довідників, бланків, журналів, збірників наукових праць, газети «Молодий будівельник»	67,7	57,5	96,4	158,4	150,1
Видатки на послуги зв'язку та послуги Інтернет	112,9	179,9	145,1	149,1	155,3
Інші видатки для навчальних цілей	110,0	181,1	144,3	142,5	90,4
Всього	396,5	547,4	456,9	483,3	515,2

Необхідно звернути увагу, що придбання обладнання та матеріалів, забезпечення належного стану корпусів, гуртожитків та інших будівель академії, відрядження співробітників академії проводиться за рахунок спеціального фонду академії.

ДВНЗ ПДАБА своєчасно та в повному обсязі надає фінансову та статистичну звітність до уповноважених органів, а також інші необхідні відомості про майновий стан і діяльність навчального закладу.

11.3. Ефективне використання державного майна та його збереження

У звітному періоді з 2013 по 2017 роки забезпечено цільове використання державного майна та коштів академії. Відчуження майна та землі не відбувалось.

В 2017 році діяли 14 договорів оренди. Площі, що здавалися в оренду в 2017 році, становили 366,15 м².

Динаміка надходження коштів від здачі приміщень в оренду за 2013 – 2017 рр. представлена в таблиці 11.6.

Таблиця 11.6

Надходження коштів від надання приміщень в оренду, тис. грн.

2013 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	Всього надходжень
3 595,8	3 934,0	4 772,6	866,6	792,8	13 961,8

Зниження обсягу надходжень від надання приміщень в оренду в 2016 році порівняно з попередніми роками пов'язано зі зменшенням площ приміщень, які надаються в оренду. Більшість орендарів розірвала орендні відносини з академією по причині високих орендних ставок, які встановлює Фонд державного майна України.

Договори укладаються відповідно до законодавства з Фондом державного майна України. З боку академії ведеться постійний контроль за своєчасною сплатою орендних платежів.

11.4. Додержання правової та фінансової дисципліни

Розрахунки з бюджетом (включаючи сплату внесків до Пенсійного фонду, до фондів соціального страхування), організаціями, податковими установами, банками проводяться вчасно в межах одержуваного фінансування. Штрафи та пеня у 2013 – 2017 роках за порушення термінів сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів не нараховувались.

Станом на 01.01.2018 р. в академії відсутня заборгованість за такими основними статтями як: заробітна плата та нарахування на неї, виплата стипендії, оплата енергоносіїв та комунальних послуг.

11.5. Планові показники кошторису на 2018 рік та цільові показники програми розвитку на 2018 – 2023 роки

Основою ефективної діяльності академії, що функціонує на ринку освітніх послуг, є достатнє та стабільне фінансове забезпечення. Але на теперішній час держава має проблеми щодо достатнього рівня фінансування вищої освіти. Насамперед, це стосується видатків на утримання будівель та споруд закладів вищої освіти (ЗВО), підтримка їх у належному стані, своєчасне проведення капітальних і поточних ремонтів, використання сучасних технологій енергозахисту та заощадження ресурсів на комунальні послуги.

Проблемним є також питання фінансової підтримки ЗВО щодо придбання сучасного наукового та лабораторного обладнання, засобів обчислювальної техніки що здатні забезпечити належний рівень використання інформаційних технологій як у навчальному процесі, так і в науковій діяльності.

Без вирішення цих питань ЗВО досить складно самостійно забезпечувати належне фінансування вказаних вище напрямків для підйому рівня освіти і науки на європейський рівень.

Проте, академія досить успішно намагається звертатися до різноманітних зарубіжних фондів та асоціацій за отриманням цільових грантів на наукову та освітню діяльність.

Але найбільш проблемним залишається питання утримання в належному стані будівель та споруд, тому що, нажаль, європейські гранти не передбачають фінансування цих видатків.

У зв'язку з вищевикладеним, пошук додаткових джерел фінансування є одним з найактуальніших питань сьогодення. Вирішення цієї проблеми стає можливим за умов ефективного управління фінансовим забезпеченням, основним елементом якого в ринкових умовах є власні кошти. Раціональне і ефективне управління формуванням, розміщенням та використанням коштів академії набуває особливого значення в силу його обмеженості. Для реалізації нових завдань, які стоять перед керівництвом академії, планується здійснити заходи щодо підвищення ефективності фінансово-економічних показників діяльності академії, передбачивши оптимізацію фінансових витрат на проведення навчально-

виховного процесу, зменшення витрат на підготовку одного фахівця без зниження якості вищої освіти.

Обсяг запланованого фінансування на 2018 рік, враховуючи доведені граничні показники видатків, становить 158 753,9 тис. грн. Фінансування по загальному фонду становить 116 399,5 тис. грн., або 73,3 %, по спеціальному фонду – 42 354,4 тис. грн., або 26,7 % загального обсягу фінансування.

Найбільша питома вага фінансування припадає на КПКВ 2201160 «Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III та IV рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики», а саме 81,5 %, або 129 393,3 тис. грн. (60,9 % за загальним фондом, 20,6 % – за спеціальним фондом від загального обсягу фінансування). Фінансування наукових програм загалом становитиме 12 524,8 тис. грн., або 7,9 % загального обсягу фінансування: по загальному фонду заплановано у розмірі 2 899,8 тис. грн., по спеціальному – 9 625,0 тис. грн. Видатки на академічну стипендію студентам заплановані за бюджетною програмою 2201190 «Виплата академічних стипендій студентам (курсантам) вищих навчальних закладів» у розмірі 16835,8 тис. грн.

Враховуючи, що найбільша питома вага фінансування припадає на програму 2201160 «Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III та IV рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики», розподіл кошторисних призначень загального і спеціального фондів за видами видатків наведено у таблиці 11.7.

Таблиця 11.7

Прогноз розподілу кошторисних призначень загального та спеціального фондів за видами видатків за КПКВ 2201160 «Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III та IV рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики» на 2018 рік

Напрями видатків	Обсяг видатків, тис. грн.			
	Загальний фонд		Спеціальний фонд	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Видатки, всього	96 663,9	100,0	32 729,4	100,0
Поточні видатки	96 663,9	100,0	32 629,4	98,5
у тому числі				
- оплата праці	68 623,1	71,0	18 300,0	55,9
- нарахування на зарплату	15 100,6	15,6	4 026,0	12,3
- придбання матеріалів, обладнання	18,2	0,1	610,0	1,8
- придбання продуктів харчування	1 158,0	1,1	50,0	0,2
- оплата послуг (крім комунальних)	-	-	800,0	2,4
- відрядження	-	-	200,0	0,6
- оплата комунальних послуг та енергоносіїв	9 000,0	9,3	7 973,3	24,4
- дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм	-	-	20,0	0,1

Закінчення табл. 11.7

- стипендії	2 466,0	2,6	0,0	-
- інші виплати населенню	298,0	0,3	0,0	-
- інші поточні видатки	-	-	650,0	2,0
Капітальні видатки у тому числі	-	-	100,0	0,3
- придбання обладнання і предметів довгострокового користування	-	-	100,0	100,0

Перспектива фінансово-господарської діяльності полягає в стабільному та плановому фінансовому забезпеченні академії з боку як держави, так і за рахунок власної господарської діяльності.

В умовах нерівномірного графіку видатків (враховуючи опалювальний період, період відпусток НПП, тощо) та не співпадаючого з ним графіку надходжень власних коштів (вересень і лютий), а також досить складної процедури проведення публічних закупівель і пов'язаних з цим витрат часу, дуже важливим питанням стає оптимальне планування фінансової діяльності академії і її фінансування з боку держави, а це складає понад 70 % надходжень.

Щодо власних надходжень академії, найбільш суттєвими напрямками є такі: зростання інвестиційної привабливості; участь у міжнародних, насамперед європейських програмах фінансової підтримки наукової та освітньої діяльності; більш широке залучення іноземних студентів для навчання в ДВНЗ ПДАБА; підвищення якості управління фінансовою діяльністю; автоматизація системи управління, впровадження системи електронного документообігу.

В цілому академія намагається рухатися в бік зменшення залежності від держави стосовно матеріально-технічного і фінансового забезпечення. Це дасть можливість підвищити соціальну захищеність викладачів і співробітників. Шляхами досягнення цієї мети є збільшення спектру платних, у першу чергу навчальних послуг, активна участь у грантових проектах.

Найбільше практичне значення щодо фінансових перспектив академії мають наступні кроки щодо: системи комплексної оцінки фінансового забезпечення з використанням показників ефективності процесів формування, розміщення і використання власних коштів академії; включення коштів, одержаних академією від юридичних і фізичних осіб на оплату освітніх послуг у відповідності до укладених договорів, до цільового фінансування (цільових надходжень); впровадження додаткових освітніх послуг на платній основі; ведення ефективної господарської діяльності щодо енергозбереження об'єктів та споруд; ефективно використання спорткомплексу для отримання додаткових фінансових надходжень, участь у міжнародних проектах і програмах з підтримки наукової та освітньої діяльності закладів вищої освіти України.

12. МАТЕРІАЛЬНА БАЗА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ТА ЇЇ РОЗВИТОК

Виконання статутних функцій – забезпечення учбово-виховного процесу основне завдання служб адміністративно-господарської частини.

Розробляється система оптимального теплопостачання учбових корпусів на базі математичних розрахунків і точкових локальних елементів.

Для підтримки працездатності інженерних систем з мінімальними матеріальними витратами використовуються організаційні методи (виконання співробітниками функцій понад посадові обов'язки, взаємозамінюваності підрозділів).

Комендантами учбових корпусів проведений перший етап паспортизації аудиторного фонду. Аудиторії закріплені за кафедрами з урахуванням здійсненого набору 2017 року і штатного розкладу. На підставі цього використовується оперативний розподіл учбових груп по аудиторіях з урахуванням показників ефективного використання існуючої матеріально-технічної бази.

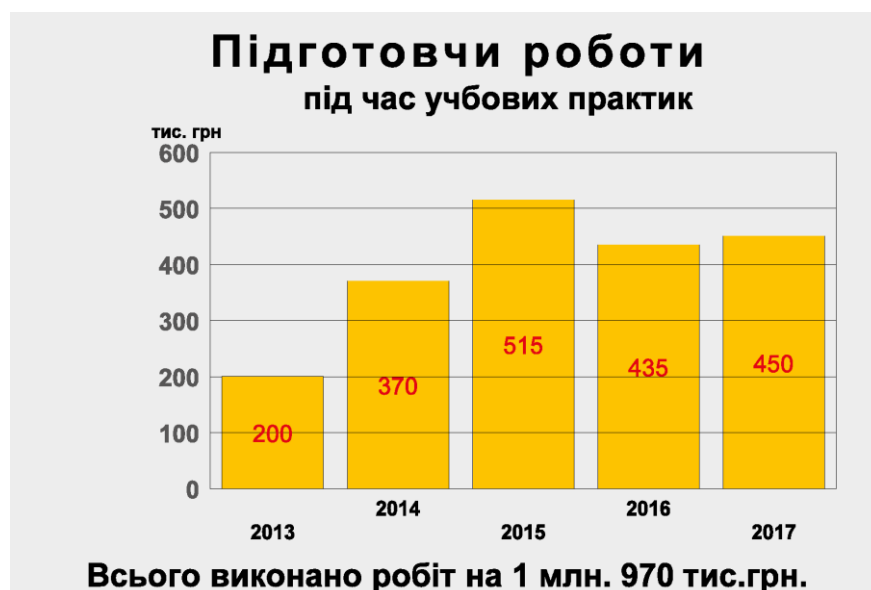
Об'єкти академії включені до списку об'єктів для проходження практики.

З користю для академії більше 2000 студентів відпрацювали в цілому 20 000 людино/днів.

Ініціативна група студентів при організаційній підтримці ректорату щорічно проходить практику достроково за індивідуальним графіком. Деканати допомагають цим студентам закінчити навчальний рік спільно з практикою.

Службою АГЧ були в терміновому порядку відновлені важливі об'єкти цивільної оборони. Додатково виконані роботи по інженерно-технічному оснащенню цих об'єктів, модернізовані системи сигналізації, встановлено відеоспостереження в зонах підвищеного ризику. Ці об'єкти постійно підтримуються в робочому стані з причини їх важливості.

Злагоджена робота служб АГЧ дозволила отримати позитивний економічний ефект. Розподіл студентів для проходження практики на об'єктах академії заощадив, щонайменше, 500 тис. грн. в рік на підготовчих роботах.

Створені умови для упевненої роботи інженерних систем, що допомагають забезпечувати виконання основних цілей і завдань які стоять перед колективом ПДАБА.

Перебудована робота служб АГЧ для роботи в особливому періоді, де основна увага була приділена безпеці життєдіяльності студентів і співробітників. Системно проводиться контроль усього процесу експлуатації інженерних мереж і систем, потреби співробітників, що вирости, у вигляді опалювальних приладів, холодильників і кондиціонерів, які, як правило, не відключаються навіть на ніч, важко лягли на електричні мережі. У проектній документації такі навантаження не передбачені. Електричні мережі і вузли фізично і морально застаріли і вимагають модернізації. Штатні електрики, обслуговуючі внутрішні мережі, вже не справляються з ремонтами великих вузлів. Відсутність схем інженерних мереж дуже ускладнює роботи. Вимушені були притягнути підрядну організацію, яка має відповідні допуски і досвід роботи. Ця організація організувала безперебійну роботу електросистеми учбових корпусів і гуртожитків, незважаючи на збільшене навантаження. Перевірені і відремонтовані відповідно до експертного висновку 9 ліфтів які були визнані непридатними до експлуатації (всього 400 тис.грн.).

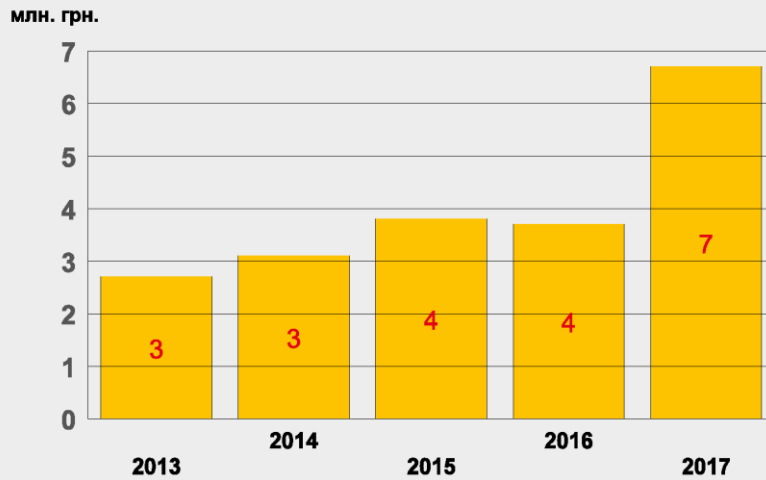
Модернізовано систему охорони державного майна, задіював сучасні системи оперативного контролю. Посиленням пропускнуго режиму вдалося обмежити доступ сторонніх на територію академії.

Навкруги промислового цеху, де виникла загроза підтоплення фундаменту будівлі атмосферними осіданнями, укладено асфальтове покриття, яке буде використано для водовідведення і організації руху пересувних пожежних розрахунків у разі надзвичайного стану.

Послідовно реалізуються заходи по енергозбереженню в усіх без виключення підрозділах. Економія енергоресурсів проводилася без порушення санітарних норм за рахунок оптимальної організації учбового процесу. В деяких випадках довелося підвищувати витрату енергоресурсів, щоб забезпечити збільшені потреби студентів і співробітників. За результатами роботи служб АГЧ отриманий санітарний паспорт на приміщення Академії, в яких проходить учбово-виховний процес.

Відновлені і приведені в стан готовності евакуаційні маршрути. Відновлені усі об'єкти, які можуть бути використані як укриття. Проведено розгорнутий комплекс заходів з пожежної безпеки. Укладений договір із спеціалізованими організаціями. Зроблений перший крок до установки сучасної системи раннього сповіщення і реагування на позаштатну ситуацію. Розроблений робочий проект системи протипожежного захисту учбового корпусу по вул. Чернишевського 24а (шифр 01/02-СПЗ-16), який погоджений з ГУ ДСЧС в Дніпропетровській області. Перевірені і відновлені усі наявні засоби пожежогасінні, 301 вогнегасник пройшов ТО, 25 шт відновлено після визнання їх непридатними для експлуатації. Членами пожежно-технічної комісії проведено 42 перевірки в гуртожитках і учбових корпусах, апаратного і організаційного порядку реагування у разі небезпеки. На спеціальних курсах проведено навчання персоналу по пожежній безпеці. За результатами заходів отримана декларація відповідності матеріально-технічної бази ПДАБА вимогам законодавства з питань пожежної безпеки.

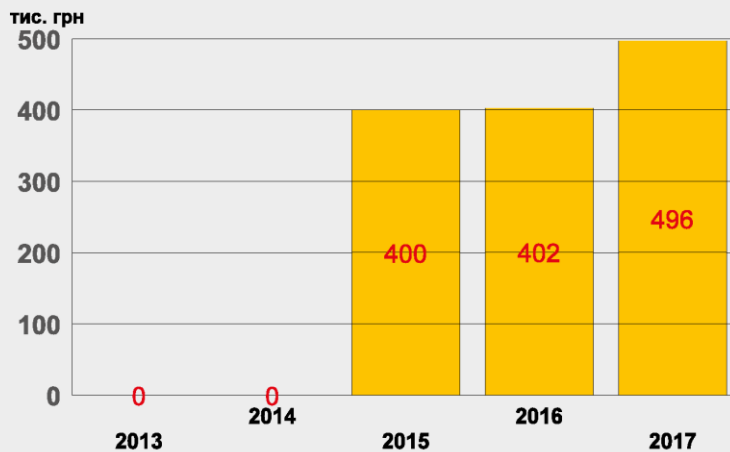
Надходження коштів на рахунок ПДАБА від студентів за проживання у гуртожитку

Всього надішло 20 млн. грн.

Враховуючи збільшені вимоги студентів до побутових умов, проводяться роботи по підвищенню рівня комфорту існуючих кімнат. Посилений пропускний режим в гуртожитках і відповідальність за правильну експлуатацію устаткування і дотримання правил внутрішнього розпорядку. З порушниками проводиться виховна робота при тісній співпраці з деканатами. На базі гуртожитків створені і діють «снігові загони» - це студенти, які активно допомагають місту прибирати сніг навколо Академії і в місцях закріплених за рішенням районної ради.

Участь студентського самоврядування у підвищенні комфортності гуртожитків

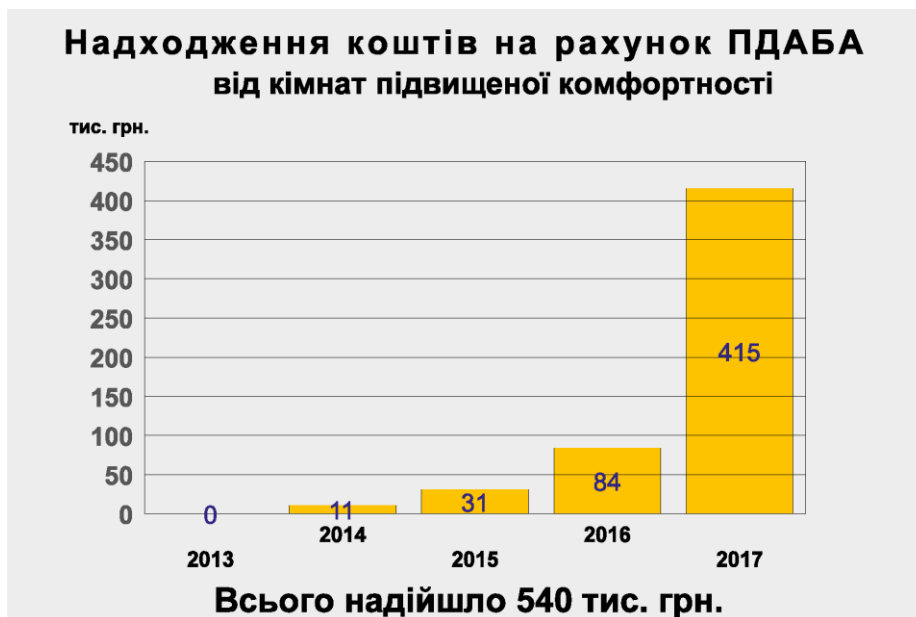

Виконано робіт на 1 млн. 298 тис.грн.

Проводиться ремонт силами співробітників і студентів трьох поверхів гуртожитку № 3 після відходу орендаря.

Частково, в межах фінансування, закуплені білизна, матраци, миючі засоби для студентського містечка.

Обладнані душові для роботи без централізованого гарячого водопостачання.
Продовжують розвиватися додаткові платні послуги кімнат підвищеного комфорту.

Забезпечення логістики вантажів і людей на потреби учбово-виховного процесу, навантажувально-розвантажувальні роботи і забезпечення прибирання прилеглої території.

Відновлений увесь парк автомобілів. Було проведено 19 ремонтів на загальну суму більше 250 тис. грн. За станом на кінець 2017 року 22 транспортні засоби з 25 знаходяться в робочому стані.

Розвивається і удосконалюється система планування, фінансового обліку і внутрішнього аудиту, спрямованого на економію і раціональне використання бюджетних коштів Академії.

Проведений енергоаудит підрозділів Академії. Начальник експлуатаційно-технічного відділу бере участь в створенні прикладного програмного забезпечення по обліку і аналізу технологічних процесів ПДАБА. Організувала збір оперативної інформації з приладів обліку, встановлених в усіх підрозділах.

Розроблений перспективний план створення комплексної системи інформаційного забезпечення управління господарськими об'єктами ПДАБА (облік договорів, паспортизація мереж, відновні роботи і тому подібне).

Проведений комплексний аналіз існуючого програмного забезпечення в області енергозбереження. Вироблені основні вимоги до програмного забезпечення, що розробляється : наочність, надійність, гнучкість налаштувань і адаптація до існуючих схем, використання графічних схем, робота в мережі, простота в навчанні персоналу, можливість і оперативність внесення змін, доопрацювань і удосконалень.

Розробляються механізми і форми звітних документів різних суб'єктів інформаційної мережі.

Тестується нове програмне забезпечення на достовірність видаваної інформації і зручність роботи служб АГЧ.

Висока оперативність отримання технічної інформації дозволить вибрати найбільш оптимальний варіант при вирішенні питань оптимізації і економії енергоресурсів. Усі без виключення співробітники повинні дбайливо відноситися до витрачання тепла, води, електроенергії.

Споживання природного газу на опалювання учбового, лабораторного, висотного корпусів і гуртожитків № 2, 3 по роках показує, що виконані розрахунки близькі до реальних тепловтрат.

Враховуючи тенденцію скорочення фінансування, для ефективного використання матеріально-технічної бази при проведенні учбово-виховного процесу була проведена:

- Інвентаризація аудиторного фонду.
- Паспортизація площ аудиторного і житлового фонду.
- Аналіз матеріалів диспетчерської служби про завантаження аудиторного фонду учбовими групами.
- Паспортизація і подальший гідравлічний розрахунок наявної системи опалювання.
- Підготовлений комплект розрахункової документації системи опалювання виконаною спільно фахівцями КП і служб АГЧ.
- Запропонований комплекс заходів для балансування системи опалювання.
- Запропоновані об'єкти теплопостачання, по яких можливе оперативне регулювання подачі тепла.

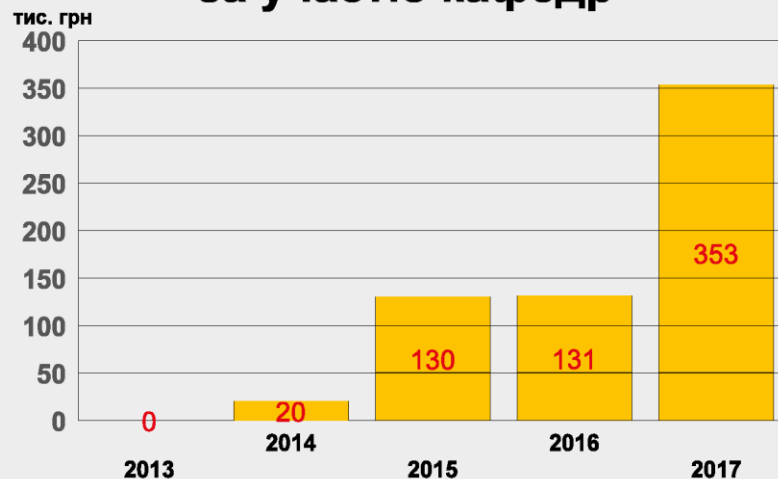
Така кількість технічної інформації дозволяє усебічно оцінити ситуацію і ретельно планувати організацію учбово-виховного процесу з дотриманням санітарних норм при виділеному фінансуванні.

12.1. Планово-запобіжні ремонти

Зібрані і оброблені усі звернення кафедр і підрозділів в 2017-18 навчальному році. Підготовлена кошторисна документація для попередньої оцінки вартості поточного ремонту учбових корпусів і гуртожитків. Спільно з бухгалтерією встановлюється послідовність заходів для виконання вимоги сучасного законодавства.

Враховуючи сучасну ситуацію, підготовка аудиторного фонду проводиться силами РСУ з матеріалів кафедр. Кафедри, беруть на себе фінансове навантаження при підготовці до нового навчального року.

Відновлення аудиторного фонду за участю кафедр

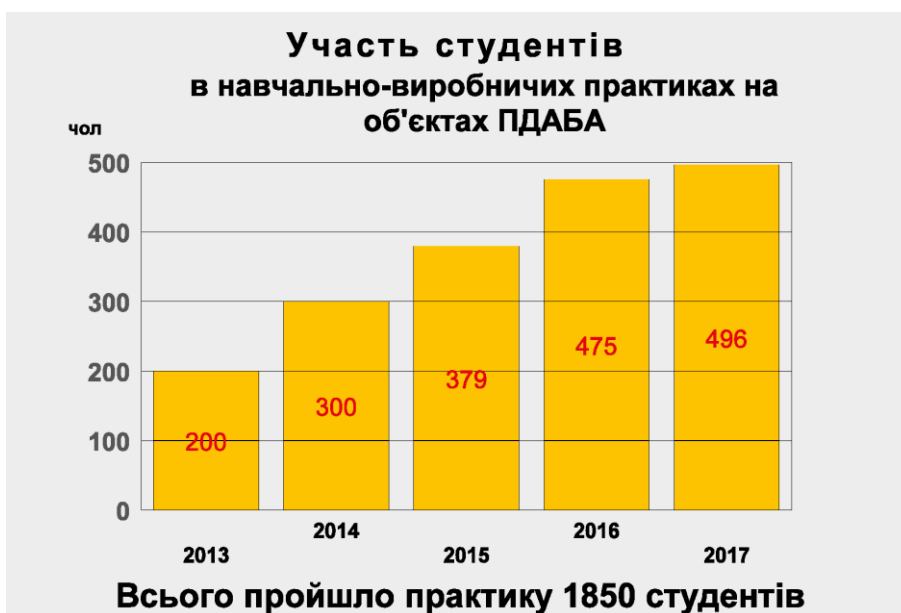
Всього надано допомоги будівельними матеріалами на 614 тис. грн.

Залучення студентів до системи матеріальної відповідальності і збереження державної власності.

Практично усі студенти залучені в трудову діяльність по самообслуговуванню. Студентські органи самоврядування активно беруть участь в цьому процесі по місцю проведення учбового процесу і за місцем проживання. У гуртожитках при безпосередній участі студентського самоврядування і комендантів гуртожитків. У учбових корпусах і інших об'єктах академії під керівництвом комендантів корпусів і співробітників ремонтно-будівельної групи.

Проходження практики на власній матеріально-технічній базі розвиває любов майбутніх фахівців до своєї професії, академії, Батьківщини. Після відновлення аудиторій, ремонту устаткування студенти бережливо відносяться до державної власності.

Відновлення об'єктів академії і їх підтримка в робітнику стан проводиться не лише силами студентів і співробітників, але і притягає колишніх випускників нашого ВНЗ. Особистий приклад зрілих фахівців, успішних бізнесменів - кращий показник виховної роботи, що правильно проводиться, при якій вирости такі патріоти. Краще всього себе проявили випускники, що мають відношення до спорту і продовжуючі вісті здоровий спосіб життя.

Підвищення привабливості зовнішнього вигляду будівель на «червоній лінії»

Оформлені клумби центрального входу в Академію і спортивно-оздоровчого табору. Клумби уквітчані, які цвітуть навесні, літом і осінню. Висаджені сезонні групи багаторічних кольорів, які забезпечують безперервне цвітіння з весни по осінь. Вже цієї весни чекаємо раннє цвітіння тюльпанів голландських сортів.

Оформлені високоякісними матеріалами: вхід в плавальний басейн, вхід на кафедру хімії, вхід гуртожитку № 3 з урахуванням великої пропускної спроможності і надійності.

За рахунок усіх можливостей і джерел фінансування створюється потужна сучасна матеріальна база.

Розвивається спортивний комплекс.

Включення СК в загальну господарську систему ПДАБА і призначення відповідальним за додаткові роботи в спортивно-оздоровчому таборі В. С. Хомченко дозволило відновити спортивно-оздоровчий табір. Виконали усі пункти припису Держохранпраці що не вимагають значних фінансових вкладень.

80 % території підтримується в чистоті. Проводиться регулярна косовиця трави.

Відновлено водопостачання (друга свердловина). Утепили 3 будівлі Академмістечка зовні, нанесли захисний і декоративний шар. У двох будівлях організовано альтернативне опалювання для всесезонного використання.

Блокові корпуси. Відновили покрівлю, провели косметичний ремонт тамбурів і кімнат після ушкодження покрівлі. Обладнали 20 місць відпочинку – столи, лавки підготовлені і покриті лаком. У міні-кухні працює гаряче водопостачання – встановлений водонагрівач на 50 л. Введений в експлуатацію санвузол.

Двоповерхові корпуси відновлена цілісність покрівлі, в одному з них проведений внутрішній косметичний ремонт приміщень, відновлена електропроводка, столярні вироби. У другому проведені попередні роботи з підготовки до ремонту.

Будиночки літніх дач відновлено 14 будиночків.

Їдальня провели косметичний ремонт, встановили меблі для проведення виїзних заходів на 80 чоловік. Виготовлено в майстровій академії 3 каміни для продовження сезону оздоровчих груп.

Спортивні майданчики підтримуються в робочому стані:

Футбольне поле – регулярна стрижка газону (5 разів).

Баскетбольний і волейбольний майданчик – підтримка в чистоті. Зроблена розмітка майданчиків.

Атлетичне містечко очищене від сміття.

Кухня Підготовчі роботи до ремонту приміщень кухні. Проведена ревізія системи водовідведення. Обладнана мийна кімната новим сантехнічним устаткуванням, мийними раковинами. Встановлені стелажі для посуду. Ремонт санвузла і душової кімнати, заміна кахельної плитки на стінах і підлозі.

Прибережна зона очищена від молодих пагонів колючих дерев.

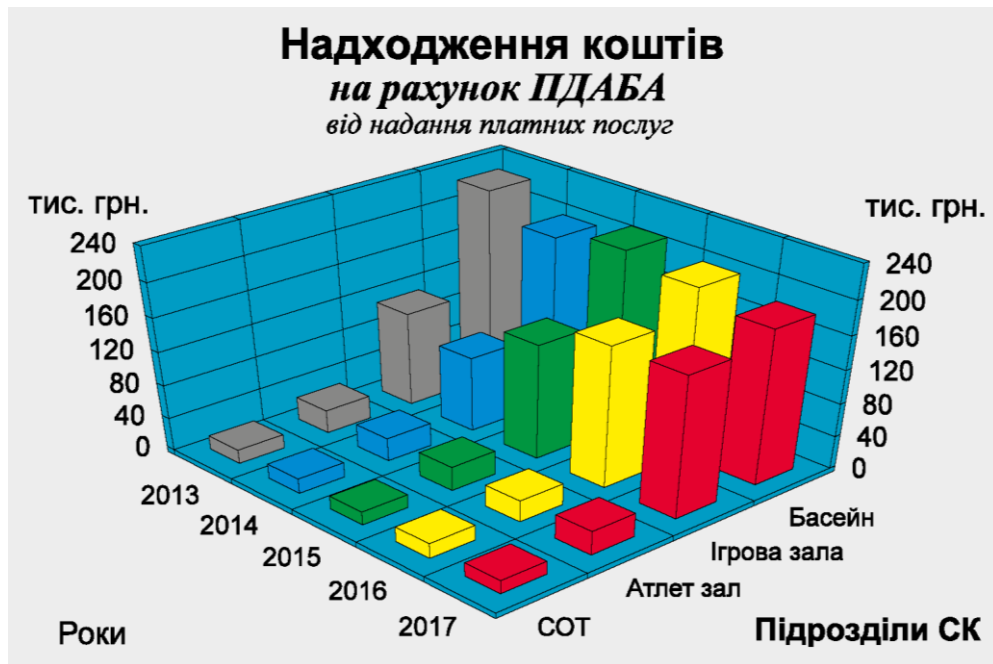
Встановлені зв'язки з підрядниками і профспілковими організаціями інших підприємств, весь цей час дозволило підтримувати роботу такого складного об'єкту як плавальний басейн. Щорічно проводиться профілактичний ремонт чаші басейну. Будівля утеплена усередині і зовні, встановлені енергозбережні вікна, оновлена на 60% система опалювання. Встановлений експериментальний варіант електричного аварійного перемикачів холодного, гарячого водопостачання і опалювання.

Сьогодні спортивний комплекс – включає 5 об'єктів, що стоять окремо. Зал ігрових видів спорту, зал атлетичної гімнастики, 25-ти метровий плавальний басейн, спортивно-оздоровчий табір, 50-ти метровий стрілецький тир.

21 спортивний об'єкт загальною площею спортивних майданчиків 6881 кв. м одноразовою пропускною спроможністю 684 людини в годину забезпечує освоєння студентами учбової програми по курсу «Фізичне виховання». У розділі самостійної роботи проводяться спортивно-масові заходи, спортивні свята серед студентів і співробітників. Підготовлена база для проведення заходів рекреаційного значення, що дозволяє оздоровлюватися співробітникам і студентам, без залежності від сторонніх організацій. Проводиться робота з бюджетними організаціями по проведенню фізичної підготовки їх співробітників. Організовано дозвілля, так що можна вести здоровий спосіб життя і оздоровлюватися не лише студентам і співробітникам, але і широким верствам населення поза учбовим процесом. У літні місяці працюємо з шкільними таборами. Взимку в таборі проводилися змагання підводних мисливців. Робота, що проводиться, забезпечує цілорічне завантаження, так щоб не було «мертвих сезонів». Ця робота відмічена заступником мера І. Г. Зайцевою 23.05.2013 за активну діяльність ПДАБА в розвитку плавання в місті Дніпропетровську. Клуб підводного полювання «Батискаф» три роки підряд збирав мисливців з усієї України, кожного разу виражаючи вдячність адміністрації ПДАБА за надану можливість. За підтримки клубу і рибінспекції зроблено зарибнення річки Дніпро.

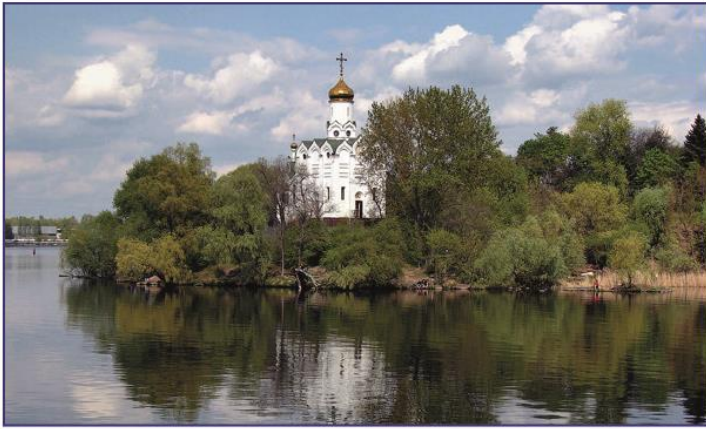
Організована система внутрішнього контролю і аудиту надання платних послуг з урахуванням зміни законодавчої бази і підвищення ефективності використання енергетичних і матеріальних ресурсів на основі ретельного планування роботи. Адресна витрата енергоресурсів для роботи фізкультурно-оздоровчих груп дозволяє підтримувати співвідношення ціна-якість при рості тарифів.

Ремонт, модернізація мереж і косметичні ремонти плавального басейну проводиться без залучення засобів Академії.

*Знакові для міста об'єкти останніх десятиліть,
зведені за проектами випускників*

*Храм Святого Миколая на о. Монастирський, 1998 р.
(І. М. Саєнко)*

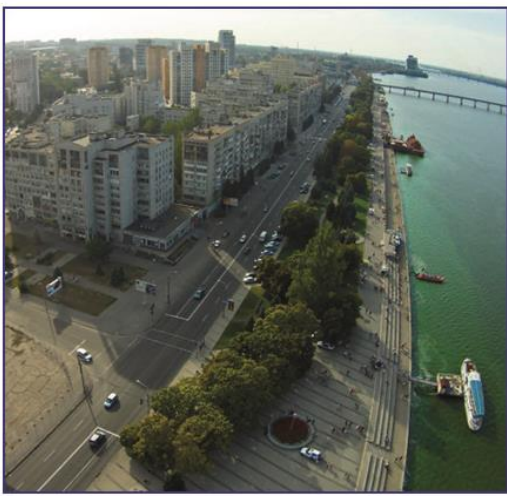
*Комплекс обласного клінічного онкодиспансера
на вул. Космічній у м. Дніпропетровську, 1985,
2012 рр. (В. С. Славінський, С. Е. Лагунов,
Т. П. Марченко, В. І. Паламаренко)*

*Комплекс будівель «Славія», 2004–2008 рр.
(М. М. Хохлов)*

*Житловий комплекс «Вежі», 1998–2005 рр.
(О. Т. Дольнік, С. А. Пісчаний, В. Х. Богманов)*

*Набережна центральної частини
правобережжя, 2008 р. (М. П. Смірнов,
В. П. Товстик, Д. В. Волик, І. Г. Підорван,
С. В. Пікаш)*

*ТРЦ «Мост-Сіті Центр», 2006 р. (І. М. Задоя, В. І. Глуханюк,
Н. В. Ковбаса, А. І. Томилов, Д. В. Тищенко)*

Реконструкція універмагу «Славутич», 2013 р.
(О. В. Образцов, А. Ю. Образцова, В. А. Файзулін,
Л. Л. Польщак, А. І. Коновалова)

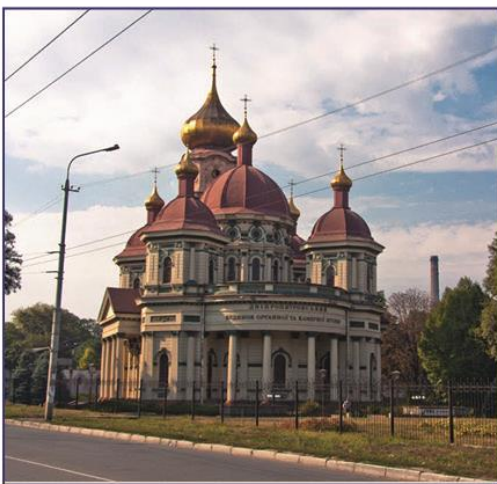
Церква Іоана Хрестителя на Набережній
центральної частини правобережжя,
2007–2013 рр. (О. Т. Плосконос, скульптор —
М. Худолій)

Реконструкція пам'ятки архітектури,
будівлі Головоштамту, 2003 р. (Л. Г. Попов,
В. В. Житніков)

Парк-готель», 2005 р.
(В. І. Демідов, І. П. Чеботарьова)

Реставрація Брянської (Миколаївської)
церкви з реконструкцією під зал
органної і камерної музики, 1985 р.
(Л. Г. Попов, В. С. Славінський,
О. Т. Плосконос)

Єврейський центр «Менора» у м. Дніпропетровську, 2012 р.
(О. Є. Сорін)

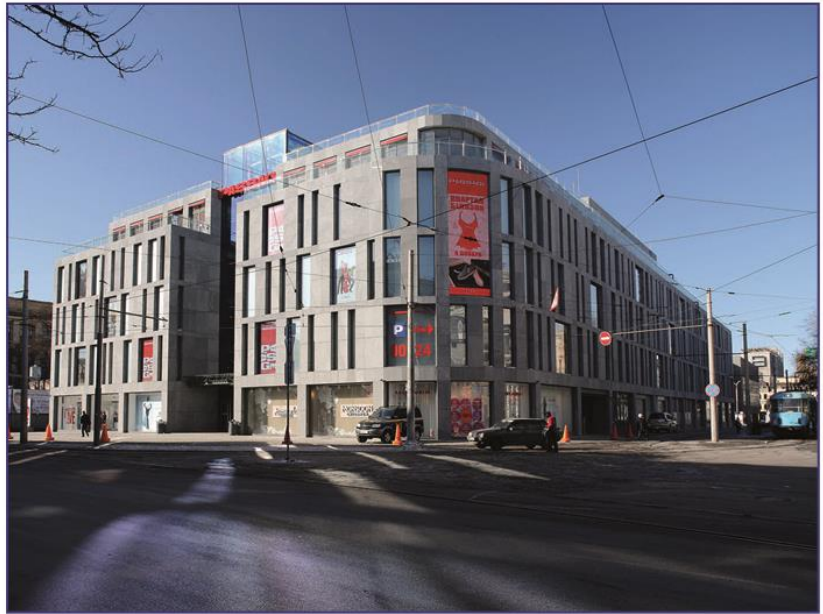
Житловий комплекс на вул. Клари Цеткін, 2009 – 2015 рр. (В. В. Козлов, В. П. Чеботарьова (ГАП), І. Іванцова, В. А. Примаченко, О. Стещенко, О. В. Беценко, Т. Пономаренко)

Бізнес-центр «Куб» на вул. Набережній Перемоги, 2012 р. (Г. В. Крамаров)

Торговельний центр «Європа», 2003–2004 рр. (О. Т. Дольник, С. Л. Філімонов, С. Митиков)

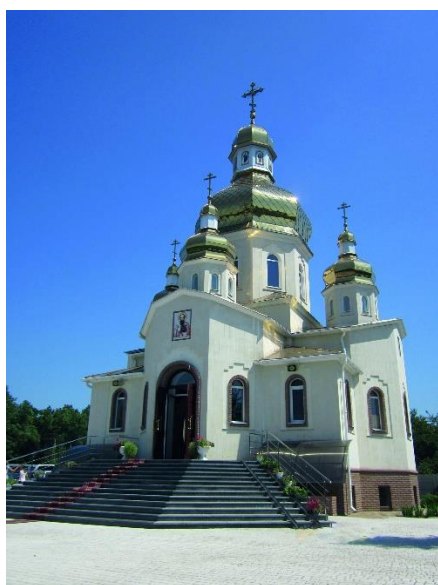
Торговельний комплекс «Пасаж», 2006–2007 рр. (О. Т. Дольник, О. О. Подушкіна, Т. О. Свірежева)

Житловий комплекс «Амстердам», 2004 р. (О. Т. Дольник, В. Л. Сидоренко, Л. Царіцина)

Комплекс «Каскад-плаза», 2005–2007 рр. (О. Т. Дольник, О. О. Подушкіна, Т. О. Свірежева)

Кластерна модель – системний підхід до реформування будівельної галузі

Владимир Болшаков, директор Департамента государственной архитектуры и градостроительства Минстроя России, рассказывает о системном подходе к реформированию строительной отрасли.

Системный подход к реформированию строительной отрасли предполагает комплексное решение проблем, связанных с модернизацией отрасли, повышением качества строительства, внедрением инновационных технологий и улучшением взаимодействия между участниками рынка.

Важным элементом этой модели является создание кластерных структур, которые позволяют объединить ресурсы, знания и опыт различных участников рынка для решения общих задач. Это способствует повышению эффективности, снижению затрат и ускорению процессов.

Системный подход также предполагает внедрение современных технологий, таких как BIM (Building Information Modeling), которые позволяют создавать цифровые модели объектов, что улучшает координацию и контроль качества на всех этапах строительства.

Важным аспектом является также повышение квалификации кадров и внедрение лучших практик. Это достигается через сотрудничество с образовательными учреждениями, проведение семинаров и конференций.

Системный подход к реформированию строительной отрасли – это комплексное решение, которое позволяет преодолеть существующие проблемы и создать современную, эффективную и инновационную отрасль.

Владимир Болшаков: Опережая время

Владимир Болшаков, директор Департамента государственной архитектуры и градостроительства Минстроя России, рассказывает о системном подходе к реформированию строительной отрасли.

Системный подход к реформированию строительной отрасли предполагает комплексное решение проблем, связанных с модернизацией отрасли, повышением качества строительства, внедрением инновационных технологий и улучшением взаимодействия между участниками рынка.

Важным элементом этой модели является создание кластерных структур, которые позволяют объединить ресурсы, знания и опыт различных участников рынка для решения общих задач. Это способствует повышению эффективности, снижению затрат и ускорению процессов.

Системный подход также предполагает внедрение современных технологий, таких как BIM (Building Information Modeling), которые позволяют создавать цифровые модели объектов, что улучшает координацию и контроль качества на всех этапах строительства.

Важным аспектом является также повышение квалификации кадров и внедрение лучших практик. Это достигается через сотрудничество с образовательными учреждениями, проведение семинаров и конференций.

Системный подход к реформированию строительной отрасли – это комплексное решение, которое позволяет преодолеть существующие проблемы и создать современную, эффективную и инновационную отрасль.

ФАБРИКА СОЦИАЛЬНОГО УСПЕХА

Владимир Болшаков, директор Департамента государственной архитектуры и градостроительства Минстроя России, рассказывает о системном подходе к реформированию строительной отрасли.

ЖИТЬ – ЗНАЧИТ ПОМНИТЬ...

СУДЬБЫ

Владимир Болшаков, директор Департамента государственной архитектуры и градостроительства Минстроя России, рассказывает о системном подходе к реформированию строительной отрасли.

Системный подход к реформированию строительной отрасли предполагает комплексное решение проблем, связанных с модернизацией отрасли, повышением качества строительства, внедрением инновационных технологий и улучшением взаимодействия между участниками рынка.

Важным элементом этой модели является создание кластерных структур, которые позволяют объединить ресурсы, знания и опыт различных участников рынка для решения общих задач. Это способствует повышению эффективности, снижению затрат и ускорению процессов.

Системный подход также предполагает внедрение современных технологий, таких как BIM (Building Information Modeling), которые позволяют создавать цифровые модели объектов, что улучшает координацию и контроль качества на всех этапах строительства.

Важным аспектом является также повышение квалификации кадров и внедрение лучших практик. Это достигается через сотрудничество с образовательными учреждениями, проведение семинаров и конференций.

Системный подход к реформированию строительной отрасли – это комплексное решение, которое позволяет преодолеть существующие проблемы и создать современную, эффективную и инновационную отрасль.